

हलुदुस्तानी ँकेडेमी, पुस्तकालय
इलाहाबाद

संख्या.....

क संख्या.....

संख्या ६३.....

قَالَ اللَّهُ (مَجَّ الْبَحْرَيْنِ يَتَّقِيَا) (فَرَأَيْنَا)

مَنْ صَنِيفَ جَمْعِ عِلْمٍ وَمَا لَمْ تَنْتَازِ الشُّعْرَ اجْتَابَ لَوْ شَيْخُ صَالِ التَّحْقِيقِ
مَنْ تَنْتَازِلِيهِ الرَّحْمَةُ كِتَابُ مَوْسُوْعَةِ حَالَاتِ أَنْبِيَاءِ مُرْسِلِينَ مَعْرُوفٍ بِهِ

حَسْبُ الْبَاشَرِ وَجَنَابِ زَهْرِي شَيْخِ تَحْقِيقِ صَدِّقِ جَوَابِي لَيْسَ عَلَيْهِ
وَيْحِي كَلِمَةٍ وَبَرِيئِينَ يَدِ خَمْعٍ هَرُونَ لَوْ بَاهَا كَيْفَ بَعْدَ الْقَلْبِ أَوْ رُوْمِ شَرْعِي

دَمْعُ الْبَحْرَيْنِ يَتَّقِيَا (فَرَأَيْنَا) كَيْفَ بَعْدَ الْقَلْبِ أَوْ رُوْمِ شَرْعِي

بسم الرحمن الرحيم

فہرست مضامین

تثنوی بحر موج

نمبر صفحہ	مضمون	نمبر
۱۳-۲۲	سوانح مخبری جناب مولوی شیخ احسان اللہ خان صاحب ممتاز الشعراء ممتاز علیہ الرحمۃ مصنف بحر موج	۱
امواج بحر موج		
۱	موج پیشین جہد یزدان	۱
۳	از صنعت بنی اک ختم کمال	۲
۵	زودعا بجناب خدا کے کریم	۳
۷	بامع شہر جم تشریف	۴
۹	موج پیشین تاجہ بابل روان	۵
	بحر رکض تحلیش عثمان	
	زود موج دگر این بحر لال	
	پے موج دگر بوزید نسیم	
	موج دگرش در تالیف	
	قصہ آدم ریل شد بحر آن	

۶	هست از لوح حکایت نین پس	۲۶	موج دیگر که رسد تا چهر رس
۷	بحر سرخ و در غلت دران	۳۷	موج یکم تا چهر کنعان روان
۸	دیگر ازین بحر بے عیب	۶۱	موج سخن زایو ب و شعیب
۹	زبوی قصه بحر هرج نیل	۶۹	نخستین موج آن ذکر خرقیل
۱۰	زالیاس بیان ست موج دیگر	۹۵	تا چشمه زندگی کشد سر
۱۱	موج بحر خفیف ذکر سته تا	۱۲۶	ذکر یابو یحیی و عیسی
۱۲	بود موج بحر تقارب کلام	۱۴۷	ز نغمه الرسالت علیه السلام

اسماء انبیاء علیهم السلام

که درین کتاب آمده اند منظومه چودهری محمد عبدالباقی صاحب عموم رئیس
سندلیه ضلع هر دوی به ترتیب حروف تهجی

۱	ادیم و ادیش و ابامیم و امیل خوان	۱۱	باز اسحق و اشیر و یوسف الیاس خوان
۲	ایسموئل و الیش پس اشعیا و ارمیا	۱۲	ابن یامین ست آساجا و یوشیا
۳	منظله خرقیل خضه و دان و انیال	۱۳	باز داود ست و کفیل و یوشیا و یوشیا
۴	پس یحیی باز ذکر یاسیلان ست و شعیب	۱۴	پس شعیب هر دو شعیب و یوشیا اسی خوان
۵	پس عزیزی و یاز عیسی باز کایوت و لوط	۱۵	لا دخی و یوشی محمد مصطفی باخروشان
۶	نوح و نعتانی بود پس بود و یارون یی پس	۱۶	باز یعقوب و یوسف پس یوشیا و یوشیا
۷	باز یاقون شجر پس یوشیا و یوشیا بود	۱۷	باز یحیی بر همه یارب سلامت جاودان

فہرست مفصل

صفحہ	مضمون	صفحہ	مضمون
۱۳۵-۱۳۲	ابن عبد الاسد	۱۲۵۱۲۴-۱۵۲۷۱۳۸-۱۳۷	ابو بکرؓ
۱۳۶-۱۰۳	احمد عربی	۱۱۶	ابن ابی
۱۴۳	احد کوه	۱۲۷-۱۲۱	ابوطالب
۱۴۷	احزاب	۱۴۱-۱۲۲-۱۳۸	ابوالعاص پدر عثمان غنیؓ
۲۳	ادریسؑ	۱۲۸-۱۲۶	ابوجہل بن شام
۹	آدم	۱۴۱	ابوسفیان صخر
۱۱۷	آریا ابن سرخیا ہارون نسب	۱۵۸	ابوعامر
۱۱۶	آسا پسر جعیم پسر سلیمان بن عقیب	۱۵۸	ابوموسیٰ اشعری
۹۰	بیت المقدس در عہد او جمعے	۱۶۸	ابوطحیہ
	بہندر و کرد	۱۲۵	ابو عبیدہ
	استاد نژاد نژاد نوشتہ زرتشت	۱۶۳	ابوالقاسم
۳۸	اسحق	۱۶۳۴۵۹	ابراہیم
۹۰	اسعییا	۱۳۷	ابلیس شیخ مجذ
۳۴-۵	اسمعیل	۱۶۸	ابن انیس
۱۵۸	اسما	۱۲۳	ابن زبیر
۵۵	آسیہ زوجہ فرعون	۱۴۱	ابن مسعود

۱۴۳ ۱۶۱	ام کلثوم بنت پیغمبر صلعم	۱۲۶	اشکان شاه فارس
۱۳۰	زوجہ حضرت عثمان		اشباع خواہر حتمہ و زوجہ حضرت
۱۶۸	ام ہانی	۱۲۶	زکریا و دختر فاقور از خاندان
۱۶۰	انس	۹۸-۷۷	حضرت سلیمان
۲۳	الظاہیہ		اشمویل
۱۶۴	انوش	۱۱۰۸	اصحاب کعب ساکن شام
۱۶۴	انتقال پیغمبر صلعم	۱۱۶	دعہ حضرت عیسیٰ
۱۶۸	انصار را توقیر	۱۱۶	اصحاب فیل
۸۱-۸۲	وصیت پیغمبر صلعم	۵	افراہیم
	اور باز وجہ داود	۱۶۱	اکبر ثانی
۱۴۳	مادر سلیمان	۷۴	اکید
۱۴۴	اوس	۱۱۷	الیاس
۱۵۸	اوسادہ		آمنہ بی بی
۶۵	اوطاس		آمنہ زوجہ حضرت علیؑ
۱۲۹ ۷۸	اویس بن اخطوب	۱۴۸	حضرت بتول دختر آنحضرت صلعم
	اہل اخذود		از بی بی زینب
	ایوب حضرت	۱۴۸	ام معبد
	ب	۱۴۵	ام سلمہ
۷۷-۱۶۳	بازان شاہ مین	۱۵۱	ام حبیبہ دختر صفرا

۱۳۲۳	بیت المقدس	۱۵۳	باغم قلعه
	ت	۱۲۸	باقر
۶۷۹۸۱	تابوت سکینه		شاخ از ایشان پلزمبار
۶۱	ترجس	۱۶۰	بایکات
۵	تقی		نماید درهای هزار بار
۱۶۰	تیمم	۱۶۲	بتوک
۱۳۷	تیمم جاری شد	۱۱۶	بتول
	ث	۱۳۱	بخت نصر و آسا
۱۱۸	نویس	۱۳۶	براق و صفت او
	ج	۱۳۸	بره دختر حارث نام او جویره شد
۱۶۶	جالوت	۹۰	بریده
۱۱۱	جر حبیس	۱۵۴	بزنج حاکم هند در زمان آسا
۱۵۳	جعرانه	۱۲۹	بصره
۱۲۴-۲۵-۷۵-۱۲۴-۵	جعفر	۶۲	بلال رض
	ح	۸۵	بلغام با عور
۱۵۲ و ۱۵۱-۱۲۶	حارث شاه شام		بلقیس
	حده زوجة ما ثمان و دختر فاقور	۱۴۳	بنیامین
۹۸	از خاندان سلیمان	۱۴۳	بنی ثعلبه
۱۲۳	حجاج	۱۵۲	بورافع
		۹۲	بوهریه
			بهمین

۹۳-۱۲۶	دان پدر یحیی	۱۳۸	حجش پدر بنی زریب
۱۲۰	دانیال ابن خرقیل	۱۳۹	حنینیه
۸۳-۱۵۹	داود تعمیر مسجد اقصی	۶۲-۵۴	خرقیل از نسل یهودا
۱۱۳	دجال	۱۴۲	حسن
۱۸۰	دقیانوس مظالم بر جماعت کهن	۱۴۲	حفصه از نسل کعب
۱۴۵ ۱۹۵ ۱۴۵ ۱۴۵	دومته الجندل	۱۴۳	حسن قنوس
۶۶	ذوالکفل بن نمیر	۱۵۸-۱۴۰-۱۱۹	حلیه
۱۲۲-۱۲۲	ذوالقرنین سکندر	۱۲۶-۱۲۴-۱۲۳-۱۲۲-۱۲۱-۱۲۰-۱۱۹-۱۱۸-۱۱۷-۱۱۶-۱۱۵-۱۱۴-۱۱۳-۱۱۲-۱۱۱-۱۱۰-۱۰۹-۱۰۸-۱۰۷-۱۰۶-۱۰۵-۱۰۴-۱۰۳-۱۰۲-۱۰۱-۱۰۰-۹۹-۹۸-۹۷-۹۶-۹۵-۹۴-۹۳-۹۲-۹۱-۹۰-۸۹-۸۸-۸۷-۸۶-۸۵-۸۴-۸۳-۸۲-۸۱-۸۰-۷۹-۷۸-۷۷-۷۶-۷۵-۷۴-۷۳-۷۲-۷۱-۷۰-۶۹-۶۸-۶۷-۶۶-۶۵-۶۴-۶۳-۶۲-۶۱-۶۰-۵۹-۵۸-۵۷-۵۶-۵۵-۵۴-۵۳-۵۲-۵۱-۵۰-۴۹-۴۸-۴۷-۴۶-۴۵-۴۴-۴۳-۴۲-۴۱-۴۰-۳۹-۳۸-۳۷-۳۶-۳۵-۳۴-۳۳-۳۲-۳۱-۳۰-۲۹-۲۸-۲۷-۲۶-۲۵-۲۴-۲۳-۲۲-۲۱-۲۰-۱۹-۱۸-۱۷-۱۶-۱۵-۱۴-۱۳-۱۲-۱۱-۱۰-۹-۸-۷-۶-۵-۴-۳-۲-۱	حمزه
۱۲۵	ذوالقرنین سکندر	۲۹	حفظه
۱۴۲	ذوالفقار	۱۵۳-۱۴۰	حی ابن اخطب
۱۲۱	ذوالنون	.	خ
۹۹	رجیم پسر سلیمان	۱۵۲-۱۵۱-۱۵۰-۱۴۹-۱۴۸-۱۴۷-۱۴۶-۱۴۵-۱۴۴-۱۴۳-۱۴۲-۱۴۱-۱۴۰-۱۳۹-۱۳۸-۱۳۷-۱۳۶-۱۳۵-۱۳۴-۱۳۳-۱۳۲-۱۳۱-۱۳۰-۱۲۹-۱۲۸-۱۲۷-۱۲۶-۱۲۵-۱۲۴-۱۲۳-۱۲۲-۱۲۱-۱۲۰-۱۱۹-۱۱۸-۱۱۷-۱۱۶-۱۱۵-۱۱۴-۱۱۳-۱۱۲-۱۱۱-۱۱۰-۱۰۹-۱۰۸-۱۰۷-۱۰۶-۱۰۵-۱۰۴-۱۰۳-۱۰۲-۱۰۱-۱۰۰-۹۹-۹۸-۹۷-۹۶-۹۵-۹۴-۹۳-۹۲-۹۱-۹۰-۸۹-۸۸-۸۷-۸۶-۸۵-۸۴-۸۳-۸۲-۸۱-۸۰-۷۹-۷۸-۷۷-۷۶-۷۵-۷۴-۷۳-۷۲-۷۱-۷۰-۶۹-۶۸-۶۷-۶۶-۶۵-۶۴-۶۳-۶۲-۶۱-۶۰-۵۹-۵۸-۵۷-۵۶-۵۵-۵۴-۵۳-۵۲-۵۱-۵۰-۴۹-۴۸-۴۷-۴۶-۴۵-۴۴-۴۳-۴۲-۴۱-۴۰-۳۹-۳۸-۳۷-۳۶-۳۵-۳۴-۳۳-۳۲-۳۱-۳۰-۲۹-۲۸-۲۷-۲۶-۲۵-۲۴-۲۳-۲۲-۲۱-۲۰-۱۹-۱۸-۱۷-۱۶-۱۵-۱۴-۱۳-۱۲-۱۱-۱۰-۹-۸-۷-۶-۵-۴-۳-۲-۱	خالد بن ولید صیف الله
۱۵	رضا امام	۱۴۹	خشم
۱۴۲-۱۲۵ ۱۴۳	رقیه بنت امیر المؤمنین حضرت عثمان	۱۲۱-۱۲۳ ۱۳۰	خدیجه
۱۸۰	رتیم	۱۴۳	خروج
۱۶۰	روس	۵۹-۶۶	خضر ساکن مجمع البحرین
۱۵۱-۱۵۰	روم	۱۵۲	الیاء ولد لیکه بن سام
۶۷	ریان	.	خیبر

۱۱۸	سطح		ز
۱۴۴	سعد معاذ	۸۱	زبور
۱۴۸	سعدو	۱۲۴	زبیر
۱۴۴	سفیان	۱۲۰	زرتشت شاگرد عزیمت پیغمبر
۹۹	سکن در ذوالقرنین	۹۷	دعوی پیغمبری زردشتی
۱۵۲	سلاطین قلعه	۱۲۹	داستان نوشت
۱۳۹ ۱۴۴ ۱۴۷	سلیمان	۱۲۹	زکریا پسر دانا از نسل حجیم
۱۳۰	سلیمان عمارت	۴۱	زلیخا
۱۱۴	مسجد اقصی تکبیر ماند	۲۰۴۳۹۴۰۱۶	زهرارضا
۸۸	انگشتی گم کرد	۱۴۳-۱۴۱	زینب دختر جیش ام المومنین
۱۳۰	سودا	۱۴۸-۱۴۵ ۱۹۵ ۱۲۲	زینب بنت آنحضرت
	ش	۱۴۲	زینب
۶۲	شارستان		س
۱۲۱	شام	۳۲	ساره
۱۵۴	شیر خنبل	۱۳۰	سام ابن نوح را عیسی زنده کرد
۵۲۵۷ ۴۱۰	شعیب دختر خود بموی منعقد	۶۵	سامر
	کرد و غصا و رجهیز داد	۹۶	بد سکنری
۱۱۹	شق صدر	۱۳۸	سراقه
۵۱-۱۴۰	شمعون	۱۵۱	سرب

۱۲۲	طیب و طاهر لقب حضرت عبداللہ	۱۱۶	شیبہ نام عبدالمطلب
	پسر آنحضرت	۱۵۱	شیر و بہ شاہ دامن
۱۳۵	طیبہ	۱۵	شیت ۹
۱۴۱	ظہیر بن شاہ		ص
۵	ع	۱۴۳-۱۴۲	صخر
۱۴۵	عابد امام	۱۴۴۱۴۱	صخر ابو سفیان
	عاصم	۱۵۰۱۳۹	صدیق
۱۱۵	عامر بن	۱۵۵	صدیقہ عائشہ
۱۴۳	عائشہ صدیقہ	۱۴۶	صف
۱۵۴-۱۶۸	عباس بن	۱۶۳	صفرا دختر حضرت شیب
۱۲۲	عبداللہ طیب و طاهر لقب	۵۸	با حضرت موسیٰ بن جعفر
	پسر آنحضرت	۱۵۲	سفید
۱۲۵	عبداللہ بن حضرت		ط
۱۴۵	عثمان و حضرت رقیہ	۶۲	طاعون ابتدا شد بباغستان
۱۱۶۱۲۰	عبداللہ		در لشکر پیش
۱۴۲۱۵۴	عبداللہ ابن السلام	۱۵۸	طاسک
۱۴۰	عبدالرحمن	۱۵۵	طاف فتح شد
۱۲۵	عبدالمطلب	۱۲۴	طایف ابن طلحہ
۱۱۶	عتبہ	۱۵۴	طیار لقب حضرت جعفر
۱۴۱		۱۵۴	

عثمان رزم	۱۲۵۱۴۹	عود	۱۴۶
عثمان ابن ابی طلحه	۱۵۴۱۶۰	عیسی ابن الله گفته شد	۱۰۷
عدن	۱۱۵	غ	۹۹۱۰۳۹ ۹۷۹۹۶ ۱۴۱
عدنان	۱۱۵	غ	
عرفات	۱۶۳	غار ثور	۱۳۷
عزى	۱۲۵	ف	
عزیر بن عیمر بعد از مباحیات	۱۱۷	فاطمه رزم	۱۲۱
بعد مات		فتح حرم از عمرو بن عاص	۱۵۵
عفان پدر حضرت عثمان	۱۲۲	فدک از حوالی خیبر	۱۵۳
عقیل	۱۴۲	فرعون	۵۵۴ یا ۵۵۵
عکرمه ابن ابی جهل	۱۵۷۵۶	ساحر از اجماع کرد	۶۱
علی	۱۳۷۱۳۶ ۱۱	فلسطين	۷۹
ع	۹۱۵۲۵۱۳۰	ق	
عمر بن عبدود	۱۶۱۱۶۲	قابیل	۱۳-۱۷
عمر بن عاص	۱۱۱۱۱۵۲	تارون	۶۹
عمیر بن عنق کشته شد و پل	۱۵۷۱۳۷	قاسم پسر آنحضرت	۱۲۲
نبل از استخوان پشت	۱۳۷	قبله تبدیل شد	۱۴۰
دی نباشد	۷۰	قرنطه	۱۴۷۱۴۸
		قطمیر بگ اصحاب کتب	۱۰۸

۲۵	ماروت	۱۴۲	یقیناً
۱۰۶	ماروس	۱۹	یقینان
۱۴۴ و ۱۶۱	ماریه قطیبہ		ک
۱۰۶	مائدہ در عهد عیسیٰ از آسمان	۵	کاظم
	نازل شد	۷۲	کابوب
۱۲۱	مته مادر یونس	۱۵۳	کنیہ تلعه
۱۴۲	محسن	۱۱۶ یا ۱۱۷	کعب
۵	محمد ممدی	۱۴۴ و ۱۴۵ و ۱۴۶ و ۱۴۷ و ۱۴۸	
۱۴۴ و ۱۴۵	مکہ	۸۱	کیقباد
۱۳۹	مدینہ		ل
۱۵۸	مرحب	۹۲	گشتاب خلیفہ اعظم
۱۶۳	مروہ کوہ		در شام بنائے مسجد
۱۰۶	مرغ سنج		در بیت المقدس آغا کرد
۱۱۶	مرہ		ل
۱۰۵ و ۱۰۷ و ۹۸	مریم مادر حضرت عیسیٰ	۲۵	لات
	دختر زکریا	۲۳	لوط پسر لاردن
۵۶ و ۹۸	مریم خواہر حضرت موسیٰ	۹۱	لہر اسپ مسجد قصی منہم کرد
	دختر عمران		م
	مسجد قبا	۹۸	ماثان عمرادہ زکریا

۹۱	عصا انداخت	۱۰۳	سج
۹۳	عصا به نیل زد	۱۳۳	شتری
	تورات یافت	۱۳۴	مصب
۹۵	بطور رخت و	۱۱۵	مقهره
۹۷	بخشنه رفت	۱۳۰	مطم بن عدی
۷۰	پشام رفت	۱۱۶	مطلب
۷۱	سن و سلوی	۱۴۱	مناذ
۱۳۵	محمد صلعم را صلح تحفین	۱۵۰	معاویه
	نماز داد	۱۱۵	معد
۱۱۴	ممدی	۱۴۱	معوذ
۱۶۶	مهر نبوت	۱۵۱	مقوس
۱۲۱ و ۱۲۲	میره	۱۶۹	ممتاز
۱۰۴	میمونه زوج عباس	۱۵۹	منذر امیر مکرین
	ن	۱۵۴	موت
۱۵۴ و ۶۱	نخاشی	۵۶	موسی و جبه تسمیه نام موسی
۱۵۸	نخله	۵۷	هجرت به مدین
۱۱۵	نزار		عقد با صفورا دختر
۱۳۵	ن	۵۸	حضرت شعیب
۱۰۳	نصای و جبه تسمیه	۵۹	به نبوت مشرف شد

	نضیر	۱۴۵	ی
	نقی	۵	یثرب
	نوح	۲۱	یحنی
	و		یسوع
	وادی القری	۱۵۴	یعقوب
	وادی رمل	۱۶۱	نیوث
	ود	۱۲۵	یلینا
	ولید	۱۴۱	یکے از صحاب کف
	۵		یوسف
	بابیل	۱۴	نشان قبر
	باجره	۳۳	یوسف بخار ابن یعقوب
	بارون	۵۵	یوشع ابن نون خا هر زاده
	خلیفه شد	۳۳ و ۵۵	بارون
	باروت	۲۰	پنمبر شد
	هجرت آنحضرت	۱۳۷	یونس
	هرتل	۱۵۱	بعد حضرت سلیمان
	هند زوجہ صخر	۱۴۴	پنمبر اهل نینوا شد
	هودا	۱۰۴	اندر دلمان ماهی شد
	هودا شاه یانیه	۱۰۵ ۱۵۱	
۱۱۶			
۹۷ و ۹۷			
۱۰۱ و ۱۰۱ و ۹۹			
۱۰۵			
۳۸			
۱۲۵			
۱۰۸			
۵۹			
۱۳۳-۴۳			
۹۹			
۴۷			
۷۲			
۱۰۷ ۹۴			
۱۲۲			
۹۵			

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سوا نعمی جناب مولوی شیخ احسان اللہ خان صاحب
ممتاز الشعر ممتاز علیہ الرحمۃ مصنف بحر مراح وغیرہ

خداوند اسر و برگ فصاحتہ زبانم را ز مشک بخیط آتا نامم عنبر نشان گردد زہر آنکہ چون طوطی بشیر پی سخن را نم درین ہیخانہ از فیض مدح ساقی کو فر بیا ممتاز از نائے قلم دہ نعمت بیرون	برنگ برگ گل رنگین کن اوراق زبانم را بجہد خویش اول نافہ و کین و با نم را ز نعت مصطفیٰ شکر شکن گردان با نم را دماغ افروز گردان بادہ فکر روانم را کہ در گوش رضا گیرند یاران داستانم را
---	---

اَسْمَحْدُ لِلّٰهِ وَالصَّلٰوةُ عَلٰی رَسُوْلِ اللّٰهِ وَالْاٰلِہٖ وَاصْحَابِہٖ اَجْمَعِیْنَ ہر چند کہ تذکرہ
حالات اسلاف خود احوال مبالغہ دارد الا چون شہادت تاویخی و دلائل قمری
مؤید باشد پایہ اعتبار در نظر انصاف پسندان حق بین محکم می شود کہ قوس ست
معروف اَہْلُ الْبَیْتِ اَدْرٰی بِمَا فِی الْبَیْتِ بنا بر آن این بندہ
بے دستگاہ راجی الی رحمۃ اللہ محمد محب اللہ بی اے (علیگ) ڈپٹی کلکٹر
خلف اکبر جامع اخلاق رسول حاوی فروع و اصول گل سر سبد بوستان اخلاق و
ہر و لرزینی عالم علوم عربی و فارسی و انگریزی عزیز خاطر ہائے اہل وطن جناب
چودھری شیخ محمد مقبول حسن صاحب مرحوم و مغفور رئیس قصبہ سندیلہ

و ضلع انام وکیل ضلع هر دوئی حالات خاندانی و سونخ زندگانی ممتاز الشعراء
مولوی شیخ احسان اللہ خان صاحب ممتاز مصنف بحر مواج را کتب
ذیل اقتباس کرده به نگارش می آرد۔

بحر زخار هفت اقلیم کراٹیکس آن انام مؤلفه سرچارلس الفردالیت
الفنٹ گورنر بہادر شاہ گزٹیر آن انام نسبہ شجر ادگان
انامی مطبوعہ ۱۸۷۶ء تاریخ مصنفہ حضرت مولوی علی غنی برادرزادہ مفتی
غلام حضرت لکنوی فراین شاہی خاندانی و عرشد داشت مصدقہ عامد و
اکابر کہ از حضرت مصنف بصورت صاحبقران بہادر شاہ ثانی غرقبول یافت
مولوی شیخ احسان اللہ ممتاز از اولاد سید جلال الدین شاہ شجاع
کرمانی است از روئے کتب متذکرہ بالا و از تحقیقات ظل سبحانی خلیفۃ الرحماتی
جنت آرامگاہ حضرت شاہ اہمان بادشاہ دہلوی و نیز از بیان معمران
فرخندہ فرجام قصہ دیوی و انام چنان متحقق گشتہ کہ چون در سال ہفت صد
ہشتاد و شش ہجری سید جلال الدین شاہ شجاع کرمانی ازین جہان فانی
بہ عالم جاوداتی رحلت فرمودہ صاحبقران تیمور گورگانی بہ تسخیر سلطنت او
سکتر با فوج گران عزیمت نمود منصور شاہ برادرزادہ شاہ مرحوم سدرہ
غیم گردید کہ نوبت جنگ عظیم رسید تا آنکہ فرزندان و عزیزان شاہ تیمور مقتول
شدند و خود مجروح گشت و معرکہ گشت خون از حد گذشت فریبند کہ قزاق تیمور شاہ بفرار
مبدل شود و عین عزیمت او با سہ ہزیمت گرد و قضا را منصور شاہ تیر قضا
خورده بدار البقا رفت مفر بہست۔ بعد شہادت شاہ منصور تیمور شاہ مظفر

و منصور گشت و به انتقام فرزندان و عزیزان شاه منصور بداد به تنج بیدرخ گشت
و شاه ضیاء الدین پسر شاه شجاع را جلاد وطن ساخته در بلده سمرقند فرستاد و
وظیفه فراوان مقرر ساخت لیکن شاه ضیاء الدین او سمرقند نظر بند بودن ناخوشت
آمد در سال ۹۶۲ هجری قمری رواجب هندوستان آورده بدلی توطن
گزید، چون تیمور شاه دلی را در ستمه هرج کرد و با استصواب شاه عبد الرحیم
بخاری آشنای قدیم خود که از دته در بلده لکنؤ سکونت میداشت و هنوز
ها بخامز آن مغفور به تکیه شاه بخارا مشهورست در شهر لکنؤ رفت
و خار و خس کفر آن مقام را بخار و بتج جها و بجید تمام رفت و بانگ ناز و همه
رسوم اسلام قائم فرمود و ها بخا قیام نمود چون شاه عبد الرحیم و جمله متوسلان آن
مردیم شیخ عثمانی بودند این هم سبب یگجائی و هم ندبشی شیخ عثمانی مشهور شدند
و بعد چند رے یکے از پسرانش شاه محمد موسی کرانی در قصبه دیوئی اقامت گزید
و از پسرش شاه ابوالبقا کرانی که در خاندان خود منعقد بود فرزندے مسمی به
محمد اعظم لقب به مخدوم اعظم ثانی فخر و دانی در شهر لکنؤ تولد گردید
مصنف بحر زلال میگوید که آن عندیوب محفل میر محل مَا يَنْطِقُ عَنِ الْهَوَى
طوطی بواسع صاحب سُبْحَانَ الَّذِي آتَانَا هَذَا وَ خَيْرُ عُلُومٍ اصول
مثنائی و فروع نعمانی تلج العلماء باعث هدایت خلق در ویش بیدلق مجاهدین
ختم المرسلین و مشاهد رب العالمین بود و تذکرة الاصفیاء می نگارند که مخدوم
شیخ مینا صاحب ولایت لکنؤ برائے استفادہ علوم پیش اورفته شخصی گفت
که حضرت را مناسب نیست که او را استاد گیرند شیخ مینا گفت که چنین شخص

با چندین علوم درین شهر باشد و با وجود نکتہ از دیانت بعیدست، محترم
 شیخ سعد خیر آبادی از شاگردان اوست ادران عهد در مکہ معظمہ علمائے
 شافعی علمائے حنفی را معقول نمودند و از مسجد حرام مصلای حنفی را در نور و دیدن
 روزے محمد اعظم بعد نماز صبحدم مشغول وظائف بودند و ناگاه بغنود دران غنودگی
 رسالت مآب صلی اللہ علیہ وسلم را زیارت کرد آنحضرت صلعم فرمودند لے محمد عظم!
 درین ملک بمسائل خفیه احکام مبینی و در بیت اللہ شریعت علمائے شافعی مصلای
 حنفی را پیچیدہ اندچہ دم خفیت میزنی باصفائے این خبر حیرت اثر از خواب
 بر جبت وحیت مکر سفر بر لبست و با علمائے شافعی در پیوست و بر منست
 رد و بدل بہ تقریر ہائے بدل بمقابل نشست شش سال بدلائل انیقہ
 و اقوال بو حنیفہ بہ مباحثہ پرداخت و علمائے شافعی را لا جواب کردہ مصلای
 حنفی بدستور قائم ساخت و بعد ادائے شش حج خود را با ہمراہیان در مدینہ
 منورہ رسانید و مشرف بشرف زیارت جناب رسالت مآب صلی اللہ علیہ
 وسلم گردید و گفت السَّلَامُ عَلَیْكَ يَا بَنِي اللَّهِ مُحَمَّدُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ
 السَّلَامُ عَلَیْكَ يَا مُحَمَّدًا أَحْمَدًا أَحْمَدًا أَحْمَدًا أَحْمَدًا أَحْمَدًا أَحْمَدًا أَحْمَدًا
 بخطاب اعظم ثانی گشتہ یعنی دوم امام اعظم گزشتہ مولانا سہ جامی قدس سرہ
 بہ تصدیق آن نامور نامی غزل فرمود و برائے مانزلے نمود و آن اینست

غزل جامی رح

شیخ اعظم ہر فنے نامی
 مذہب بو حنیفہ نعمانی

آن امام زمانہ جامی
 چون بکہ رسید رجحان داد

همه علمای شافعی مذهب	بحث کردند از انجمن سیدانی
او به هر یک جواب شافی داد	غالب آمد از فضل ربانی
از جناب محمد بن عمر بن	شد مخاطب به اعظم ثانی
در شنایش خطاب و کافیست	لے تو جامی درین جبر غلانی

یکے از نبیره امیر شیخ عماد الدین به باعث قرابت قاضی نظام الدین به آنان
 (یکے از اصلاح ممالک متحدہ اگر وہ وادہ) اقامت گزید، پسرش شیخ فتح اللہ
 چون بہ سن بلوغ رسید با شوق بلیغ برائے تحصیل علم روانہ شاہجہان آباد گردید
 و با مولوی عبدالسلام مفتی عہد شاہجہان بادشاہ کیے از اعمام پدر بزرگوارش
 بود ملاقات نمود مفتی صاحب موصوفت شیخ فتح اللہ را شائق فائق و ذہین لائق یافتہ
 بہ تعلیم و کوشش تمام سعی لاکلام مبذول فرمودہ بہ مدرس شاہزادہ داراشکوہ
 کردہ مرتبہ و شکوہش افزود تا آنکہ از تحصیل علوم فراغت یافت و تارہ اقباش
 باوج رفعت و درجبت تافت یعنی چون در امتحان شاہی منتخب آمد مورد مراحم
 خسروانہ و مصدر نوازش شاہانہ شد و بعد چندے بر حکومت صوبہ بہار و اتریش
 والہ آباد سر فرار گشت و بعد از نظام آن ہر سہ مقام بہ عہدہ دیوانی کل ہندوستان
 ممتاز گردید بہ لقب دیوان شیخ فتح اللہ لقب شد و در شہم ہجرتان بہ صفت
 اعزاز و امتیاز متصف گشت و علم مراتب جاہ و جلال برا فراخت و نقارہ عزت
 بر کمال بہ نواخت و بہ مزید عنایات شاہی جاگیر کشیر معہ پرگنہ اتنام و غیرہ
 بانعام یافت و موضع فتح اللہ نگری نام خود معمور فرمود چون بوجہ انقلاب سلطنت
 حضرت محمد داراشکوہ بہادر را از دیوان صاحب افتراق رونمود حضرت بادشاہ

بدستخط خاص در عالم یاس از کمال مویبت و موانست این قطعه نوشته بدیوان صاحب تاج

قطعه

اگر بمانیم زنده بر دوزیم	پیرین کز فراق چاک شده
در میریم عذرا ما بس زیم	لے بس آرزو که خاک شده

دیوان صاحب تاج ۳۰ - ذیحجه سنه ۱۰۸۵ حضرت اورنگ زیب
موافق سنه ۱۰۸۹ هجری خانه نشین شد، محمد حسین واقعه نویس عهد عالمگیر میگوید
که شیخ فتح الله بنظر شرف اقدس اعلیٰ گزشت و بعض مقدس معلی رسید که سابق
نوکر دارا شکوه بود و خدمات داشت حالا صنعت باصره پیدا کرد و جمع کثیر وابسته
دار و حکم جهان مطاع آفتاب شمع واجب الاتباع لازم الانقیاد شرف نفاذ
یافت که مبلغ پنجره پیه بلا تصور بیدارغ اسپ از خزانه دار اخلافت شاه جهان آید
در وجه روزینه مشارالیه مرحمت فرمودیم و اگر در محله دیگر چیزی داشته باشد
آنها اعتبار نکند از به معذرت گسری شهریار و جوهر شناسی شهنشاه عالی تبار
که رفیق محارب را نیز از الطاف محروم نه ساخت.

نواب عظمت الله خان آخر منصب دار این خاندان تا سفر الی آباد
و عظیم آباد هم کاب خدیو گیتی پناه شاه عالم بادشاه بود چون نواب
شجاع الدوله در معرکه کبسر تاج ۳۶ - ربیع الاول سنه ۱۰۸۵ هجری بمیت خورد
حضرت شاه عالم بادشاه دلی را مطالبات انگریزان قبول کردن ناگزیر شد
حتیٰ که تاج ۳۷ - صفر سنه ۱۰۸۵ هجری بمقام الی آباد اختیارات دیوانی صوبجات
بنگال، بهار و آویشیه بهلار و کلایو تفویض فرمود، نواب عظمت الله خان

اقتدارات این منصب برافواج و اعمال سلطنت میدانست که مورثش حامل این نشان در عهد حضرت شاه جهان صاحبقران بود خطرات عظیم بر خاطرش گزشت انقطاع علایق دنیا سے دنی نموده خانه نشین شد از مناصب و جاگیر رنج نذران جاری ماند تا زبانی که نواب شجاع الدوله از کسر معاودت نموده به قصبه اتمام رسید پنجاه و دو ضرب توپ که در گدھی حفیظ آباد واقع موضع حفیظ آباد معموره مشیخ حفیظ اللہ بکامی آمدند در آن وقت در تہ خانہ حویلی قدیم نہادہ بود از نواب عظمت اللہ خان گرفت و بملال عدم حاضری ضبط نمود یکے از بزرگان نواب صاحب موصوف مسجدے بیرون احاطہ حویلی نام تمام گذاشت نواب صاحب اورا با تمام رسانید تاریخ مسجدانیت ۵

مقام طاعت و تسبیح و تمجیل	نواب احمد اللہ خان نیافت
بسوی مغفرت نمود و تجلیل	لے ناکردہ آن باقی تماش
کہ گشتہ مسجد اقصیٰ بہ تمثیل	کمل ساخت آنرا عظمت اللہ
خطیب از خطبہ وقاری تنزیل	دو تار بخش کہ با دوا دست نمودند
لذکر اللہ اکبر بہر تکمیل	لذکر اللہ علیٰ بہر تاسیس

ممتاز اشعار فضیلت طراز مولوی احسان اللہ ممتاز شاعر گرامی و ناثر نامی همین ترین ابتلاء نواب عظمت اللہ خان بود در سالہ ہجری در قصبہ اتمام ولادت آمد از علوم درسی عربی و فارسی فراغت یافته بہ تکمیل علوم و تہذیب نفس دہم تدریس و تصنیف مشغول شد و در مذاق شاعری دموزدن طبعی نیر

جرعه نوش باد تَکْلَاهِیْدُ الرَّحْمٰنِ بود لطافت اشعار شعری شاعر نظم‌ش
 آب گهرهای شوماری بخت و لطافت نشر نثره نثار نشانش فصاحت بلاغت
 را با حسن نصارت می آمیخت نور علمش ظلمت زدای دلمای خاص و عام و
 بوسه خفتش خلق را ز بهت بخش مشام علمش کوه و قارازی حیا از حیالش شرسار
 خوان احسانش بکمال احسن کما احسن الله الیک وسیع و ایوان
 فیضانش برفت هل جزاء الا حصان الا الا حصان رفیع بود
 در شعر و سخن شاگرد رشید ملک الشعراء حضرت میر قمر الدین منت علیہ الرحمۃ بودند
 حضرت موصوف ساکن دہلی بودند نواب کورنر جنرل وارن هیسٹنگز بہادر سند
 خطاب ملک الشعراء بخشید سفر و کن کردند و در پیشگاه حضور نظام قصیدہ مدح گزاین
 بعبیہ مبلغ پنجزار روپیہ خلعت فاخرہ ممتاز شدند بمقام کلکتہ در سنہ ۱۲۰۵ ہجری
 مطابق ۱۷۹۲ء ازین دار فانی بہ ملک جاودانی رطت فرمودند یک ملک و پنجاہ
 ہزار اشعار یادگار گذاشتند حضرت ممتاز اسماعیل نامی و شاعر گرامی گفتہ اند و ہوندا
 معما ہای دیگر آردہ یاد کز انہا ہست اول نام استاد

میر قمر الدین منت

ببالدمہ را بر خویش دل مہ را رود نقصان

بدین تعریف اسم و از تخلص ظاہرست جهان

ملک الشعراء

معنا زین خطابش شد مشرف شہ موزون کلامان معرف

نوٹ - منہ ساجین میں شد و کہ دل تہرے ہونے) چون بر خویش بالید و چند شدہ از وجہ عدد (۵) بدو عدد
 (۱۰) رسدای (ی) شود متیر گردد۔ و چون نقصان آہ بجئے بر در شود رقم گردد۔ و چون دین بالغ و دلام

چون اقتداریکه درین خاندان جلوه گر بود قائم نماند و اقبال بادبار مبدل شد حضرت
 ممتاز به تلاش روزگار از خانه بیرون آمده بلازمت سرکار انگلشیه سرفراز شد
 در آن هنگام بابت تنازعات سرحدی مابین سرکار انگلشیه و سرکار اوده
 تحریرات جاری بود این خدمت متعلق به ممتاز الشعراء شد چون ران مان زبان
 فارسی رواج می داشت نواب سعادت علیخان از دیدن آن تحریرات
 که مثل اهل زبان می بود خواست که چنین قابل زبان دان سادر سرکار خود
 به منصب سرفراز نماید تجسس و تفحص کیفیت بنام حکام رسول آباد (چکله ضلع نام)
 صادر شد که هرگاه ممتاز الشعراء بوطن خود آید بلا توقف به سرکار عالی اطلاع کنند
 وقتیکه مولوی صاحب بطن خود آمد حکام وقت با صرا تمام حاضر خدمت نواب
 سعادت علیخان بهادر قدردان والا گوهر به بهادر کردند اول عهده افت
 عطا شد بعد چند به عهده عمده الاقتداری دارو غکی عدالت فوجداری بمشایه
 مبلغ دوصد و پنجاه روپیه سرفراز شد آئین عدالت مصنفه او دلالت بمعالمی
 وقانون دانی میکند هر کار مشوره طلب از صلاح او بانجام می انجامید و راس زرش
 با حسن وجه بحسن انصاف می رسانید همه گیری طبع وقاد و تجر ذهن نقاد از تصانیف
 لطیفش بهیاد است تصریح آن باعث تطویل کلام است، اما بر سبیل تذکره بطور
 اختصار نمونه از خوارے حکایتی منظوم تفرج ساز این مرقوم سازد
 رقم میکند کاک ندرت نگار حکایت ز ممتاز عالی تبار

نور بقیه صفحہ ہم تعریف باد پیوند الدین گردد پس میر الدین حاصل آید و از احسان منت تخلص
 او برآید چنانچه میر الدین مت رو نماید ملک از شہ مشہر الشعراء از موزون کلمه مان معرث شعرو از مجموع اینها
 خطاب ملک الشعراء است له مجشرٹ ۱۲ ج ۱۲

نواب اودعه آن جلادت شعا
 لقب پیر و مرشد بر حق مضاف
 برآمد بهم شاه ایران زمین
 بسختی به نواب نامه نوشت
 به تشویش بهر جوابش بدید
 وای مانده حیران همه حاضرین
 بخواند و بیدار جوابش نگاشت
 سخندان دولت بر او خطا
 بود ادیکه بد جز و لفظ و نه عطف
 زانشان دارند سره مگر
 من آن پیر و مرشد به تقسیم
 شنیده ز جافاست نواب هم
 نکات و لطافت به بزم سخن
 بین بحر متولج دینرنگ طبع
 چه رو قصیده ز ایران غنیه
 ازین نعمت بهره یابد سلیم

سعادت علیخان کیوان وقار
 سر اسم خویشش نمود اختیار
 بد آنجا چو بهر امیر این شعار
 که سود ادب چون بر دی بکار
 سوے منشیان عطار دنگار
 شده یاد ممتاز انجام کار
 که ای شاه حجه ایران دیار
 بر رفتند و اهل سخن شرمسار
 شمر دند عطف و کنند افتخار
 که در پیر و پیر و تیر می نه عار
 بنازم برین انتساب و شعار
 بحیرت بمانده صغار و کبار
 ز ممتاز چون این یکے بشمار
 شگفته گلستان چنین صد هزار
 لشکر و تخنیل دران آشکار
 هر آنکه برش رحمت کردگار

روز سقیر ایرانی مغرور بزان دانی متکبر موبو وارد شهر لکهنو شد
 مزید دانش و فرهنگ غمزه در وصف رعنائی فرنگ گفته و روانه است
 سفرت بالماس لاف و گزان سفته بود نواب والا جناب منی خواست

کہ کسے ازدارا حکومت او سر سبز رود و بر ہر مندان آنجا قصب السبق برد آن
ممتاز الوقت اشارہ رفت او موافق پسند نواب دانشمندہ تردید آن غنزل
چہ خوش گفت بگوش دل باید شنید۔

غزل

<p>جنت بلطفش کے رسلان ہست یا دگر ہر طبع معنی آشنایان و طوبیائے دگر آب و ہوا بہر سخن خضرے و عیالے دگر ہر عندلیب گلشنش بالحنن ادائے دگر ہر حررت اعجازے دگر ہر نقطہ انقائے دگر نشید در بلغ سخن گوشتے ز گویاے دگر کہ خط کا ہر بیتا و خواہد جلیپاے دگر یا عشق کردش یا وہ گوہر اندیشاے دگر باشد کہ گرد درفع اکن از نکتہ آرائے دگر آرم بطرزے کا چننان کم آید انشاے دگر یا آنکہ من می ہمیش بہتر رہتاے دگر ایجا تنزل گل کند دارد تماشاے دگر در بلغ حسن است از صفا خوشتر گھلاے دگر ز گین تر و خوشتر بودہ ویش ز گھلاے دگر از مریم دیگر بہین کاہ سیحاے دگر</p>	<p>با خوبی ایران زمین کمتر بود جائے دگر باشد سخن را سیمازان سر زمین نشو و نما از بحر تا بابل و از شہر تا دہ نکتہ زن ز گین مستطیع گلشنش گویا زبان سوسن شہرے کز آنجا میر سز دوان بہتر حش نطق زد ز دلبیل طبع صغیر یا صغیرے کا چننان ممتاز در عشق عنایہ ذنگ ز فکر و سر دنگل یا در نظرات دارا گوشت فکر خود سرش در فہم من قاصر بود شرح شکو کش میکنم بیتے از و بیتے ز خود با اتحاد قافیہ سفیر امشب جلال میں وارد تماشاے دگر ممتاز تر و دیدار اہل سخن بہتر ترقی آورند سفیر گھلا بہمہ نگین و خوش با گل خاراو ممتاز تر ز گین معطل بگرم با چننین نا سخن سفیر بردعوی اعجاز و طبعش گواہی میدہ</p>
--	--

ممتاز کار سیح اعجاز بنیاز کا شکر گوئی
 سفیر در پیش مرآت خوش محو اندر یوسف طلقان
 ممتاز این شعر داین تلخیص آن آت حیران کن
 سفیر تلمک تغافل آفر از در تار اندیشه کن
 ممتاز در حرمست بر حال سخن کای قیامت بر سرش
 سفیر خوش آنکه در بر مطربین با تو باشم روز و شب
 ممتاز نے ذکر از لعل صنم نے از نگار غیاث
 سفیر از حرف و دشت کام جان شیرین غنیمت
 ممتاز بہر طوطی شکر شکن لعل شکر خاگفتہ است
 سفیر یا تو بدین احمدی بہرصال من بیا
 ممتاز گرد در بہرین نسبت آل علی ارباب
 سفیر شد از سفارت حاصل در عشق تو نام و در
 ممتاز تکرار دار عشق تو این حسیٹ طرغٹو
 سفیر راز دل مرا می پری نہان بہار از دلی
 ممتاز افتا اگر جے شد ستاین بر کن کن
 سفیر گاہ سرود و قص گر خوانی از غزل
 ممتاز جے وی لفظ باشد ختم شرح غزل
 اکنون بیاس خاطرے سر سبز سارم این بین

باید ترقی تا شود کار سیحائے دگر
 بہر عزیزے دیگرے آید زنجائے دگر
 شاعر برد این آئینہ بہر زنجائے دگر
 کام و زرافردا بودا مانہ فردا سے دگر
 بہر روز زرافردا بودا مانہ فردا سے دگر
 تو سر خوش از مار لعنہ من مست صبلے دگر
 آیا کلامی می بود قصدش نصیبایے دگر
 دارم متنا از لب حرف شکر خائے دگر
 حرف شکر خاگفت کے جزو شکر خائے دگر
 یا کن مرا عیسیٰ نسب بنو مجتہدین لے دگر
 یا از تنے برخوردار بنو مجتہدین رائے دگر
 زین رہ بدون کرد از سر عشق تو سودا دگر
 من نہ بنیم عشق او بردہ ست سودائے دگر
 زہنا این سر را را افتا کن جابے دگر
 در بیج جافتا نشد پس حسیٹ این جابے دگر
 طبع سفیر آرد ترا نگیں غزلما سے دگر
 در پیش ازین پیچم با و ناز و غزلما سے دگر
 یعنی کہ تم فکر غزل در عشق رعنا سے دگر

غزل مولوی احسان اللہ ممتاز در جواب غزل سفیر ایرانی

از وادی قسیم بر وحشت بھجراے دگر ہم دیدہ را از سر گنہ ہم پر گنہم از سینه دل پیوستہ صید بسببت محو تماشا داشته عشق مست جوش زردانی تو ہم پر نگو بہر دم من کو کی کسے با من چہ مہر ہی کنی من خواہم ش یکدل کنم و خواہم بیدل کند	دیر مرا پیچیدہ است امروز سوئے دگر دور از تو در بزم آدم جہے و مینائے دگر امروز بسمل کن دے دار و تماشا دگر از وصل کاسے یا فتم اذن متنائے دگر ہر جا تو میخوای ہی برو من میروم جائے دگر من مینم فکرے دگر آدمی زندگے دگر
---	--

صبر و دق بے توان ممت از من گفت بھجان
اکن ترک چشم بھچیان در فکلینمائے دگر

دو قطعہ عرضداشت یکے در نظم بھنور پر نور رونق بخش تخت سلطانی بادشاہ
فلک بارگاہ حضرت اکبر شاہ ثانی و دیگرے در نثر بہ نظر حضرت ابو ظف
سراج الدین محمد بہادر شاہ گزرا نید نظر

اے بلند آفتاب قاآنی بندہ ممتا از اقدیمان ست می رساند بجز بے کم و بیش جدا علش شیخ فتح اللہ داشت ترک نمائش ترس داد شاہمانش دیوان پسر ارشدش حبیب اللہ تا بیغز و دجاہ تاج و سریر	وارث تخت و تاج سلطانی یک گیاہے ازین گلستان ست نسب نسبت قدامت خویش بجمیع علوم فن آگاہ بود دارا شکوہ راہد رس بوسہ زد طالعش بپیشانی بود دارا شکوہ راہمراہ شاہ اورنگ زیب عالمگیر
---	---

خواند و دیدش دلیر و شیر جگر
 کرد او را خطاب بکتر پوش
 از سر قدر دانی آن شاه
 در دکن حمله نخست او کرد
 احمد الله خان فرزندش
 بمقام پدر میبای یافت
 شیخ فتح الله این دیگر داشت
 تخت آرا چو شد بهادر شاه
 بود زابناش با تحشیم و جاه
 کرد بر جان نثارش حسین
 پسر دیگرش عطاء الله
 چون درین عهد احمد الله خان
 بطل شده آن مناصب یافت
 یافت جاه و مقام مودنی
 نیز احمد شمس معزز داشت
 پس تقی الله ابن خوب الله
 تربیت او نمود و کردش امیر
 اول عهد شاه عالم بود
 عظمت الله پور آن مغفور

با فنون شجاعتش نه دگر
 هم ز تشریف و جاه گوهر پوش
 علم و طبل یافت جاه و سپاه
 فتح آخر با خرت رو کرد
 آنکه گفته جهان خردمندش
 مورد التفات شاه یافت
 نام روح الله آن هنرور داشت
 به سپرد او بسوی عقبی راه
 خان ذوالاقتدار خوب الله
 آن جهاندار شه معز الدین
 بود در حضرت محمد شاه
 ترک کرد و نداشت موه جان
 باب آن بود مناسبت یافت
 تازه کرد احتشام مودنی
 آخر عهد او جهان بگذاشت
 یافته آن همه مناصب و جاه
 دومی بادی شاه عالمگیر
 که ازین عالم انتقال نمود
 یافت زان آفتاب عظمت نور

در رکابِ خدیو پاک نهاد	ب سفر بود تا عظیم آباد
مرضش انزعاج طاقت کرد	به وطن اختیار عزت کرد
بود شام و سحر درین عزت	بدعاے بقاے این دولت
بنده زان درگزشتہ فرزندم	بنوازد کنون خداوندم

نشر
تجملے از احوال قدامت خانہ زاد بلا اشتباہ احسان اللہ در قدسی حضرت
امیر صاحبقرانی انار اللہ برہانہ۔

جدا مجدش دیوان شیخ فتح اللہ عالم بے بدل و کیفہ ہر فن در عمد خلافت مسد حضرت
شاہجہان بادشاہ تربیت یافتہ در بدایت حال ہمدیس شاہزادہ والا تبار
محمد دارا شکوہ بہادر بودہ نہایت حال باختیار کل امتیاز یافتہ در رکاب
ولی نعمت نقد جان را نثار نمود۔

۱۔ مسد خانہ عالم و کابیر قصبہ نام وید عتاب علی جوہری برگزیدہ دیوان محمد علی شاہ بادشاہ مرزا شگفتہ بخت بہادر
جوان بخت مرزا جامدار شاہ و لیسند شاہ عالم بادشاہ غازی مرزا منیا الدین محمد محمود بخت ابن مرزا محمد بخت بہادر ابن
مرزا جامدار ابن و لیسند شاہ عالم بادشاہ غازی و خادم شریف قاضی محمد روشن و خادم شریف جمیل صدق بختی و امین
(۱) بہ مسد خانہ خانہ زاد شاہ جهان مورخہ ۲۱۔ شعبان سلسلہ جلوس و الامطابق سلسلہ ہجری۔
(۲) بہر شاہ بلند اقبال محمد دارا شکوہ ابن صاحبقران ثانی شاہ جهان بادشاہ غازی مورخہ ۱۲۔ ربیع الثانی سلسلہ ہجری
(۳) بہر محمد دارا شکوہ ابن شاہ جهان بادشاہ غازی مورخہ ۲۴۔ شوال سلسلہ ہجری۔ ص
(۴) ایضاً مورخہ ۱۷۔ جمادی الاول سلسلہ ہجری۔
(۵) ایضاً مورخہ ۷۔ رمضان المبارک سلسلہ جلوس و الامطابق سلسلہ ہجری۔
(۶) بہر مسد خانہ بندہ شاہ جهان مورخہ ۱۳۔ ربیع الاول سلسلہ جلوس و الامطابق سلسلہ ہجری۔
(۷) بہر حضرت عالمگیر بادشاہ غازی مورخہ ۳۔ ذی الحجہ سلسلہ جلوس و الامطابق سلسلہ ہجری۔

تاریخ وفات

شیخ اللہ صاحب دیوان	کلین شرف یافتہ از شاہ جهان
مستند بود بس حسن عس	رحلتش چہرہ دہی۔ ص

پسرانش نواب حبیب الله خان بکتر پویش در جمیع علوم و آداب کیفنه
خصوص در فن سپاه گری بسیار در هنر تیر اندازی کیتنه بود استادان آن وقت
استادش شناخته در عهد حضرت عالمگیر بادشاه نمایش یافته از مناصب پدرتی
نمود و در مهم دکن نقد جان نثار کرد.

پسرش نواب احمد الله خان بعد از پدر به مناصب شایسته و لایقه امتیاز یافت
و در زمان مہمنت اقران حضرت محمد شاه بادشاه نقد جان نثار کرد.

برادرش عطاء الله خان بعد از برادر منصب قدیم امتیاز یافت و بادامی
خدمات شایسته نیک نام ست.

برادرش خوبک الله خان بعد از برادر منصب قدیم امتیاز یافت نقد جان

نوط الله بکتر پویش شجاعت بیش جرات کوش نواب حبیب الله خان در ولولہ بہادری و دلادری شہر بالمثل
بود و دریافت رستم دلی و شیر علی شاهنشاه با جاہ و تدبیر شاه اورنگ زیب عالمگیر منصب پنجزاری پنجاب و اسرار فرزند
و چون حسب کلم حکم آن بادشاہ و مجاہد صوبہ دار با غی صوبہ بہار دکن را بجا نقضانی بید رنگ و تدبیر قلقلنگ با تدبیر شایستہ
در نگہ داشتہ حاضر حکومت کرد و داب خیر غراہی حقوق ذیلان بادشاہی بجا آورد و بجلد وی ایراج حسن خدمت بجلت خاطر ہمہ اشغوش
و مخاطب بخطاب بکتر پویش فرمودہ شرف امتیاز و عزت اعزاز افزود و پروانہ بہر میر کی شیخ صفو مورخہ غرہ شہر بیگلر
جلوس بنامش باقی ست، تاریخ رحلت، شد حبیب الله زاد دلی، پنج و دو عشر ربیع الثانی ۱۰۸۰ھ
علاء تاریخ رحلت، احمد المذکر کم را لکھ، بشد او پانزودہ ذی الحجہ ۱۰۸۰ھ

سہ فرامین - (۱) بہر دراز خان خانہ زاد شاہ عالم بادشاہ غازی مورخہ ۲۲ - ذی قعدہ ۱۰۸۰ھ جلوس

(۲) بہر صد نظیر بندہ بادشاہ عالمگیر المیر المومنین ظال مورخہ ۳۳ - جمادی الاخرہ ۱۰۸۰ھ جلوس المطابق ۱۰۸۰ھ
تاریخ وفات، نقد جان کرد عطاء الله، افغانی ربیع الثانی دوم

۴ فرامین - (۱) بہر قدوی اورنگ زیب مورخہ ۱۴ - رمضان ۱۰۸۰ھ جلوس

(۲) بہر عبدالقیوم خانہ زاد عالمگیر بادشاہ مورخہ ۲۰ - ربیع الثانی ۱۰۸۰ھ جلوس

(۳) بہر وزیر الممالک قمر الدین خان چین بہادر نصرت جنگ اعطاء الدولہ فدوی محمد شاہی محمد شاہ
بادشاہ غازی مورخہ ۱۵ - ذی الحجہ ۱۰۸۰ھ جلوس

(۴) بہر تشار محمد خان بہادر شیر جنگ محمد شاہی فدوی محمد شاہ بادشاہ غازی مورخہ غرہ
ذی الحجہ ۱۰۸۰ھ جلوس

تاریخ وفات

آسمان باخت بر خوب الله کج

شہر لکھ کج

نظارا راه ولی نعمت کرد.

پسرش شیخ تقی الله مخاطب به خطاب پدر بر منصب قدیم امتیاز یافت
و باداے خدای آبائی و انوده بآبرورفت.

پسرش شیخ عظیم الله والد غلام بعد از پدر در قدسی حضور اقدس
حضرت شاه عالم بادشاه مشرق تقرب دریافته تا سفر اله آباد و عظیم آباد
مورد مراحم بود از بلعته چند عزلت اختیار نموده بدعاے بقاے این دولت
اشتغال دارد احوال خانه زاد همین ترین ابنای دین قدسی حضور غلام الله ملکه
حاضر جاگیر و تمنای قدیم که از حضرت شاه جهان بادشاه تا وقت حضرت
عالمگیر ثانی برقرار ماند، برگشته سروسوی و سکندر پور در دست و متفرقات در پرگنه
انام وصفی پور و بانگرمو و غیره است.

جمعه کثیر از شاگردان خود گذاشت مولوی شیخ عطار الله شیخ محمد عبد الباقی
چودھری شیخ حبیب الله منشی خیالی رام خیالی رئیس لکھنؤ منشی محمد محی علیخان
داروغه اخبار گشتی و منشی محمد باقر علیخان پسران امیر الانشا میر منشی ثابت علیخان
بہادر که از رؤسائے ملا نوان ضلع انام بود در عهد غازی الدین حیدر بادشاه و
نصیر الدین حیدر بادشاه در سلک شاگردان وی بودند اعیان شهر اتفاق
داشتند کہ مثل باقر علیخان نشانے دیگر و لکھنؤ نیست، و بیاچہ شرمتمتاز و دست
و چهار رسالہ در نشر نوشته بود و بجمہ شعلہ جانسوز و مرآت الجہال طبع شدہ
استاد بروناز داشت و مرزا ناطق در نشانے او گفته

۱۰ تاریخ رحلت: ہم تقی الله سر نشان قوم نقل فرمودہ شہر زمزم
۱۰ تاریخ وفات: عظیم الله کہ با عظمت نابو یوم حج فیلدین جانسوز

در نظم توئی فیتی ثانی باقر	در نشر بو الفضل زمانی باقر
کس نیست چو تو نکته دانی باقر	در هند که جاوید مبانی باقر

و الحال منشی محمد ولایت علیخان ولایت که بعد انقلاب دهر و تباہی شهر در قصبه صغی پور در رویشی برگزید و در حلقه خواجگان حشمت درآمد و از مرشد پاک خود حضرت شاه خادم صفی محمد بقب محمد عمر میرزا الله شاه ملقب شد و عزیز تخلص کرد از پسران منشی محمد یحیی علیخان در نظم و نشر شش روزگار است و از پیشینیان یادگار تصنیفات مشتمل بر دیوانهای فارسی و اردو و مثنویات فارسی، نثرهای فارسی و اردو و بعد از سی و پنج می رسد عمر حضرت ولایت هشتاد و چهار سال است، منشی باقر علی در دیباچه نشر ممتاز شرح تصانیف حضرت ممتاز چنین کند که تاریخهای مصنفه آن یگانہ دوران که داشتیم برای افادت سخن فہمان موزون طبع نگاشتم تصانیف لطیف توالیف شریف آن بانی مبانی بیان و معانی چون قطرات فیضان سحاب و اشعه لمعان آفتاب کثیر است بقدر علم قلیل خود برای تبصرہ بنیایان صاحبان آثار قریباً درین مقام بالتیام می آید، از تصنیفات یکے مثنوی جامع البحر موج (۱۲۵۷ھ) مشہور و ذکر انبیاء از حضرت آدم تا جناب خاتم صلی اللہ علیہ و علیہ وسلم و من توسل الیہم و درین مجموعہ لطافت و لطف ایجاودہ ہر بحرے موجے دیگر و در ہر موجے بحرے دیگر از منبع قلم فیض رقم جاری شدہ و ازین رو در صفتش این فقرہ آبے دارد از ہر بحر موجے کہ ہر موجے بحرے دیگر است، دو دم دیوان بلاغت ایوان کہ خجیدگی معانی و تنک وزری الفاظ نہج موزون و طریق لطافت مشون دارد، اشعار مثالی و خیالی، و غیر آنرا

جامع است و به این عاقلانه و بهیچ عاقلانه چون معجون مرکب به تقویت مزاج
 عین بهیچ نافع و سوم عقد ثریا (رساله ۴۸) مبارکباد سالگرد امیرزاده که بر
 رشته مضمون بارکش گره دقالت داده اند و نقد طرز ظهوری در عقد عبارتش
 نهاده، چهارم بهارستان تهنیت که در بهار شادی کتخدائی دوستی گلشن
 لفظ و معنی گلگل شکفته و تازه بهاری نگینی کارستان منیر را جواب گفته
 پنجم مثنوی شمع و پروانه بمضامین عالی مطابق حسن و عشق نعمت خان عالی
 ششم قطعه ظرافت در شرح قطعه مشهور خان مذکور به مضمون غزل قصیده نمائ
 طولانی در اعتراضات بر غزل سقیر ایرانی به تکلیف بعضی از حرفیان ظریف که
 بعد هر بیت از آن بیت خود در همان ردیف و قافیه چون قافیه بار دلیت
 بهم پیوسته و بهر دو قائل قائل راه جواب بر بسته به ششم رساله آغاز می شود
 که درج لالی کمون است حسن معاد نقابش مستور، طرزه این که در غز هر شصت صفات
 قبیح اش ترک و حسنه اختیار فرموده و حسن شاه فکر فرموده و از تالیفات اول
 فرائح نثر و ثانی روال نظم در شرح و ترجمه دیوان مرتضوی علی بن علی الصلو
 والسلام (رساله ۴۹) از زبانت و نکمت دقالت و حقائق تازگی بخش مشام فهم
 و ثالث مرکز الاشعار (۵۰) و بعد (۵۱) شعر عرض و قافیه و درین
 مجمع البحرین بحر قریب و جدید مشاکل که در رسائل سابقه از مستحذات و خارج
 از دوا و رخمه نوشته اند از دوا رخمه مشتبیه بر وانی فکر آورده و اشتباه به ندارد
 که بازه کاری دریا با در کوزه در آورده و در تعریف قافیه که در کلام ملا جامی
 و هم محقق طوسی و امثال اساتذہ جامع و ملل نبوده به جمیع جامعیت مانعیت

بزجمع طبائع منبع انجیرت و غیرت قافیه تنگ نموده اربع گُل سوری در ترجمه
 سوری که تا از بوستان بیان شگفته گلستان بشکر نشر رواج خود منت خدای را
 گفته و قتی که رساله عربی در رد دعوی حاکم از اسلام اجنبی نوشته دلائل
 لا طائلش را که از آیه اطیعوا الله کلف اُولی الامر را بر صنف خود ثابت
 کرده باطل فرمودند محقق عربین الوجود شاه عبدالعزیز قدس السدس العزیز
 لب بهج و ثنا کشودند آری وصف این چنین ستوده صفات از زبان
 آن چنان کامل الذات زیبا و بجا است و همچو من ناتمام را اقدام و اهتمام
 درین مقدمه فصولیست بر کمال و بے ادبی تمام لهذا دست ادب بسته
 و زبان عذر کشاده چشم آن دارد که مستلذان این مانده باده فائده هر گاه
 به ذاق اشتیاق لذت و طلاوتی را باید انصاف بشیرین بیانی مصنف و
 زبان الطاف بدعای خیر و در حق مؤلف دمشقی باقر علخان کشاید و منه
 التوفیق و هو بالاسْتِعانة حقیقی
 دمشقی خیالی رام خیالی رئیس لکن بود محله خیالی گنج بنام نامی تا ایندم مشهور است
 در سلسله شاگردی آمده مجالس مشاعره منعقد کرده مخوران را از دور شاهوار
 مستفید ساخته استادش در زبان فارسی از اهل زبان نیز گوئی سبقت
 ربود و حتی که مرزا ناطق شاعر ایرانی نیز از شاگردان او بود و روزی در محفل
 مشاعره در میان شاگردان ممتاز و ناطق مباحثه فضیلت استادان روداد
 و نوبت چنان رسید که حضرت شیخ سعدی علیه الرحمة در بوستان گفته اند

افقیبان طریق جدل ساختند | لم ولا نسلم در انداختند

کشتاوند برهم در فتنه باز	به لا و نعم کرده گردن مستراز
تو گفستی خروشان شاطر بچنگ	فتادند با هم بمقار و چنگ
یکه سنجو و از خشمناکی چوست	یکه بر زمین میزند هر دو دست
فتادند و عقده پیچ پیچ	که در حل آن ره بردند هیچ
کمن جامه در صفت آخرین	بغرش در آماج شیر عرین
که بر بان قوی باید و معنوی	نه رگم که گردن محبت قوی
مرا نیز چو گان حرفت گوے	بگفتند از نیک دانی گوے
بجملک فصاحت بیانی که داشت	بدلما چو نقش نلین بزنگاشت
سر از کوی صوت یعنی کشید	قلم بر سر حریت دعوی کشید
بگفتند از هر کنار آفرین	که بر عقل طبعت هزار آفرین
سمند سخن تابجای براند	که قاضی چو خرد خلایق باند

هر یک بر فوقیت استاد خود طب السان بود و چون بتائید دعوی بر بان قوی و معنوی طلب کردند منشی خیالی رام که مضامین اصدا ح طلب به نظر انور استاد خود حضرت ممتاز گذرانیدے از جابر خاست مسوده عرضداشت نوشته مرزا ناطق و اصلاح داده ممتاز الشعراء آورده پیش کرد و هر خاموشی بر لبهاے مخالفین ثبت نمود آن بر بان قوی نیست نقل عرضداشت از طرف ناطق شاعر ایران را میڈاری قدر دانی و فیض رسانی این خاندان عالیشان از مشرق تا مغرب نور مهر درخشان است از زبان اسلاف کریم الاوصاف حضور انار الله بر با ستم این آستان فیض نشان مجمع اهل کمال از غرباے هر دیار مانده و هر که رسیده پیش از از

میاب گردیده درین عهد مبارک این معجزه بهین شهر جان پرور که درین باب
کلفت شاعریت بل واقعی است از سه سال با امید های دراز از راه دور و از
ست با آنکه چند بار بواسطه اراکین حضور فیض دستور که تربیت یافته بهین قدر
فین مشکیش بیامی خود گذرانیده لیکن بایه معمود زبیده هر چند تکرار عرض نه از
بست لیکن نوشیروان عادل نوشته که اگر بیارتا مدت دراز شفا نیابد بنا بدکه از
ماده طلب دوا باز ماند چون درین عهد حضور والا هم عدیل نوشیروان عادل اند
تکرار عرض جرأت نموده امیدوار تقرر وجه عنایت بقدر قدر دانیهای خاندانی
ست الهی آفتاب جهان بینی نورانی باد.

ولوی شیخ محمد حبیب الله سپهر مولوی شیخ کلیم الله نسیره و شاگرد ممتاز بود در دیباچه
یوان او حضرت ممتاز بقلم پراز غم و الم چنین رقم فرمودند که محمد حبیب الله ولد محمد
لیم الله ابن نصرت الله مرحوم برادر بنده همه نیاز احسان الله ممتاز چند کتاب
ز فراغ باقی داشت در فن حساب بخصوص در تالیف و فرائض مشق بر کمال حاصل
ماخته خط نستعلیق او ستادانه می نوشت رساله عروض و قافیه را منظوم چنان نمود
که مورد تحسین از سخنوران شد و بعد شش شروع در گفتن غزل کرده بود که بمبیت و
شش ساله قضا کرد این چند غزل از دست که با صلاح رسیده بنده را سبب
صنعت پیری خصوص از غم مجوری او هوش و حواس بر جانیت امید از سخنوران
که اگر در نظر شان بگذرد بعد از فاتحه درین اصلاح بفرمانید که توجه غائبانه
به التفات حاضرانه تفوق دارد و السلام - از یادگار دوست قطعه تاریخ
مهمان سرا که یکی از بزرگان مولوی شیخ باب الله حدیث فرمود از هر عصر اش

تا پنج پیداست و دیگرے دو بیت گفته تلمیح بنام اخوان و اب و جد جناب
ممدوح کرد و موند اس

بره و بخونار و تعمیر	بصد طبعی ز باب اندر نشان
مقام دلفزار و تعمیر	بوقت سحر از توفیق واحد
ز به زیبا سرگرد و تعمیر	به لائق ساعته با طر شایان
عجب طرز و بجار و تعمیر	بود هر مصرعش با سال نادر

دیگر

بنام پدر زام رب حبیل	بناکرد باب اندرین خوش سرا
مبارک بنای سر از غلیل	عزیزمے رقم کرد صرا سال
بنام او گفتند	حضرت ممتاز لغز بنام او گفتند

دوستی با بیدل پیمان آواز است خوش
تا شنید نقش نام تو بخونی در قلوب
شیخ محمد عبدالباقی صاحب چودھری المتخلص بہ باقی نمیرہ حضرت ممتاز و جد
راقم الحروف عالم علوم عربی و فارسی بود در فنون لطیفہ ماہر خصوصاً در فن شاعری
و صنعت و حرفت صاحب کمال بود۔ با وجود مشاغل زمین داری و مکروہات
دنیاوی گوناگون ایجادات گذاشت و دیوان ضخیم یادگار دوست بر شاگردی حضرت
ممتاز چنان فخر میکنند

باقی است مراناز بہ پیش مست اند

لہ شرح۔ جب۔ مترادف دوستی با یب قلب بے غایان ست۔ و آل از
مترادف پیمان و آلہ از مترادف آو عیان چون بہ مجبش پرواز ندا سم
حبیب اللہ و اند ۱۲

حضرت ممتاز لغز بنام او گفته اند و هو اندا ۵

نام او ازین دعا آرم بیا د تا ابد بتوده و پائنده باد

شرح - از ستوده محمد مراد و از پائنده باقی در مغاذا جمع این نام محمد باقی بمبین
از مثنوی بحر موج شغفه داشت که با وصف ضخامت مثنوی نقلش بخط مستعلیق
فرموده و در صحیح آن اهتمام بلین نمود بتاریخ مبارک و ازده ربیع الاول ۱۲۴۲ هجری
باختتام رسانید و بنظر حضرت مصنف علیه الرحمة گذرانیده بیک قطعه تار تخی
مورد تحمیل شد قطعه ۵

عبدالباقی نمود این فتل	کس شهره بهر ولایت آمد
سال اتمام آن بهر طریح	عالی رستم کتابت آمد

و خود نیز گفته ۵

درین مثنوی بحر موج ممتاز	به بنظیم هر شعر چون در سبقت
راصل صحیحش چون نقلش نمودم	تیر گلبن ختم گماش خفت
بتاریخ را رقم بر آورد دوم را	بهار نخستش به و سال گفته

ربیع الاول ۱۲۴۲ هجری

۱۲۴۲

مشکل پسند طبع موزونش گلچینی دیگر آن کرد که اسمای گرامی بغیر این علیم السلام
که تذکره ایشان در بحر موج آمده در هفت بیت در سلک نظم در آورد آن نظم
در او اهل نسخه به اینطور فهرست طبع شده است -

بتاریخ هفده ذیحجه ۱۲۴۲ هجری بهر نیا و دو سال فردندان جناب چود دهری محمد
مقبول حسن مرحوم و چود دهری محمد عبدالباسط مد ظله گذاشته داعی اجبل را

لبیک گفت تاریخ وفات از حضرت نامی ۷

همه خیر و نیک نیت همه مردی مروت	همه جوهر محبت همه جان خوش خلاق
من و وصل خورد باقی بسروردید ساقی	بدیه گفت نامی چه بهشت یافت باقی

دیگر

حیف و حین که در راه مبارکی لجه	جان بحق داد بیکفته چو شد نا چاقی
گفت باق که نیکو بود و ددی بخشش	شد بخت همه دان چو دهری عبد باقی

دیگر

بهفته ذیجه بود یوم خمره وقت صبح	سیزده صده بار از هجرت نبوی
گذاشت عرصه گیتی مقام جنت یافت	در پنج درد و تاسف جوان عبد باقی

در شاعری و خوشنویسی ابا بیان قسبه استفاده بلیغ حاصل گردنیده از اختراع
او بر صغر و بزرگار قواعد دریافت ایام و تواریخ شهنشین عیسویه از سن یک الی
غیر نهایت است - انشاء الله روزی بنظر شائقین خواهد گذشت -

مولوی شیخ محمد عطاء الله صاحب شاگرد و برادرزاده حضرت ممتاز جبر فاسد
راقم الحروف بود در علوم عربی و فارسی فراغ حاصل کرده بملازمت سرکار
انگلیشه تا عمده تحصیلداری ترقی نمود طبع موزون داشت و کلام شیرین
و فارسی و اردو بدو سخن فرمود و اوقات به تصنیف و تالیف هم صرف
نمود کتاب احوال پیغمبر در نبوت بعثت حضرت محمد الرسول الله صلی الله علیه
و سلم از کتب مقدس تورات انجیل و بیدر شرح الفاتر ممتاز و متفرقات انظم
و نشر یادگار گذاشت حضرت ممتاز غر بنام ممدوح گفته ۷

چشم بد تا بردن سوار راه	نقش نامش به پرده به الله
جناب مولوی شیخ محمد روح الله وکیل و شیخ محمد رحمة الله افسر محکمہ جنگلات و شیخ محمد نعمت الله صاحب مظلوم فرزندان گذاشت۔	
سبب تالیف مثنوی بحر متولج بزبان مصنف علیہ الرحمة دیکھیں نہاید و ہونہا۔	
سوج دگرش در تالیف	بامدح شہ جم تشریف
آمد یارم حسرا ز دور	از غور رخ اور روشن تر
گفت از سر لطف و ناز	کہ احسان الله الممتاز
من میر بہت تکلفی	ز تومی خواہم تالیفی
تا پنج بہ نظم بس خوش	طرز نو و وضع دلکش
قصص از آدم و حواہ	تا خاتم ماصلے الله
ہر فصل و دوش دیگر	بس موجب و صدق سطر
کلیت کندش گر صادر	ماندر تو نقش نادر
نام تو شود زان بالا	انشار الله تعالی
بشنفہ سخن زان دلخواہ	گفتم برضا بسم الله

۱۔ از نقش عطا عطاوار و الله الله از جمعش نام عطاوار الله

حضرت ممتاز۔ تاریخ ۸۔ رجب الاول ۱۲۵۷ھ بمقام بیماری مصروف بتدریس مہین شاگرد بودند کہ مرغ روح از نفس عنقریب پرواز کرد۔ عطا تخلص داشت در ۹۵۰ غنچ حاصل کرد و در ۹۵۰ لغو اجل الیک گفت تاریخ وفات از جناب شاہ محمد شفیع صاحب صفی پوری ۵

ز اہد و پار عطاوار الله
دہ و دو از جہادی الاول
قیس گفتم بہ سال رحلت او
سوسے حق از سر طاعت رفت
وقت شب آن مہ لیاقت رفت
مے چہ ناگہ سوسے حنت رفت

<p>تر دست رقم شد خامه نه نامه که بجز مواج آن شاه شهن ظل الله او ثانی اول اکبر من فضی فیاضی سان منزل پئے مه آن اکلیل جاه تختش که دهر عشق اکرم و همت کرد او خستم</p>	<p>زین دست نوشتم نامه شهر را گهر نذر تاج نور دو جهان اکبر شاه واسطه بمیان هفت اختر مدحت گر آن اکبر شان خورشید بجز شش تحویل فوق الفکش تحت الارض بر حاتم مدحت او خستم</p>
<p>بعد از تم بجز مواج مت الشعراء خواست که بنده از خلافت نیز افاده فرماید و این چهار اشعار بر صفحه قرطاس مانند چهار خلفائے راشدین بر صفحه هستی یادگار گذاشت ۵ اشعار</p>	
<p>برای خلافت خدای اوفتاد بگفتند انصار دین راضی آخر عشر ثانی اثنین خواند به صدیق گردند پس بیعت</p>	<p>برای همه اختلاف اوفتاد که میثا امیر و منکم امیر از نیسان فضیلت کرا حق رساند علی ولی هم از مملکت</p>
<p>چون کثرت مشاغل و حوادث روزگار دست مقصود نداد به برادرزاده شاگرد رشید خود جناب مولوی کلیم الله کلیم بغفر الله الکریم بتکمیل آن اشارت کرد جناب کلیم با مثال امر زبان بکشاد و بنظمی موسوم به درة التاج در سفته وجه تالیف چه خوش گفته است ۵</p>	

کند وجه تالیف تالیف قلب
 بنازم بآستاد عالی جناب
 چه احسان الله که ممتاز دوست
 معرفت بممتاز شعر اش باب
 پس شاه اکبر دوم اکبرش
 سخن رفت از سعدی و خسروی
 فصاحت گلزار گلستان او
 به نظمش بود این نظام گهر
 قصاید و وصف اجای عشق
 بآن نام نامی شده نامور
 از آن فارس آن شهر دار نشان
 از و بحر مواج شد مشغولی
 ز آدم قصص تا محمد دران
 من از فیض آن عم عالمیناب
 گزود شد بنامم تخلص کلیم
 بیان میکنم حال بالبعد آن
 خدایم به بخشید تو نسیق این

سبیه های هزاران باد
 عم امجد یاست آن مستطاب
 بنامم و تخلص سرافراز دوست
 کشائی اگر چشم سوئے خطاب
 چو فیضی همی خواند با فم خوش
 بآن کهنه ممتاز بخشد نوی
 بلاغت یک در ز عمان او
 به نثرش نثار است نثر از سر
 غزلها غزلان صحرائ عشق
 چو شیر از آتام از بس هنر
 بود این نمودارین دوستان
 لطافت آن چون گهر منطوی
 دله ز آل و صحابانده بیان
 خدا دارش تا به یوم بحساب
 چو تلید قدسی کلیم تدیم
 ز آل و صحاب با غر و شان
 هُوَ الْمُسْتَعَانُ وَاَنَا الْمُسْتَعِينُ

از پیشگاه ابو ظفر سراج الدین محمد بهادر شاه بادشاه غازی بخط ابات حسانی
 ممتاز شعر ممتاز ز کردید در عهد نواب نصیر الدین حیدر خان شین

و برگزیده مقرر انفا نمود حسانت دینی و دنیاوی بآن جناب عطا شد. بزیارت
 حضرت علی کرم الله وجهه مشرف شده شرف ارادت یافت و در حلقه علوم و خطابات
 شهره آفاق گردیدند خطابات تا ایندم محفوظ است چونکه جناب موصوف از اهل
 در بودند و وصیت کردند که نعت و مناجات که در بحر مؤلج گفته ام در طاقچه
 قبر من نهاده شود چنانچه وصیت بجا آورده شد عجز نمود و هفت سال در ایام غدر
 هکله مطابق کشته ام بمقام تپاری برگشته اودام مصروف به تدریس مولوی
 شیخ محمد عطار الله بود که ناگاه روز سه شنبه از وسیع یکم بهشتین بستان رخت زین بنگاه
 و در گورستان خاندانی مدفون شد با وجود ایجاز و اختصار مثنوی بحر مؤلج کتابی
 ضعیف است تا هم از غایت قبول خاطر با نقولش دست بدست گرفتند و همین که
 اختراع مطالع بوجود آمد مثنوی هذا در کله هجری در حیات مصنف علیه الرحمة
 مطبوع شد. شالفتین نسخهای مطبوعه همچو کاغذ زر بردند که باندک زمان نایاب
 شدند. بار ثانی در کله هیکه از بزرگان بنده حاجی شیخ محمد امین الله
 مرحوم دپٹی کلکله ولد مولوی شیخ محمد کلیم الله طبع کنانید آنهم نذر اہل ذوق شدند
 این بار سوم است که انصرام طبعش نموده شد این طبع ثالث اہم ترین از هر دو طبع
 سابق است که فیض یافته است به نظر انور مرکز دایره اقبال محی علوم ماضی و
 حال. قدسی القاب گردون جناب عالمیان آب. منصور و بختیار
 والا نسب عالی تبار. گلدرتہ بوستان سلطنت. بانی مبانی سعادت. مژده دوحہ
 عظمت. غرہ ناصبہ حشمت. لواء فتح و نصرت. درة التلج خلافت.
 اختر برج سعادت. حامی دین متین مروج احکام سید المرسلین. مصباح

ابوان جہانبانی، موسس اساس خاندانی، چرخ دودمان نظامی ہزارگز اللہ
 ہانس آصف جاہ، منظر الممالک، نظام الملک، نظام الدولہ، سرنواب
 میر عثمان علیخان بہادر فتح جنگ جی، اسی، اسی، آئی، احمد اللہ ملکہ
 وحشت، غفر

نور کویم بنائے کش جو خوانی چہ نام ستان بحر و جنس شہو دوم را رتبہ اوج نیر باست چہارم را چہ حاجت تا بقتن اگر چہ پنج حرفش منشرح گشت نیسے نام ست روشن چشم بدو	شکافی علمائے آسمانی کہ طیفینش بودیں چشمہ نور سوم اکیل میہ در چشم بیناست کہ چون سیامے اخیر مست روشن وے گرا وفتد اول بودہشت کہ شانش آمدہ نور علی نور
--	---

چنانکہ نقشبند نواب حبیب اللہ خان بکتر پوش فاتح قلعہ گولکنڈہ
 دواکن کھیرہ درمہم کن نقد جان را انتشار راہ ولی نعمت حضرت دربار
 بادشاہ غازی کرد دیگر برادرانش نیز در دکن ثبوت دلیری وجہ المردی
 خود دادہ اند احمد علی کہ احقر العباد واسطہ قدامت بدودمان اعلیٰ حضرت
 دار و چنانچہ فرامین شاہی اعلیٰ حضرت بدودمان این ہیچدان شہادت
 می دہد بین پنج کہ اول مورخہ ہفتم شہر ذی الحجہ الثانی سنہ ہفتم از جلوس
 والا مطابق سنہ ۱۰۵۰ ہجری مہر عابد خان صدر الصدور شاہ عالمگیر مورث
 قاضی مصطفیٰ ابرقضا و تولیت پرگنہ سروی بجای برادر خود قاضی
 نصیر اللہ متبرکہ کرد۔ دوم مورخہ ۱۵۔ ذی الحجہ ۱۰۵۰ جلوس والا مطابق

۵۲ الله فرمان واجب الاذعان مزین لمهر وزیر الممالک قمر الدین حسان
 چمن بهادر نصرت جنگ اعتماد الدوله فدوی محمد شاه بادشاه غازی پسر
 بحال و برقرار داشتن جایگزین لکه دود و دشت هزار و دویست و دوازده دام
 از پرگنه ملانوان و غیره مضامین صوبه اوده بنام مورث ما نفعت پستاد
 خوب الله خان به بیاد دعوائی پناه کفایت و معافی دستگیره دشت محمد خان
 بهادر شیر جنگ حکم می دهد درین زمان کسیکه روایات خانان را تازه کرد
 عم مکرم منشی شیخ محمد برکت الله است که بزبان نیابت ریاست بلام پور
 ضلع گونده ممالک اوده بجلدوی خداست قحط و بکشت و بکشت
 خلق الله از مصائب آن سرکار عالیہ برطانیہ بخطاب خان شہادر سرسرازی
 بخشید و بعد از حصول نشن پنجمی ریاست سنگ چند ضلع گونده مقرر فرمود
 تاز بکمانے رحلت حضرت ممتاز بیارگفته شد کین اینجا بوجه انحصار یک قطعه
 درج میکنم رنجینه ککاک گوبه رساک جناب مولوی شیخ محمد عطار الله صاحب حرم مقبول
 ممتاز هزار داستان بود مرغ روض چو کرد پرواز

ملت به در استخوان بهادر شیخ خطاب چه خوش گفت است

آنکه بخشیده رفتن خود باخیر و روشن پیش تیغ برنش و دشت بهشت و دشت در حیا و الله که بر لب هر بسمه خوان شد نمایان بهار بادشاه و دشت و دشت شد و دشت و دشت و دشت و دشت و دشت	برکت شد و دشت بهادر خطاب بعد از صبح عرفه عید شد در دشت گشته عید بود فی دشت گل نشاندند و سیم به دشت و دشت
--	---

۵۰

شد

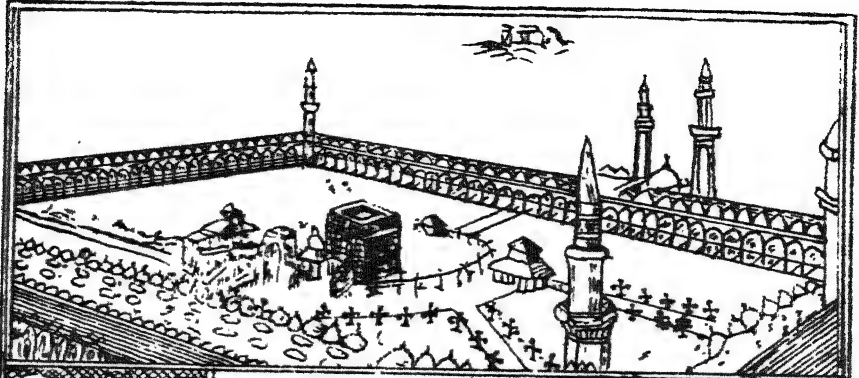
بروے جهانیان غمگین	درہائے الم جهان جهان باز
مداح رسول بود تحقیق	باحسان بوده است ہمارا
برداشت بخود قصیدہ مدح	ہر جا چو بدان شود سرفراز
بنمود عطا چو دستک تارنج	از عرش چنین بید شل واز

نسر مود پیغمبرش شنیدہ
نسر دوس صلہ شود بہ ممتاز

شمارہ

احقر العباد محمد محب اللہ ربی۔ اے (علیگ) ڈپٹی کلکٹر
اسٹنٹ مہتمم بندوبست حال متعینہ ضلع اونٹونو این کتاب لا جواب
بنام نامی بزرگ خاندان جناب مولوی شیخ محمد روح اللہ صاحب
قبلہ نڈلہ العالی وکیل و کمیس اونٹونو کمال ادب معنون می کند

۱۳۴۲ ہجری مطابق ۱۹۲۳ء عیسوی

بسم اللہ الرحمن الرحیم

شکر حق کا لین نامے نامہ زیب تو گرفت از حسامہ

بحر رکضہ تجلیش عنوان
موج پیشین حسد نیردان

اول گویم توحید از حق
عالم حادث کش دے خالق
تھے اور اہستی دایم
گویا شنو ابلیس ادا نا
نزدے یا بد نظم رولق
ما مر زوق او مار ار ازق
قسطیوے عالم زودتایم
نے کس ضدش نے کس مانا

۱۔ بالضم اول سیاس داشتن و ثنا گفتن منعم راست بر نفست و ضد سگرت کقولہ تعالیٰ ان مکفوفان اللہ عنی حکم
در بر منی عبادہ الکفر و ان لیشکر وایر ضد لکرو در تاسی نامہ سوائے صنعت بختیں زاید اضافت مقلوب است اسے
نامہ نامے ۲۔ بحر رکضہ تجلیش عبارت بہت از بحر شتارب شلمہ کراکان سالم آن فہم ہشت ہشت ہشت
و شکر اول بنفیدہ علین باقی ماند فعلین مبدل برد و ستارک مقطوع ہم بیتوان گفت باجملہ و زلفش بہت
فعلین ست و اصل ستارک فاعلین ست بتقدیم سبب یعنی فاعلین ست و بزلفان قطعہ آخر آن دور شد
و اقبل آن ساکن باقی ماند فاعل آزا با فاعل آن کہ فعلین ست تبدیل کردند و درین بحر ارجائی کہ فعلین متحرک
آید جایز باشد کہ فعل تجلی در لغت سپہ پاشند و دن است و در اصطلاح عروض ہم بحر ستارک است و اسے
تیرم صیوہ سبب اللہ ست و قیوم دمی با تعلق علماء اسم عظیم ست بخواندن یا حی یا قیوم بہر متکستینیت من مشکلات و

<p> جسٹش گفتن باشد از حق صورت بندگی زمین اعراض نے محمد و دست اُن بر جاحد نے کل کا نرا اجسزا شاید چون و چند این بروے بند می داند خاص و عام اشخاص از نقصان باشد پاک و صاف نبود غیر از وے مسجودے ہم مقصود او هم معبود او تا گردد از آتش حاجب کاف صا دین و حسا و زنا از غیب بر اعلا م آمد </p>	<p> ان عرضش نے طویش نے عمق نے او جو بہرے از اعراض نے باشد معدود آن واحد نے جز دست او کش کل باید چو نی در وے نے چند می وقت رجاء نے بہر ش خاص کامل اور ایکسر اوصاف زودر خورد ہر کس جو دے ہم مسجود او هم موجود او بر باشد طاعا لش واجب فرض عین از انہا اینہا این آئین اسلام آمد </p>
---	--

شہ جہ پر عزت کے قیام نہ نہ و کوشش شیخ اول جمع فرض است کہ قیام بغیر و پس کاغذ جو بہرست درنگ
 و عرض و طول آن عرض باشد این ہر دو حادث اند یعنی نویدار شد و او تعالیٰ قدیم است از ہمیشہ بود و
 ہمیشہ ماند لهذا تعالیٰ را جو ہر عرض گفتن روا نباشد و اعراض بالکسر مصدر بہت بر وزن انکار یعنی منکر
 شدن ۱۲ لے فرض عین آنکہ باوے بعضی از ذکر دیگران ماقط نے شود و مراد از کاف کلمہ طیبیت و تھا دین
 صوم و صلوة و از ذکر و از حاج در کتاب الایمان مشکوٰۃ شریف بہت بروایت عمر فاروق رضی اللہ تعالیٰ عنہ کہ
 جبریل علیہ السلام پر سید یا رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم اسلام ہمیت آنحضرت فرمود ان تشہدان لا الہ الا اللہ
 انا محمد رسول اللہ و تقیم الصلوٰۃ و ترقی الزکوٰۃ و اقصوم رمضان و کج العیت ان استشعنت انیہ سبیل ۱۳

از کرسی جایش عرش فرد انسان از بهر عبادت هست او حق عبادت کرد ادا زان عبد و رسولش شد تعظیم این مرتبه با چون کرد تمام بنی اکرم ذخیره عالم تقی اتقی اتقی از کے برهان جلالش آل او گر ذکر ز صدق صد نقیض عمرش بقلم موسی ز عصا آن جامع قرآن عثمان نش	معراج کمین تر پایه او پیغمبر بهر رسالت هست هم حق رسالت کرد ادا هم چون دگران نے رفیع و کلیم شد ختم رسل هم خیر انام صفی اعظم فخر آدم ز کی اصغر صغری اتقی اصحاب دلیل کمال او یوسف بنماید تصد نقیض بر نیل کنت امضای قضا در حسله رفیق ذیشان نش
--	---

۱۰۰ خلقت ابن و الانس الایمبدون ۱۲ اشارت از تفصیل ابن خطاب بخطا بهاء دیگر انبیاء
 ۱۰۱ جبرئیل علیه السلام حضرت موسی علیه السلام ۱۰۲ خزانه ۱۰۳ برگزیده ۱۰۴ تبر عقل ۱۰۵ ابو بکر
 صدیق را نصیب است که اگر ذکر صدیق او کنم بوقت صدیق تصدیق فرماید که او هم صدیق بود و صدقت
 مرتبه است که حق تعالی بر بنی از وحی و بر صدیق از الفا خبر سید هر دو گاه باشد که قبل از وحی او را آگاه فرما
 و بعد بنی مرتبه صدیق است که قال الله تعالی من طبع الله والرسول اولکم مع الذین انعم الله علیهم من انبیا
 و انصد علیهم و الشهداء و الصالحین ۱۰۶ در ایام جاهلیت هر گاه در بایه نیل میجوشید دختره هرغت کرده در آن
 می انداختند آن وقت از جوش فرو می نشست چون در عهد عارفان میجوش آمد و مردم دستور سابق را بیان کردند
 حضرت عمر بر پرده کاغذ نوشت که ای نیل اگر از طبیعت خود جوشیده و فرو نشین فرو نشست و حضرت موسی
 علیه السلام بر نیل عصا زد که راه عبور داد پس چنانکه موسی علیه السلام از عصا بر نیل حکم جاری فرمود و یحییان
 حضرت عمر را قلع جاری ۱۰۷ در حق عثمان جامع القرآن آنحضرت صلی الله علیه و سلم فرموده علی بنی رفیق و
 رفیق بنی الجنه عثمان ۱۲

<p>مانند تجلی شان علی مداح ز مدحت عاجز ماند ز نسیان چو بود شان اصحاب من و حب رسول و آل رسول</p>	<p>از نور واحد است جل رضوان الله علیه هم خواند پس رتبه آتش خود دریاب دعوات طفیل شان مقبول</p>
<p>پایه معراج و گریزید ز دعا بجناب خداے کریم</p>	<p>پایه معراج و گریزید ز دعا بجناب خداے کریم</p>
<p>احدا بحق احدیت تو بنی که بود خویر بروج کرم به بتول که دامن عصمت او به حسن که شکر شده ز هر قضا ش با مات عباس بدین عب بصداقت جعفر و صادق ش بجلی می کاظم و طاعت او بسی نبی که تقی ولیست</p>	<p>صدا بحق احدیت تو به عسلی که بود دُر درج حرم ز بخور لطیف سیر یافته بو به حسین و شهادت و صبر و رضا ش بکرامت باقر و دلق قبا بشفا و سلوب زحاذقی ش برضا و رضا و قناعت او بنقی زکی که سسی علی است</p>
<p>سے و علی علیه الرضوان برادر عم زاد آنحضرت صلی الله علیه و سلم بود مراد از نور واحد علی بودن بلا دست و پا و علی من نور خدا را محدثین صحیح گویند از موضوعات قائلان شریک نبوت نسبت علی بود و باشد این موج از همان بحر کف اخیل است لیکن در نش تجرک عین فعلان و فعلان است و اصل آن قائلان است یزحان عین حزن دوم از سبب دور شد فعلان ماند ۱۲ سے قال الله تعالی انما یرید الله لیزهیب عنکم الرجز اعلی البیت و علیهم السلام تعظیم این آیت در شان این میت است بآن بخور مطهر و دو خوشبو دامن عصمت حضرت بتعل علیها السلام بویا بود و دست و زنان گرفتند و دو خوشبو بوده است لهذا این صفت حسب حاشی باری افزوده و بتعل الفیج اهل معنی و دشیده و یرید شده از دنیا بوده است کفر تعالی و قتل الیه بتبید یعنی بریده شوی بجوسی پروردگار خود و بریده شده و این لقب حضرت مراد و قائل از به علیها اسلام بوده است ۱۲ -</p>	<p>سے و علی علیه الرضوان برادر عم زاد آنحضرت صلی الله علیه و سلم بود مراد از نور واحد علی بودن بلا دست و پا و علی من نور خدا را محدثین صحیح گویند از موضوعات قائلان شریک نبوت نسبت علی بود و باشد این موج از همان بحر کف اخیل است لیکن در نش تجرک عین فعلان و فعلان است و اصل آن قائلان است یزحان عین حزن دوم از سبب دور شد فعلان ماند ۱۲ سے قال الله تعالی انما یرید الله لیزهیب عنکم الرجز اعلی البیت و علیهم السلام تعظیم این آیت در شان این میت است بآن بخور مطهر و دو خوشبو دامن عصمت حضرت بتعل علیها السلام بویا بود و دست و زنان گرفتند و دو خوشبو بوده است لهذا این صفت حسب حاشی باری افزوده و بتعل الفیج اهل معنی و دشیده و یرید شده از دنیا بوده است کفر تعالی و قتل الیه بتبید یعنی بریده شوی بجوسی پروردگار خود و بریده شده و این لقب حضرت مراد و قائل از به علیها اسلام بوده است ۱۲ -</p>

[illegible][illegible]

صلوات خدا بر روح همه	انفحات تحیه مستوح همه
آمده یارم محراب زور	از خورشید او روشن تر
گفت از سر لطف و ناز	که احسان الله الممتاز
من می ده مت تکلیف	ز تو میخو اهرم تالیف
تا ریخ بنظم بس خوش	طهر ز نو و وضع دلکش
قصص از آدم ذیجابه	تا حاتم ماصی الله
هر فصله و وزنش دیگر	بس مؤجز و صدقش مسطر
کلک کندش گر صا در	ماند ز تو نقشش نا در
نام تو شود زان بالا	انشاء الله اقصا ل
بشنفۀ سخن زان دلخواه	گفتم برضا بسم الله

تذکره این است که در این کتاب در هر فصلی که در آن است در اول آن جمله شریفی است که در آن است
 همین دون بر این شش فرقه نام دارد که در هر دو جبر و زنجیر و هر چه در خوارج زان ششم باشد همین است
 شفاعه الشافعیین سه این موج بهما نجر کف بخیل است مگر کن خیر آن شرع و فائز آمده و اصل هر دو فعل است
 است بیجان جبر و در سبب ازا اول آن دور شده و است منقول بقل انداز کف را با و شامل گردند حرف مفهم
 از مفعولات دور شد ما نوس آن لا یتما اندوزنش فعل فعلن فعل فعلن یا قانداک از بحر سرای که یاد و بار استغفلن
 مفعولات است فعل و فعل فعلن مفعولات است و اگر از منسرح بهجا استغفلن مفعولات است مفعولات باشد فعلن
 فعلن مفعولات گردند ۱۲ نام فعلن فعلن فعلن و هر چه آمده یعنی ششم کند که ۱۲ بگیری بر برو فتم ۱۲

حق وادبعرفانش هم
 در فرد ظفر بردانا
 کاسم عظم اگر انجاست
 سامان بر او بے سامان
 اشکانش ز مکان ور
 و صفش بس مختصر است این
 تا خست و خور با تاب است
 لعل ستر تاجش خور باد
 امید بود کا بل فن
 تحسین بکشد بر خویش
 اینک من و راه تحقیق

دل ابراهیم او هم
 باشد سلیمان مانا
 اسم اکبر بر شہ مار است
 و ز فخر اسامان سامان
 سلجوق ز جوق چاکر
 آرے آل متشہر است این
 تا لعل و گوهر با آب است
 گهر تختش اختر باد
 گریز گرد این نقش من
 اصلاح دهد معیوش
 واللہ ولی التوفیق

قصه آدم رمل شد بجران
 موج پیشین تاج بابل روان

اول از بخت دم موجیکه خاست کرد کن لوح و قلم را کار رست

۱۰ ملوک سامانیان یعنی ملوک سامانی بے سامان ۱۱ ملوک سامانی ۱۲ ملوک اشکانیان ۱۳ ملوک اسکندر از دربانان او و ملوک سلجوق طایفه او ۱۴ ملوک سلجوقیان ۱۵ ملوک کسریه فوقانی و نیم
 لفظ ترکیست و معمول ترکی است که اعزب بخت آورند باین وجه ترا تیمور گویند بسبب یابی قفقازی و تلسه فوقانی
 را کسور خوانند یا تخت و او میر را مضبوط و تیمور نام حیدر اعلی اکبر شاه بادشاه دینی است ۱۶ منہ رحمہ رب ۱۷
 او مد معنی گندم رنگ است ابو البشر گندم رنگ بودند لهذا نام او آدم شد ۱۸ رمل بفتح اول و سکون دوم معنی
 ریگست و یقین پویه صدف و نام بحر است که در نش فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن و اسل فاعلاتن فاعلاتن
 ابوذر خان قصر که اسقاط ساکن است از رکن اخیر فاعلاتن اندر چنانچه ملوی روم میفرماید ۱۹
 من تمام فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن

از این بود آن

نقطه نور محمد ز د قلم
 هر چه بود هست و آید زین مکان
 ماند چندی شاهی دیو و پری
 لیک پیغمبر نشان در میان
 صدق آن از کشف گویا بوده است
 بعد عزل شان جبرم آشکار
 زان بنی جان زمره گردند اسیر
 کرد آن طاعت که با فطرت زنا ر
 پس حکومت یافت کاسته عانود
 تا نما آمد ز عالم آفرین
 جبرئیل آمد بکم نور پاک
 شد زمین ز اندیشه صوف لرزه با
 رحم کرد و پاس سوگند عزیزی
 لیک عزرائیل چون محکوم شد
 سخت بر جمانه خاکی برگرفت
 آن تراب اقل بچندین حال گشت

خط هستی یافت زان سطح عدم
 جمله شد از کان کن در فکان
 بر زمین نوبت بنوبت سروری
 هر یک از نام محمد تر زبان
 یا زالفا یا زرو یا بوده است
 بر ملا یک کار را آمد قرار
 از اسیران بود ابلیس شریر
 شد بر اس نوریان آموزگار
 نخوت او زین جهان بانی فزود
 کافر نیم نائب خود در زمین
 تا بگیرد از زمین یک قبضه خاک
 گفت از من دست کش بهر خدا
 باز اسرافیل و میکائیل نیز
 رحم امر زد و حقش مرحوم شد
 کار آخر پس از و نبود شکفت
 طین شد و بعد از حاصل گشت

له در مطلق علم حکمت نقطه آنست که از عرض و طول و عمق خالی باشد و خط آنرا گویند که طول دارد و عرض و عمق ندارد و سطح آنکه عرض دارد و طول و عمق ندارد و آنکه عرض و طول و عمق هر سه دارد آنرا جسم گویند و همین معنی حکمت است و درین نقطه گفته است که حامی فرمود و آیات علم صوفی خط و علمی حق نقطه از وجود نقطه باشد و خط به نقطه جنبش کرد و شد خطی برید و لیک بود نقطه در دس ناپدید و زین سبب فرمود حضرت مولوی به با کمال معرفت در شنوی به علم حق در علم صوفی کم نشود و این سخن کی باور مردم شود و به کله در حق مونی محاوره است که فلان را خدایش میامزد ۱۲

پس بچل صحی خمیرش شد بآب در حریم قرب دست تنگ با ملا یک حکم شد سریان کنید پیش پیش ابلیس و اینان از قفا قلب را دیدند عرشه با علو مانع سریان ایشان اندران دنگ مانند ابلیس زان قلب سلیم سجده اش را حکم شد وقت نفخت جمله فرمان برده او از سر کشتی	تا برآمد جوهرے برز آفتاب داد آنرا حسن زیبا پیکرے سیر آن نے از ره طریان کنید سیر سریان کرده از سر تابیا استوئی الرحمن را جاے درو گشته حجاب جلال و عزو شان باحسد گفت انہ شیخ عظیم خورد زان ابلیس پیچ و تاب سخت گفت این خاکی بود من آتشی
---	---

له یعنی خدا له و مانند له اشاره به لفظ علی العرش له الرحمن علی العرش استوی ۱۲ له نفعت فیما فی
یعنی دمیدم درو روح خود را بدانکه روح چیز نیست که چون مدخل مخلوق فرد آید تمام اعضا را زنده نماید و زمین
امرواح را نفس ناطقه گویند از رسول خدا صلی الله علیه و سلم پرسیدند که کیفیت روح چیست آیه کریمه قل الروح من امر ربی
نازل شد ای بگو روح امر پروردگار من است یعنی از مبتعات که با مکرر کاین شد بی ماده و مخصوص بعلم خدا و عزوجل است
کسی دیگر دانست که ذاتی تغییر بینی و بسبب آن روح جسم را حیات است و زنده مات و نیز روح را موت شرعاً بر دو گونه
ثابت اول آنکه بعد از مفارقت بدن از ترقی یا زمی ماند دوم آنکه بعضی تمتعات و لذذات مثل اکل و شرب و میوه و دوز
که بواسطه بین بود از دست و رد و آن روح مثل جسم بعد فوت متغیر نمی شود بلکه بسبب جلا شدن از کثافت جسم روشن تر
میکرد و لذاتی غزینی و اگر روح مومن است مقدس است عین که کتاب اعمال نیکان در و باشد و آن بر آسمان هفتم در
قری عرش است و اگر روح کافر و منافق است جایش سیمین که نام اعمال کافران باشد و آن شجر است جود
قری و دوزخ پوشیده و روح انبیاء بحکم خودانی در بهشت و روح شداد و شکم طیور زنده سبزی و اذان بهشت بر پوش
باشد اگر حیات ابتدای شان بسبب موت فوت شده و سیمین حیات جزائی در آن مقام مسرور بوده هر چه میخواهند
میخورند و می پوشند و لذذات و تمتعات هر گونه حاصل دارند مگر عود و اغاده باز درین عالم ثابت نیست البته تعلق با جسم
دارند چون آن روح منقطع بعمل است در مانندین خیر و شر نمیتواند تا آنکه قدرت و دسلام نذر پس چون حق تعالی
آن روح در جسم حضرت آدم علیه السلام میداند که بوجوب حکم سجده کرده اند ابلیس حسد بر و سجده نکرد ۱۳

چون نخست اقرار آن عظمت نمود
 باد و دست آن کشتن آتشی ساخته
 نارئی شیطان شد و ملعون لقب
 تا شود علم ملایک شان او
 رفع تنهائیش را رب و دود
 گفت فردوس برین جایی شماست
 لیک کم آئید نزد این محشر
 مته با امتثال ذوالمنن
 لیک جان از جوش عشق معنوی

این اباعیر از حد آخر چپ بود
 هست عالی از همه بی ساخته
 خاکی آدم شد و مقبول رب
 علم الاسماء شد برهان او
 هم ز پس لوئی پیش خواند
 زان خورید آنچه تنای شماست
 وان ز گندم بود اصل شور و شه
 بوده اند آنجا میقیم آن هر دو تن
 داشت نالان شان بقول معلوی

یعنی بکار بسته آنکه در آن شیطان مشتق از فطن معنی مخالفت با قصد است چون ابلیس از حکم خداوند تعالی
 درباره نکردن سجده آدم علیه السلام مخالفت نمود بنام شیطان موسوم گردید و معنی ابلیس ناامیدی از رحمت
 است چون شیطان از رحمت ایزدی ناامید گشت با اسم ابلیس ملقب شد و آن طعون رحیم هر قدر بر سر آب تخت نهاد
 بران باغ و غریبه بکبر تمام می نشیند و لشکر خود را بر بنی آدم میفرستد تا تباها سازد و در وقت نه اندازند مگر بر بسندگان
 خطهین قابونی یا بد وقت تولد بنی آدم را بس کردن و خلا نیدن تا اثر مفلات شود و در گریه آمدن و الابسب قبل
 شدن و علی مادر حضرت مریم که بنحو امنان یا عیند یا و ذریه تمام شیطان الرحیم درخواست بود حضرت عیسی و حضرت
 مریم علیهما السلام را بس کردن نتوانست و با شکل مختلفه متمثل میشود مگر بصورت بابرکت آنحضرت صلی الله علیه و سلم
 متمثل نمی شود بکذا فی الاحادیث و مثل انسان در ایشان بهم هفتاد و دو فرقه گراه اند و در مسلمانان شان نیز فاسق
 منافق و منافق اند و گویند که همراه فرزندی آدم شیطانی پیدا میشود و آنرا هیزاد گویند بنحیه ملعونان دشمن بنی آدم
 اند فرمود خداوند ان شیطان لکم عدو فاتخذوه عدوا و عفریت یعنی دیو از قوم جن است کتوله تعالی قال عفریت
 من الجن اما آتیک بربل ان تقوم من مقامک و جن را در فارسی پری گویند چون زنان ایشان خوب صورت می باشد
 و بنا بر بیایر زنان شان اطلاق میکنند ۱۲۰۰۰ علم آدم الالهام رکبها ۱۲۰۰۰۰ قال الله تعالی و لا تقر بانها الشجرة یعنی
 نزدیک نشوید این درخت را و آن درخت گندم بود و درین آیت الف لام جنس است ای نزدیک جنس درخت گندم نزد
 ابلیس بر تیس حضرت خواله فریب داد و گفت شما در لوح محفوظ دیده اید که بهبوط شما در دنیا خواهر شد اندک اولی و تعالی
 نعمدن گندم این درخت منع فرموده ۱۱

بشنوا زنی چون حکایت میکند
 کز نیستان تا مرا بریده اند
 قهر حق از بهر شیطان بعد از آن
 پس ز مهر حدیکه می آورد و
 بود یک مار ز نختران شب
 گشت آن مار از لجابت رام او
 در دهن جادو و بردش در جهان
 از دگر گشتی خورنده گندمش
 این خطائی اجتهادش بوده است
 آن الفت و آن لام تعریف از بحر
 کرده رنگین دانه بده بر یو
 در زمین پس شد بهبوط آن چار را

از جداینها شکایت میکند
 از نفیتم مرد و زن نالیده اند
 گشت مانع گشت او را در جهان
 خازنان خلد گشتی سدا و
 ساخت با او آن نژند بد سرشت
 بد شدش انجام چون انجام او
 داد و خوا را فریب در زمان
 نیز خورد از دست حوا آدمش
 ز آنکه در جنس اتحادش بوده است
 شد و چوب دام شیر آن اشر
 طائرت سی بدام آورد و یو
 آدم و حوا و دیو و مار را

۱۱
 ۱۲
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱
 ۴۷۲
 ۴۷۳
 ۴۷۴
 ۴۷۵
 ۴۷۶
 ۴۷۷
 ۴۷۸
 ۴۷۹
 ۴۸۰
 ۴۸۱
 ۴۸۲
 ۴۸۳
 ۴۸۴
 ۴۸۵
 ۴۸۶
 ۴۸۷
 ۴۸۸
 ۴۸۹
 ۴۹۰
 ۴۹۱
 ۴۹۲
 ۴۹۳
 ۴۹۴
 ۴۹۵
 ۴۹۶
 ۴۹۷
 ۴۹۸
 ۴۹۹
 ۵۰۰
 ۵۰۱
 ۵۰۲
 ۵۰۳
 ۵۰۴
 ۵۰۵
 ۵۰۶
 ۵۰۷
 ۵۰۸
 ۵۰۹
 ۵۱۰
 ۵۱۱
 ۵۱۲
 ۵۱۳
 ۵۱۴
 ۵۱۵
 ۵۱۶
 ۵۱۷
 ۵۱۸
 ۵۱۹
 ۵۲۰
 ۵۲۱
 ۵۲۲
 ۵۲۳
 ۵۲۴
 ۵۲۵
 ۵۲۶
 ۵۲۷
 ۵۲۸
 ۵۲۹
 ۵۳۰
 ۵۳۱
 ۵۳۲
 ۵۳۳
 ۵۳۴
 ۵۳۵
 ۵۳۶
 ۵۳۷
 ۵۳۸
 ۵۳۹
 ۵۴۰
 ۵۴۱
 ۵۴۲
 ۵۴۳
 ۵۴۴
 ۵۴۵
 ۵۴۶
 ۵۴۷
 ۵۴۸
 ۵۴۹
 ۵۵۰
 ۵۵۱
 ۵۵۲
 ۵۵۳
 ۵۵۴
 ۵۵۵
 ۵۵۶
 ۵۵۷
 ۵۵۸
 ۵۵۹
 ۵۶۰
 ۵۶۱
 ۵۶۲
 ۵۶۳
 ۵۶۴
 ۵۶۵
 ۵۶۶
 ۵۶۷
 ۵۶۸
 ۵۶۹
 ۵۷۰
 ۵۷۱
 ۵۷۲
 ۵۷۳
 ۵۷۴
 ۵۷۵
 ۵۷۶
 ۵۷۷
 ۵۷۸
 ۵۷۹
 ۵۸۰
 ۵۸۱
 ۵۸۲
 ۵۸۳
 ۵۸۴
 ۵۸۵
 ۵۸۶
 ۵۸۷
 ۵۸۸
 ۵۸۹
 ۵۹۰
 ۵۹۱
 ۵۹۲
 ۵۹۳
 ۵۹۴
 ۵۹۵
 ۵۹۶
 ۵۹۷
 ۵۹۸
 ۵۹۹
 ۶۰۰
 ۶۰۱
 ۶۰۲
 ۶۰۳
 ۶۰۴
 ۶۰۵
 ۶۰۶
 ۶۰۷
 ۶۰۸
 ۶۰۹
 ۶۱۰
 ۶۱۱
 ۶۱۲
 ۶۱۳
 ۶۱۴
 ۶۱۵
 ۶۱۶
 ۶۱۷
 ۶۱۸
 ۶۱۹
 ۶۲۰
 ۶۲۱
 ۶۲۲
 ۶۲۳
 ۶۲۴
 ۶۲۵
 ۶۲۶
 ۶۲۷
 ۶۲۸
 ۶۲۹
 ۶۳۰
 ۶۳۱
 ۶۳۲
 ۶۳۳
 ۶۳۴
 ۶۳۵
 ۶۳۶
 ۶۳۷
 ۶۳۸
 ۶۳۹
 ۶۴۰
 ۶۴۱
 ۶۴۲
 ۶۴۳
 ۶۴۴
 ۶۴۵
 ۶۴۶
 ۶۴۷
 ۶۴۸
 ۶۴۹
 ۶۵۰
 ۶۵۱
 ۶۵۲
 ۶۵۳
 ۶۵۴
 ۶۵۵
 ۶۵۶
 ۶۵۷
 ۶۵۸
 ۶۵۹
 ۶۶۰
 ۶۶۱
 ۶۶۲
 ۶۶۳
 ۶۶۴
 ۶۶۵
 ۶۶۶
 ۶۶۷
 ۶۶۸
 ۶۶۹
 ۶۷۰
 ۶۷۱
 ۶۷۲
 ۶۷۳
 ۶۷۴
 ۶۷۵
 ۶۷۶
 ۶۷۷
 ۶۷۸
 ۶۷۹
 ۶۸۰
 ۶۸۱
 ۶۸۲
 ۶۸۳
 ۶۸۴
 ۶۸۵
 ۶۸۶
 ۶۸۷
 ۶۸۸
 ۶۸۹
 ۶۹۰
 ۶۹۱
 ۶۹۲
 ۶۹۳
 ۶۹۴
 ۶۹۵
 ۶۹۶
 ۶۹۷
 ۶۹۸
 ۶۹۹
 ۷۰۰
 ۷۰۱
 ۷۰۲
 ۷۰۳
 ۷۰۴
 ۷۰۵
 ۷۰۶
 ۷۰۷
 ۷۰۸
 ۷۰۹
 ۷۱۰
 ۷۱۱
 ۷۱۲
 ۷۱۳
 ۷۱۴
 ۷۱۵
 ۷۱۶
 ۷۱۷
 ۷۱۸
 ۷۱۹
 ۷۲۰
 ۷۲۱
 ۷۲۲
 ۷۲۳
 ۷۲۴
 ۷۲۵
 ۷۲۶
 ۷۲۷
 ۷۲۸
 ۷۲۹
 ۷۳۰
 ۷۳۱
 ۷۳۲
 ۷۳۳
 ۷۳۴
 ۷۳۵
 ۷۳۶
 ۷۳۷
 ۷۳۸
 ۷۳۹
 ۷۴۰
 ۷۴۱
 ۷۴۲
 ۷۴۳
 ۷۴۴
 ۷۴۵
 ۷۴۶
 ۷۴۷
 ۷۴۸
 ۷۴۹
 ۷۵۰
 ۷۵۱
 ۷۵۲
 ۷۵۳
 ۷۵۴
 ۷۵۵
 ۷۵۶
 ۷۵۷
 ۷۵۸
 ۷۵۹
 ۷۶۰
 ۷۶۱
 ۷۶۲
 ۷۶۳
 ۷۶۴
 ۷۶۵
 ۷۶۶
 ۷۶۷
 ۷۶۸
 ۷۶۹
 ۷۷۰
 ۷۷۱
 ۷۷۲
 ۷۷۳
 ۷۷۴
 ۷۷۵
 ۷۷۶
 ۷۷۷
 ۷۷۸
 ۷۷۹
 ۷۸۰
 ۷۸۱
 ۷۸۲
 ۷۸۳
 ۷۸۴
 ۷۸۵
 ۷۸۶
 ۷۸۷
 ۷۸۸
 ۷۸۹
 ۷۹۰
 ۷۹۱
 ۷۹۲
 ۷۹۳
 ۷۹۴
 ۷۹۵
 ۷۹۶
 ۷۹۷
 ۷۹۸
 ۷۹۹
 ۸۰۰
 ۸۰۱
 ۸۰۲
 ۸۰۳
 ۸۰۴
 ۸۰۵
 ۸۰۶
 ۸۰۷
 ۸۰۸
 ۸۰۹
 ۸۱۰
 ۸۱۱
 ۸۱۲
 ۸۱۳
 ۸۱۴
 ۸۱۵
 ۸۱۶
 ۸۱۷
 ۸۱۸
 ۸۱۹
 ۸۲۰
 ۸۲۱
 ۸۲۲
 ۸۲۳
 ۸۲۴
 ۸۲۵
 ۸۲۶
 ۸۲۷
 ۸۲۸
 ۸۲۹
 ۸۳۰
 ۸۳۱
 ۸۳۲
 ۸۳۳
 ۸۳۴
 ۸۳۵
 ۸۳۶
 ۸۳۷
 ۸۳۸
 ۸۳۹
 ۸۴۰
 ۸۴۱
 ۸۴۲
 ۸۴۳
 ۸۴۴
 ۸۴۵
 ۸۴۶
 ۸۴۷
 ۸۴۸
 ۸۴۹
 ۸۵۰
 ۸۵۱
 ۸۵۲
 ۸۵۳
 ۸۵۴
 ۸۵۵
 ۸۵۶
 ۸۵۷
 ۸۵۸
 ۸۵۹
 ۸۶۰
 ۸۶۱
 ۸۶۲
 ۸۶۳
 ۸۶۴
 ۸۶۵
 ۸۶۶
 ۸۶۷
 ۸۶۸
 ۸۶۹
 ۸۷۰
 ۸۷۱
 ۸۷۲
 ۸۷۳
 ۸۷۴
 ۸۷۵
 ۸۷۶
 ۸۷۷
 ۸۷۸
 ۸۷۹
 ۸۸۰
 ۸۸۱
 ۸۸۲
 ۸۸۳
 ۸۸۴
 ۸۸۵
 ۸۸۶
 ۸۸۷
 ۸۸۸
 ۸۸۹
 ۸۹۰
 ۸۹۱
 ۸۹۲
 ۸۹۳
 ۸۹۴
 ۸۹۵
 ۸۹۶
 ۸۹۷
 ۸۹۸
 ۸۹۹
 ۹۰۰
 ۹۰۱
 ۹۰۲
 ۹۰۳
 ۹۰۴
 ۹۰۵
 ۹۰۶
 ۹۰۷
 ۹۰۸
 ۹۰۹
 ۹۱۰
 ۹۱۱
 ۹۱۲
 ۹۱۳
 ۹۱۴
 ۹۱۵
 ۹۱۶
 ۹۱۷
 ۹۱۸
 ۹۱۹
 ۹۲۰
 ۹۲۱
 ۹۲۲
 ۹۲۳
 ۹۲۴
 ۹۲۵
 ۹۲۶
 ۹۲۷
 ۹۲۸
 ۹۲۹
 ۹۳۰
 ۹۳۱
 ۹۳۲
 ۹۳۳
 ۹۳۴
 ۹۳۵
 ۹۳۶
 ۹۳۷
 ۹۳۸
 ۹۳۹
 ۹۴۰
 ۹۴۱
 ۹۴۲
 ۹۴۳
 ۹۴۴
 ۹۴۵
 ۹۴۶
 ۹۴۷
 ۹۴۸
 ۹۴۹
 ۹۵۰
 ۹۵۱
 ۹۵۲
 ۹۵۳
 ۹۵۴
 ۹۵۵
 ۹۵۶
 ۹۵۷
 ۹۵۸
 ۹۵۹
 ۹۶۰
 ۹۶۱
 ۹۶۲
 ۹۶۳
 ۹۶۴
 ۹۶۵
 ۹۶۶
 ۹۶۷
 ۹۶۸
 ۹۶۹
 ۹۷۰
 ۹۷۱
 ۹۷۲
 ۹۷۳
 ۹۷۴
 ۹۷۵
 ۹۷۶
 ۹۷۷
 ۹۷۸
 ۹۷۹
 ۹۸۰
 ۹۸۱
 ۹۸۲
 ۹۸۳
 ۹۸۴
 ۹۸۵
 ۹۸۶
 ۹۸۷
 ۹۸۸
 ۹۸۹
 ۹۹۰
 ۹۹۱
 ۹۹۲
 ۹۹۳
 ۹۹۴
 ۹۹۵
 ۹۹۶
 ۹۹۷
 ۹۹۸
 ۹۹۹
 ۱۰۰۰

مبیط هر يك جدا شده اند ران
 ز انفعال جرم آدم ميگرست
 حله هاي خدا زوي كنده شد
 بهر ستر عورتش جز برگ نني
 بر سر كوه سرانديپ آن رُپو
 تا چهل روزي نشسته گرسته
 ز امر حق آورد گندم جبئيل
 خورد آدم نان و روشن چشم گشت
 پس بر آورد از همان كوه آهني
 ساخت ز آهن آله ها ز بهر گشت
 بهم تنويري ساخت كاهان تنور
 گفت با آدم همي كاواين بين
 اين همان گندم كه خوردي از خطاش
 اين سزا به خطائے سابق است
 اين مكافاتے بود مافات را
 بدتے بر كوه بودش بود و باش
 روز و شب مي بود گريان ملول
 تا خفيع آورد از وحى خدا

بهند جده سيستان مانده ران
 وز عتاب حق برو شد تلخ زليت
 همچو گندم برهنه افكنده شد
 و ز براي قوت محيش برگ نني
 كاهان او را مبیط از نقد رپو
 رو بسوي حئي بے نوم و نشنه
 شدي ترتيب نان از في دليل
 منت حق بر زبان او گذشت
 نيز گاو دشت بگرفت از فني
 دانه هاي گندم آورد از بهشت
 در زمان نوح طوفان اظهور
 دانه كا رواين چنين كن اين چنين
 كن بچنين سعي بهر خود معاشر
 بهر خطائے را سزائي لاحق است
 معصيتے آورد مافات را
 كا را و گشت از نبي امر معاشر
 توبه اش هرگز نني گشتي قبول
 مصطفی آل پاك مصطفی

دیدہ بود او بر درِ حسلد برین
 داشت با نامش بریان قوی
 توبہ انگہ شد قبول عز و جل
 شد کدورت ہا صفی اللہ گشت
 از درازی بر فلک سودی سرش
 از آرزہا انچہ زان پس ماند قد
 در حدیث آمد کہ قدِ موسیان
 رنگ اورا کن سیدہ دور از ریاض
 جبریل آوردش از دار السلام
 تا کند بوے جناش تازہ حبان
 دیگر از یاقوت سرخی کو شکہ
 داشت در جائیکہ اکنون کعبہ است
 بیت معمور است نام این مقام
 نیز راوی اینچنین افسانہ ساخت
 سنگہاش آورد از جودستی و طور

نام پاک او بنام حق سرین
نام آل پاک قرب معنوی
و آن خلافت با خلافت شد بدل
قدر بالا و قدش کوتاه گشت
میشی بتیابی از تاب خورش
شد شمارش کمیز او چار صد
چون قدش باشد چیل گز و رجنان
از سیاه میض باز آمد بیاض
میوه های خوش مذاق و بوی وفام
گردش هندوستان جنت نشان
از بهشت آن نیز بی ریب و شک
گفت این بهر حجست ای حق پرست
این و این حج را مناسک بالتمام
کادم از اذن خدا آخانه ساخت
آتش آن سنگها گردید نور

[illegible]

<p> ساخت در جایش از فرش نسیم هم رسیدش از بهشت اسود حجر داشتش آن بانی بیت القدر هر حج هر سال میگردی سفر رفت بر معمول یک سال آن صفتی یعنی آن حوا که بود از غم ستوده در میان آمد بهم شان معرفت کرده با هم طوف با صد آرزو خانه بهر سکون آراسته جبرئیل را و راز شعر گو سپند زان صفا با کز حق عافی شده سرویی هم یافت با پیغمبری تا بوحش و طیر شد فرمان پذیر </p>	<p> کان محاذی بود با عرش برین کز سر تعظیم جا کردش بسر چون روی از بیت در رکن خیر میشدی از هند سوی آن مقر کرد حق بروی جلی لطف حق شد نمایان ناگش بالا کوه عرف شعرات کوهش زین صفت رو به بند آورد آدم نیز او جامه بهر خویش و او پیر آسته کرد اشعار شعار دل سپند صوف پوشش آن صوفی صافی شده گشت منقادش همه دیو و پری دست دادش بر خلافت دارو گبه </p>
--	---

له روی حزن اخیر بیت را گویند اگر اقبل آن حزن علت باشد آون نامند چون شاد بود و دید و اگر حزن علت نباشد بقید
چون درد کرد و اگر حزن ماقبل روی قرب مخرج باشد چون عقل و فصل جایز بود و اگر حزن ماقبل روی متحد باشد از علت
است آنرا و تامل گویند چون تامل و اگر قبل ماقبل روی متحد باشد چون الف سائل و تامل آنرا تاسیس نامند
و تاسیس مختلف هم جایز بود چون تامل و فاعل و اگر قبل ماقبل روی مختلف باشد نیز جایز چون منزل و سائل و اگر بعد
روی حزن جایز باشد چون کائنات و کرم و مانند آن آنرا فصل گویند و بعد وصل اگر حزن را میگوید چون سپردش
آنرا خروج خوانند اگر بعد خروج هم حزن را میگوید چون سپردش آنرا تملی خوانند یعنی دال روی است و با وصل
و تملی خروج و تملی مزید است آن روی متحرک که آنرا حری باشد و وصل جایز بود چون دلی و دلی و وصل جایز نباشد
چون تمل و متحرک چون کرده و بر و جایز بود و وصل با ۱۲

دوز صحت آورد پیک سرمدش
 نیک تشریف شرافت یافته
 رتبه اش از لطف حق چون یافت باوج
 در جهان عقد حبت ان را تازه کرد
 پور و دختی شام زادی هم صبح
 طلعت با بیل را آمد ظهور
 داشت آدم از دمش افزون عزیز
 زاد پس قابیل و با او خواهرش
 خواستش آدم دهد با بیل را
 گو بود خواهر مرا با من سزد
 گفت آدم می توان قربان نمود
 هر که پذیرفته شود قربان او
 گو سپند از گله اش با بیل برد
 آتش بر هیئت مرغی نمود
 همچنان قابیل را گندم باند
 آتش کینش نموده تیزی
 بهر فرصت هر دمش بود انتظار
 روزی که آن گوهر کان شکوه

کرد تعلیم ز خط و ابحدش
 باطن و ظاهرا هر خلافت یافت
 جبرئیل او را به خوا کرد زوج
 جان و دل این را و آنرا تازه کرد
 اختلاف بطن بودی در نکاح
 مولد او مصلح خورشید ربور
 کرده عشق خود پیش هر زحمه
 حسن و زلف و فزون فزون ترش
 نامتبول آمد سخن قابیل را
 با او با بیلش بجا کل کی وزد
 رو بسوی حضرت یزدان نمود
 باشد این دخت نکو شایان او
 گندم از مرغ و مرغ خود قابیل برد
 سوخته آن گو سپند از جبار بود
 زاقبوی شعله در جان نشفتانند
 گرم کردش بر سر خوریزی
 دود تا بر آردش از روزگار
 خوابین داشت بر بالاس کوه

اینی پر شام بدست صبح و دخت تمام بود و صبح و دخت تمام بود و صبح و دخت تمام بود

بر سرش آن سنگدل سنگی سپرد
 شعاعی بستی او خاموش شد
 کوه وقف ناله و منریه کرد
 خون باقل در بنی آدم شد این
 از پدر ترسید قابیل آن نسان
 نقش او بر دوشش هر سو می‌دید
 تا کلاغ با کلاغه جنگ کرد
 پس گوی کند نهفتش زیر خاک
 رفت پس با خواهر خویش از وطن
 سنگ چون آن گوهر آدم شکست
 بسکه هجر او دلش مغموم کرد
 آه حزین کاندین لوح دو رنگ
 از همان غم هر غم عالم بود
 چند سالش در همین ماتم گذشت
 تا خدایش داد بے خواهر پسر
 ظاهرش صافی و باطن ظاهرش
 از خداوند جهان بعد از سلام
 کاین پسر نعم البذل بایل است

در زمان چون آتش سنگ او ببرد
 در هوا همچون شر زد هوش شد
 این اجل ارث از پی فرهاد کرد
 رسم بد نهاد در عالم شد این
 مضطرب در کوه شد سیاب سان
 هیچ تدبیری با خفایش ندید
 آن دگر را این یک بنود سرد
 همچنان قابیل کردش در مفاک
 بوم بے مینه سو بوم مین
 کوهی از غم بر سر آدم شکست
 در عزایش مریه منطوم کرد
 حرف ثابت شد لبان نقش سنگ
 آدم غمها غم آدم بود
 آه زان ماتم که بر آدم گذشت
 شیث یعنی آنکه شد پیغامبر
 از جبین نور نبوت ظاهرش
 گفت جبریل امینش این پیام
 این خلف از تو خلافت راست است

له یعنی بایل له یعنی بایل له فاعل قابیل له سرزمین ۱۱

دیده او نور و دل آرام یافت	گوش آدم از لبش چون کام یافت
نایب خویش و ولی عهدش نمود	از برای تربیت جهدش نمود
کنز علی صورت پذیرش گشت جابه	آن صفی منظر تمام از اله
باقیام و بار کوع و با سجود	بود تا بود اندرین بیدای بود
و آن رکوع او شکل دال و لام	چون لغت آن هر دو اهم و اقیام
بر مثال حلقه آن میم و یا	سجده او از سر صدق و صفا
دل بخالق دست اندر کار خلق	شاهیش فقر و قبایش بود و خلق
باطن و ظاهر باین شانش گذشت	تا دم آخر بدنیانش گذشت
روز میثاق آمدشش مش نظر	گفت راوی در یانش سر بر سر آمده
جمله با قلوبی افشاند و دست	تر صد از غیب شد ساز است
اشک گرمش موم کردی آهنی	دید آدم در میان شان تنی
یافت کنز ابنش داود نبیست	گفت یارب کیست این گر چسپیت
تا زید گردید چنین بخت یار	زلتی چون وی شود زو آشکار
چون شرارش قطره های نم لبخت	بر سر حالش دل آدم ببوخت

حضرت آدم علیه السلام صنعت سجده صنایع حقیقی بود و حسن صنعت بخوبی صنایع بی می برد باین وجه غفر
 آدم الله بود زیرا که حق تعالی فرمود خلقت آدم علی صورتی ای پیدا کردیم آدم را بر صورت قدرت خود که
 بی نظیر است یعنی آدم را بصورتی پیدا کردیم که مثله ندارد چون همیشه در قیام و رکوع و سجود می ماند پس قیام
 او مثل الف هر دو نام و رکوع او مثل دال و لام و سجده او مثل با و میم آن هر دو نام بود و لهذا غلط
 الیه آدم مشابیه تمام دارد و درین حروف آدم دال مشبه به قیام و رکوع و سجود مشبه به
 و راستی و بکی و تدویر و توجیه مشبه به و گاهی مشبه به بیچ مشبه می آید که سعدی فرموده سه گل سرخش چو
 غرض خوبان پندش بیچو لغت خوبان نه ۱۲ است الست بر یکم قلوبی ۱۲

گفت سالش چند گفتند شصت	گفت سالم الف گفتند شصت که هست
دادش گفتا چهل زانچه مر است	لطف حق بروی فرزند دوزین نکاست
فیض از میمش هم آن کسان یافت	هم الف نین درجه آن ال یافت
شیت زام حق وصی آنگاه شد	پس دم آخر از و الله شد
بلیکه کرد آن هزارش وصلش	خوش فراغ از دوی شد حالش
شست با چشم ترا وراثت تن	جبرئیل آورد از خلدش کفن
بعثتی تکبیر آن از غم نزار	کرد بر گوه سر اندیش مزار
گوهر سر کیسه کنش نر خفه	شد بریر خاک کنج مخفه
حادی غم شد دل حوای او	سر نزد جزوای از آوای او
کاست چون ماه دو هفته از طلال	گشت ماه چهار هفته بعد سال
پهلوش آسود بر قول ثقه	این همان بوده است پیشین سابقه
کوه را کردند فردوس برین	کز در آسکن در آمد آن هم این
وقت طوفان لیک آن هر دو فرار	باز شد همچون در دار القار
حمل کشتی شد عظام با عظام	مینش آمد با عثر امن تمام

سعد دیم چهل باشد مراد از فیضش چهل سال بود و کم سال کنایه از داود علیه السلام است چون آن چهل سال زیاده شد بعد صد سال گردید و نیز الف آوم بدرجه و الف یعنی بدرجه چهارم رسید بفضل خداوند تعالی حمرا و نیز از سال باقی ماند که چون الف بدرجه چهارم افتد هزار شود ۱۲۰ ساله در سنت آوم نماز جازه به سی تکبیر بود ۱۲۰ ساله کنت کنزاً مغضیاً فاجبت وان آمن فخلقت الخلق ۱۲۰ ساله یعنی بعد یک سال از وفات آوم وفات حور و ادجه راه چهارم غروب میشود ۱۲۰ ساله آسکن انت و زو محک الجنة ۱۲

کرد در بیت المقدس شان دفین
 بوقبیس از بهر جد جای حبا
 کش بدر نبود چون بیم پدر
 غیر گردید از خود و باخت یار
 آن جسم بد آن جسم و بد آنجمن
 داد شیطان نش بدین دستان فریب
 کوهنان آتش پرستی می نمود
 سر خاکت می نهند دیو و پری
 جمله عالم می شود ترسان تو
 باشد از آتش معونت بهر شان
 بر همان کیشی که باید سوخت مرد
 بلکه اسباب طرب آور و پیش
 نغمه و چنگ فنی و عود و رباب
 یزید و داماد و باب خویشتن
 نیز شد بعض از جوانب یار باش
 کاست آن رسم و ره ابلیس را
 طوق سازم بهر ابلیس خدایت
 شد پیمبر شیت و بر جایش شست

چون سلیمان را مسلم شد نکین
 لیک جده جده را گویند رجا
 ماند از قابیل ذکر ی این قدر
 کرد شیطان نش ز بس بی اختیار
 کثرت اولادش آمد در مین
 عمر او را ماند چون پایان قریب
 کاتش از با بیل قربان در بود
 گر بر آتش تو هم سجده بری
 همچو آدم میروند ترسان تو
 هم بود اولاد تو با عزت و شان
 این شنید از ناری و فراتش و
 نیز اولاد وی این بگفت کیش
 شیشه و جام و می و نقل و کباب
 اخت و دخت و مام میگردند زن
 چون خبر زین عیشها گروید فاش
 عهد آمد از شیت ادریس را
 اینک از ایشان بیافازم حدیث
 رخت چون دم ازین منزل است

<p>میسلم در نقش ایف پوش نشان نرمی گردن از و هم با هم و چشم و طیش بسته قرمان بری همبران حکم حقش نظم و نسق نامی شیطان است و پای شیطنیت گشت مبلوبان بسلوخت ب سیمیا از حکمتش سیما بتافت مکه را کرد از اقامت صبح نور بے خدانی ساعتی از صبح و شام هر دوش طوف دل و حج بعد سال اندرین سن یافت پور خوش شیم بیش از خوشی داروی انوش</p>	<p>جمله اولاد آدم کان زمان نرم بنمودند گردن با هم همچنان تسخیر او جن و پری چل صحیفه شد بر او نازل ز حق با غل و زنجیر دین و سلطنت کرد تعمیر سرا چون قلوب کیمیا از صنعتش کامی بیافت شام را برزد و ظلمت از ظهور روزه در روز و شب بوش قیام فکر و فکرش بود در هر جا و حال میمم آدم شد چو تا را آن علم بالب نوش و انوش اسم نکوش</p>
---	--

لے صد و بیست و یک و مضافاً در ضرب است و نقش الف بمعنی هزار باشد چون چهل را ضرب کنند با هزار چهل هزار گردد
آن وقت این تعداد حضرت آدم و علی بن ابی طالب علیهما السلام بود ۱۲۰ ساله درین بیت چند صنعت است اول انوش
مرتبه یعنی باطوق دین و خلق شیطان و بازنجیر سلطنت پای شیطنیت است چنانکه فردوسی فرماید سه برید و
درید و شکست و بربست پیلان را اسرو سینه و پا و دست و جودم تحلیس خطی است که نامی و پای را یکصورت
باشد رسم آنکه عنق ظرف است و خلق بمعنی نامی مظلوم و در علم بیان از ظرف مظلوم و از حال محل مراد
میگیرند بقوله تعالی و نیز لافیت عیث بمعنی ابر است محل ظرف باران و در اینجا مراد از باران گرفته میشود چهارم
آنکه شیطان و شیطنیت صنعت اشتقاق دارند که از قطن بمعنی سر کشی مشتق اند ۱۲۰ ساله سیما نام علمی است که اشکال
همه بر سر اندازان ظهور میدهد ۱۲۰ ساله شامو شیت ناچوبایمیم بمل نمایانده شیم میشود و عدد شیم سه صد و پنجاه گردد
چون عمر شیت سه صد و پنجاه سال شد فرزندی یافت خوش شیم درین لفظ شیم مطلقه دارد ۱۲۰ ساله یعنی
یکصد و شصت شیم خوانده شد یعنی ۵۰۰ ساله یافت ۱۲۰ ساله شیرین ۱۲۰

چون آب و جگر با کمالش بود ذات
 شیت چون بنمود شیب از نوشتش
 بسم افزوده بر اسمش آن زمان
 شد انوش آمر پے احکام او
 با انوش از با انوش حق داد پور
 گفت چون مینوش آمد مستقر
 تان هستی را چو قینان کردنی
 یافت مهلائیل اقبال پدر
 چون مهلائیل اجل مهلت نداد
 برد چون بر دگن بر سر کشید
 از پس شیت این همه را ملک بود
 میل نوبت چون سوا خونخ شد
 میکنند اهل عرب ادریس یار
 عقل را از آن دیده روشن بنمود
 خامه زود ریافت خط خط
 بس ریاضت در ریاضی کردوی

عنه یعنی نوشتن بود یا خیر یا آقا بگفتند ۱۲

وقت ابجد منتی شد در صفات
 وان سبب گردید بهر حلتش
 گفت بسم الله بر سر چنان
 نیشمارا نوشتش کرد ایام او
 نام قینان نورنی از گلزار نور
 جام کام من تو مینوش ای سپهر
 شرستی از آب عینان خوردوی
 بدر گردید آن بلال اوج فر
 یرد بود او را خلف سر کرد داد
 بود زو اخنوخ فرزند رشید
 رتب کس از نبوت کم فرود
 تا بتش این امر و آن منسوخ شد
 بود عین حکمت و عین رشاد
 نقل را ازین عرصه گشت مینمود
 حاسمه زود دیده طراز مخط
 علم خست را بیاضی کردوی

لے اینجا صنعت تجنیس بر طبع است اول شیت دوم شیب سوم سبب ۱۲ لے عدد شیت هشت عدد و ده باشد چون بر
 عدد بسم که یک عدد و دو است زیرا که کند یکی نه عدد و ده سال نگاه کرد و شیت و نیت لے شکر لے مینویسند هشت و شصت
 هشت صیفه افزون شین ۱۲ لے قینان اگر تحلیل نمایند و شیت ۱۳ لے عینان هر میان یعنی از دو چیز جاری هشت شربت
 خوردنی و قارست ۱۲ لے چادر ۱۳ لے علم معقول ۱۲ لے علم منقول ۱۲ لے خیاطی از وقت حضرت ادریس شروع شد

از بلاغ افروخت حکم او چراغ
نتی صحیفه از حقش آمد فرو
جمعه از قابیلیان بهم شد زکو
گفت بانه با بخت ملت
گرچه زنجیر شدند این مویها
چون نبود او را سپاه و گنج و ملک
فلک کش صنایع بنموده فوج
آن ملک بمنوخ را بخت دل
از رفقا گردم اکنون نکستی
ماندن خلدش تنها شد بزیست
دوست عزرائیل بود از طاعتش
گفت بر گیر امر حق ذوالمن
ومی چشاند و زنده بنمودش دیگر
پس از اصل مطلبش حرفی براند
از بے بر آمدن انکار کرد
شد ملک از حکم مالک شان حکم
گفت حق گفتا چشده نفس موش

سوخت زان لغو و شراری نه دماغ^{۱۱}
 بهر دعوت هم بر آتش حکم بود
 با قبول دل بقبله کرد و
 راستان دیده چشم^{۱۲} فلت
 هست ما را کثرت زنجیر خا
 بر فلک این امر ماند از بهر فلک^{۱۳}
 فوج کو بوده ملک را راج بر^{۱۴}
 وی ازین ادریس نور منتقل^{۱۵}
 گشت از نامش و ونجه چون فوج
 حجت حلیت کریش تدبیر حلیت
 و ز خدا میدشت اذن صحبتش
 لذت مردن چنان یکدم بمن
 هم نمودش گفت چون بناسقه
 بر پر خویش او بفردوش رساند
 این همه انکار و وی صرار کرد
 حجت گفتا بگویی بیش و کم
 من حشیدم گویش بارغ صوت

له روشن سہ بالی و مذاق ظرافت سے باہم معنی کشتی مکہ قال اللہ تعالیٰ درخشاہ کا مکاتبا علیا یعنی برداشتہ
دیریں البکان بند یعنی ہر گاہ کہ ہر سہ شدت و بیخ ای از او میں چون فرج لو کہ یا باشد و بیخ یعنی یکدش ہر گاہ
نصبت و بیخ باشند سال ۱۲۶۵ شمس مطابق قمری ۱۲۶۵ کل نفیس و انکھ الموت ۱۲

ہم گفتا بر پیل آتش درود
 نیز گفتا مدخل با جنت است
 گفت دیگر از جنان نبود خروج^۳
 حجتش از غیب این اورا رساند
 قول دیگر کز رد اہست و ہمین
 جدا حکمت ملک شد ملزمش^{۱۲}
 پس ہم جمع ملائک ہم نزد^{الزام داده شد ۱۳}
 کبرشان نامہ پسند کبریا
 بہتر خود را ندا شد کا و رید
 منتخب ہاروت و ہم ہاروت شد
 پس ورع عشق جمال زہرہ بود
 برد از خود بانگاہ ساحر شش
 گفت میخوردن حرمش شد حلال
 اندرین حالت کسی نجا گذشت
 گفت اسم اعظم باشد مراد
 راہ او بالای او حج ماہ شد
 شد رسن قہر حق و اوخت شان
 حالیا کاریکہ ایشان میکنند

مہر دم شد بہت پیدا تر زدود
 داخلش اینک ششم زد و منت بہت
 پس تنزل کی نمایم زین عروج
 واگذا ریدش سخن بر جا رساند
 شہر تے دارد درینجا بس ہمین
 بود آری ارث علم علمش
 یا رخا طی ابن خا طی کی سزد
 کرد طنائری مجیب آن طنز را
 تارود دنیا و حالش سب گریہ
 اول امر اولین ناسوت شد
 کو بفن و لفریبہ شہرہ بود
 کرد کافر چون دو چشم کافر شش
 سجدہ بت نیز آن شرط وصال
 گفت غمازی نماید کشتہ گشت
 خود فراموشانہ دادندش بیاد
 چاہ بابل بہر شان آن چاہ شد
 اندران چہ سرنگون چون عکس آن
 سحر را تعلیم انسان میکنند

۱۲ ان منظر الہی وارادہ ۱۳ اسلم غمنا بحر حسین ۱۴ یعنی معشوق ۱۵ سوت ۱۶ ۱۷ ۱۸ ۱۹ ۲۰ ۲۱ ۲۲ ۲۳ ۲۴ ۲۵ ۲۶ ۲۷ ۲۸ ۲۹ ۳۰ ۳۱ ۳۲ ۳۳ ۳۴ ۳۵ ۳۶ ۳۷ ۳۸ ۳۹ ۴۰ ۴۱ ۴۲ ۴۳ ۴۴ ۴۵ ۴۶ ۴۷ ۴۸ ۴۹ ۵۰ ۵۱ ۵۲ ۵۳ ۵۴ ۵۵ ۵۶ ۵۷ ۵۸ ۵۹ ۶۰ ۶۱ ۶۲ ۶۳ ۶۴ ۶۵ ۶۶ ۶۷ ۶۸ ۶۹ ۷۰ ۷۱ ۷۲ ۷۳ ۷۴ ۷۵ ۷۶ ۷۷ ۷۸ ۷۹ ۸۰ ۸۱ ۸۲ ۸۳ ۸۴ ۸۵ ۸۶ ۸۷ ۸۸ ۸۹ ۹۰ ۹۱ ۹۲ ۹۳ ۹۴ ۹۵ ۹۶ ۹۷ ۹۸ ۹۹ ۱۰۰ ۱۰۱ ۱۰۲ ۱۰۳ ۱۰۴ ۱۰۵ ۱۰۶ ۱۰۷ ۱۰۸ ۱۰۹ ۱۱۰ ۱۱۱ ۱۱۲ ۱۱۳ ۱۱۴ ۱۱۵ ۱۱۶ ۱۱۷ ۱۱۸ ۱۱۹ ۱۲۰ ۱۲۱ ۱۲۲ ۱۲۳ ۱۲۴ ۱۲۵ ۱۲۶ ۱۲۷ ۱۲۸ ۱۲۹ ۱۳۰ ۱۳۱ ۱۳۲ ۱۳۳ ۱۳۴ ۱۳۵ ۱۳۶ ۱۳۷ ۱۳۸ ۱۳۹ ۱۴۰ ۱۴۱ ۱۴۲ ۱۴۳ ۱۴۴ ۱۴۵ ۱۴۶ ۱۴۷ ۱۴۸ ۱۴۹ ۱۵۰ ۱۵۱ ۱۵۲ ۱۵۳ ۱۵۴ ۱۵۵ ۱۵۶ ۱۵۷ ۱۵۸ ۱۵۹ ۱۶۰ ۱۶۱ ۱۶۲ ۱۶۳ ۱۶۴ ۱۶۵ ۱۶۶ ۱۶۷ ۱۶۸ ۱۶۹ ۱۷۰ ۱۷۱ ۱۷۲ ۱۷۳ ۱۷۴ ۱۷۵ ۱۷۶ ۱۷۷ ۱۷۸ ۱۷۹ ۱۸۰ ۱۸۱ ۱۸۲ ۱۸۳ ۱۸۴ ۱۸۵ ۱۸۶ ۱۸۷ ۱۸۸ ۱۸۹ ۱۹۰ ۱۹۱ ۱۹۲ ۱۹۳ ۱۹۴ ۱۹۵ ۱۹۶ ۱۹۷ ۱۹۸ ۱۹۹ ۲۰۰ ۲۰۱ ۲۰۲ ۲۰۳ ۲۰۴ ۲۰۵ ۲۰۶ ۲۰۷ ۲۰۸ ۲۰۹ ۲۱۰ ۲۱۱ ۲۱۲ ۲۱۳ ۲۱۴ ۲۱۵ ۲۱۶ ۲۱۷ ۲۱۸ ۲۱۹ ۲۲۰ ۲۲۱ ۲۲۲ ۲۲۳ ۲۲۴ ۲۲۵ ۲۲۶ ۲۲۷ ۲۲۸ ۲۲۹ ۲۳۰ ۲۳۱ ۲۳۲ ۲۳۳ ۲۳۴ ۲۳۵ ۲۳۶ ۲۳۷ ۲۳۸ ۲۳۹ ۲۴۰ ۲۴۱ ۲۴۲ ۲۴۳ ۲۴۴ ۲۴۵ ۲۴۶ ۲۴۷ ۲۴۸ ۲۴۹ ۲۵۰ ۲۵۱ ۲۵۲ ۲۵۳ ۲۵۴ ۲۵۵ ۲۵۶ ۲۵۷ ۲۵۸ ۲۵۹ ۲۶۰ ۲۶۱ ۲۶۲ ۲۶۳ ۲۶۴ ۲۶۵ ۲۶۶ ۲۶۷ ۲۶۸ ۲۶۹ ۲۷۰ ۲۷۱ ۲۷۲ ۲۷۳ ۲۷۴ ۲۷۵ ۲۷۶ ۲۷۷ ۲۷۸ ۲۷۹ ۲۸۰ ۲۸۱ ۲۸۲ ۲۸۳ ۲۸۴ ۲۸۵ ۲۸۶ ۲۸۷ ۲۸۸ ۲۸۹ ۲۹۰ ۲۹۱ ۲۹۲ ۲۹۳ ۲۹۴ ۲۹۵ ۲۹۶ ۲۹۷ ۲۹۸ ۲۹۹ ۳۰۰ ۳۰۱ ۳۰۲ ۳۰۳ ۳۰۴ ۳۰۵ ۳۰۶ ۳۰۷ ۳۰۸ ۳۰۹ ۳۱۰ ۳۱۱ ۳۱۲ ۳۱۳ ۳۱۴ ۳۱۵ ۳۱۶ ۳۱۷ ۳۱۸ ۳۱۹ ۳۲۰ ۳۲۱ ۳۲۲ ۳۲۳ ۳۲۴ ۳۲۵ ۳۲۶ ۳۲۷ ۳۲۸ ۳۲۹ ۳۳۰ ۳۳۱ ۳۳۲ ۳۳۳ ۳۳۴ ۳۳۵ ۳۳۶ ۳۳۷ ۳۳۸ ۳۳۹ ۳۴۰ ۳۴۱ ۳۴۲ ۳۴۳ ۳۴۴ ۳۴۵ ۳۴۶ ۳۴۷ ۳۴۸ ۳۴۹ ۳۵۰ ۳۵۱ ۳۵۲ ۳۵۳ ۳۵۴ ۳۵۵ ۳۵۶ ۳۵۷ ۳۵۸ ۳۵۹ ۳۶۰ ۳۶۱ ۳۶۲ ۳۶۳ ۳۶۴ ۳۶۵ ۳۶۶ ۳۶۷ ۳۶۸ ۳۶۹ ۳۷۰ ۳۷۱ ۳۷۲ ۳۷۳ ۳۷۴ ۳۷۵ ۳۷۶ ۳۷۷ ۳۷۸ ۳۷۹ ۳۸۰ ۳۸۱ ۳۸۲ ۳۸۳ ۳۸۴ ۳۸۵ ۳۸۶ ۳۸۷ ۳۸۸ ۳۸۹ ۳۹۰ ۳۹۱ ۳۹۲ ۳۹۳ ۳۹۴ ۳۹۵ ۳۹۶ ۳۹۷ ۳۹۸ ۳۹۹ ۴۰۰ ۴۰۱ ۴۰۲ ۴۰۳ ۴۰۴ ۴۰۵ ۴۰۶ ۴۰۷ ۴۰۸ ۴۰۹ ۴۱۰ ۴۱۱ ۴۱۲ ۴۱۳ ۴۱۴ ۴۱۵ ۴۱۶ ۴۱۷ ۴۱۸ ۴۱۹ ۴۲۰ ۴۲۱ ۴۲۲ ۴۲۳ ۴۲۴ ۴۲۵ ۴۲۶ ۴۲۷ ۴۲۸ ۴۲۹ ۴۳۰ ۴۳۱ ۴۳۲ ۴۳۳ ۴۳۴ ۴۳۵ ۴۳۶ ۴۳۷ ۴۳۸ ۴۳۹ ۴۴۰ ۴۴۱ ۴۴۲ ۴۴۳ ۴۴۴ ۴۴۵ ۴۴۶ ۴۴۷ ۴۴۸ ۴۴۹ ۴۵۰ ۴۵۱ ۴۵۲ ۴۵۳ ۴۵۴ ۴۵۵ ۴۵۶ ۴۵۷ ۴۵۸ ۴۵۹ ۴۶۰ ۴۶۱ ۴۶۲ ۴۶۳ ۴۶۴ ۴۶۵ ۴۶۶ ۴۶۷ ۴۶۸ ۴۶۹ ۴۷۰ ۴۷۱ ۴۷۲ ۴۷۳ ۴۷۴ ۴۷۵ ۴۷۶ ۴۷۷ ۴۷۸ ۴۷۹ ۴۸۰ ۴۸۱ ۴۸۲ ۴۸۳ ۴۸۴ ۴۸۵ ۴۸۶ ۴۸۷ ۴۸۸ ۴۸۹ ۴۹۰ ۴۹۱ ۴۹۲ ۴۹۳ ۴۹۴ ۴۹۵ ۴۹۶ ۴۹۷ ۴۹۸ ۴۹۹ ۵۰۰ ۵۰۱ ۵۰۲ ۵۰۳ ۵۰۴ ۵۰۵ ۵۰۶ ۵۰۷ ۵۰۸ ۵۰۹ ۵۱۰ ۵۱۱ ۵۱۲ ۵۱۳ ۵۱۴ ۵۱۵ ۵۱۶ ۵۱۷ ۵۱۸ ۵۱۹ ۵۲۰ ۵۲۱ ۵۲۲ ۵۲۳ ۵۲۴ ۵۲۵ ۵۲۶ ۵۲۷ ۵۲۸ ۵۲۹ ۵۳۰ ۵۳۱ ۵۳۲ ۵۳۳ ۵۳۴ ۵۳۵ ۵۳۶ ۵۳۷ ۵۳۸ ۵۳۹ ۵۴۰ ۵۴۱ ۵۴۲ ۵۴۳ ۵۴۴ ۵۴۵ ۵۴۶ ۵۴۷ ۵۴۸ ۵۴۹ ۵۵۰ ۵۵۱ ۵۵۲ ۵۵۳ ۵۵۴ ۵۵۵ ۵۵۶ ۵۵۷ ۵۵۸ ۵۵۹ ۵۶۰ ۵۶۱ ۵۶۲ ۵۶۳ ۵۶۴ ۵۶۵ ۵۶۶ ۵۶۷ ۵۶۸ ۵۶۹ ۵۷۰ ۵۷۱ ۵۷۲ ۵۷۳ ۵۷۴ ۵۷۵ ۵۷۶ ۵۷۷ ۵۷۸ ۵۷۹ ۵۸۰ ۵۸۱ ۵۸۲ ۵۸۳ ۵۸۴ ۵۸۵ ۵۸۶ ۵۸۷ ۵۸۸ ۵۸۹ ۵۹۰ ۵۹۱ ۵۹۲ ۵۹۳ ۵۹۴ ۵۹۵ ۵۹۶ ۵۹۷ ۵۹۸ ۵۹۹ ۶۰۰ ۶۰۱ ۶۰۲ ۶۰۳ ۶۰۴ ۶۰۵ ۶۰۶ ۶۰۷ ۶۰۸ ۶۰۹ ۶۱۰ ۶۱۱ ۶۱۲ ۶۱۳ ۶۱۴ ۶۱۵ ۶۱۶ ۶۱۷ ۶۱۸ ۶۱۹ ۶۲۰ ۶۲۱ ۶۲۲ ۶۲۳ ۶۲۴ ۶۲۵ ۶۲۶ ۶۲۷ ۶۲۸ ۶۲۹ ۶۳۰ ۶۳۱ ۶۳۲ ۶۳۳ ۶۳۴ ۶۳۵ ۶۳۶ ۶۳۷ ۶۳۸ ۶۳۹ ۶۴۰ ۶۴۱ ۶۴۲ ۶۴۳ ۶۴۴ ۶۴۵ ۶۴۶ ۶۴۷ ۶۴۸ ۶۴۹ ۶۵۰ ۶۵۱ ۶۵۲ ۶۵۳ ۶۵۴ ۶۵۵ ۶۵۶ ۶۵۷ ۶۵۸ ۶۵۹ ۶۶۰ ۶۶۱ ۶۶۲ ۶۶۳ ۶۶۴ ۶۶۵ ۶۶۶ ۶۶۷ ۶۶۸ ۶۶۹ ۶۷۰ ۶۷۱ ۶۷۲ ۶۷۳ ۶۷۴ ۶۷۵ ۶۷۶ ۶۷۷ ۶۷۸ ۶۷۹ ۶۸۰ ۶۸۱ ۶۸۲ ۶۸۳ ۶۸۴ ۶۸۵ ۶۸۶ ۶۸۷ ۶۸۸ ۶۸۹ ۶۹۰ ۶۹۱ ۶۹۲ ۶۹۳ ۶۹۴ ۶۹۵ ۶۹۶ ۶۹۷ ۶۹۸ ۶۹۹ ۷۰۰ ۷۰۱ ۷۰۲ ۷۰۳ ۷۰۴ ۷۰۵ ۷۰۶ ۷۰۷ ۷۰۸ ۷۰۹ ۷۱۰ ۷۱۱ ۷۱۲ ۷۱۳ ۷۱۴ ۷۱۵ ۷۱۶ ۷۱۷ ۷۱۸ ۷۱۹ ۷۲۰ ۷۲۱ ۷۲۲ ۷۲۳ ۷۲۴ ۷۲۵ ۷۲۶ ۷۲۷ ۷۲۸ ۷۲۹ ۷۳۰ ۷۳۱ ۷۳۲ ۷۳۳ ۷۳۴ ۷۳۵ ۷۳۶ ۷۳۷ ۷۳۸ ۷۳۹ ۷۴۰ ۷۴۱ ۷۴۲ ۷۴۳ ۷۴۴ ۷۴۵ ۷۴۶ ۷۴۷ ۷۴۸ ۷۴۹ ۷۵۰ ۷۵۱ ۷۵۲ ۷۵۳ ۷۵۴ ۷۵۵ ۷۵۶ ۷۵۷ ۷۵۸ ۷۵۹ ۷۶۰ ۷۶۱ ۷۶۲ ۷۶۳ ۷۶۴ ۷۶۵ ۷۶۶ ۷۶۷ ۷۶۸ ۷۶۹ ۷۷۰ ۷۷۱ ۷۷۲ ۷۷۳ ۷۷۴ ۷۷۵ ۷۷۶ ۷۷۷ ۷۷۸ ۷۷۹ ۷۸۰ ۷۸۱ ۷۸۲ ۷۸۳ ۷۸۴ ۷۸۵ ۷۸۶ ۷۸۷ ۷۸۸ ۷۸۹ ۷۹۰ ۷۹۱ ۷۹۲ ۷۹۳ ۷۹۴ ۷۹۵ ۷۹۶ ۷۹۷ ۷۹۸ ۷۹۹ ۸۰۰ ۸۰۱ ۸۰۲ ۸۰۳ ۸۰۴ ۸۰۵ ۸۰۶ ۸۰۷ ۸۰۸ ۸۰۹ ۸۱۰ ۸۱۱ ۸۱۲ ۸۱۳ ۸۱۴ ۸۱۵ ۸۱۶ ۸۱۷ ۸۱۸ ۸۱۹ ۸۲۰ ۸۲۱ ۸۲۲ ۸۲۳ ۸۲۴ ۸۲۵ ۸۲۶ ۸۲۷ ۸۲۸ ۸۲۹ ۸۳۰ ۸۳۱ ۸۳۲ ۸۳۳ ۸۳۴ ۸۳۵ ۸۳۶ ۸۳۷ ۸۳۸ ۸۳۹ ۸۴۰ ۸۴۱ ۸۴۲ ۸۴۳ ۸۴۴ ۸۴۵ ۸۴۶ ۸۴۷ ۸۴۸ ۸۴۹ ۸۵۰ ۸۵۱ ۸۵۲ ۸۵۳ ۸۵۴ ۸۵۵ ۸۵۶ ۸۵۷ ۸۵۸ ۸۵۹ ۸۶۰ ۸۶۱ ۸۶۲ ۸۶۳ ۸۶۴ ۸۶۵ ۸۶۶ ۸۶۷ ۸۶۸ ۸۶۹ ۸۷۰ ۸۷۱ ۸۷۲ ۸۷۳ ۸۷۴ ۸۷۵ ۸۷۶ ۸۷۷ ۸۷۸ ۸۷۹ ۸۸۰ ۸۸۱ ۸۸۲ ۸۸۳ ۸۸۴ ۸۸۵ ۸۸۶ ۸۸۷ ۸۸۸ ۸۸۹ ۸۹۰ ۸۹۱ ۸۹۲ ۸۹۳ ۸۹۴ ۸۹۵ ۸۹۶ ۸۹۷ ۸۹۸ ۸۹۹ ۹۰۰ ۹۰۱ ۹۰۲ ۹۰۳ ۹۰۴ ۹۰۵ ۹۰۶ ۹۰۷ ۹۰۸ ۹۰۹ ۹۱۰ ۹۱۱ ۹۱۲ ۹۱۳ ۹۱۴ ۹۱۵ ۹۱۶ ۹۱۷ ۹۱۸ ۹۱۹ ۹۲۰ ۹۲۱ ۹۲۲ ۹۲۳ ۹۲۴ ۹۲۵ ۹۲۶ ۹۲۷ ۹۲۸ ۹۲۹ ۹۳۰ ۹۳۱ ۹۳۲ ۹۳۳ ۹۳۴ ۹۳۵ ۹۳۶ ۹۳۷ ۹۳۸ ۹۳۹ ۹۴۰ ۹۴۱ ۹۴۲ ۹۴۳ ۹۴۴ ۹۴۵ ۹۴۶ ۹۴۷ ۹۴۸ ۹۴۹ ۹۵۰ ۹۵۱ ۹۵۲ ۹۵۳ ۹۵۴ ۹۵۵ ۹۵۶ ۹۵۷ ۹۵۸ ۹۵۹ ۹۶۰ ۹۶۱ ۹۶۲ ۹۶۳ ۹۶۴ ۹۶۵ ۹۶۶ ۹۶۷ ۹۶۸ ۹۶۹ ۹۷۰ ۹۷۱ ۹۷۲ ۹۷۳ ۹۷۴ ۹۷۵ ۹۷۶ ۹۷۷ ۹۷۸ ۹۷۹ ۹۸۰ ۹۸۱ ۹۸۲ ۹۸۳ ۹۸۴ ۹۸۵ ۹۸۶ ۹۸۷ ۹۸۸ ۹۸۹ ۹۹۰ ۹۹۱ ۹۹۲ ۹۹۳ ۹۹۴ ۹۹۵ ۹۹۶ ۹۹۷ ۹۹۸ ۹۹۹ ۱۰۰۰ ۱۰۰۱ ۱۰۰۲ ۱۰۰۳ ۱۰۰۴ ۱۰۰۵ ۱۰۰۶ ۱۰۰۷ ۱۰۰۸ ۱۰۰۹ ۱۰۱۰ ۱۰۱۱ ۱۰۱۲ ۱۰۱۳ ۱۰۱۴ ۱۰۱۵ ۱۰۱۶ ۱۰۱۷ ۱۰۱۸ ۱۰۱۹ ۱۰۲۰ ۱۰۲۱ ۱۰۲۲ ۱۰۲۳ ۱۰۲۴ ۱۰۲۵ ۱۰۲۶ ۱۰۲۷ ۱۰۲۸ ۱۰۲۹ ۱۰۳۰ ۱۰۳۱ ۱۰۳۲ ۱۰۳۳ ۱۰۳۴ ۱۰۳۵ ۱۰۳۶ ۱۰۳۷ ۱۰۳۸ ۱۰۳۹ ۱۰۴۰ ۱۰۴۱ ۱۰۴۲ ۱۰۴۳ ۱۰۴۴ ۱۰۴۵ ۱۰۴۶ ۱۰۴۷ ۱۰۴۸ ۱۰۴۹ ۱۰۵۰ ۱۰۵۱ ۱۰۵۲ ۱۰۵۳ ۱۰۵۴ ۱۰۵۵ ۱۰۵۶ ۱۰۵۷ ۱۰۵۸ ۱۰۵۹ ۱۰۶۰ ۱۰۶۱ ۱۰۶۲ ۱۰۶۳ ۱۰۶۴ ۱۰۶۵ ۱۰۶۶ ۱۰۶۷ ۱۰۶۸ ۱۰۶۹ ۱۰۷۰ ۱۰۷۱ ۱۰۷۲ ۱۰۷۳ ۱۰۷۴ ۱۰۷۵ ۱۰۷۶ ۱۰۷۷ ۱۰۷۸ ۱۰۷۹ ۱۰۸۰ ۱۰۸۱ ۱۰۸۲ ۱۰۸۳ ۱۰۸۴ ۱۰۸۵ ۱۰۸۶ ۱۰۸۷ ۱۰۸۸ ۱۰۸۹ ۱۰۹۰ ۱۰۹۱ ۱۰۹۲ ۱۰۹۳ ۱۰۹۴ ۱۰۹۵ ۱۰۹۶ ۱۰۹۷ ۱۰۹۸ ۱۰۹۹ ۱۱۰۰ ۱۱۰۱ ۱۱۰۲ ۱۱۰۳ ۱۱۰۴ ۱۱۰۵ ۱۱۰۶ ۱۱۰۷ ۱۱۰۸ ۱۱۰۹ ۱۱۱۰ ۱۱۱۱ ۱۱۱۲ ۱۱۱۳ ۱۱۱۴ ۱۱۱۵ ۱۱۱۶ ۱۱۱۷ ۱۱۱۸ ۱۱۱۹ ۱۱۲۰ ۱۱۲۱ ۱۱۲۲ ۱۱۲۳ ۱۱۲۴ ۱۱۲۵ ۱۱۲۶ ۱۱۲۷ ۱۱۲۸ ۱۱۲۹ ۱۱۳۰ ۱۱۳۱ ۱۱۳۲ ۱۱۳۳ ۱۱۳۴ ۱۱۳۵ ۱۱۳۶ ۱۱۳۷ ۱۱۳۸ ۱۱۳۹ ۱۱۴۰ ۱۱۴۱ ۱۱۴۲ ۱۱۴۳ ۱۱۴۴ ۱۱۴۵ ۱۱۴۶ ۱۱۴۷ ۱۱۴۸ ۱۱۴۹ ۱۱۵۰ ۱۱۵۱ ۱۱۵۲ ۱۱۵۳ ۱۱۵۴ ۱۱۵۵ ۱۱۵۶ ۱۱۵۷ ۱۱۵۸ ۱۱۵۹ ۱۱۶۰ ۱۱۶۱ ۱۱۶۲ ۱۱۶۳ ۱۱۶۴ ۱۱۶۵ ۱۱۶۶ ۱۱۶۷ ۱۱۶۸ ۱۱۶۹ ۱۱۷۰ ۱۱۷۱ ۱۱۷۲ ۱۱۷۳ ۱۱۷۴ ۱۱۷۵ ۱۱۷۶ ۱۱۷۷ ۱۱۷۸ ۱۱۷۹ ۱۱۸۰ ۱۱۸۱ ۱۱۸۲ ۱۱۸۳ ۱۱۸۴ ۱۱۸۵ ۱۱۸۶ ۱۱۸۷ ۱۱۸۸ ۱۱۸۹ ۱۱۹۰ ۱۱۹۱ ۱۱۹۲ ۱۱۹۳ ۱۱۹۴ ۱۱۹۵ ۱۱۹۶ ۱۱۹۷ ۱۱۹۸ ۱۱۹۹ ۱۲۰۰ ۱۲۰۱ ۱۲۰۲ ۱۲۰۳ ۱۲۰۴ ۱۲۰۵ ۱۲۰۶ ۱۲۰۷ ۱۲۰۸ ۱۲۰۹ ۱۲۱۰ ۱۲۱۱ ۱۲۱۲ ۱۲۱۳ ۱۲۱۴ ۱۲۱۵ ۱۲۱۶ ۱۲۱۷ ۱۲۱۸ ۱۲۱۹ ۱۲۲۰ ۱۲۲۱ ۱۲۲۲ ۱۲۲۳ ۱۲۲۴ ۱۲۲۵ ۱۲۲۶ ۱۲۲۷ ۱۲۲۸ ۱۲۲۹ ۱۲۳۰ ۱۲۳۱ ۱۲۳۲ ۱۲۳۳ ۱۲۳۴ ۱۲۳۵ ۱۲۳۶ ۱۲۳۷ ۱۲۳۸ ۱۲۳۹ ۱۲۴۰ ۱۲۴۱ ۱۲۴۲ ۱۲۴۳ ۱۲۴۴ ۱۲۴۵ ۱۲۴۶ ۱۲۴۷ ۱۲۴۸ ۱۲۴۹ ۱۲۵۰ ۱۲۵۱ ۱۲۵۲ ۱۲۵۳ ۱۲۵۴ ۱۲۵۵ ۱۲۵۶ ۱۲۵۷ ۱۲۵۸ ۱۲۵۹ ۱۲۶۰ ۱۲۶۱ ۱۲۶۲ ۱۲۶۳ ۱۲۶۴ ۱۲۶۵ ۱۲۶۶ ۱۲۶۷ ۱۲۶۸ ۱۲۶۹ ۱۲۷۰ ۱۲۷۱ ۱۲۷۲ ۱۲۷۳ ۱۲۷۴ ۱۲۷۵ ۱۲۷۶ ۱۲۷۷ ۱۲۷۸ ۱۲۷۹ ۱۲۸۰ ۱۲۸۱ ۱۲۸۲ ۱۲۸۳ ۱۲۸۴ ۱۲۸۵ ۱۲۸۶ ۱۲۸۷ ۱۲۸۸ ۱۲۸۹ ۱۲۹۰ ۱۲۹۱ ۱۲۹۲ ۱۲۹۳ ۱۲۹۴ ۱۲۹۵ ۱۲۹۶ ۱۲۹۷ ۱۲۹۸ ۱۲۹۹ ۱۳۰۰ ۱۳۰۱ ۱۳۰۲ ۱۳۰۳ ۱۳۰۴ ۱۳۰۵ ۱۳۰۶ ۱۳۰۷ ۱۳۰۸ ۱۳۰۹ ۱۳۱۰ ۱۳۱۱ ۱۳۱۲ ۱۳۱۳ ۱۳۱۴ ۱۳۱۵ ۱۳۱۶ ۱۳۱۷ ۱۳۱۸ ۱۳۱۹ ۱۳۲۰ ۱۳۲۱ ۱۳۲۲ ۱۳۲۳ ۱۳۲۴ ۱۳۲۵ ۱۳۲۶ ۱۳۲۷ ۱۳۲۸ ۱۳۲۹ ۱۳۳۰ ۱۳۳۱ ۱۳۳۲ ۱۳۳۳ ۱۳۳۴ ۱۳۳۵ ۱۳۳۶ ۱۳۳۷ ۱۳۳۸ ۱۳۳۹ ۱۳۴۰ ۱۳۴۱ ۱۳۴۲ ۱۳۴۳ ۱۳۴۴ ۱۳۴۵ ۱۳۴۶ ۱۳۴۷ ۱۳۴۸ ۱۳۴۹ ۱۳۵۰ ۱۳۵۱ ۱۳۵۲ ۱۳۵۳ ۱۳۵۴ ۱۳۵۵ ۱۳۵۶ ۱۳۵۷ ۱۳۵۸ ۱۳۵۹ ۱۳۶۰ ۱۳۶۱ ۱۳۶۲ ۱۳۶۳ ۱۳۶۴ ۱۳۶۵ ۱۳۶۶ ۱۳۶۷ ۱۳۶۸ ۱۳۶۹ ۱۳۷۰ ۱۳۷۱ ۱۳۷۲ ۱۳۷۳ ۱۳۷۴ ۱۳۷۵ ۱۳۷۶ ۱۳۷۷ ۱۳۷۸ ۱۳۷۹ ۱۳۸۰ ۱۳۸۱ ۱۳۸۲ ۱۳۸۳ ۱۳۸۴ ۱۳۸۵ ۱۳۸۶ ۱۳۸۷ ۱۳۸۸ ۱۳۸۹ ۱۳۹۰ ۱۳۹۱ ۱۳۹۲ ۱۳۹۳ ۱۳۹۴ ۱۳۹۵ ۱۳۹۶ ۱۳۹۷ ۱۳۹۸ ۱۳۹۹ ۱۴۰۰ ۱۴۰۱ ۱۴۰۲ ۱۴۰۳ ۱۴۰۴ ۱۴۰۵ ۱۴۰۶ ۱۴۰۷ ۱۴۰۸ ۱۴۰۹ ۱۴۱۰ ۱۴۱۱ ۱۴۱۲ ۱۴۱۳ ۱۴۱۴ ۱۴۱۵ ۱۴۱۶ ۱۴۱۷ ۱۴۱۸ ۱۴۱۹ ۱۴۲۰ ۱۴۲۱ ۱۴۲۲ ۱۴۲۳ ۱۴۲۴ ۱۴۲۵ ۱۴۲۶ ۱۴۲۷ ۱۴۲۸ ۱۴۲۹ ۱۴۳۰ ۱۴۳۱ ۱۴۳۲ ۱۴۳۳ ۱۴۳۴ ۱۴۳۵ ۱۴۳۶ ۱۴۳۷ ۱۴۳۸ ۱۴۳۹ ۱۴۴۰ ۱۴۴۱ ۱۴۴۲ ۱۴۴۳ ۱۴۴۴ ۱۴۴۵ ۱۴۴۶ ۱۴۴۷ ۱۴۴۸ ۱۴۴۹ ۱۴۵۰ ۱۴۵۱ ۱۴۵۲ ۱۴۵۳ ۱۴۵۴ ۱۴۵۵ ۱۴۵۶ ۱۴۵۷ ۱۴۵۸ ۱۴۵۹ ۱۴۶۰ ۱۴۶۱ ۱۴۶۲ ۱۴۶۳ ۱۴۶۴ ۱۴۶۵ ۱۴۶۶ ۱۴۶۷ ۱۴۶۸ ۱۴۶۹ ۱۴۷۰ ۱۴۷۱ ۱۴۷۲ ۱۴۷۳ ۱۴۷۴ ۱۴۷۵ ۱۴۷۶ ۱۴۷۷ ۱۴۷۸ ۱۴۷۹ ۱۴۸۰ ۱۴۸۱ ۱۴۸۲ ۱۴۸۳ ۱۴۸۴ ۱۴۸۵ ۱۴۸۶ ۱۴۸۷ ۱۴۸۸ ۱۴۸۹ ۱۴۹۰ ۱۴۹۱ ۱۴۹۲ ۱۴۹۳ ۱۴۹۴ ۱۴۹۵ ۱۴۹۶ ۱۴۹۷ ۱۴۹۸ ۱۴۹۹ ۱۵۰۰ ۱۵۰۱ ۱۵۰۲ ۱۵۰۳ ۱۵۰۴ ۱۵۰۵ ۱۵۰۶ ۱۵۰۷ ۱۵۰۸ ۱۵۰۹ ۱۵۱۰ ۱۵۱۱ ۱۵۱۲ ۱۵۱۳ ۱۵۱۴ ۱۵۱۵ ۱۵۱۶ ۱۵۱۷ ۱۵۱۸ ۱۵۱۹ ۱۵۲۰ ۱۵۲۱ ۱۵۲۲ ۱۵۲۳ ۱۵۲۴ ۱۵۲۵ ۱۵۲۶ ۱۵۲۷ ۱۵۲۸ ۱۵۲۹ ۱۵۳۰ ۱۵۳۱ ۱۵۳۲ ۱۵۳۳ ۱۵۳۴ ۱۵۳۵ ۱۵۳۶ ۱۵۳۷ ۱۵۳۸ ۱۵۳۹ ۱۵۴۰ ۱۵۴۱ ۱۵۴۲ ۱۵۴۳ ۱۵۴۴ ۱۵

اهل شهر و ناحیه کاین ره روند این جواب طنز شان بوده کزان ما خطا کاریم و یارب تو غفور آن شمان که عهد ادب پس نبی زد کیو مژت از همه نوبت نخست حال آن نام آوران با نشان خامه اش زان جمله گوهر تریشد زین تلامطم میکشم من دامن	گام اول بر سر آن چه روند سرنگون مانند کیسر قدسیان از ره نخوت دلی میدارد دور منتقل شد سوی شان امر شعی زاد او از شیت این باشد دست میشود از نامه طوسی عیان نامه اش بحر تلامطم خیز شد کشتی نوح ست بهرم مانه
--	--

هست از نوح حکایتین بس
موج دیگر که رسد تا چه رس

نوح چارم منک دین را یوح عرصه خاک پرانوار نمود بعثتش مطلع عالم انس روز صفت خط شعاع احکام لیک بر دیده و ران باشد فاش	یافت ز صبح نبوت چو وضوح تاب ذرات پیرن وار نمود دعوتش شعشعه ظلمت سوز تا جهان را بفروزد ز اسلام میل خفاش ز خورشید خفاش
--	--

ساده مراد از شاهنامه ۱۲ مراد از شروع کردن قصه نوح علیه السلام ۱۲ سله این موج از بحر مل است و درش فاعل
فعلات و در رکن اول هم فعلات و در رکن ثانی فعلات و در رکن سیم فعلات و در رکن چهارم فعلات و در رکن پنجم فعلات
عین که حزن دوم است فعلات ماند و فعلات بسکون عین هم از آن اصل است اول حزن یکی از دو متحرک و در مجموع از
تشنه فاعل تن یا فاعل تن ماند بعد از حزن که حزن هم فاعل تن شود و فعلات بسکون عین ماند این بحر فعل بسکون عین
می آید و حزن سبب اخیر که تن است و در شد فاعل ماند و حزن قطع آخر را دور کردند و ماقبل آن را ساکن
فاعل مانوس آن فعل است ۱۲ سله یعنی پیغمبر چهارم سله آفتاب ۱۲ سله پیرن ستارگان ۱۲ سله مثل ۱۲

آب جو شید ز تنور کہ بود
زده دامن بکبر میکائیل
آن پی بسط باطباران
برد آن وقت ز جاخیل ملک
میش از ان داشت شرف بیت الرب
کوه بر جاش نمودند بپا
چار بودش گهر رشته جان
لیک بود از همه کنعان گمراه
موج بر پازدش آب طوفان
نوح گفتش کہ شریعت بگزین
نی دگر آب کہ آب دگرست
کشتی ماکہ ز غرقست امان
تخل تو حید روی از باغ ہدا
مغرس از قلب بود پاک زمین
بدعا گفته ملک بعد ثمن
فرع آن بر فلک صلش ثابت
وحدہ از پے آن نخل تمش

خلق شورید بان شور کہ بود
سعد و استین عسرا ییل
وین پے قبض روان ابدان
بیت معمور سوا وج فلک
کہ شدی رکنش از این حجر آخرت
نرسد آب چنین تا آنجا
سام و حام و پس یافت کنعان
انس اخوان شیا طینش چاہ
ذورے غم شدش غرق دران
حذر از غرق بکشتی نشین
این عذابست عذابی دگرست
بشکے آمدہ شکل امیان
ریشہ الا شش تہ خاک لا
کی توان گفت زمین عرش برین
انبت اللہ نباتا حسنا
کم چنین گشتہ نباتے نامت
ہمہ اوراق صفات حسنہ

۱۱ یعنی عزرائیل بلے قبض روح مستعد شد میکائیل برے بارش باران دامن بکبر و استین برسانید طوفان
۱۲ خراب تر از آگہ پسران ۱۳ آگہ اسی باعث خیال ۱۴ آگہ نام استخوان بر پشت انگ یا پاشنه ۱۵ آگہ لا اله الا اللہ ۱۶ آگہ
جای نشاندین ۱۷ آگہ بکبر عرش برین ۱۸ آگہ وحدہ لا شریک لہ ۱۹ آگہ از ان فروغ آنتظار برآمد ۲۰

رقت دل شدش آب جاری
 بترش قطع سلاطین آمد
 تیشه اش فکر بصرف اوقات
 کشتی دین نکرد تکریش
 آن عمودش الف سیم ز ذات
 بهر آن جبل متین ست زمام
 رنگ صبغه نبود استادش
 از خدا بهر ویم کشتی بان
 هر که زد دست بان یافت نجات
 پسند یاد او لے نفع نکرد
 گفت گردش بگیر و همه آب
 ناگهان آب رسیدش به کمر
 کج نظر بود و غلط بین ازل
 بل از دوانی او شد اشتاب
 انیم اهل است بحق نوح گفت

وزرودش عمل خباری
 ذکر هم اسم از لائق آمد
 زنده اش شغل زلفی و اثبات
 هست زنیسان شجری تریش
 همه الواح وی اسماء صفات
 چچاش دست زردی بر اصنام
 پاس انفاس موافق بادش
 خلق خواهم که زند دست بان
 پس بان است دن بهت نجات
 ضرر جمل از دفع نکرد
 نیست باکے که بود کوه آب
 تا کند فکر گذشتش از سر
 و پدید آن جبل جلیش جبل
 قلعه کوه بحیه گرداب
 نیست اهل است شفت

از بیت خدا ۱۲

له ذکر کردون است پروردگار بحیر شد یا خفی کترین خبر است که غیر خود بشنود و اقل و بهر اختا آنکه نفس خود بشنود و فی تیرج اوتجا
 اونی بحیر من غیر و دانی الخ فانه استماع غیبه اگر چه نزد بعضی ذکر بحیر و نیست ان افضل آنکه ذکر یا خفا باشد تا از زبان بر آید
 قال الله تعالی و اذکر ربی نفسی شکست نصیری و خفی دونی عجز من اعقول و کن ای محمد سرور و در کاف خود را به
 و در متکا ری زاری با میذ فضل او و در متکا ری از بیم عمل او باشد و بخوان او را خواندنی بود
 یعنی میان سر و بحر کدانی تفسیر حسینی و آن ذکر و برین قسم است بخمده آن ذکر کرده است ۱۲ سوره
 که و من حسن من الله صیغه ۱۱ سوره ای از کتب الهیه است یعنی کتبا از جه

پس فرود آب و تمامی ذی روح
 او گرفت از همه با یک یک روح
 بود کشتی سه سبق زان ملجأ
 و آن میان میانش آدمیان
 آب بر اوج زود از موج گشت
 فلک استاد سر آب چو مد
 آن سکون رفت روان در دم گشت
 کرد قفلت جوشش سه طوفان
 همه با آمده از فلک بر دین
 پس چهل روز بیدیدند کوی
 نوح ده ساخت بزیر آن کوه
 زیرین پیش سوق ثمانین خواندند
 شد بدستور ز نو خلق جهان
 با مات همه احاد ز نوح
 جا بکشتی قدم کرد آنجا
 بعد از قوم بد عا دو مشود
 آن دو شاهی که نبی عم بودند

موج آورد بر کشتی نوح
 ز امر حق مابقیش برد آن موج
 آمد از بهر دواب اول جا
 بطیور آمده بالاش مکان
 و در سه هر جلی گشت بلند
 او ز بسم الله مجرعه دم زد
 بحر طوفان کنان عالم گشت
 گشت بر قلعه جودیش مکان
 تر زبان گشته مجدی چون
 آب آسا بر سیدند بزی
 جاب هشتاد تن صدق پزوه
 همه آنجا بفرغت ماندند
 از امان یافتگان طوفان
 نوحه ز اساخه اش کرد سنج
 یافت از سنج حوادث منجا
 بعد از دین بتعاقب بنمود
 حاکم قرب حد هم بودند

۱- فلک یعنی کشتی ۲- ای چنانکه در لفظ آیت ۱۲ بسم الله مجرعه در سراسر ۱۲ یعنی از هر طواف کوه در عالم گردید
 ۳- تر زبان یعنی تنه خوان ۴- کوهی که در زمین چهار کوه احاد نوح را چون کوه نوح و کوه اعدا و آن نام کوه ارجا و صدق
 می شود این قدر زیر است و بعد از آن وقایع یافت ۱۲- اساخه ای وقایع ۱۲

<p> عباد از عوض ارم او از سام و از اخ عوض شود آن جاثر حق فرستاد سو قوم عاد بود آن عا بر پاکیزه حسب گفت جمعی که نه عا بر بودست بردی آن قوم براصنام سجود ساختی طول پنا نیس ز بنا بود بادی بهمه و قش بود زانکه گز فرق دران پندارد لیک این راه بے باریکست نیست توحید پرستیدن سنگ نیز میدان که ضلالے دارد سنگ گاو پے لعے خفار تو بکن اخذ هدایت نه ضلال نرسے و ربره مقصودے بایت لیک درست استعداد </p>	<p> داشت سر بر خط او خط شام بهر او حجب قلم و خط ساهر اخ شان بود تهنید معا و کش زار فخش سامست نسب بود از عاد نژادش بودست رحم بودی دم خشمش مفقود بلعب تا لغت دره پیا سوی وحدت چه وجود چه نبود اصل توحید ترزل ز ارد نیک بین ورنه چه تار یکست عا زین کیش ازین منبتنگ آنکه زمینگونه مقالے دارد لعل شد یافته با سنگ چکار این گهر جوی ز خودنی ز سفال رو طلب بادی همچون هوے تا شکستند بهر عادت عاد </p>
--	--

نه بهندیب معنی برست ۲۰ نه قال اندر حافی - فعبه بحر لا یقوتانی - ستر غایب بهت پرستان - سیمیند پرستش تان حق خیر مری - نه نیک
 گویند اراغون مجود حقیقی چنانکه بر پرستان می گویند که تصور شیخ نمی گویند که بانی استر کلیمه بهر عیا بهر ذی تحقیقین لعلی تحقیق الله تعالی
 حکم خواهد کرد میان آسمان و زمین قیامت و آنچه خلایق حکم کرده اند ان الله لا یهدی السعی من یو کاذوب لعلی تحقیق الله تعالی
 هدایت نخواهد کرد و آنکس را که در حق یو نا شکرست پس این در ظاهر و در حق آن در حق آن حق تعالی بین آنست میفرماید پس
 از کتاب بر آن شکر و کفر است - که افسار و استمرا بر آن ۲۰ سکه حقا و معنی کنند ۱۲

گفت شان به که بتان بگذارید
خوف حق کو بشما کرد انعام
شعله خشم که در سنج گیرد
آب رحمی بتوان زد بروی
با اجل طول بنا طول امل
بس بشارع ز بنا های لعب
پند ها داد کسی گوش نداد
جمع محس و شقی از سعد و سعید
لب باین حرف همه واکردند
بود بیهودگی ایشان دید
تخط افتاد سه ساله در ده
سرزمین سوخت بنا سازی دهر
کشت خوشید و نیامد خوشه
آن تراب نه که نبود تر آب
نی عطش را بمناهل طینی
بر دشن میشی بسیار غلا
داشت آن قوم طریقی ز قدیم

بد بود ندهب تان بگذارید
چشمه و باغ و بنین و انعام
در اجل صورت دوزخ گیرد
تا دم مرگ شود کوثر و کس
بهر قصر است نکو قصر سهل
عقل و دین است عبث با محرب
غیر معدود و نکو استعداد
نمودش اثر و وعد و وعید
کش خرف آلهه ماکردند
بسپردن بخداشایان دید
گشت حال تبه آسخت به
شد سراقه فلک از بازی دهر
شد رگی توشه کسان بی توشه
و آن شراب نه که نمود سیراب
جوع رانی به بسا تین مینی
ماند بے اربع و رجبین علی
که دم حاد شد سخت عظیم

سده تان یعنی شما ۱۲ سده قصر یعنی خانه ۱۲ سده قصر یعنی کوتاهی ۱۲ سده سراقه آب دزد هندی پنچور
هه تن و بدن و جثه ۱۲ سده این قدر تری نبود که در چشمها طین میسر آید تا به آب چه رسد
من میشی علی رجبین منم من میشی علی اربع ۱۲

در حرم رفتی و قربان کردی	بدعا سختیش آسان کردی
گرچه زان خانه نبوده است ظهور	لیک جا بوده بظلمت مشهور
جمع افستاد بر او معهود	و لقت دکان ههنا هم معهود
ابر با خاست ز چرخ خضر	سیر و سرخ و سپیدش دیگر
شد ندائی که چرخ باشد و نخواه	طمع آب گزین کرد ستیاه
بود آن حاصل مرگ سیاه	باد صرصر نفس در روز سه
ابر آن سوی چو آورد رجوع	قوم جستند که رستم ز جوع
باد نا که همه را در چپید	گر گس و زلغ و زغن بر می چید
ابر ز انسان ظلمات کفرست	باد ز نیسان کلمات کفرست
رفتی از بر سخن بود آری	گریه توبه شدی بذر آری
زان دم نیک شدند آبی عباد	خاک بدشان بد می رفت بباد
داشت آن ناحیه جمعی دیگر	مشک سخت و شد پیش مهتر
عاد و عملاق اب و جدش امام	والدش لاود از اولاد سام
نامش از مدت شاهیش نشان	دید سال سه صد و ضلع جهان
حاکم بادش و داد و دل	داشت بت بنگ ز جلاج عمل
نه پذیرفت هدایت از هود	از جهان رفت همان لالهش بود

لے یعنی بر چاسته قوس سے لے کر کھنجر بود بر سر ہ را قبول کرد: میرا کہ زینا و دو خود بہرہ: ہے مرگ سیہ
 یعنی موت سخت کہ کفار را باشد: ہے جستند از شدی سے گرسنگی ہے مدد را سے یعنی ابریا آری سے
 گفتندی از گریہ توبہ آب میشدی سے منحرف سے شدید نام لفظ شدید یا چون تحلیل نما میزدن دوید
 حاصل شد یعنی سه صد سال دید: ۲

یافت آن مرتبه شداد خوش
 چه دهد گفت خدایت ز ایمان
 گفت مانیز تو انمیش ساخت
 شد عمارات ارم ذات عماد
 سقف در کن در و دیوار و زمین
 هم گل و گلبن و اشجار و مفر
 هم طیور و بشکم خوش بویا
 همه از سیم و زر و گوهر و در
 صرف کردند بجا آن همه را
 قصر و منظر ز شهر دن یکسو
 بود گفت آنچه با و وصف جهان
 لیک خود هیچ ندیدش الا
 کرد آهنگ و زر گردید را
 یافت بیک اجل از گفتاری
 گفت پس از پی آن بخت نیست
 رو بگردان و ز پشت آتش
 خیل او نیز بیک بانگ مهیب
 کرد گم راست ره از کج بینی

بود بکشا و در دین برخش
 گفت خلدنی بحین خوبی نشان
 پس بسامان عمارت پرداخت
 که نشان نیست ز مثلش ببلاد
 و آن دگر جزو عمارات جز این
 سبزه و جوی و خیابان و چشم
 کزد هنر عطر بر آید ز هوا
 هر یک زان بمقام در خور
 گر چه بود این همه صرف بجا
 خاک از مشک نباش خوشبو
 نتوان ساخت چنان ساخت چنان
 شین او را ش پے ختم بر ما
 گشت ناگاه سواری پیدا
 گفت امان تا نگرم دیواری
 رو بگردان که دم فرصت نیست
 اجل افکند به قصر کبش
 کا مد از غیب فاشد نهیب
 وای نا کامیش از بیدینه

سے یعنی شداد ارم را ندید و گشت شین او را ای ارم را بدید بر روی ختم بنا اشارت بر آنیکه در وقت پانصد سال شایسته تمام شد

لرشدی مهر سرش ایمان حبیب
 بود بخشید نبوت کاش
 دعوتش از عشرات باقی
 دال عنصری این کثرت داشت
 شد نمود از پس چندی طالع
 آسف او را پدر و تارخ جد
 لغت من را همنما آمده ام
 این بلایی است بلا بتوان ست
 چند از غره بعیش خوش خویش
 چمن و چشمه نباشد جادید
 غوث حق شاید و طاعت باید
 نوم گفتند که صلاح تو دنی
 ننی امروز نمایان شانه
 ماقه زین کوه بچیدن اوصاف
 ریز باد حلقه جانب کوه
 میاب بر سر قله می آمد

دیدی از سینه بهشت لاریب
 در نخست از عشرات نامش
 نیمه و قوت فوات باقی
 وحدت از هو و بجز هو نگذشت
 حق فرستاد رخ شان صالح
 به نمود آنکه نژادش برسد
 مانع شرک شما آمده ام
 بان تنبک باید ازین تبکست
 سلخ مهر غره بدارد در پیش
 وان سراپا که ز کوهش کاوید
 استطاعت با طاعت باید
 صاف چون دی است که با ما بود
 بان پی دعوی خود بر بلای
 بطلب با بچایش ورنه ملاف
 شد عیان انچه بگفتند کرده
 قهر حق بر سر کار می آمد

یعنی همان بود که استقامت کند و شریک بچی باشد درین سینه پیمیر شد از عشرات
 اود دال که مجموع عدد باشد و نموده آن که پنجاه بود دعوت و بعد گذشتن نیمه دیگر وفات
 ازین حساب عمر شریف صد و پنجاه سال است که در کتب توحید است و در ترجمه این متن
 چیزهای تازه گویند ۱۰

نایه زان چشمه فرو بردن آب
 صلح کردند که آن آب و آن
 تنگ شد عشق و نه زانین گشتند
 ترک آن صلح و صلح کردند
 شد بحر جمع جفا آید
 تا شب آید بی خون نهفت
 لیک ناگاه قضا کرد چه کار
 کوه نی چرخ همه قوم شکست
 از جنون شگفتگی کردند
 پس سی سال که شد قابو
 بچشم شد غائب آن کوه که بود
 فانیغ از دغدغه آن قوم یک
 صاحبش کرد اشارت بخراب
 که تمتع بشما هست سه روز
 روی باز روشد و سرخ و سیاه
 صیغ عجب بروز چارم
 مانده اند می که نه طالع بودند
 گر بر فتنی دم توحید بگوشت

عذاب ایشان بدی گشت عذاب
 روزی از نایه روزی ز ایشان
 بل بے نایه شتر کین گشتند
 فکر فاسد بے صلح کردند
 حسرت در کوه پناه سگ
 فتنه کی خاست از خون خفته
 شد همان سنگ پیش شام
 کرد غمهای شتر بارش است
 نایه کشتن سخن از شتر کردند
 نایه بی کرد خری سگ خو
 قوم آسود ز اندوه که بود
 که شیند بچم پهلوا شتر
 داد از وحی بشارت بعذاب
 و ز نشانی است بهر روز بروز
 کرد یک یک شتری آن سه نگاه
 با صدم آمد و دهم شد که
 صلح و تابع و صلح بودند
 صد ازین صیحه نمی بردن شتر

چادر در دشت زرد حکم کرد
 یک قضا چون بسر قهر شد
 معتمدش آذر را خور بود
 فرزندش ان غایب با فرو جد
 آتشش افکند که با نجابم بود
 حمل نهان ماند و دم وضع غار
 بام پی کار چو ماندش همد
 صاف نه و از ماده بسیخته
 غار این بودش از آفات دور
 بود در ان پانزده ماهش قرار
 از اثر شیر کز انگشت خورد
 بام بر آورد پس اورا شب
 نذر آتش ز نامهید و ماه
 همزه تقدیر و نه در نظر
 رفت چو خور نیز بمغرب فرو
 مام بنزد پدرش بر دو گفت

صبح کس شهرت اندر مرد
 حاجت کارش سو شهر شد
 خازن تجسانه و دستور بود
 کرد روانش که کند جد و کد
 با حل خود گوهر خلعت سپرد
 درج شد از بهر در کرد کار
 شیر کیدی از ترا انگشت و شهد
 چاشنی خلعتش آ میخسته
 چون ز پی حاتم با غارتور
 لطف خدا روز و شبش یار غار
 پانزده ساله نظر جلوه کرد
 جست بر و ن با اول حق طلبه
 تا یوسه خور یکمان رفت راه
 تا سو حقیق شود را بهر
 مطلع و هجت شد ایقان او
 قصه او تا بچانش نهفت

۱۲ یعنی خیمه در دشت زرد گفت که هیچ مرد در شهر نماند ۱۳ چنگلان و معنی زرد دادا ۱۴
 ۱۵ یعنی نسب ۱۶ حکم عکوه ۱۷ ظفر که از اهرام در ان نماند ۱۸ حفرات محراب مطهره
 ۱۹ ستر علیه و آل و سلم ۲۰ صبح است بقدر کجاست رسول که از کورش یار غار او بود ۲۱
 ۲۲ ماه و ستارگان دیده فرمود جزا دانی ۲۳ محراب رشید و میر و گفت و از ان خدا آید ۲۴
 ۲۵ همزه مقدر بود یعنی اندازنی بود ۲۶ لایق و بیعت و بیعتی للذی نظر السموات والارض

شاد و دل ز رازان پیر شد
افتش اندر دل او جاگزید
روح امینش صحت آورد و صیت
خوست بتان بشکند اول بدید
روز کی آن قوم ز ایمان بعید
ماندوی از حلیت بیمارے
رفت و بتان یکسر شکست زود
قوم چو باز آمده اینحال دید
گفت براهم تو کردی چنین
نطق اگرست که پرسید بتان
گفت که نه نطق و نه دفع و نه خضر
گفت و حیان دعوت سلام کرد
وی خودش خواند که لب بر کشا
گفت که میر اند و بخشد روان
گشتی ساخت ز زندان راه
دید که دور از رو مطلب بود

ظلمت آن خانه همه نور شد
تاز حقش امر بدعوت رسید
کام چنین ست ز دعوت یابست
تا کند اثبات حق از نفی غیر
شهر برون رفت تبقریب عید
کاین بودم علت ناچارے
جای تبر دوش کلان بت نمود
وز طرش گشت و تاین بدید
گفت بل این بت که بود بهتر
ست گفتند باینان آن
پس بشرطاعت شان حلیت شد
از پی فرود هم اعلام کرد
قدرت حق گو که بنا شد مرا
گفت که اینک من آید چنان
کرد سر بندی دیگر حب را
مرکب او جمل مرکب بود

ساعت دعوت را چنانکه در پیشگاه حضرت است
سوی بتان شکسته نموده و پشت خود جانب بت کلان نموده از انگشت اشاره
سوی بت کون نموده کور باطنان کلان بت را میشارایند و البته در حقیقت اشاره
سوی خود است و چون پس از اینصورت در و محوئی قناعت نمیشود ۱۲

گفت پس از قدرت حق آنجناب
 این تو سو شرق ز غربش بیار
 یک در دین نزد آن کفر کیش
 و بش کند تا از نصیحت سخن
 گفت گرا از مملکت شه روم
 برین سخنش باعث امید گشت
 بعد از و آن ز خدا آب نبی
 ساخت بنائی همه رحمت در آن
 با صدم آتش نبود شتم
 خاک مگر طبق ناری شده
 مرغ نمیزد به محاذیش پر
 از پے انداختنش در حریق
 او به هوا بود که شد جبر سیل
 گفت که یارب حاجت کشا
 گفت ز حق حاجت خو کن سوال
 زین سخنش وجد گرفت آن ملک
 یافته یارب خلیل این رهش

کاورد از شرق بغرب کتاب
 ماند درین مرتبه مهیوت وار
 خواند درین باب پس و حاجت
 بت نه تراشد بشود بت شکن
 اخبر تو میگویم آن بشنوم
 لیک نشد متفق و در گذشت
 گرم پے نخستن آن نبی
 داود و سال حیرت همزم کشان
 صد سده یک شعله آنرا صدم
 یا گره نار حنک آمده
 کس بجوای نشدی ره
 لا جرم آفرینش شد منجیق
 زان پیش از حکم خدای جلیل
 گفت بیاریت چه حاجت مرا
 گفت که کافی ست برو علم حال
 غلغله افتاد در امل فلک
 جمله بخوانند خلیل کلش

له ای حضرت خلیل در باب ایمان آوردن دعوت خود نمود ۱۲۵ باب
 معنی پد ۱۲۵ سده آتشکده که برای پرستش در سالی صدر و زرش افروختند
 و صدور پاریسی بسین جمله است ۱۲۵ فلاخن بزرگ ۱۲

گرز خدا غیر خدا بد عاست
 لرد چو او بر سر آتش مقام
 گشت نسیم آن دم تسلیم او
 هفت آنجا بنمازش قیام
 لرد چو مهر و دوز منتظر نظر
 خواست فرا چشم خودش امتحان
 گفت برم ای گفت آن عظیم
 ز آتش و آن دود و خرابان گذشت
 گفت تبت نار نه چون سوخت
 فالج از وی سلامت برست
 هم تو این نور و سلامت گرای
 حال چنین دیده بے بت پرست
 یافت چو مهر و دوز که ز انیان کسی
 گفت سفر بایت از شهر من
 دید در آن مصلحت کرد گمار
 ابن اخش کرد بخود هم سفر
 عقد بخود بسته دگر بت عم
 خود بسوی مصر شد و لوط شام
 مصره شد از ساره بگشتان

آن نه دعا بلکه ز شیطان غایت
 شد بر او آتشکده دار السلام
 کرد ز آتش گل بارنگ و بو
 بود و ملک مونس او صبح و شام
 دید با خیال و فرو برد سر
 تا گذرد بر سر آتش حیان
 بسم الله الرحمن الرحیم
 سیرکنان از گل فرحان گذشت
 گفت ز نور بدل افروخته
 از اثر قلب سلبی که هست
 ز آتش آخر سلامت برآی
 دست زبنت اشت با و داد دست
 رخنه در آن مملکت افتد بسی
 بودن تو نیست نکو بهر من
 داد خلیل از پی هجرت قرار
 لوط که بود او را با بران پدر
 ساره که یاره از آن حسن کم
 موافقات از پی این عزیمت
 یافت خبر که آنجا است

خواند و ز بد قصد شدن خشک دست
داشت از و دست و با جرد دعا
در سجده تهاج چون یاور
شام خلیل آمد از آن سزین
خاست به تدبیر طعام نیافت
با جیره دیدش همه گندم در آن
یافت خلیل بن ز خدا قدرتی
ساخت کعبی مسجد و چاه بکند
خوان بکشیدی زنی و اردین
گر نرسیدی بر او سیهان
عارف روی سیهان کاشته
بر سر بردانه نوشته عیان
مورد مردم چو شد آن ادیش
بیک جفا بکس گروه کفور
خاست از انجا و شدش و نشین
ساره بخشید با و با جیره
نام سما خلیل و نبوت نشان
سال دو گزشت خلیل خدا

توبه دعا خواه شد از رنج برست
با جیره بخشید کینرش را
با جیره هم لفظ زبانی آورد
جای شدش وادی از فلسطین
کسیه پرا زریک بجایش شتافت
آتش نمود او قدری بهر نان
کاشت از آن و بشدش ثروتی
خوش مزه تر آب وی از آب قن
دعوت او بود بدین و بدین
حلق بنانش نه رساندی بنان
این سخن با مزه بگذاشته
کاین بخورد این فلان بن فلان
کرد خدا با و لے آبادیش
کرد از ایشان دل و رافور
قبیله دگر ناحیه زان فلسطین
زاد ز بطنش سره با صره
نور خستینش بهیز و ده شان
ساره و گردید و بوسه سما

منه عام بنما ساره. اطلب کرده تسمه بدیدل آورد دین دست او خشک شد و با جرم توبه کرده دعا
خواست و بر عای شان آرام یافت. اسلم ای نور محمد

سوسى حرم باجره با طفل بود
 وادى بے آبى سما عیلى پاک
 از ته آن پاسے سمن تمام
 وارو آن ناحیه حم غفیر
 آبے ران وادی بے آب دید
 گفت که بانیز اقامت کنیم
 اذن از ویافته ساکن شدند
 گاه گئے آمدی آنجا خلیل
 آمد و رفتش بے آن و لغز
 یافت سما عیلى چو سن تیز
 سال ده و حسن رس چارده
 فرط محبت بدش جای یافت
 خواب بدمج پسرش رونود
 خوابش زین خواب چو بید کرد
 گفت که یانی تو مرا اندرین
 کما رو نشد بر گدش کارگر
 گفت که از خضر کند کل امید

عود ملود و بجد اشان سپرد
 تشنه شد و یای همیز و بجاک
 جوش برود چشمه زمزم بنام
 داشت تداست فی رود و غدا
 معجز آن طفل برود شد پیر
 باجره بهر تو خداست کنیم
 بانی ابیات را ما کن شدند
 داده بر اقیس خدای حلیل
 کردی یک روزه ره پخروز
 بیشتر از پیشترش شد عزیز
 وان بفرودن صفت سالان
 خست حق یک چنین بر نیات
 نذر بقر بانس فراموش بود
 باسر این واقعه انما کرد
 انشا الله مدین انصارین
 همه بقتل راند چو بار و دگر
 زمزم تران شنه شد از برگ بید

سوسى حضرت خلیل بشری است که فرمودند در جبره و غفل را با هم با گد شدند و سوسى است ۱۲
 سوسى ای نامده سال و ده آن طفل را که کار کرد و ده با افتخار پیش سینه در بریدن شاه و غفران

روی بگرداند درین ضطراب
 خواب خودت رست نمودی خلیل
 کیش فرستاده کنون آن کریم
 نعمت دیگر که حق افزودشان
 آمده جبریل نشا نه نمود
 هر دو باین ادب ساختند
 یافتند از جاے امانت حجر
 عرش که در عالم اکبر بود
 کعبه بر نور بروے زمین
 حق بفرستاد نوید قبول
 رفتی هر سال خلیل از مقر
 دشت هم از ساره دری آزد
 کرد مهیا خورشخ خوشترین
 لیک بنا خوردن شان خورد هول
 ما ملک انیم پے قوم لوط
 کاید حق ازین ساره ات
 ساره زیری خود و شوی گفت
 اهل بشاره بره آورد رو

دید کشتی و شنید این خطاب
 زنج پذیرفت خدای خلیل
 گفتند فدینا هبت عظیم
 ساختن کعبه بفرمودشان
 بیت معمور بجای که بود
 روز ندانسته ز شب ساختند
 نصب نمودند بر رف و بحر
 قلب که در عالم اصغر بود
 شهم بان و متشا به بان
 دان ملک موخت پی حج حصول
 حج بنمودی و بدیدی پسر
 کامره روزیش سه ضیف نکو
 طبق جای و بحبل سمین
 گفت کی هول مده ره هول
 کرده برت بهر بشارت هبوط
 وزوی یعقوب جگر یاره ات
 ز امر حق بن امر بکسوی گفت
 داده بساره عشق اسحق او

لوط که میدید نشه و شه که قوم
تیز زدی تیز بزم آن دوق
مسکین سوامر دوازده طوری
بسم غذا پیش بنیکر دکار
شکوهی بر دهنزد خلیل
صبر چو بید شد دین بحباب
آن سه ملک مهر از آن جبریل
کافره بودش هم از آن قوم زن
به ضیوف آمده زن سودومر
قوم گفتند که با جادوان
ورنه سحر مهر فشانند چو نور
دید ملایک خطر لوط از آن
گفت که ما صبح عذابیم
پاره ز شب رفته بره آرد
روح امین بر پیش آن پنج شهر
سنگ ببارید بر ابل فتن
لوط را هیبت بسوز خلیل

وز طرش سینر فزاید و قوم
نیز طریق همه قطع طریق
صنعت حسینش یکشیدی بجور
گفتی اگر راست بوی آن بیار
وی نمودی ره صبر جمیل
کرد بناچار دعای عذاب
آمده نهانش به شکل جمیل
گفت ازین حال با نان سخن
کوریم شان دم جبریل کرد
لوط بدون رو تو از اینجا ودان
چشم تو و صفت تو سازیم کور
کرد بر دوسر نهان را عیان
دین همه معموره بهم بر رسم
رفت و باد چاردهس ذلیل او
برو به بالا و نگویند ز بهر
نیز زن لوط از آن شد فنا
بمیه دادش از آن پس خلیل

وز زبر لایم باین بینه
 نیز کند مدت عمرش را
 بعد خلیل است ولی آن خلیل
 با جبره اول نبود بخت کرد
 خواست سماعیل سفر از وطن
 فائده یاب از تو آبیم ما
 نفع جو از حیل و دیگر نزد
 سیر حیان ساره پیل زوی خود
 یافت خلیل از حق بعد از آن
 نامش مقطوره پدر فطنتش
 بود خلیل و طلب از عز وجل
 دید کی روز بیاض و بمبو
 گفت که این چیست خداوندگار
 آخر حج گفت بحق و انما
 گفت مگر نیت بانیت لعتین

مدت آن دعوت او ابینه
 بینه لایم وی و ز بر طبا
 باز شنویم با بوفات خلیل
 یا نزده از سال سماعیل فرد
 جمع شد آن جمع و گفت این سخن
 چون تو روی آب نیابیم ما
 مهتر آن جمع با و دخت داد
 از صدوسی مر حله طلی نمود
 عصمتی خواست از کنعانیان
 شش سپر آورد یکی بدینش
 کس نرسد جز دم خواست اجل
 رفت باندیش فرو مو بمبو
 وحی رسیدش که بود این وقار
 حشر حیان زنده کنی مرده را
 گفت طمانیت دل است این

له چون حوت را لغو نموده عدد اول آن بگیرند و از برگزینند و اگر عدد اول آن گذاشته
 شود باقی بگیرند بینه نامند پس بینه و او هفت عدد باشند و زبر لایم سی عدد بود یعنی در بینه و او هفت
 سال نزد ابراهیم علیه السلام ماند و در زبر لایم یعنی سی سال و آن بینه هفت سال جمله سی و هفت سال است
 دعوت اوست و مدت عمرش در بینه لایم که خلیل و یک باشند و زبر لایم که نه بود و بگین نجاه سال شد
 الله ای خلیل از خدا دعائی کرد که میانش مصراع دوم است -

گفت که برگیر ز مرغان چهار
 خوان که بیایند همه بر زبان
 خواند ز سطریشان آن نیم
 عمر شرفیش چو بپایان رسید
 رعشیه ز پیرش بر آن دست و پا
 لقمه همی برد ز فندان هوش
 گاه سو بینه و گاه می فتاد
 گفت ز سانش چو نمود او سوال
 گفت که از حال خودم شد خطر
 گفت که پس مرگ نکوزین حیات
 ضعیف شد او بر سر خوان بهشت
 شد بهمان شهر وطن تر بقش
 ماند ز مکر و دیوان فستیل
 وی ز پی زعم خدایم ساخت
 کار بهمان شد آید ز مکر و د
 که شست بستند و قیحه بر لسان
 عجز به نشین بلندش رسید

باز پرسش لبه کو مهار
 بوده چنین چون نبوده چنان
 آیه الله عز و جل حکیم
 قالیجن جان صوت همان رسید
 باد چو کاه پیش ر بودی ز جا
 گاه سو چشم و گاه سوی گوش
 موجب آن طول سنش عرصه داد
 ازین سائل بفزونی دو سال
 گفت چنین بکاک شود زین تر
 قالیجن جان گفت که اینک فات
 نعمت دنیا بجنوفش بهشت
 قدس خلیل است کنون شهرتش
 ز خدا بآل چو برون شد خلیل
 از خروست مناره فراخت
 این بهمان نیت و کرد آن سجود
 نفع بر آن لبست و پریدند زان
 چو بک آن نفع بپایین کشید

کتاب بهمان کن آید و بهمان شد و بهمان نیت و کرد آن سجود و پریدند زان

پس سپه آورد بدشت وفا
فوج پشته بر سر میدان بخت
پشته آید لب اورا گزید
غیر دق و ضرب قرارش نبود
اول غلط داشت از نخوتش
احذر از مرگ که خرو و دید
آن شرر آتش جانوز بود
گشت سماعیل پس از وی نبی
یمین ولی بود برایش عدیم
داشت چون نورش بانت زرب
وعوت او مدت پنجاه سال
آمده اولاد وی اشنا عشر
بعد وی آن مرتبه بحق یافت
خطه کنگسان با قامت گزید
در کبر سن شدش از چشم نور
بود زرقا و ویش نبش علم

تا چه رسد فوج زافج سما
وان سپه از صدره پیشش گریخت
تا بخود آید بد ما غش خزید
سیج چهل سال روانش ر بود
کمان شده آخبر بد ما غش پیش
عیش بمرگی که خلیاش گزید
وین اثر نور دل افروز بود
کرد فرو غش بهین کو کبه
رنگ ایمان نگرفت آن ادیم
گفت که این امر و هیل عرب
در سن قبله بحرم انقیال
ثابت قیزار دران نامور
شام از چون سحر اشراق یافت
اهل و می از چاه ضلالت گشید
کرد اجل ز پس چندی خطور
عین و حق و وی از یکشکم

شکوب به و اس نموده است دستور است که نقطه خطه برای لطافتی آورده آن غلطی را ظاهر
گردانند حیوب نباشد درین شعر نشه بفتح ثانی برای تحفین نشه لافتی دارد و هیچ آن نشه بفتح
اول سکون ثانی است پس لفظ خطه واقع این شعر واقع آن اتفاق شده است ای باشد کمان گشید
ایمان نیاید و نه کسند م از رسول الله علیه و آله و سلم که در خطه است از نشه کسند و نه از آن اهل حق علیه السلام

گفت بعیص آر کباب مرا
 خاطر نقاسو یعقوب بود
 ز دوی آوردش رفقا گفت
 عیص اخیر آمد چون گفت کسیت
 غت دعا بود که یعقوب برد
 شرت نسل است کنونت دعا
 عیص کزین امر شده جان کسل
 بحق ز اسحاق چو شد پنجهش
 سل شد از عیص بکشت علم
 روم یکی کز سبب آن هجوم
 نطره به یعقوب چو از عیص بود
 فت دود غشش نحریم شرت
 یاور ایل لقب بهر شان
 رفا و مفا و و خوبی کنسینر
 ندب نبوت شده حب الوطن
 یص چو دیش ز گذشته گذشت
 ون خط تو ام چو مقارب شدند
 ریح در اول شکر آبی نمود

تا کنمت به نبوت دعا
 گفت نهانش تو درین باش زود
 اینست ز پور تو دعا پیش شفقت
 یافت که زنی حال نیست حسیست
 نقش ازل را که تواند سترد
 ملک از ایشان و یکی ز ابلیس
 رفت وز یعقوب دگر کرد دل
 گشت همان قدس سیر و نگهش
 کادش از دخت سما تحیل عم
 رفت بمرزبی که کنون هست و م
 کرد بشام او بر خالاش درود
 هست از ان الا ما قد سلف
 کرد شبانمش بی مهرشان
 بعد از ان یافت بسی مال نیز
 برد بکنعانش بعد از من
 ز اشک محبت همان شسته گشت
 با هم یکجان و دو قالب شدند
 آخر ربط شکر و شیر بود

گفت پیغمبر شدی اینجا تو باش
 داشته یعقوب بندین گرام
 شمعون و روبیل و یهوادر
 دان و الفتالی و جاد و اشیر
 لیتا و آن هر دوین با هم شان
 یوسف و بنیامین آن آخرش
 زاد چون بعد دو سالی از آن
 پس متکفل بی این خاله شد
 خواست چو یعقوب نطق پدر
 داشت بدزدنش و گرفتار دو سال
 هشت هشتش بر زان خوش فتاد
 داشت با ویش زراخوان سری
 از همه خوبی دو سوم حصه اش
 هفدهم از سال ز آرام شب
 گفت که دیدم مه و مهر ای پدر
 گفت که این قصه باخوان محوان

عنه اشاره بسوی آن شریف و حق تعالی حسن العقبه با در عینا الیک ۱۲

خود بسوروم بشد بارضاش
 همد و اول و آخر زمان
 لادی و یاپون و هم آن پشته
 اول آن نام باینان شیر
 شش نخست دوازده دوزان
 هر دوز را حیل دوم همسرش
 رحلت را حیل شد اندر زمان
 عمه بی یوسف و هفساله شد
 بست با خفاش بر زیر کمر
 بود در آئین خلیل این مثال
 یوسف نه ساله به یعقوب داد
 نظر او را نظرش منظری
 حسن هر قصه بود قصه اش
 خاست سحر صبح بسم بلب
 ساجد خود یا زده آخر دگر
 خواند و شد خواند غار شکان

سنة نهم یعنی اولاد بزرگ ۱۲ سنة ای اول نام یعقوب که بابا شد بیان شیرست یعنی تا اینجا
 نام ده سپارش بیان شده ۱۲ سنة ای زلفا و یلقا هر دو کنیزان که پس از زوجه ماند کورنده ۱۱
 سنة ای چون یعقوب یوسف را از عمه اش خواست او یطابق پدر پنهان دگر یوسف بست ۱۲ سنة ای
 را سه حصه کرد و دوازدهم بر یوسف علیه السلام دادند ۱۲ سنة ای و شکایتان با دغا و خوت بست ۱۲

قصد با فناش نمودند یک
 رو بهی کرده ز پیش پدر
 چاشت نکلند به چاه اندر
 آمده جبریل لباش نمود
 پیش پدر آمده با گریه شب
 جامه اش آلوده بخون در مرغ
 دید پدر پیرنش پاره نیست
 آمده گرگان که چه جاسه پسر
 تاملی از قافله که آنجا رسید
 آمده اخوان چنین پاک قلب
 هست راوی که نبی روز عید
 شهر می آید بخت بد امان او
 گفت که نی جوز بمن نی بها
 گفت که دادم بشما خویش را
 بود درین حال که آمد عمر
 گفت که طفلان این او بچند
 داد عمر در کفشان چند جوز

گفت یهودا که بود نفی نیک
 برده دم لریک غزالش شد
 جامه بکنند ز نازک برش
 پیرین جد که بازوش بود
 گرگ بخوردش همه این بلب
 گفت شازاد بد تا فردغ
 گفت که کذب است دلی چاره نیست
 بارهات ما که نداریم سر
 بخت شدش لوز چاهش کشید
 بیع نمودند بعد و د قلب
 ز رنق
 از بگری بر طفلان رسید
 جوزی با نری عید آرزو
 گفتند آنان نکینست را
 جوز توان کرد ز عمر شرا
 گشت از ان خلق عظیمش خیر
 هر چه بود دسترست دم زدند
 یافته آن هر دو مبطلوب فوز

۱۷۱ که آیه ۱۷۱ محمد صلی الله علیه و آله و سلم ۱۷۱ ای بدانش دو دین جوز برای بازی عید بیکه ۱۷۱
 ۱۷۱ ای خلف آن گفتند به چه دسترس تو باشد ۱۷۱ ۱۷۱ باغ و شادی

گفت عمر می عجب این کوکبان
 گوش چو کرد این بشکر خند لب
 طره را خواناخی یوسف است
 قانله شد مصر و خریدش عزیز
 گفت زین را که عزیزش بدار
 نام ز لختاش که در خواها
 دختر طیموس شیر باخته
 دشت ولی سلاک در کوهش
 یافت چو مطلوب بجایش فرو
 چید بی در ره او دام کید
 خانه نو ساخته خوانش دران
 گفت بن چون نشوی بمنشین
 کرده بجایم همه نیکی خدا
 رد و بدل رفت چو از هر منط
 خنجری آورد که خود را ششم
 داد بظا هر بوی از خون تن
 دید ز لختا به بتی ناگسان
 گفت بدل یوسف صاتی صمیر

میج تو کردند سهل چنان
 گفت ز طفلان نبود این عجب
 داده بآن چند سفالش زدست
 باز زد در رفت حساب پیش
 نفع دهد یا بشود یا دگار
 داغ بدل دشت ازان به لقا
 شبهه سر و شش شبهه از گهر
 کند شده مشقش شومش
 وصل طلب از پس چندی نمود
 لیک نشد قوت تقویش صید
 هفت درش بست لقل گران
 گفت که این امر بود نهی دین
 شرخیانت به پسند و کجا
 وزرد او هر بدش شد غلط
 گر نه تو امر و ز کنی دل خوشه
 دل بخدا هر نجات از فتن
 گفت بهوشم که نه این بیدان
 چون نگویم شرم ز حی بصیر

له یعنی پانسی صلی الله علیه وسلم ۱۲ که ای آنچه به پیشتر خریده بود باز زد در با هر وقت ۱۲
 که ای شبیه یوسف به عزیز مصر رسیده ۱۱ که شقیه که بخار ان باشد که ازان رجوع را کند و متعاقباً یعنی آن

در تپ غیب صدای شنید
 نیز ز یعقوب نمودش مثال
 حبست هر اسان با عجاز دست
 در تپ ز لیخا بدر منتها
 شوهر او بود ستاده برون
 یافت ز لیخا که شود از زافاش
 گفت که زندانش سز و یا عذاب
 صدق ز یوسف از او آفتیم
 کو دک ناورده بلب کج ^{بج}
 چاک گراز پیش چپ ^{بج}
 گفت لب چاک دم امتیاز
 گفت کمن تو به ز لیخا از شر
 طعنه زنان دم زده مصری زنان
 دعوت شان کرده بر کف نهاد
 گفت برید بریدند دست
 گفت همین ست گز ویم نوم
 بود چو شش سال گرفتار کید
 رفت بر زندان و با و منسلک

کر چو توی نیک چنین بد که دید
 گفت رسد زین به نبوت زوال
 قفل زهر در باشارت شکست
 چاک بز و پیر سنش از قفا
 دین حرکت کرد بچشم سکون
 سبقت او کرد تراش و خراش
 قصد با ملت که کند ناصواب
 لطف یش قمری تریاق نعم
 گفت ز تحقیق سز دهنجه
 در ز پس آن استی رست رست
 کید ز چپ کرد در ^{بج} باز
 برده مدیوسف وزین در گذر
 کو غلامی شده مفتون چنان
 تیغ و ترنجی و نقاشش کشاد
 رفت بلها ملک پاک مست
 تراهن قیدی شود این سنگ موم
 گفت خدایا خوش زین ست قید
 آن دو جوانی ز خواص ملک

گفت کیے خواب کہ زری می فشر
 گفت بتکرار طلب نشان خواب
 کان ملک باز خوراند عقار
 آن دوین گفت که بود امتحان
 گفت بنا حی بی ذکرش بشاه
 دید ملک تاشبی از گاوها
 هفت هم از خوشه همه سبز و تر
 جمع بگفتند کرین گونه خواب
 یاد ز یوسف بنمود آن جوان
 گفت فراخی و نعم هفت سال
 هفت دگر پس رسد از محط ورج
 خواند ملک گفت به بر سر دست
 جمله بگفتند ندیدیم به
 دید ملک اوس از هفت سال
 بکه ملک را بخش شاد کرد
 کرد امینش بی امر مراد
 اوس حندی بفنای عزیز
 عقد زلیخا شدش از حکم غیب

وان دگری نان بسرش طیر خورد
 را هری کرده بصوب صواب
 طیر خورد مغز سر این بدار
 گفت چنین فال بخوابد چنان
 ماند نباتش دلی چند کاه
 هفت سیمن هفت حنی را غذا
 هفت دگر خشک ز بن تاب
 خواب پریشان ست ندارد خواب
 حکم ملک یافته رسید ز آن
 کاشت بسی باید و کم خوشه مال
 خورده شود زان همه پیشینه گنج
 جرم من از مجمع دعوت تخت
 گشت زلیخا مقبر جرم خود
 اختر اورست ز قید و وبال
 مشتری او شده آزاد کرد
 خازنی مملکت خویش داد
 عزت از و داد بجای عزیز
 یافت شباب و زده عایش شب

زادش از ان لطن دو والا گهر
آمده خواهش در ایام تخت
مصلحه گفت و نقابش بر
یافت جواب که نه آنیم ما
گوش یکن راست خبر میدهم
گفت که کویا زده شد حجاب
یوسف عینی رخ او خورد گرگ
گفته بیاریدش اگر هست رست
ورنه همان گفته شود ما درم
دادده از کیل و ددای گفت
کابخا چون بار نمایند باز
بار کشا دند چو نزد پدر
همه ما کن رخ ما بهر کیل
گفت نبودید یوسف این
بعد همین بهر رو بد نظر
دید چو یوسف به برادر گفت
لیک ازین راز باخوان گو
بار چو بستند اطاعت گزین

سکه گزین بهر معنی از یازده سکه ان یعقوب ار آمده ام ۱۲

افرایم آن یک و میشا دگر
خواند بعزت همه را پیش تخت
مست ز جاسوسی تان گفتگو
بلکه ز یعقوب نشانیم ما
کز گهر یازده اود همیم
کز پدرش فضل نه تا حد باب
یافت پس آن خرد مقام بزرگ
ماندن شمعون بضانت بجاست
کیل شمارا نبود از برم
مایه شان هم بمیان نش نفعت
مایه بیابند و بیایند باز
گفتند از لطف عزیز این نگر
کز ره حفظش ننماسیم میل
من بنیامین ندیم بی یلکین
وخل گفتا ز جدا گانه در
ما و تو هستیم برادر گفت
تا کنم از بهر تو گفت کز نکو
جام نهان کرد در انبار این

دادند اجام ملک گشته کم
 از پی آن جام هرا بنبار دید
 جمله بگفتند با بدبین
 یوسف از ایشان پس فتوی دران
 آن همه با عجز فرآمدند
 معاوضش گیر و از آنان کی
 کار ز نرمی جو درستی ندید
 طبعش و آن خشم که خون آمدی
 مانگ زدی آن دم و آتش صدم
 آنگهش آن خشم شستی ز جوش
 گفت رخ مابده ای لطف خو
 یوسف ازین بود خبر در نهفت
 حیل که کنان تا شد و آن کار کرد
 خوست زند بانگ گ خشم خفت
 ماند خود آن مهتر و بادگیران
 تانده اذن ویم با حسدا
 عهد به معلوم نمودیم ما
 گفت نکو صبر و یوسف گریست

اشترکس را نفقت پیش سم
 حسبت و بانجام دران بار دید
 دزد گر این داشت برادر چنین
 گفت دو سال این بود از بندگان
 حرون ز حال پدر او زدند
 گفت که این ظلم بود بیشک
 تنی رو بیل درشتی گزید
 موی وی از جامه برون آمدی
 کش دم سامع بشدی هم قدم
 کال بر ابراهیم بودیش دوش
 ورنه بود خشم مرا این غلو
 با سپر خویش فرایست گفت
 یوسف ازان پس بوی اسکار کرد
 زان که ابریم کس اینجا ست گفت
 گفت که عمدی بپدرش چنان
 من نه روم عرضه دهیش شما
 حافظ این غیب نمودیم ما
 شد نظر از بس بتاسف گریست

دل چو برین آتش غم شد ز ریز
کز من یعقوب سر ایل نام
باد هویدا بضمیر عزیم
کان شرف و منزلت ماکه هست
یک ز نشانه های نبوت با
ریح و نسیم از دهر بود بهر
آنکه بر آتش بفتادش عبور
از دم خنجر نمود آنکه رم
و آنکه دلش شد بزه گرگ غم
آهوی من گشت ازین دشت گم
بود بجای ویم از وی انخی
تتمت جام آنکه بران خرد کرد
گر نفیستی بمنش از منبت
قادر میدان دعا ^{جز ۱۳۱} سیم
ترجمه اش لیک بتاز می بایان
هم دوم اسحق نوشته فنیج
این علما راست بیان مبین
فارض فرزند یهودی ^{نام ۱۳} او

یعنی زکام

این است

نامه روان کرد بسوی عزیز
عاقب اسحق علیه السلام
عززه الله برین ایتیم
همچو خور و به برمه تا گشت
هست ز غم عقد اخوت با
راحت و شادی بنود بهر
بود بر ایتیم جدم آن صلوات
بود سما عیال غم صابر م
این منم از یوسف خود درالم
چشم سپیدم بودش نقش سم
بروز من حلیت تو آو ^{افسوس ۱۲} خسی
سنگ نیم شیشه جان خرد کرد
تیر دعامی که نه زان با منبت ^{۱۳۰}
راست تو میدان سخنم والد دعا
نامه بنام ملک زوی عیان
ز این فحشین خلافتش صریح
بود که اسحق بمکه مکین
نامه بری کرد با میا س او

با کف یوسف چو خطش ربط کرد
مصلحت وقت نمودش حجاب
کز تو خط پاک بخواندیم ما
انچه نوشتی تو ز آبا بی خویش
غم حشر داشت زینا کان تو
گل کشود از صبر چنان انگشت
دست دهد آه منفق و تو
نور به چشم تو شود آن ظلام
خواند چو یعقوب کتابی چنان
گفت بدینسان که تواند نوشت
بسکه یوسف بشد او در دناک
گفت بحق نالم و بخوانش
ای سرانم بتوان جست حیت
کی سزود از رحمت حق مائتان
رفته تنی چند از ان کامی عزیز
مایه کم هست و امید به
یوسف از نشان چو بدینسان شنید
آنکه فراموش نکند تا گدا

اشک بر دجوش ولی ضبط کرد
کرد بدینسان رخم او محاب
نقطه دل را افکشانندیم ما
مست همه واقع و بر جاهی اثر
صبر کن آن کان همه پاکان تو
من دیه هند سر بر بتر خجرت
جام دهد شربت مقصود تو
ختم کلام است برین اسلام
ماند بکیرت ز جوانی چنان
غیر نبی زاده قدسی سرشت
گفته شدش خسته شوی یا هلاک
و انچه ندانید از و دانش
زان دو برادر خبری باز جست
کفر بود یاس زین آستان
حال ز ما تنگ شد و زایل نیز
نفی جز اینست ز خیر کس
سخنی خویشان ز مروت ندید
سیر بخور و دوران سالما

بود چه امکانش که دریافتی
بعد چهل ساله همش بر و تاب
گفت که آیا بشما هست یاد
خال که بر خطش او دشت جا
گفتند آیا تو همان یوسفی
گفتند از شرم بعضو خطا
هیچ متر سید نه اینم منش
پیر منم برده بروی پدر
پس همه را سوی من آرید شاد
بر لب یعقوب رسید این کلام
گفتند ابنای پدر مهربان
تا ز پیشیر آنکه یهوداش بود
گفت گفتیم بشما زین نسق
جمله گفتند که هستیم ایم
کرد پس آهنگ مبصر از وطن
دید برایش پسر دلفکار
بخودی و گریه چو کیسوی شد
تخت مقام بدزد و نام کرد

ریج قریانش و بر تافتی
زود بر افکند ز عارض نقاب
تا چه نمود دید یوسف عناد
در نظر شان بنمود آشنا
گفت منم یوسف و هذا اخي
گفت خطا با همه بخشد خدا
تا گئی آید بشما سر زش
بایدش افکند که گردد نظر
قافله کشید و براه او فتاد
نکست یوسف رسم در شام
کم شده مهر و کئی همچنان
پیرانش آمد و چشمش کشود
کا نچه ندانید بدانم زحق
گفت عفورست خدای کریم
همراش بل آن پشته دتن
اشک و گریه شد و غشی کنار
جای دران منزل دلجوئی شد
امروزی آن خاله با هم و درد

لهذه ۱۲ شفقال من علمتم ما فعلكم يوسف واخيه ۱۳ ذلکما جاهدون ۱۴ قاعد ۱۵
لانت يوسف قال انیلوسف و هذا ۱۶ اخي ۱۷

آمده آن یازدهش در سجود
گفت پدر یوسف من بازگو
گفت چه پرسی تو از آن پسرین
کرد خدا اینکه همه رنج کاست
لب ز حدیث کلمه بیگانه کرد
گفت ز تو نمکم و هم علم خواب
زاد من اسلام بکن زین جهان
بود یعقوب شرف مصر را
نصف دوش ز بردوس بنینه
بود وصیت که به کنعان زمین
باج عیصی که هم ناگمان
اول و آخر بگر این وفاق
بعد از آن شهر ریان بنام
اختر قابول بشاهی بتافت
خوار شود مقتض نور دین
یافت شمار از مصر آن دو جاه

حاصل تکرار رأیت این نمود
تا بتو کردند حیران خوان تو
تا چهر من کرد خدای برین
کرد خدا اینکه شد آن خواب است
بر در حق سجده شکر آنه کرد
پاک تو اینجا من و هم در باب
حشر هم صحبتی صالحان
بنی داودی و زبیر یا
گشت تمام من او این بنینه
گشت در آن مدفن آبا و دین
نفس ز روش برسد آن زمان
کتر ازین نوع فتداقتاق
رفت با سلام بدار اسلام
یوسف صدیق نبوت یافت
ماند و لے تفتش نیر آن کلین
مهر غرب کرد و نمیه حوایه

له انی رأیت احد عشر کواکبا و الشمس والقمر را یم لى ساجدين ۱۲ سله اذده اول مراد یادین
که هشتاد و نمیه آن چهل از نصف دوم مراد قات و در از بر آن کفید و شش میشود از مایه کی است
و مجموع آن کفید و چهل و هفت باشد ۱۲ سله رخن کنده و نمیه ۱۲ سله یعنی از چهل و شش عدد ماه نیمه آن
ست و سه سال غریزی و سبت سه سال نبوت کرد ۱۲ سله یوسف علیه ۱۲ سله مراد از دو جاه خود که
و نبوت است که هر یک سبت سه سال بود از ماه و نمیه اشارت بدانت ۱۲

<p>کاف کو اکب دگر از شمس سین سین بهشت از کعب جبریل یافت داشت چو در علم یهو و اکمال گفت بمصرم بسایه مگر تا چو سفر سمره مو سخی کنند بعد وی آن مرتبه اسباط را پیش وی آن روز ز بس تر شدند طاعت خیر است و گنه شر بود ماند بسیاری که ز نیجای او روی بران تربت پاکش نهاد گفت باین چشم که دیدم بجان ناله زد و جانش بد نباله شد جای شدش هیلو یوسف بخاک</p>	<p>سهم قمر نیز مسیام پسین جانش آن بوی تجربت کشف یافت کرد و صیش بدم نهقتال باشند اعقاب ازین با خبر مرقدین پهلوان با کنند کرد خداوند نبوت عطا عاقبت این شد که پیر شدند شرم گنه طاعت دیگر بود روز دهم رفت بمشوا اخی او چشم ز سر کند و بخاکش نهاد حیث که وی نبود و بنیم جهان بلکه همان جان نبش ناله شد رحمت حق باد بران هر دو پاک</p>
---	---

و دیگر ازین بحر بی عیب
موج سخن زایوب و شعیر غیب

له جانشینان و نامشان ۱۲ که اولاد یعقوب علیه السلام ۱۲ که بر مزار او ۱۲ که این موج از بحر
است وزن آن مفتعلن مفعولن فاعل مفتعلن مستفعلن بود بر جات ملی صرف چهارم بقیاد مستعلن مانده منقول
بمفتعلن و اصل مفعولن هم مستفعلن بود بر جات قطع نون کن که آخر آن بود بقیاد و قبل آن ساکن گردید مستفعلن مانده
منقول بمفعولن اصل فاعل هم مستفعلن بود بر جات اوله الف اوریان و تریف و در مستفعلن شد منقول
بمفعولات و از مفعولات بر جات جریع و سبب خفیف بقیادلات مانده انوس فاعل وزن این بحر مفعولن
مفعولن فاعل غیر بحر جانیجه مصنف فرمود ۱۲

وز دم گرم آتش افروخت
پیش وی آمد دست مثال
گفت بدل دامنم نهند
گفت خدا یا صبرش هست
دست مرا بر آتش ده
گفت هنوزت حمل بود
وقت سبق آن دیو نژند
ساختمه شکل سابق شان
دل یکی بود از سه وقت
وسوسه را چون وی افرو
گفت که یارب یافت کمال
کن تو سلیم بر بدش
لیک از آن سر فرق بگو
جانب چشمش باز بین
آتش خاش بهرین
کرد دم از کوه بین
از اثر آن باد کثیف
وقت سجودش زد این فن

ناطق آنرا پاک بوخت
گفت در یغا چندین مال
داد مستحق باز دهد
کش ز تو دیگر بد دست
خصت سر خاش ده
رو که هم انیش سهل بود
بر سر شان دیوار کند
پیش وی آمد سابق شان
کسر قصص صبر ز وقت
رانند ز پیش خویش زود
صا بریش بر مال و آل
گفت که بان شو محتش
وز دل او گیر بپلو
کم ز زبانش کام گزین
تا بد آید از خوش سخن
باد کثیفش در بین
شد متاوی جسم لطیف
دود دمش شد دود بن

جسم مصفا دودی شد
 کس نشید و نی دید آن
 نمن وطن نبود به تن
 زو^{۱۱} نه رادامن چینی
 دید بران صبرش ابلیس
 کو ز نفوت شد موقوف
 زو^{۱۲} ست تجنب لازم تان
 گشته همه کس مستکره
 کس نشدی بارحم برش
 از پی او باستی تمام
 بود برین نم روز و شب
 هیچ نه از خود اورا فکر
 رنگ تغییر نی بر رو
 نیز بدل نی هیچ غمش
 هر کس محو یا ر بود
 رنج همه راحت براوست
 کرم گرازن افتادی
 همچو کریمان بر کرمان

در دفع کرم

نبض لیم اورا دودی شد
 آنچه ریش از دید آن
 کرد سفران بو^{۱۳} بخت
 آستنی بر هر زینی
 کردند اے باتلیس
 با غصه از حق ماون
 تا مقدی نشود ان
 کرده برون اورا زده
 رجمه بخواری مگرش
 دشت میا آب طعام
 صبر بدل شکرش برب
 بهر خدایش و رد و ذکر
 نی گری زان بر ابرو
 بهر رهائی زان المش
 کی بخود اورا کار بود
 کا^{۱۴} نچه رسد دوست نکوست
 باز بجایش بنهادی
 زو کرم و منع حرمان

زو تحمیل خیل ملک
 کرد و گره فکر ابلیس
 داشت چه کثرت غفلت او
 خواست به شکل پیر اغوا
 نوچنین رنج است و بلا
 از بر او میباش نفور
 گفت می و حق شوی
 این چو شفت یوب ز زن
 شکل جوانی باز ابلیس
 با شرفی کت داده جمال
 اگر بستانی زو توطلاق
 گفت نبی هست آنم شو
 رفت و بر ایوب چه گفت
 دیو دگر ره شکل ملک
 هست کنون حکم سقرش
 میزمت گفتش ایوب
 رفت چنین سال هفت
 دیو شد از راه یوس
 شد ز ملک مور و یوس

ز کرمیل او به فلک
 ما نبود هم حمه انیس
 بود بهر دم وعدت او
 حمه علیها الرحمت را
 از غضب حق جل و علا
 کز غضب حق باشی دور
 من نتوانم حق شوی
 گفت به شیطان ^{یعنی حق} یوسف مزین
 گفت منم با مال و ریس
 حیف تو و این اهل و بال
 میبخت من صدر رواق
 من نگزینم غیر بر او
 بار دگر را ضرب شفت
 گفت به هر حالش نه شک
 حمه رحمت گفت بهش
 بعد شفا بال صد چوب
 کو جز راه صبر ز رفت
 گشت عجل زان مکر و فیس
 طوق دگر از نو دوش لعین

رحمت حق از بهر شفا
آن سه تنه کابل پان
آمده بهر ویدار شش
گفته بهمانند مغزول
چون بشنید یوسف چنین
منشیی الصغر کرد ادا
وحی شدش زو پامی بنجاک
شست بدن بم خورد از آن
رحمه شد او را دیر شناس
چند گیاه او سبتم بهم
نخیش را شد عید بال
بعد از آن او ماند بے
عمر بظاہر شد ظلمات
باز ده دل افسرده کند
نخس چو شد بن یوسف
و آن سه اول با تشدید
بعد وفاتش یافت مقیم

عنه ظاهر شد ۱۲

کرد عیان تقرب دعا
زان همه با بودند همان
ویدیه بآن حال زارش
ز اوج نبوت یافت نزول
کرد دعا نالان و حزین
موج بز و دریای عطا
جوش بز و سر چشمه پاک
صحبت کل گل کرد از آن
رحمت حق را کرد سپاس
صد بز و دشمن ز بهر قسم
عود نمود آن آل و مال
خلق سودین خواند بے
بیک مباطن آب حیات
زنده مرا و مرده کند
شمس حیاتش کرو غروب
برمت آن دعوت گردید
اوج نبوت در سن شصت

عنه انی شفی العز و انت ارحم الراحمین یعنی تحقیق مرا س کرده ضرورت تو بسیار
رحم کننده رحم کنندگان هستی ۱۲ منه سه از ایوب سه اولت دیو او و با تشدید
از تکرار یک جمله عدد ۲۴ باشد این مدت دعوت بود ۱۲

وید که ظاهر بر پوشیده
 روشن از روشن تا مه نظر
 در هر بودش یو نب
 ایش او در برین بود
 از پس مرتع وان اشجار
 او که اخ اصحابش بود
 تا برهند از نار حیم
 شرح محاسن کار او
 سوی بتان شان بوده میل
 غش در ا هم پیشه شان
 شانده بهره تیغ زنان
 گفت پرستید آن کیتا
 خدمت بت زید ز تبر
 کم نسزد سنگ میزان
 و غایب بادا بشما
 نفع کس ز این کیل خرد
 پر چو ز ما پیسانه شود

نور ز باطن جو شیده
 جویت شعیت یو نج مرقم
 منند ز باطن و شست لب
 حیم به شستن مسکن چو
 به هم آمد و در اخبار
 از پی دین و عوالت نبود
 خواند بنور ابراهیم
 اهل شر و انکار او
 نقص دگر در وزن وکیل
 قطع طرق اندیشه شان
 کز ره بعیت بست زیان
 کو بفرود اعداد شما
 تا شری افتد در شر
 عقل نخبه این نقصان
 از کمی میسران جزا
 کم کنجد در ظرف حسد
 تخم زیان آن دانه شود

له عصای موسی ۱۱ له پسر ابراهیم ۱۲ له اکیه زمینی که مرغزار
 و اشجار دارد ۱۲ له موافق فتاوی ابراهیم ۱۲
 ۵۵ ای نشانده ۱۲

این غش در هم قلب کنی
 زانکه بر معیار عمل^{۱۲}
 قطع طرق باشد ز گناه
 چون ره دیگر پیش آید
 چند به از منع کسان
 خوف بود کز امر چنان
 جمعی از ایشان سبایش
 جمله دگر سر تاب ز نور
 نفی کنیت با رقت
 گفت که ترسم زین کینه
 پند کزان دارید فراغ
 یا دوزان اقوام پیش
 باز بگردیم از سر و غ
 صبر که آید حکم خدا^{۱۳}
 سال ز پنجه هفت افرو
 حرف تسخر جمله بلب
 پس بدعایش کرد پدید
 قوم بصحرا برد سپاه
 آتش از ان بارید و همه

قلب سره کم قلب کنی
 آتش خواهد از قلب غل^{۱۴}
 نیست نکو قطع این راه
 مملکه با در پیش آید
 هست ز نیکی منکران
 منع کنند از دخل چنان
 تافت با میان زایایش
 گفت که هستی تو مسخو^{۱۵}
 یا ز همه عود و سوما
 شعله نریزد در سینه
 باد نگرود تان تحیر غ
 تاجه بدیدند از بد خویش
 بسته بحق باشیم دروغ
 مومن و کافر را از ما
 یک کس شان دعوت نشود
 بان ز خدا آن حکم طلب
 قهر خدا گر مای شدید
 شقه آب بے کرده نگاه
 سوختن ز ان نار حطیم^{۱۶}

خانه نشین با تاج پسته
کوفت بی شان کوسن چیل
بود جهان از لب بند بخار
پند جهان شد با لب بند
گشت بدین کشت شان
بود از آن پس سال هفت
شخص خدا بر روش باد
کینه شد و میا زم نو

بوده کسای که سب
زار له بانگ سحر چیل
ایر نباشد آتش بار
پست خردا گوش فکند
نار شعیب دآن یاران
چیل ز بر روی سحر دفت
درین عقیقش نقل افتاد
قصه موسی باز شنو

زمبوی قصه و کبر مرز چیل
نخستین موج آن تا و کر حر چیل

سلطنت از روی سحر و سحر
که در ذکر حکایتش رفت اعلان
که یوسف را عمریز مصر بنمود
که از روی سبطیان گوید مصائب
دل سختش بر آن سخی نه لرزید
ولیدش نام شیطانش تا لایق

ملوک مصر را از آل عملاق
ستان ابن عیوان اول شان
ولیدش والدان ریان دوم بود
سوم عمر دوا و قباوس مصعب
پس از یوسف با ایشان ایامه مزید
خس فرعون آخران تا لایق

یعنی چون ملوک مصر را از آل عملاق
و در مصعب و عمر دوا و قباوس مصعب
و یوسف را عمریز مصر بنمود
و در ذکر حکایتش رفت اعلان
و سلطنت از روی سحر و سحر
و دل سختش بر آن سخی نه لرزید
و ولیدش نام شیطانش تا لایق

<p> درین قابویش آن دیوشن منین پس پس از چندی بد علوی خدای همه باشند کان مصر و آن قبط ازین ره پیشتر شان خوا میدشت چو شد روزی نه نزدیک او را که ناگه آتش از شام افروخت گفتند که بنان کن سبط مولود نمود او حکم و در هر سال بد فال و با هم خاست و بس مرد سبط که در رنج مارا چون توان ساخت ازین کشتن بگو تا دست دارند دران مهلت چنین فرمود را پس از سالی که سال قتل بوده مرتب کرده صندوق زخوفش روان سرد اندر رود نیلش برای چشم بد بروی بلر زید شد آن صندوق و را کشتی نوح بنور غیب آن الواح روشن </p>	<p> جفا با کرد افرون ترز قابوس کسان گفت پیش چشم سائے مقاوشند و منکر این سبط ز کار سخت در آزار میدشت نمودند این شب تاریک او را سر لے قطیان تا خانم ش سخت بر آرد از تو و از قبط آن بود چنین ضائع شدی سبط ظفا بر آن مرد که دل نالید قطے بکار خویش تا کی خوش برداخت بگفتاد میان سائے گذارند که بارون زادا ز عمران لای جمال موسوی هم زو نموده نهفتش مام چون گوهر بوفش بحکم غیب کا مد حق کفایش نکو این نیل بهر دفع آن دید وزان باد مرادش از دم روح شدش فال فروغ نخل امین </p>
---	--

اگر بخار سبطے کا عمل کرد
قلک بردست اور ابوسہ داده
صفای رودش نہر لب سا بن
برون کفر از دلش مانند کف شد
رساندش با دکان بود از خدا عون
زن او آسیہ کا بیان ہمیدشت
بسوی سبطیانش گوشه دل
نیز ان وی آن صندوق بردند
چو فرعون از سر آن قفل برداشت
بی زخاش طعمی خوش طفاش
بفت آسیہ مارا پس نیست
بوزنیاں آفتاب از برج آبی
سعادت را از رویش فال گیر کم
ہانا این کمی ز اسرار غیب است
زینت و دلش ہم مہربان شد
نورش چون آفتاب چو بدیدند
رفت آن خطاب و نشینش

بی خورشید ترتیب حمل کرد
لک بہر درودش لب کشادہ
سیاہی بفت سوی آب حیوان
جباب موج بیخوش بکف شد
ز راہ نہر سوے باغ فرعون
وزان خون عیان نہان ہمیدشت
ولی اظہار آن بودہ ست مشکل
باو در روی فرعونش سپردند
نمودش گوہری کان نور خورشید
کہ با سبطیان کروند اخلاش
ترتیبی را نکو تر زین دگر نیست
درین بیت الشرف کرد آفتابی
بنور العینیش منت پذیریم
گمان بدست غیب عیب است
ز بہر تربیت مائل بجان شد
بجہمی : ہم و ہمیشہ گزیدند
عرق آساقط افکند شیش

۱۱ یعنی کشتن آن طفل ۱۲ تحقیق ۱۳ پوشیدہ ۱۴ پر
خواندہ ۱۵ زبان عبری ۱۶ موعظی آب و سی بختی
چوب ۱۷

آرسمه داد ای آن پاکیزه بود
 بنا که خواهرش مریم که آبخا
 فدایان جادایه بست و چنین است
 بفرمان نیت حاضر کرد و پیش
 گفت آسیه می پروازین را
 چو کرد آن غیرت ماه دو هفته
 بروی آسیه آفت فدایش
 بزودست و زرش چید مو کند
 یقین شد که آن جل و طالع است
 بگفت آسیه تعلقه ستانی شر
 اگر بطل ستش آنچنان است
 کمت خبری و وقت متحاش
 بیا را مید طبع سرکش او
 زبان از سخن این آکین شد
 زمانش بود جزوی سال و سی
 دین کن و در آن راه پیر بود
 بدید از قبطی بر قبطی جور

بشیری شکرین لب را نیاورد
 خبر چو یانش حاضر بود گفت
 که شیرش را طار است آکین است
 شد از وی شیر شیرین شد کاش
 پس از هفته بر می آورد این را
 دو منزل طی رسالتش رفته رفته
 نمود اندر بر فرعون جایش
 بروتا و تاج و گفت آن گمان چند
 بهر نخی نخوست بایدش کاست
 توانش از مود از لعل و انگر
 و گر بر انگر این محض گمان است
 ز انگر سوخت ستیم و دانش
 شد انگر آب بهر آتش او
 سفیدی در گفت نازک کین شد
 شد آن لام از همان یاسیم موئی
 سو فرعون کو جانے دلر بود
 بقطبی مشت زد او مر در فرود

له ایسی آن گمان که از اسرار غیب است تا چند یقین شد که این طفل همان
 گفت که این ست در بر من ستاره نحس است به بخشش باید گشت

پیشان گشت وقت توبه لب کرد
دوم روز او همان سطلی بره دید
بگفت اورا عجب ای غامی مست
بگفت این وی تخلص رو کرد
بگفتا میکشی امروزم آیا
شنید این قطبی از دستش را کرد
بر فرعون شد گردید قاصش
همان بخار گفتش خاست غوغا
چو موسی دید فتنه سر بوزن
پس از طی منازل همچو ما ہی
لب چه دید جمعی از شبانان
دو دختر از حیا افکنده سر پیش
بگفتا حال خود گوید و چونست
بگفتندش که ما دخت نقیصیم
حیا بود ما آنجا گذشتن
از آن آب که بگذارند باقی
چو آنان گله را آب دادند
که بود آن سنگ بهر چه پناهی

۱۲ روز
۱۳ روز
۱۴ روز
۱۵ روز
۱۶ روز
۱۷ روز
۱۸ روز
۱۹ روز
۲۰ روز
۲۱ روز
۲۲ روز
۲۳ روز
۲۴ روز
۲۵ روز
۲۶ روز
۲۷ روز
۲۸ روز
۲۹ روز
۳۰ روز
۳۱ روز
۳۲ روز
۳۳ روز
۳۴ روز
۳۵ روز
۳۶ روز
۳۷ روز
۳۸ روز
۳۹ روز
۴۰ روز
۴۱ روز
۴۲ روز
۴۳ روز
۴۴ روز
۴۵ روز
۴۶ روز
۴۷ روز
۴۸ روز
۴۹ روز
۵۰ روز
۵۱ روز
۵۲ روز
۵۳ روز
۵۴ روز
۵۵ روز
۵۶ روز
۵۷ روز
۵۸ روز
۵۹ روز
۶۰ روز
۶۱ روز
۶۲ روز
۶۳ روز
۶۴ روز
۶۵ روز
۶۶ روز
۶۷ روز
۶۸ روز
۶۹ روز
۷۰ روز
۷۱ روز
۷۲ روز
۷۳ روز
۷۴ روز
۷۵ روز
۷۶ روز
۷۷ روز
۷۸ روز
۷۹ روز
۸۰ روز
۸۱ روز
۸۲ روز
۸۳ روز
۸۴ روز
۸۵ روز
۸۶ روز
۸۷ روز
۸۸ روز
۸۹ روز
۹۰ روز
۹۱ روز
۹۲ روز
۹۳ روز
۹۴ روز
۹۵ روز
۹۶ روز
۹۷ روز
۹۸ روز
۹۹ روز
۱۰۰ روز

خبر فرعون را قاتل طلب کرد
ز دیگر قبطیش روز سیه دید
که سر روزی تو جنگ از کی هست
بخود سطلی خیال قصد او کرد
با اینکه وی شستی کی را
بی اخبار سرعت گفتش یا کرد
نمود او حکم از بهر قصاصش
بدر زن پای تاداری از نیجا
به هجرت کرد ز آنجا روبه مدین
فتادش بر در آن شهر را هی
بگله آب میدادند آنان
ستاده دور تر با گله خویش
که از چه دور تر جای سکون است
نبی زادیم و پاک از جمله عیسم
نیاید تا ازینان باز شستن
بی اغنتا م خود گردیم ساف
تنگ سنگ گران بر چه نهادند
بخش از آن شود تا سنگ اهی

سطله غامی یعنی گره ۱۲ و ۱۳ و ۱۴ و ۱۵ و ۱۶ و ۱۷ و ۱۸ و ۱۹ و ۲۰ و ۲۱ و ۲۲ و ۲۳ و ۲۴ و ۲۵ و ۲۶ و ۲۷ و ۲۸ و ۲۹ و ۳۰ و ۳۱ و ۳۲ و ۳۳ و ۳۴ و ۳۵ و ۳۶ و ۳۷ و ۳۸ و ۳۹ و ۴۰ و ۴۱ و ۴۲ و ۴۳ و ۴۴ و ۴۵ و ۴۶ و ۴۷ و ۴۸ و ۴۹ و ۵۰ و ۵۱ و ۵۲ و ۵۳ و ۵۴ و ۵۵ و ۵۶ و ۵۷ و ۵۸ و ۵۹ و ۶۰ و ۶۱ و ۶۲ و ۶۳ و ۶۴ و ۶۵ و ۶۶ و ۶۷ و ۶۸ و ۶۹ و ۷۰ و ۷۱ و ۷۲ و ۷۳ و ۷۴ و ۷۵ و ۷۶ و ۷۷ و ۷۸ و ۷۹ و ۸۰ و ۸۱ و ۸۲ و ۸۳ و ۸۴ و ۸۵ و ۸۶ و ۸۷ و ۸۸ و ۸۹ و ۹۰ و ۹۱ و ۹۲ و ۹۳ و ۹۴ و ۹۵ و ۹۶ و ۹۷ و ۹۸ و ۹۹ و ۱۰۰ روز

ز بیزحمی آن حبس شقیست
نیارستی کشید آن دلو و آن سنگ
خو زین ره دید حیران دختران را
کشید آن سنگ دلو و آبشان داد
بیارامید خود در سایه جو جان
بیامد آن کلان چون گشت لمور
که میخواهند ترا آن قبله سن
برفت و گفت با او قصه خویش
خو ز غم با فراغت نان خور
گفت آن دختر این مرد گزین است
شنبی قوتش بشنوا مانست
عقب از من بیای پاک سیم
بوسه پس شعیب این گفت احم
بود کابینش سال هشت خدمت
پس ایجاب داد آن دیشتر را
صفورا آن دگر بعضی که گویند
چون مدت بر شد خوبت موسی
غم با غم گفت اول خراسان شد

نماند از آب در بر که بقیست
مگر جمع چهل مرد قوی جنگ
به شفقت خواند آن نیک خیران
پس آنکه سنگ ابر جاش بهنا و
پدر را زو خبر کردند و ختان
با د از شرم کرد آواز از دور
به بخشد تا جزای آب دادن
بگفتارستی از ظلم خجاش
زین ره بر آسا و ز گفت خور
اجیرش کن که با قوت امین است
که چون خواندم من گفت از صیانت
کنم گره غلط ز آواز بنما
مکاح با یک نوزنگاهم
و کرده سال از نزد تو منت
همان دختر که نامش بود صفرا
سند باید پی صحت بجویند
کند مام و پدر را پایو س
عدوی خال را هم مرده باشد

افاس بك دگر در گوش آمد
سوم ره كلا اله الا نارا
یقینش گشت شمع راه توحید
شجر کان نور را بوده است مطلع
بکن تعلینت عنی کان بجا هست
ز قید هر دو عالم پایی دلکش
جزین نبود طریقت بهر سالک
پس از بهر درستی شریعت
صلوة و ذکر را تا کید کردند
جواز علم کمال یافت قوت
نی تبیین برهان شدند ائمه
فتاخم بر غم زان برگ استجار
بگفتندش بیند از ویند اخت
بگفتندش که برگیر ویند کش
بگفتندش بیاورد دست از حیب
بگفتندش ما هست این برهان
بگفت از شرح صدرش برکشادند

سو غفلت پیام هوش آمد
شنیدان قاتل آنست نارا
جبین او بنور تجده رخسید
فرایش شده بشنید فاخلع
که جای اوی پاک طوی هست
که قرب آمد گهر آداب سلکش
که مالک گردد از دیگر مسالک
شد اورا حکم فاعبد فی ذریعت
ز حشر و آن جزا بهتید کردند
مشرق شده به تشریف نبوت
بهتت چیست این گفتا عصائے
نمایم متکا دیگر بسے کار
شدان پر زهر مار این زهره در باخت
گرفت عود کردش بیات پیش
بیاضش کرد بیضا قدرت غیب
بر و فرعون را از کفر برهان
بگفت از سیر امزش مرده دادند

له فاعلم تعلیک اکمل بالواد المقدس طوی ۱۲ علیه خلاصی به ۱۲ علیه سینه ۱۲ علیه آسانے سیر
مصدر است و حضرت موسی صلی علیه ام عرض کرد که لاریت میس فی امری لیل زلفظ امر که درین مصرع است
هر دو معنی مختص است کی معنی بالا دریمی آنکه از حکم الهی مرده دادند ۱۲

گفت از عقده آن نطق حل شد
 بگفتا شوکت فرعون می‌شان را
 مبشر شد که از ما باشد عیون
 گفت انصاح ز من هست آن برادر
 قبولش تافت سیاهی جلالت
 شنیده وعده قرب و کتابی
 برایش سحر مسرور آمد
 بمصر آمد برادر دید و مادر
 در نیت که دوش بر خود افرو
 بر فرعون رفتند او بوسا
 و من و مهر را خون ریختی تو
 نبود از تو مرا گفتا خلاصی
 دلا ناری سر کفرست زین راه
 که اسرائیلیان بفرست با ما
 رسولانیم از حق پس رستی
 بقانون رسالت نرم گفتند
 بر رسید از صفات حق ادا شد
 بخشش تا بتر فیر آن دو ندان

خدا را تو لا اله الا الله

بدیشان شکل آسان بر محل شد
 دگر از کشتن خود آن جوان را
 تو عیون مانگر نی مرد فرعون
 شود با رون بمن انباز و یاور
 ز تو که یافت قانون رسالت
 روان شد چون ز مشرق آفتابی
 بر اے نار شد با نور آمد
 گفت امر حسدا را با برادر
 پیرنی زنده دنی خواهرش بود
 بگفتا مانه برورد دست آیا
 کی را کشتی و بگریختی تو
 بود قتل خطا را کی قصاصی
 شد از معش شروع دعوت انگاه
 مکن سخنه فووزین سست با م
 ز باطل بگذر و کن حق پرستی
 نه طرز زرم بل ز آرم گفتند
 بخت خویش ما را آن صلحا شد
 که از هدایت مبدی جان

به مزه داده شده است مدد است شریک - حمد یک و در موسی بود و در هر یک خود خود
 و زنده شد در راه او از او دید و او حق است که بر بیسی افز و دد بود

سخت و خیزان امکان یافت
 دید بصری آن خیره کرد انظار
 چو مهلت خواست فرعون و شوبه
 فراهم ساحران ملک بنمود
 اجازت یافته بر سبق القادری
 شکل مار و خوش پر ز سحاب
 پس از سحر عظیم آن سحر کاران
 کسان از ترس بر هم افتادند
 بنید از آن عصا نتوان عی خورد
 بجهه ساحران یکسرفتادند
 بخود فرعون همچون مار پیچید
 که این استاد سحر آمد شما را
 بگفتند آن عصا اورست در مشت
 دل زان پیر بصری است بر نور
 چو مار از پوست بیرون از تحمل
 نهیدون باز نش کردید بدطن
 بصفت دین موسی محبت آورد
 بگفت این بلا آورده تست

با بیان کرد پیمان تا امان یافت
 شدنش آن شرق غرب از بحر هفت
 قرائے یافت کاین سحرست اورا
 بر دوزخ خوش و قرب موعود
 رس انداختند و جو بهارا
 روانش کرد از خوشید آن تاب
 نمودندش بچشم خلق ماران
 بموسی پس ندا از غیب اوند
 عصا شد از دها جادو فر ویرد
 با بیان یک بان لب بر کشادند
 بر تیغ و دار شان بنمود تهدید
 نمودید اتفاق اخراج مارا
 که از وی از دهای نفس ماکشت
 ز ظلمت نیست غم باشیم مغفور
 بر زویش جانشان بے تا امل
 شفیع شان چو شد در وقت کشتن
 ازین نوشد گنن کمش که پرورد
 عدویم در بغل پرورده تست

ز بهر او کمین کردی بکینم
 غرض در ظلمت آن ظلم و کینش
 بموسی گفت پس ترس از عنادم
 ندانست این که با او نگر دوی
 چو موسی دید فکر کز برایش
 بوقت هر بلا پیمان نو بود
 نخست از خط باران آن سه ساله
 متاع و رخت طوفان بعد از آن برد
 پس رنج سیش گردید واقع
 نبالی گشت نو نایاب سلسال
 برای کافران رنج مکافات
 نمود و نقص محمد از نقص کامل
 گر آری صد ازین سحر فوونت
 بگفت و سبطیان را خوار تر کرد
 که میگفتیم جو غیبت تو
 فزون تر شد کثون آن ظلم جائز
 بگفت صبری شاید که شاید
 بنائے ساخت آن سرتا بیاید

بدان نشیمن چون نیک بنیم
 شد اورا سمع راه خلد و نیش
 تو و قیدار نور زری انقیادم
 بشیر می کی قفای سگ دوی
 دعای ابتلا کرد از برایش
 دم و نفس عیان کفران نو بود
 بجای رعد لب ها گردناله
 ملخ پس کشته و بلغ شان خورد
 و گرا را مهاجست از ضفادع
 در آخر سنگ شد نیم وز رومال
 ولی ایمانین امین ز آفات
 بموسی گفت آن گویای باطل
 سینه و رمن نگیرد از فنونت
 بموسی هر یک فریاد سر کرد
 بکا به در حضور از بیعت تو
 برویم آخر کجا کوه و کجا گاه
 شش مصر بر بارخ کشاید
 خبر از رب موسی تا بسیار

همان انجام آخريافت آن صريح
 گفت آخر باد آن پاک تدبير^{مندان}
 گرازايمان دهمي قوت بجانت
 زلوت كفر چدين خوست امان
 نذاري شرم گفت از بدادائي
 بقتل موسي آورد آن وزيرش
 چه شايد كشتن او با ستموسي
 چون نيمي نميش از دعوت بسترش
 زحق درخوشت موساي مناجي
 ندا آمد باو تا خود چه سازد
 بقومش گفت بايد سازه کرد
 سبب پرسيد گفتند از وصيت
 همي جستند از وي تربت پاک
 زن پاک همان نجارا خنجر
 دعائي موسوي کرد آب آورد
 اشارت شد نساي سبطيان را
 نموده عاريت بهر عروسي
 برون از مصر موسي دل شب

که در نادانی نمرود شد شرر
 که کردت دور چرخ بر حسد پیر
 دعای من کند بابتد جوانات
 اگر بیان گیر او شد منع با مان
 که ورزی بندگی بعد از خدائی
 گفت در پیش زان جمع تیرش
 که دارد حجت چون شمس^{دیدار} شمس^{در دیده} موسی
 که آن بد بنشد از بد بترش
 نجات از ظلم بهر قوم نلبی
 بان ناساز و هم با خود چه سازد
 توقف تامی ز ایشان نگه کرد
 که یوسف کرده بود آن وقت حلت
 آب نیل پنهان بود آن خاک
 نشانش را در آنجا ساخت ظاهر
 بر آوردند آن تابوت پر نور
 که بر خورده زنان قطیان را
 حلّی و لبس شان با چایلوسی
 هم آن قومش بسان ماه و گوگب

له نام وزیر فرعون ۱۲ دعا خوانده ۱۲ مراد از قوم سبطیان و ناجی یعنی نجات یافته ۱۳
 ۱۴ سیاهان راه ۱۵ زنان ۱۶ ملاقات کرده ۱۷ نیم شب ۱۸

سحر بر روی روز افتاد این حال
 بنابر از حسن تدبیرش ^{خود} دوم صبح
 گفت ازین فریب سبط ننگ است
 بدید آن گرد و خوش از لب نیل
 ز اسباط اینهمه بودند احزاب
 هر آن آبی که از جایش جدا شد
 گل و لاله خشک کردش مرسل باد
 بیکدم طی و پیلش عرض گردید
 هوا از کوه افکند آب را بار
 آن غرق گفت آوردیم ایمان
 نکردی عهد با پیش را پاس
 بدریا غرق شد با فوج سرکش
 بخاطر با سکون را تا نشود ره
 ز نقد و هم سلاح بیش قیمت
 ولی نماند پسند حق که آن بود
 گرفته روزه بر دفع شر و شور
 چون جود قدرت آن خس کرد کیسو
 ز نیروی احتش آمد توسط

روان در حال با مان شد در بنال
 تعاقب کرد فرعون همه قبیح
 صلاح من سلح آرای جنگ است
 عصا بر آب زد موسی بنجیل
 و ولود که کوه پیدا شد در آن آب
 چو کوهی از دو سو هر جا باشد ^{از دور}
 چو باد آن روی آب این جمع استاد
 در آمد حصم هم چون راه وادید
 چو کوهی بر سر آن فرقه نار
 نذر روح الامین در زد که اکنون
 چه بخشند نفع ایمان حالت باطن
 ز راه آب شد در چاه آتش
 همه اجساد بالا آمد از ته
 بدست آورد هر شخصی غنیمت
 بدش منع و کس زو منع نشود
 گذشت این واقعه در روز عاشور
 که آورد روزان رو باین رو
 که شد در صحر موسی را تسلط

له الان وقد نصبت من تحت من عیدین آتیه فوت آتیه غنیمت من بیوی حضرت موسی بدین معنی
 موسی بن کرد

که درت تافت زان پاکیزه جاده
تقلید همان قبط و عمالیک
که بینیم و پرستیش بجای
بدادش تو به و نبود توحید
که یاد آید از آن راه سلامت
بشیر و عده اش ناله در آمد
کلمه اند شوی بر کس نشور
که میازم من از یکماه رحمت
که باشند از محقق شاهد سخن را
پی سخی روزه شد تا خود شوند
که بنماید بدگرده تمامش
ده احسن به لاهوتش رهی داد
در آمد در حرم نور الانوار

سه جلد در اصل جابربود بقاعده ترجم حرت اخیر افتاد جابرو ماند و ترجم در لغت گوش و دوم بریده
گویند و در اصطلاح فارسی حروف لفظ را در کردن است و آن بچند قسم باشد یکی آنکه حرت اول
لفظ دور کنند چون نوزاد بنوز و گاهی از میان آن ساقط کنند چون کوثر از کوثر و گاهی از آخر
چون گوز از گوزن و گاهی لغت کلمه در نمایند چون وی از دیکور و درین معنی سعدی میفرماید سپهر مفتا
سله جنی مکنند که بر مقری بخوانی چشم روش + و صل این چنین است سپهر مفتا و سلسله جوانی نمیکند که بر مقری
یعنی کوه باور ازاد بخواب نیز چشم روشن است پس ۱۲ است قبط و الی عالم السیاق بهرگز و از فرعون بودند
که یعنی حضرت جبرئیل شربت میهند اسم نام کوه ۱۰ است کتاب ۱۲ است فی نه چهل ۱۳ است معاطات چارگانه ماسوت کوه
چیت و در لغت عربی است که عالم حکایات الهی است که سالک در آن فنا فی الله حاصل شود و بهر صفات را جبر و ت

ونی بعد از مه امت معصوب شد
 خصال بد بخاطر باگذشته
 خلیفه گفت اگر غائب ز چشم است
 همه آورده کردندش نه خاک
 در اینان ساحری سحر فن بود
 نبودش باطن ظاهر مساوی
 ز موسی پیش زاد او درین غار
 که دختر خانه رفتی پورماندی
 بر موسی بهنگام ورودش
 دم آن مرده آوردن برایش
 چو زینان دید صفت اعتقادی
 یه زان صنعها تقلید راقل
 سوم آن خطرهای دور ز آداب
 ایشان گفت موسی باز ناید
 بیاوردند چون آن لما خواست
 بحرف دل جان خاک قدم کرد
 غت این توان بگرفت معبود

کز خیابان نگر دمی مجتنب شد
 که حال بهرمان آیا چه گشته
 همانا زان غنیمت ها بخشم ست
 که چون آید رود حکمی ازان پاک
 بموسوی خوشنیش در دین سخن بود
 محاسن ظاهر و باطن مساوی
 چنین بود آن زمان بهادون باز
 ز شهر شیر جبریش خوراندی
 شناسیدی که وی پرورده بودش
 بدست آورده بود او خاک پایش
 بدین نو کنم گفت اجتهادے
 شک آوردن دوم بر قول مرل
 چهارم گفتگوئی نیز زین باب
 شمارا فکر کار خویش باید
 ازان گو ساله زین بیا رست
 صدائی ز در چون سحر دم کرد
 پستیدند کیسه غیر معدود

یه عاشق و مرتبه اسرار علوت نامند و از نام است ۱۱ منتهای یعنی بارون ۱۲
 و قرابت داشت ۱۳ شک بود ۱۴ گفته گذشتی ۱۵ منتهای که شمع فن به عین بن بود

دو و ده الف این معدود بودند
 عتبه کرد با راون کاین چه کاست
 همه گفتند تا موسی میآید
 چو موسی کرد طی حن نیم مراقب
 خفتن خواند و بشد بر قلعه طوره
 نداشتد کز چه بود این زود دئی تو
 همی آسند همراهان تفایم
 پس آنکه شقه ابری عیان شد
 سخن گفت شنید یافت تورات
 بمن دیدار نمبا کرد تمهید
 برین کوه از نوم بای دارد
 از ان برق تجله کوه شق شد
 افاق یافت و گردید تائب
 بهر امان بخواند الواح تورات
 بگفتندش ز حق نشنیده حرفی
 مناجاتی شد او چون این بگفتند
 تقابیس خواستند از صیحه جان رفت
 که چون رحبت کنم تو هم چه گویند

حساب از سه صید الفش نمودند
 پرستد غیر حق را هر که غادیت
 ز سوسش با عتبات رونتالم
 عروش شد بر اوج قه میقات
 بجلت مانده همراهان از دور
 بگفت از پی خوشنود دئی تو
 ندارد عند زره سوی و فایم
 میان آن چو خور موسی نمان شد
 و هوش لوح زمر دهر لمحات
 اشارت شد که نتوانی مرادید
 ترا هم دیدن من جامی دارد
 بفتاد و ز خود این نور حق شد
 شد آنکه از میان آن بر غائب
 بیان کرد از مقالات اشارات
 ازین تنها چه بر بندیم طبری
 کلامش با کلیم او شگفتند
 دعا آن پاک لب را بر زبان رفت
 بگویندم تو کشتی خون بجویند

له تمهیدات به اربعین علیه السلام تمام کرد و عده نگاه رب خود که جل شب بود ۱۲۰۰ قال سرب
 ارسنی انظر الیک قال لن توانی (سوره انعام رکوع ۱۴ جزو ۹) ۱۰۰ دیدار ۱۲۰۰ بانگ ۱۲

دم صور آن دعاے جان نموند
 بسوی قوم خود چون باز گردید
 گرفت و بر کشید از خشم و افکند
 بگفتا کس ز ضعفم منع نشود
 برین عذرش ز خود عذر دوا کرد
 چو خرد رگل با ندان و پیکش
 رمید از شهر و همچون گاو و خچیر
 بگفتا قوم با تو به لموسا
 شد ایما زیر تیغ اهل یمان
 پدر را پور و پورش را پدر گشت
 پس از پیشاد الفت آدما نه
 برایشان خواند تورات و شفقت
 شه و منجن کز دند تحریف
 هوا برداشت کوتهی چون برافت
 بسجده هر کی سر بر زمین سود
 جووان کز نژاد آن شه و اند
 با سلام از بلایانند سالم
 ز جمیع شبهه در لعبت حادث

مثال حشر برایشان نمودند
 بخرمن گاو از گوساله شان دید
 سروریش برادرش ^{له لسه} گوساله ^{له لسه} پند
 بترک شان مراخوفی ز تو بود
 بسا حرجله زان عذر دوا کرد
 ازین شیرش سر در پیش چون میش
 رما د آن بخت شد از ناراکیر
 و عاکن از پی امر زرش ما
 سر آن سجده بنهند این لیمان
 برادر را برادر بے خط گشت
 سپس این امان و هر زبانی
 عمل باشد برین مشکل بگفتند
 بحر کذب خود با صدق تکلیف
 شمارا بر سر این کو: افتد گفت
 ز ہمیش چشم چپ سوی فلک بود
 به نیمه رخ ازان رود و سجود اند
 شدند از حکم حق در مصر حام
 حدوث این عجب را گشت باعث

بحر متواج

له اردن ۱۰ له تورات ۱۱ له سر می ۱۲ له جی حضرت موسی ۱۳ له خاسته ۱۴ له ای بر کس
 شکر گزار این امان شد ۱۵ له تغییر و تبدل ۱۶

دو کس شب بر طمع گشتند غم را
 نه متامل دیده جو یا آنکه بوده
 کلیم از وحی با آن جمع فرمود
 درست کاو زر و دیدار و میان
 بسی جستند آخر داشت زالے
 بر از زر پوستش آمد بهای
 بگشتند وز دندان دم بران تن
 قصاصه رفت نم دو دین شد
 زکار قوم چون موتی بر دخت
 بگفتا در مناجاش خدایا
 بگفتا خضر نام آن بنده من
 برو آموز و علم و فن او
 رفیقش کرد یوشع بے توقف
 به توشه ما ہی بر یان گزیدند
 بنحیت و دشت یوشع در هوا تو
 خود آنجا چشمه آب بقا بود
 چو میله چند بگذشتند از آنجا

بر آوردند روز آواز غم را
 دیت نی داده بهرش اهل دوده
 تو آن گاه وی چنین رافض محمود
 جوان و پیر و کار گشت را نه
 خدا میخواست اوراد دمالے
 عدول آن دیت را شد سزائے
 روان دم زد که اینان قاتل من
 به بویش آن اهل شبهت یقین شد
 بکار خویش گفت اکنون توان ساخت
 زمین دانا تری کس مهت آیا
 که دارد جمیع البحرین مسکن
 طعام تو دلیل مسکن او
 وی از نون این افراسیم یوسف
 بر رفتند و لب آبی رسیدند
 بدریا شد حیاتی یافت حوت
 نم از موجی رسیدش زنده شد زود
 برای چاشت میل کرد موسا

له تن مرده ۱۲۰ یوشع ابن نون ابن افراسیم ابن یوسف ابن یعقوب ابن سحاق
 ابن ابراهیم علی نبینا وعلیم الصلوة والسلام ۱۲۰ طعام را ۱۲۰ سکه آب حیات ۱۲۰

سفینه از مساکین بود سالم
 تبه دین بود آن مقتول بیباک
 رها ندم ز سوی آن غل شان
 نمودم راست دیواری بنیان
 نیفتد زین عمل وان گنج ماند
 اگر می بودی لے موسیٰ مطیع
 بگفت اندر راه و گشت غائب
 همی گویند او را ایلتای نام
 شدی جای سجودش بنهر خود رو
 نبی زنده تا روز قیامت
 زمان او پس از عهد خلیل است
 چو موسیٰ صحبتش را بهره دریافت
 برآه رست پس وی خواند قارون
 قریبان نبی و از دین بعید
 هم از وی بود و را کثیر عامل
 مفاتیح خزائن داشت چندان
 ندادی از زکاتش مسکن

با آن زخمه بماند از غصب خطا
 بصالح والدیش قصدر ملاک
 رسد ز سوی حق نعم البذل شان
 ز صلح بابک شان انچه ته آن
 خدا وقت رسیدن شان رساند
 همیدیدے بے امر بر بے
 شدند اینان بسوی مصر آید
 همش اسم پدر ملکای بن ساه
 خضر او را لقب گردید زین رو
 به بامون رهبر راه سلامت
 بتعینش ولیکن قال و قیل است
 وزان جانب عنان عود بر تافت
 که مرتد گشته بود از بخت اژد
 نه برود عدش یقین نی بر وعید
 پرا از شمس و قمر مرج و منازل
 که بارش ز ریه کردی روز میدان
 به مجلس داشت از زرتامس گین

له والد ۱۲ له بلوغ ۱۳ له پند ۱۴ له نام خضر بود ۱۵ له سر سبز ۱۶ له یعنی قارون کثیر
 را از موسیٰ حاصل کرده بود ۱۷ له ز ۱۸ له

نشد از پند او بر حیدر دادش
 گرو به را با طمع و با غوا
 زنی بدره بے زربدره اش داد
 مرادش اینکه چون فروزد این تار
 بگردانید حق لیکن زبانش
 که قار و هم چنین گفت چنان گفت
 خجالت تنگ قارون کرد زین
 خدا را خواند و محکومش زمین شد
 زمین جنبید ز اطراف و حوالی
 بگفت ابن عم بهر قرابت
 شد آن سوی ادب گفت اما نش
 چنان گردید بروی چرخ تقدیر
 نبود اکسیر آن بل خاک اوبار
 خطاب مد موسی گفت بسی خواند
 خطر گفت آن دم بود این جواد
 بگفت اگر مرا یکبار خواندی
 چو موسی شد ز کار مصر فارغ
 که سوی شام بر بند میان را
 نماید سوی شامستانش آهنگ

مقبول بذل در دراز شد
 طبق سان از طلق نبود زودا
 کند فعل ز ناتا سوش اسناد
 شود زود قوم چون سیاب فرار
 در آن محسوس شنیدند این میانش
 نبی آنچه گفت او کی توان گفت
 بخشم از روی موسی تافت میرنج
 فرو این را بر حکمش چنین شد
 اگر گفت تنگ با مال و موالی
 نجاتم ده ازین قید عتابت
 زمین گردید احسن آسمانش
 که از یادش برفت آن چرخ اکسیر
 که چون سیاب خود شد قائم انار
 ولی محروم از جسم توانمند
 که با عجزی ترا خواند مبادا
 دگر بروی ترا دستی نماندی
 شنید این مرقع آن شمس بازغ
 برو همراه اسیر اسلیان را
 بجایان عادی سر کند جنگ

همه آن مردم دل سخت و دین است
 سرکسیر گجان عوج عنق بود
 بلا اغراق باهی را از عثمان
 برین ز اهل خبر لیک اتفاق است
 و در از نام مانش بود کنیت
 نقیبان دو و ده گشته جاسوس
 ز دشت تیر آن سوره سپردند
 همه با شتران در موزه اش کرد
 بگفت مادرش بگذار کایشان
 بر رسید قوم و گفت موسی
 چنان تیغم بر دسراهل شتر را
 بگفتندش که مادریم جایست
 بمعنی خدا رب مهت ظاهر
 ز تفسیر کلام رب هویدا است
 قدیم در راه ز موسی بارون
 بیو شع گفت ز آنان باشد آگاه
 همه شب بشت پیمائی نمودند
 سه شب و داد ایشان ا همین حال

در از و فریه و زور آورد و چست
 کلاه از طویش این تلی تنق بود
 بخوردی ز آتش خور کرده بریان
 که عوج از عوج نام او عناق است
 بتخفیف الف نون است فتح
 ز هر سبطی یک بانگ ناموس
 کنار شهر بارے باز خوردند
 بشهر آمد که این نام هم آورد
 خبر گویند با اخلاص کیشان
 ز حق دارم نوید فتح حقا
 که موسی می تراشد موسی سر را
 برو این جنگ را خود با خداست
 نمیش معنی برادر نزد مادر
 که ذکرش اندرین قصه همین جاست
 سپرد آن گمران با حکم پیچون
 براه رحبت افتادند ناگاه
 سحر بودند در جایی که بودند
 ز موسی این دعا بایکدگر قال

لے آسمان را لکه از جامه ۱۲ لکه جنگ کننده ۱۲ لکه یعنی عوج دو از ده آدمی اسم شتر در موزه خود کرد

با خریش یو شع دست بستند
 بان بیدین چو موسی افت بر خور
 دو چندان از عصا و قد خود حُبت
 چو از افتادنش چل سال طی شد
 بقوم از گشتنش موسی خبر گفت
 بگفتا شومی آن بد مقال ست
 شدش چل سال حرمت پیر تنیم
 دران آدمی نه آب فی طعمای
 بحق آورد و موسی برایش
 وظیفه من و سلوی شد بلا حسد
 بی شد بدگمانیهاش فاطم
 لمفران خشم گشتند غائب
 بسی در تیره حلل شان تبیه ماند
 بخود میداشت موسی سنگی از طوبه
 ووده گشت شیرین چشمه جاری
 ابری شقه بر سر سایبان شد
 زاد می طفل با پیر امن او
 تیه آنجا که میرفتند ایشان
 بل از چندی از آن خوان گیر گشتند

هاما نجا تا رسد موسی نشستند
 عصائی ز دگران همچون دلش مرد
 نشاندگان انگش از ضرب آن خست
 بل نیل استخوان پشت وی شد
 ز حال حیرت شان نیز بخت
 تلافی را نکو اینک قتال ست
 که باشد جایگاه شان همین تیه
 نه از سایه نشان تر لبس نامی
 اجابت بوسه زد دست عایش
 که با شکری خورد آن طیران شهید
 که با تدخیر میکردند ضایع
 پرید آن مرغ و شد آن شهید غایب
 دعای دیگر آحس را ز گرد اند
 عصا را زد بران گردیده مامور
 بهر سبطی کی زان خوش نجا ری
 و فایز اند آن ملبوس شان شد
 که با لیدی بهر ابر با تن او
 همان ابر و همان سنگ همان خموان
 طلبگاه پیا ز و سیر گشتند

خیا ر و تره جستن و عدس^{۱۱}
 چو فریق برچ و دم گفتا هویدا^{۱۲}
 درینجا کج منقلب نیست سر سبز
 شد این نکتی بی شان فقر و ذلت
 پس از سی سال در آن تیه برورد
 تحتی جای شد یزدختش
 بر آن سی چون فرود از او نی
 همان یوشع که خواهر زاده بوش
 تنش از سیرین گردید غائب
 روایات دیگر هم در وفاتش
 در آن هرسال زحل سال باقی
 نتاج شان یوشع ماند و کایوب
 شد از حکم خدا یوشع سیم
 به تیغ درین کشت آن عادیان را
 پس نکه ایلیا بکشاد با رزم
 ز دین بودند عاظمی از هدی عور
 اثر بودش مطیع دم ز طاعت

بموسی و نمودند این هوس^{۱۳}
 که این میل بدل نعم انعم رست
 بخاک ایلیا گردد مگر سبز
 ز سونی حق بر آئی قهر علت
 ازین تیه فناها راون سفر کرد
 بخت و از نظر نهفت تختش
 روان شد نیز موسی در سه می
 وحی کرد و بر گرفت زودش
 بسان جان زن گردید غائب
 رقم بد است از کلاک ثقاتش
 با بل نقر اجل آمد ملاقی
 که شمع دوده شمع نیست مکتوب
 بشا نشان کشید از تیه^{۱۴} شک
 برسم کفر و کفران عادیان^{۱۵} را
 ببلقا تاخت زانجا ابلق عزم
 همه کانش جز بلعام با عور
 دعاها جمله مدعو اجابت

سکه نقرش ۱۲ سکه مجموع آن یکصد و پنجاه و سه باشد یعنی موسی این سن
 یافت ۱۲ سکه خانه که از کاه و غیر آن سازند ۱۲ سکه قوم ۱۲ سکه عادت کشندگان ۱۱
 سکه نایب ۱۲ سکه برهنه ۱۲

دعا جستند زور و سپهر را
 نمودش حاکم آن شهر تهدید
 آخر شد زجا با آن مفاحت
 بگوهری بود معمول دعایش
 خورش چسپید یاد در دهن کوه
 دعا کرد و ز کفران عفت بود
 حق زارید یوشع که هم اعظم
 تهر حق قبولش رفت و ایمان
 چو دیدند آن دعا را تیرنی پر
 ستادن زنان را گفت آنجا
 لشکر آن زنا کردن بیرون
 یا مدیج کار از طعنه و سپهر
 طعن نیزه کشت آخر بناچار
 به بیگانه زن پس از زنا شد
 مابرو داشت ز نشان آن بلار
 سر سردار بریدند و بردار
 روزان بود سوزان آتش حرب
 یوشع در توقف بود خطر

قبول اول نشد بیم گنه را
 هم از اموال دنیا داد امید
 رجا و خوف آخر گشت آن خیر
 روان شد از بر سر مدعایش
 پیاده رفت آن سگ با یکا نبوده
 سیاه دین بنا که عود بنمود
 نشاند با چنین خبث محسم
 سیاه رفت باز آمد میدان
 طلب کردند زو و تدبیر دیگر
 که می آرد زنا قهر حنرا را
 بی شان قهر حق شد یخ طاعون
 نشاند این کار بد را خنمه بست
 یکی دانا زن مردی دران کار
 لب هر کس بتوبه آشنا شد
 کرامت کرد خستج و لکشار
 در آمدنی آن زشت کردار
 که شد خورشید در گرام به غرب
 ز دریا شدن آن چند قطره

دعایش مهر بر گرداند که روز
محدث گفت زمین رحبت که نامم
کشاد آن شهر و گفت با جماعت
سجده گفتن امر حق بفرمود
با ستمش جمع حظه گفتند
با ایشان قهر حق بارید آتش
با بل دین دگرشش فتح روداد
دو شهری زد در ایمان با ایمان
بیو شمع ریختن منع غم کرد
چو سال بنیاد آمد ز نامش
بزد کا یوب راه دین قدم را
برید از حاکم آنجا ز انکشت
چو سنگ پس از دهن میخوردن را
بر آورد از نسی گردن کشان کرد
قضا بسپرد امر او بکمر قیل
بقومش گفت بهر حرب کفار
برون از مصر امان راه سپردند
ز کثرت دفنشان گردید و شوار

دو ساعت بر فرود و گفت فیروز
خطا افتد منجم را در حکام
سجود شکر بگذارد و طاعت
که فقط بهر استغفار شان بود
بیاد رزق جستند و شکفتند
چو گندم سوختند آن جمع کسر شر
نشد در مهر کف را افتاد
یکی زان بار حق شکست پیمان
دعای او بفرستش مبتلا کرد
بنزل گاه جنت شد مقامش
به بارق راند تیغ برق دم را
برفت از کار او را پنجه و مشت
چنین در خود بود آری چنان را
پس اسرایلیان در مصر آورد
که از نسل یهودا بود بے قیل
بطاعون مبتلا گشتند ز انکار
رسیده تا کنان شهر مژدند
بدور لاشها شد طرح دیوار

پس از چندے که باقی استخوان بود عبارت رحم کرد و زنده گشتند لی مانند این اثر در نسل ایشان چو حرقیل آخر آمد لیل و نوبت	گذرد در آن طرف حرقیل نبود پس از مرگ طبعی در گذشتند که بوی مرده می آمد از ابدان بدین موسوی بگذشت قومش
--	---

تا چشمه زندگی کشد سر

بنهاد و قدم پرست قوتش
 و یاس ملک عباسی بر یو
 بارون نسبه که شد سیمبر
 او تازه نمود موسوی دین
 شاه بزمین جلجلیک بود
 گردیو زنده و از گون نعل
 الیاس و ششی حکم شاید
 روش و شاه راه دین کرد
 نشود و بی عیبه پندی
 کارش بخدای شد حواله

عقل این موقوف بر خبر مزبور است و از این سخن معلوم شد که حق تعالی در حق تعالی
بود و بر زبان اعراب که اول و آخر میخیزد و فعل اند مقبول و مقبول و مقبول و مقبول
بود بر زبان بعضی حرف چهارم و پنجم و ششم و هفتم و هشتم و نهم و دهم و یازدهم و
خفیه را از خبر مزبور می بینیم و از این سخن معلوم شد که حق تعالی در حق تعالی
موقوف بر حق تعالی و حق تعالی می آید و از این سخن معلوم شد که حق تعالی در حق تعالی

<p> حیوان بسے جما دگر وید سبزی نه بغیر زنگ دس بنمود عیان عنادش آن ضلال بودش پسری با تبارک کردش بخدا متش مشرت الخطوب خطاب الدش را ز الیاس بصرن همدش دل رفتند ز خالقاه هر دو پیش بت خود کنیزاری آب از زندسب ارجمعی سداست ز بت چه میکشاید بتکست بت صدش شد لیکن بمرور روزگارے بشکسته دگر چوستقل شد غیبت از همه زمینیان خوست تا فخر صور گشت ماذون گروید ز خلق غیبت اندیش </p>	<p> از سنگ بت این نهاد گروید روزی نه مگر بجای الیاس او گشت نهان بجانه زال کو یافت همتش شقایع تا خم خوش او سیع معرف زافر آیمیش ز آدوالا چون و او سیع فقاد زو جمل گفتند بجمع شاه هر دو خوا هید مطر با شکباری باید بجدای مار جوئی از سنگ نه آب آتش آید پس قطره فشانند خمر سعد آن عهد نماند بر قرایے الیاس زان کسته دل شد دین را ز خدای آسمان خوست چون خضر بجز او بهامون بنمود سیع خلیفه خویش </p>
--	--

شاه گرامه مراد بادشاه ۱۲۰۰ هجری قمری بود ۱۲۰۰ هجری قمری
 اصل یوسع بود بقاعده صرت افتاده یوسع صیغه مضارع که در اصل یوسع بود مصدش و
 واداران بقاعده صرت افتاده یوسع ماند ۱۲۰۰ هجری قمری ۱۲۰۰ هجری قمری ۱۲۰۰ هجری قمری

وصاف چو شد قلم لسیج را
 دین کرد قوی نبوت او
 دین را همه برگ ازگی گشت
 احکام از شرع کرد جاری
 هر کس برده هدی قدم زد
 اوقات همه جلال عوایات
 چندی جو برین مظهر آمد
 ذوالکفل و صیونی شد
 کنگان بر تاش بود سلطان
 گفت که نبوی کفیل آیا
 بنوشت و شمس موثق
 زانسانکه گفت یافت ضامن
 شمش گشته گرفت از وزیران
 قوش ایشافت در سر بخش
 حکلیف بام بیش نبود
 چون وزا جلیت پیش
 فردوس رسید و آن نوشته
 اینجا سپه رعیت او

بنوشت بنامه لم لسیج را
 شد کفر زبون قوت او
 شد جس قلوب ازگی گشت
 تواریت برآمد از توارسی
 از وحده لا اله الا الله
 صحن حسانت و دین رات
 رحلت فی آن کمیت شد آمد
 وین از کفالتش نبوی شد
 خواندش بخدا ربی شیطان
 حجت دهد حق از عطا
 ذوالکفل شد شهاب حق
 از آل رسول امام شامن
 رو کرده بسوی گوشه گهران
 تا یافت بگوشه زر بخش
 او امر بکیش خویش نمود
 در گور و ثقیفه بود خویش
 ذوالکفل یافت از فرشته
 نازل همه زان مال نیکو

در کتب
 معتبره

گر دید بان نبی جفا کار
او حال گفت نامه نمود
تا رحمت قوم انتظار می
چون قوم رسید نامه بخت
کالبدت بر آید از کفالت
تصدیق نبوتش نمودند
چو بدو چو بسزایان پاکش
رو تافت و گرز قبله آن قوم
از جاده شرع دور رفتند
آن شرکه بشنید بهیمت^{۱۲}
در ملک چنین زل غل کرد
چون علت بر مزاج غالب
آنان همه گشته خواران شود
شد بسکه عذابان منام
کردند بصدمه هزار زاری
رحمت که از وسیع آمد
بوده است یکی بنام ربان
بگذشت زنی و گشت رحل^{۱۳}

اصه را نمود بهر اضرا
کش صدق شود ز قوم مش
آنکه بشاست اختیار
ما ل همه را بسوی او ساخته
این نامه بران کند دلالت
بر خود در خلعه را کشود
شد از ره دین پیو با کش
نی جبهه سجده فی لب^{۱۴} شود
بیرایه مشربشور رفتنی
سامان سقر دهد بهمنیت^{۱۵}
جا لوت عا لقه عمل کرد
کردش ز روان بریده لاله
اجزای جسد مثال درگاه
گشتند ز کارشوم نادم
پیغامبری طلب زیاری
هر ایشان شفیع^{۱۶} آید
لا اثمی نسبی مطیع دیکان
بود او بدرتسیم حامل

عالی بقی شده کفیلش
کردش صفت پدر مراعات
از مجز ذکر آن بگو نام
چل ساله شد بمیر بی یافت
این نور چو اقتباس کردند
که اخراج عاملت نماید
بگزید یکی خسته فرجام
از میانین نزا خوش داشت
تن گردختش آن بمیر
آن روشن قدس نام خوشبو
بود از بی بر شمی در را سخی
بر قوم نمود شاهنش آنگاه
گفتند کزین گدای سقا
گفتا که حقش کزین نموده
ز آثار شیش می نماید
الکون سخنی شنو ز تابوت
در اسرار خدای بوندند

تا از او ز لطن اشمویش
آموخت با و علوم و تورات
باف کرد و دشمنان هم
قوسش به خدای شافت
بهر شمی التماس کردند
در کشت امید تا بم آید
طالوت بطول قانتش نام
چرخش بی زاد اکش داشت
از روغن یوسفی مطهر
میراث رسیده بود تا اد
این قاعده دفع حرس تن
بنشانند بصدر جایش آنگاه
ما یسم احق بک حقا
در علم و حسابش فرزوده
تا بابت سکینه باز آید
در جان بر بند صدق بوب
الوئی که نمیده هیچ مخلوق

بسم الله الرحمن الرحیم

طالوت

تابوت

در اسرار خدای بوندند
سینه مبارک و فرمودت قبول

صندوق نه فرج گوهر در
در حضرت حق برش مناجات
گر به سرود زنی سر خوش
بر فوج عدوم عزیمت
ایزد سو آوش فرستاد
آرام از انش یافت سینه
میراث رسید تا بموس
از زلفت شان گرفت ایام
نایاک لانش از سر کین
شد سواد بلامی ناسو
جبریل باین زمینش آورد
گشتند همه ز شاه پیش شاد
گفت انگش آن نبی که طالوت
چالاک بخیز و برین حست
دادش زره و ز راه عجاز
کازاک این است در بر آید
طالوت گرفت عرض لشکر

صندوق نه فرج گوهر در
بوده است کلید قفل حاجات
از بهیت هوش میشد هوش
افتادی زان صد بهیت
آن دم که جدا از خدا افتاد
نامش بهین نشان سکینه
بگذشت بقوم خوش آنرا
بردند عاقله بغیا تش
کردند نهان بر سر کین
انگندندش ز شهر خود دور
طالوت یافت لشکر حق کرد
باجان و دتش شدند نقاد
جولان بنما بر زم جالوت
آن دشمن سخت را کین است
ابرا از نمود باوی این راز
جالوت زد دست او در آید
هشتاد هزار بود مغف

له و ز نه بود ۱۲ هجری بمو ۱۲ هجری آواز او ۱۳ هجری ای سر مو او را و ز نه بود
و از بهیت هوش او میشد ۱۴ هجری نام پادشاه ۱۲ هجری دیدن - مط
از شمار ۱۵ هجری خود یعنی سپاه میان ۱۳

لیکن بوقیوست بودند
 گفتند ای متحان خدایت
 برآب رسید فوج تشنه
 گفت نه مرست یارد بخور
 جز چاه سزار کوخورد آب
 زان بود در فلسطین جو گشت
 زان فوج که صد هزار گرس بود
 هر چند سخنوری که در رفت
 راندند همه بجا من عیش
 شد خاص بی زره از آنها
 در خواب بیده بود زان پیش
 گفتا پدرش که میشوی چهر
 هم روز دیگر بسیر ناگاه
 در من بگر بچشم مینا
 بگفتند با خودش هم شکست
 شد گفت که قتل کین کن
 بچشم بگشتی گران بدست

با هر بنی دغا نمودند
 تا کیست ز جمله باند قوت
 یا پیش از تشنه سطرش نه
 آبی بخورد و هر آنکه زین جو
 گردانند همه گروه سرتاب
 فوجی ز عدو نمود در دشت
 بر طاقی این سپاه نمود
 که من فتنه قلیله گفت
 اندر دوسه یک باندان
 داود نژادش از یهودا
 کوشیر به بست چون بر پیش
 بر باد شد قومی نه بس ویر
 بشنید ز سنگبار راه
 جابوت کتیم شکسته مینا
 چون لغز زمره شد میشت
 اینست سلاح این کن
 انگشته و نمیه ملک دختر

۱۰۱ تا ۱۰۲ که من فتنه قلیله نمیت فتنه نیکو ازین اشرار بسیار است که در دشت
 غلبه کنند بر گروه کثیر بیک خدا

گفت ایسای نیست سبت
من سببش سنگ پاره
در عرصه عمرم دست کرد
گفت او که بقدر است و غیر
گفت رتبه بقدر است و غیر
این گفت و نهاد در فلک
بسم الله گفت و جنبش
از پای در آمدن سنگ
طالوت ستوده جد و پدر
طالوت ملک خلیفه او
سی سال کین چو نهمی شد
طالوت گرفتار ز داوود
آهنگ شکی بگشتش کرد
گذاشت به سترش می مشک
از شمع چو شب بر روزانست
منمود خیال مشک امرو
شد تازه از ان نم شپین
با دگر خوش سر زان مشک

دارا و طاهر السلام

دارا و طاهری تخت تاجت
این قدرت حق کین نظاره
آهنگ بجهیم بی ادب کرد
بر سنگ مزین از خویش ساق
مرک تو دلی بدست دارم
آن سنگ شنه سنگ آهن
افکن و گفت در زینش
سر کرد ره گریه لشکر
بی حمد و فانود عهدش
پسغیر استمویل را بود
آفاق از ان نبی تهمی شد
با خلق از وجود دست تر بود
زین حال با دگر زینش کرد
برید بجاش تیغ وی مشک
می دید هر آنچه خوش دانست
زین شرم بشما عرق کرد
در مزین سینه تخم کیت
کاین راز نهفته زو عیان شد

سنگ بر جوت نه سنگ بود و بلکه آهن بود
سنگ از ده شده به بقدر از مشک شنه شده به ناخوش کرد

آن هر دو بدشت دید روز
 گشتند همان بکوه در غار
 گردید ز کوه باندامت
 ششمش خلایق بهوش آورد
 بیدار نمود چون فلک سر
 انجام غفلتش ز سر شد
 پریشان خواست عالمی را
 جزیر زنی بنود عالم
 بر تربت استغویل جا کرد
 کوراست به توبه گر خیال
 خود با سیران جو گشته گردد
 گفتش که ترا چنین توان کرد
 داود برآمد ازین عسار
 بر قوم خداش سرفری داد
 آهنگ آتش خامه نمود
 داود خلیفه رفیع

بشتفت بستم عقل سیرت
 شدیده عنکبوت دیوار
 بشنید ز عالمان ملامت
 وان حمل و جنون بخوش آورد
 خوان علما بر کجاست یکسر
 از سستی خویش با خبر شد
 تا توبه چنان شود پذیرا
 اوتاد پیش جواب سالم
 بشنید ز غیث چون دعا کرد
 با جبار آن کند قتل
 ایزد گمنان در نوردد
 شد توبه قبول چون همان کرد
 زو فیه ایزد زبیر پدیدار
 با نسیب و کیش پیغمبر می داد
 گردید صبر بر سخن داود
 طبع و حبش همه مسخر

داود علیه السلام

علیه قوم عاد ۱۲ ساله جنگ کند علیه چون حضرت داود علیه السلام را بخت گویا داد
 خداوند تعالی در لیل بود برین آن دشمن را بر نبود و آسمان سخت را نشد و مردم می نمود
 بقوت بازوی خود پیدا کرده می خورد و حق تعالی در شان او نمود و داود را بر آن
 او باین داود صاحب قوت به تحقیق رجوع کننده بعبادت نمود بوده است و من

بشکست از خصم بجهت کید
 حکام بقید انقیادش
 پیغام بر حنیف بود
 همان خرد و روش انصابت
 گردید بر او زبورا نازل
 آیات وی انجم و مصالح
 بوده است و لیک حکم شرع
 آن سخن که از دشمن بخشید
 هرگاه زبورا بخواندی
 تورات دمام در نظر داشت
 میگفت که وای ای مومنان
 حق گفت که مورد عطا یا
 گفت ای بنده هم بلای
 روزی از در کیم سر بدر کرد
 از آب تن بزیب می شست
 رفت و فراغ شست و شویش

نیروش بدستگاه خاکساید
 بخت بزبان یقیادش
 هم حاکم و هم حکم بود
 بود که نشان حکمت
 بر سر و قشش نور نازل
 انوار مواعد و تسبیح
 بر تورتش ز صل تافرع
 دیگر شنید آن که شنید
 طیر از طیران بجای ندی
 از رتبه انبیا خبر داشت
 نیزم برسان باین مرتب
 آنان همه گشته از بلا یا
 تا چون ایشان رسم بجای
 بر آب زنی نگو نظر کرد
 از خاطر این شکیب می شست
 این گرم شرع بهر شویش

سوره واد و ذالایر آیه او اب در شان واد و ذالایر و صی که پیغمبری ۱۲ سوره خلوه
 تعالی ۱۱ که باید دانست که در قصه واد و علی بنیاد علیه السلام اخلاق بسیار است و بعضی
 از مغیران این قصه را روحی ابرار کرده اند که شرع و عقل در قبول آن ایماست
 و آنچه بهجت اقرب می نماید آنست که در مازنی خطبه کرده بودند و می بایان رسیده
 که بادی عقد کند اولیای زن را بادی خر خسته افتاده بود و بوسه ندادند و او علیه السلام

در یافت که ناشی از پیرمست
 سر فوج که پور خواهرش بود
 کورا بمقتضای گمارد
 بوده ست مقر اینکه آنسو
 کان راز میان چو در راید
 چون یافت که گشته شد در کج
 کردش بی خویش خوشکاری
 کز بطن بے اریس بیاید
 شد عقد با نقاد پیمان
 آغازم از خون بجایش
 زمین یک که ضم نه و نو شد
 از جرم و لیک بود غافل
 حق خواست که از نشان ز قاکاه
 نمود و مشکل زان برسد
 گفتند بهم نزاع داریم
 این را نود و نه است ازین
 گفتا که صریح است جدی
 آن هر دو بوضع از جانب

همراه سیاه در غزا هست
 بنوشت با و کتابتی زود
 تابوت سکینه اش سپارد
 می تاخت نخست هم کن جو
 تابوت بے بجایش آید
 پروانه نوشت می آن شمع
 او حبت بعد استواری
 باید که خلیفه اش نماید
 تا از اوز بطن و سلیمان
 انجام شنو کنون برایش
 آن عیش خوش از یکیش شد
 جرمی نه بلای کاوش دل
 بشکافت جدار حج و ناگاه
 گفتند مترس حال پرسید
 باد اوریت امید داریم
 از من یکی و کشد بر خویش
 کان نیست وایت طو س
 بودند ملک شدند غائب

درین سطران غایب السلام

بقیه جملی "حسب خود خطیر فرموده و در نود و نه زمین با و ازین خوشی در راه میر آورد هست
 که تمام جملی و بی آن بود که خطیر فرموده و ازین خوشی در راه میر آورد هست و در راه میر آورد هست

داود ز خواب غفلتش جست
 بر خاک فدا دشتک یزان
 از اشک زمین سجده تر کرد
 بر قطره کران دو چشم تر بود
 میگفت بگریه اش که باری
 حل و زکدشت چون بنیان
 الهام شدش که حیثیات
 گرگر سنه و هم غذای
 گرفته دلی دوا فرستم
 گر خوار بوی عزیز سازم
 شرمندۀ لطف یزدی ماند
 شد توبه قبول آنکه از وی
 از سجده سر نیاز بر کرد
 گفتا چه کند خدای بامن
 گفتا که با و تصور بخشد
 آسود حق چو لطف نگریت
 آن جرم نمود نقش بر دست
 قوتش بزره گری نموده

دانست که ماجرای دشت
 شد خواب دیده اش گریزان
 چندان که گیاه سر بدر کرد
 ذریت اشک بوالیش بود
 رحه بکنی باشکبار می
 کوماندۀ سجده اشک نشان
 باعث چه بود برین ملالت
 و رشنه تر لب جانفزان
 در برهنه تن قبا فرستم
 در زار بر ورمی نوازم
 تا هفتۀ دیگر به سجده ماند
 پیشش بسد یک خوش بی
 دیگر بی شکر سجده سر کرد
 گیرد چو بخت خضم دامن
 چندانکه ز تو قصور بخشد
 تا زیست وی ز شرم بگریست
 تا نفس نگرودش ز بدست
 آهن کفش چو موم بود

شاه پیش جو یافت آن نام
 جایگاه فضا نشین جانفزا بود
 چون مدت آن یاست عام
 و ز نیمه سجد او ازین صرح
 پس یافت تمامه تسامان
 حرفی که بذکر او رقم شد
 در عقل و نظر نظیر او کم
 بشنود فرستش که چون بود
 که گله گو سپند این کس
 گفتا به شبان رسد و دهقان
 و ز گله بقدر قیمت زربع
 بشنید گفت پس سلیمان
 آن کشت هند گله بان را
 و آن گله بر ابل کشت ماند
 سرگاه بحال خود رسد کشت
 چون گوش چنین لطیفه اش کرد
 اجراء معاللات یکسر
 انگاه که آن نگاه داود

اگر گفت طرح مسجدی کام
 در حادثه قبله دعا بود
 آغاز ز مسجدش شد بجای
 را حل شد نیمه ماند طرح
 آن مسجد قصی از سلیمان
 انگشت خنصر کشت شد
 در علم و هنر علم عالم
 رفتند دو کس بنزد داود
 شد غله کشت من تلف پس
 آن کشت بهای باقی آن
 و دهقان بر دلفتوی شرع
 شاید کسی رسد نه نقصان
 تا آب دهد تمام آنرا
 نفع بر دو بر و رواند
 آن گله ستانان خود کشت
 داود در خود خلیفه اش کرد
 بنمود بر ابل او مقرر
 بنشست بجای گاه داود

شاه سلیمان

بخشید حق از دعا برایش
 بود از بی سال اولای
 شد موم علی العموم عالم
 محکوم ز باد تا طیوریش
 هر جا که کسی سخن براندا
 رجبات با وز جان متابع
 یک چشمه اش از گداحته رس
 غرشش با ششش مزار کرسی
 تختی وز زینہ تختہ بائیش
 وان فرش که بود جامی و رنگ
 نے چین و نه گردان صفارا
 با این همه خیل باد حال
 یک مہ ہے یہ پیکرے بود
 زان رتبہ نازش بلندی
 با جملہ نعمت و مضاعت
 جز طاعت حق نہ در نماش
 رونے بہین ارادہ میرفت

تکلی کہ نیافت کس برایش
 بالام کم حروف باقی
 در زنگین اسم اعظم
 معلوم زبان مرغ و موریش
 بادش بساع میرساند
 جنات بکثرت و منالغ
 چون کان زری غنای مفلس
 انجم نگرا بجن چہ پر سی
 یا قوت نہادہ سر بیائیش
 مسوط بقوق تحت فرنگ
 انس و جن بران صفا را
 وز بال طیور سایہ حاصل
 رنجی بکے ازان نمی بود
 کاوش و با و نیاز مندی
 میداشت بنان چو قناعت
 می بود سفر کی جہادش
 فتنش بجلو پیادہ میرفت

لے تمام ملک ۱۲۷۱ سلیمان کی ل سی ۵ م ۱ ن = میزان ۱۶۱ سلے باغیا
 لے چشمہ ۱۲۷۱ سلے تخت ۱۲۷۱ سلے - آفرنگ بود فرنگ سبیل سربان فرخ است
 و سبیل جہا ریز رقم شتر مراد است ۱۲۷۱ سلے کاوش و با و نیاز مندی بادشاہ و جہاد کہ
 رستم نوکر او بود ۱۲۷۱

شد وادی نعل چاکش
 با هم نفسان گفت موعی
 این کو کبه است از سلیمان
 از پی سیرے حذر نماید
 خندید ز گفت او سلیمان
 آن دعوت و کبریا بهشت
 زان وادی نعل بیشتر شد
 مذهب طلبید کباب بیند
 کش بسمل یا کنم عذاب
 ناله برسد بر شگفت
 رستم به سباصبا صفت من
 حوری و قداس از آن جان
 بنشسته به تخت هدیه پیش
 کان مقنعه پوش تا جدارست
 از عصمت او نگاه اول
 داعی پوش و لیکن آنست
 انسان ز آفتاب اعلا

کافتاد درین سفر برامش
 اینک سپی بشور و زوی
 این بد به است از سلیمان
 در روزن خوشن را آید
 افز و دیشکر لطف یزدان
 زان دانه کشان گرازیخت
 محسوس ز تشنگی اثر شد
 نایافته تندمی نشیند
 یا حجت صاف زو چو آب
 کز من خبری ز تو نهفت
 دیدم چمن و زن بمن تن
 بال پریش سز و کس بران
 بشنیدم از آن مجانب پیش
 بلقیس علم گزین شعاع است
 باشد بدوم نکه ماول
 خورشید پرست و زره سانت
 ادنی بشود چرا زحر با

وادی نعل

ناقص غلام کمال در ملک حسا

له لشکر ۱۲ له پانال ۱۲ له ای آرد و نشست ۱۲ له نگاه اول بر ناخاک
 حلال ست و نگاه دوم حرام چنانچه در عصمت اوست که نگاه اولی بر و حکم
 دوم دارد ۱۲ منه شه آفتاب ۱۲

نبوشت کتابش سلیمان
 زین حکم روان بگریه ماند
 کلینک خط پاک از سلیمان
 الا تعلقو علی مرقوم
 گوید جواب تاجه باشد
 گفتند که زور ما تمام است
 از مقدم شه خرابی آید
 من بدیه فرستش بیغم
 خشت زر و سیم چند تابود
 یا قوت یک برج به نفقت
 زان پیش کسی نشفته بودش
 چندین ز کیز کان مردان
 با هم همه یک لباس یک طرز
 بسپرد بقاصدش سوالی
 کان چست که تشنه را کند سیر
 زان پیشتر او بوحی نازل
 خشت زر و سیم با فرسنگ
 فرمود کجاست خشت بایت

عنه (سوره النمل رکوع ۲ جزو ۱۹) الله من سليمان والله جسم والله من الجسم الجسم ان لا تقلوا على والوا في مسلمين -

افتاد از بد بدش بدامان
 خواند و امر ای و لکش خواند
 بسم اللکش محبته عنوان
 و آتونی مسلمانش مفهوم
 تدبیر صواب تاجه باشد
 گفتا که نقص این کلام است
 دولت با عزه رونماید
 رحمت بکند چنان ایتم
 کش مال و بد چو میل نمود
 که اعجاز بود و گفت قسم سفت
 الماس له نفقه بود و کش
 تا فرق کند ز نان ز مردان
 تمیز نیاروش خرد و زرد
 پنداشت جواب آن محالی
 فی از بالا بودن از زیر
 سامان جواب کرد حاصل
 بر حد که باخت قاصدش نگ
 گفتا که نه نفتم از غنایت

یا قوت بجو است سفت لیا	وان لغز بگفت خن ز افراش
آنگاه بدست رومی ستن	زان جمع شناخت مردان زن
پس گفت که نیست حاجتم ز	زان مال مراست مال بهتر
بر گردیده کا درم فوج	زان تاب شما شود خس موج
بلقیس شنید چون بیان	رو کرد بدیدن سلیمان
اسلام بدل فرغ دادش	خورشید ز دیده افتادش
ز قفل بکوشک میریش	کاین بود عمل دم مسیرش
شنید بجو است پس سلیمان	از قدرت خویش باو می علان
فرمود که کیست کار و شخت	زان پیش که آید آن نگو بخت
دیویش بگفت آرم آنرا	تا چاشت که برنجیزی از جا
این رتبه بجو است بهر عفریت	زان زود ترش بجو است توفیت
بود آصف بن برخیا شنید	زود و ده اشمول را نور
از چشم زدن بعصره کمر	آورد بر زور اسم اعظم
از زیر زمین نمود آنجا	گویاش قرار بود آنجا
باشکر سجود چون بکین برد	این نقش ز لطف غیب نشود
اگرش تبصرنی دیگر گون	بلقیس قیاس تا کند چون
گفتش که چنین است تخت یا	او گفت که این همانست گویا

نه چیتان ۲ شده اولی بسپان ۱ شده ۲ دست در دستین زانج و دایه جیتان
یعنی زان میگرد مردان بدو دست می شوند ۱۲ شده که مال ز کوه داد ۱۲ شده محمد
۱۲ شده ای هرگاه جای میرفت کوشک سر بر افققل می زد ۱۲ شده خانه زن ۱۲

از فطنت آن گزیده خصلت
 زان خیل پری پر شک آمد
 بگرفت بران غزاله آمو
 خواندش بی کشفان تعاریف
 آن غیرت مه ز عکس متنا
 از ساق لقافه سان نامه
 تا غیر نه بنیدش بر مهنه
 اورا ندلب کلام اسلام
 زینج بکار رفت و آهک
 و او را از و بزا دو گویند
 گلزار باشد از سلیمان
 در کاین ز ملک نمجین شد
 شد حال و از بلا مطابق
 بشنید شمع صمغ برستی
 و خشن بحریم فصلت آورد
 آرام داشت با سلیمان
 از بهر سکونش بالضرورت

و ز حسن نمود میل و صلت
 چشم همه شان پر اشک آمد
 کش ساق چو نافه ست پیر
 در صحرای ممد و قوادیر
 پنداشته آبکینه را آب
 بالا بکشید زیر جامه
 فرمود که مانع بره نه
 این داد و وصل خود با و کام
 موبای چو غلط حرفت شد حک
 کامل عجم از نزا داویند
 گل کرد همه بهار را میان
 قابض بے خاتم اسیر شد
 با حالت نبیای سابق
 بروی بجای یافت سستی
 او گریه پی بدر می کرد
 خون پدرش ز دیده ریزان
 دیوار پدرش ساخت صورت

له عیب گرفته ۱۲ یعنی قیس ۱۲ صرح ممد و قوادیر یعنی قصر درخشان از
 شیشه ۱۲ صرح عمارت عالی را گویند یعنی در محفل عمارت از شیشه ۱۲
 ۱۲ یعنی بعد سلطنت نسبت سال نمجین شده امتحان گرفته شد و حضرت سلیمان بملاطمت

وحشت بر میونس شد رام
می برد سجود هر زمانش
تراصف بشنید چون سلمان
بشکست و شکست از آن صتم هم
آن خانه پاک خاطر افروز
ازین غفلتش از بیت سر است
روزی دم غسل آن بکین را
دیویش ازو گرفت بیایک
بنشست بکرسی مبارک
از غسل چو آن نبی بزدخت
دار دبیر گرفت جاوے
بشنید بهین بهر طرف رفت
افتاد کنار شهر مضطر
میراد دو ماه پیش بی زاد
میماند ز دور و سر بیاب
چل روز کشید در پنج آفات
آنصف بخیاال وضع آن دیو
معتوت بودش کجاست سیرت

بگرفت دل رمیده ابرام
با خیل کینر و همدانش
کان بت بسرای و ست پان
بر بست کینر نیز همدم
بت خانه چو بود تا چهل روز
آمد سبی با بتلایش
بسپرد بکف کی امین را
بنمود تمثله بان پاک
افراخت با وج عرش تارک
انگشتش از امین طلب است
دیو تمثله تو باوے
سه شته چاره اش گرفت
ماهی گیرش گرفت چاکر
یک بچته و یک بنان همید
چون ماهی نورمانده از آب
طے گشت ز مانده مکافات
دانست که این همه بود دیو
بست این بسری بهر سیرت

توریت بخواند و دیو زهرول
در بحر خزید و خاتم افکند
دی یافت چو یافت یابی تو
رویش چو من و هفته گردید
حسب بدان بدازل را
گویند باو گفت دیوان
کامروز برای یادگاری
از سحر نهاد و وقت آیم
دیوان پس حلت سلیمان
امروز هر آنچه در میانست
معطون چو کرد بر سلیمان
آن لام که همچو نقش خاتم
زان روزه عجب شمر و سالش
مشغول بنای مسجدی بود
بودست هنوز کار سال
اگر دید زبان لطف برش
گفت او بخدا بپوش مرکم

بگرخت طبعش از لاهول
صیاد گرفت ماهیش چند
ماه تو خود به طبع آن حریف
در جوی می آب فته گردید
در آهین و سنگ شد هماغجا
آن وقت که بود صد دیوان
می بایدت اختراع کاری
بشگافته تخت را قوایم
کردند عیان رقوم نهان
از سحر اصول آن بهانست
چون عطفه دادنون عمان
بودن نگین اسم اعظم
نقل عجیبست ز انتقالش
کافاز نموده بود داود
کمانجا بکشید سر نهال
بنمود خبر باوز مرش
تا کار بست شود نه برهم

له مخفف البیس ۱۲ له انکشت ۱۲ ت ۱۲ له ماهی ۱۲ له ماهی ۱۲ له دریای
له معنی ال ۱۲ له سلیمان در این سن خلیفه شده بود ۱۲
له درختی پیدا شد ۱۲

باد حی ز شاخه اش عصا کرد
 یک کعبه و بصدق و سوز
 شد طائر قدس روح او را
 جان رفت متن صفا مانی
 آن بود حضور در صلو اتش
 جا کرده نهان نه آشکاره
 هر گاه که آن مقدس یوان
 از کرم عصا ز جامی فتاد
 این هستی تو همان عصا است
 اعراض ز ما سو اچومی کن
 روزی ز خول عرض شد
 نادم شد و ز دمود بان
 کاین مال مال کرد غارت
 زان خیل برید گردن ساق
 دیدم بروایتی که بخشید
 از دوست بدار و بچه باز

از بهر من از تنکا کرد
 می بودی تا شبانه روزه
 زان آیه هوای شاخ طوبا
 چون گل که کشند زان گلانی
 کاگاه نشد کس از وفا نش
 در چوب عصا اش چوب خاره
 بردند بر سبزه دیوان
 وان پاک جسد ز پایی افتاد
 تا چند برانت اتکا هست
 این تون نفس خویش بی کن
 جستش ز خیال فرض دیگر
 بر نفس ز لوم تازیانه
 آجیت کشید تا توارت
 تا نفس کشید که بوش این شاق
 شد فرض او ابر و خورشید
 بان دوری زان بود غارت

۱۲ تکیه ۱۲ آیه شافع چوبی یا آهنی که طائر را بران می نشاند مبنی آیه ۱۲
 منته ۱۲ که آگاه ۱۲ که میکه چوب بخیزد ۲۰ شمس ۱۲ که روگردانی ۱۲ سن
 ۱۲ علامت ۱۲ افی اجبت حب الخیر عن ذکر ما فی حتی ذارت بالحباب
 سوره ص ۱۲ کوع (جزر و ۲۴) البته من دوست افتم حبان از ذکر رب خود تا نکته کتاب
 ۱۲ ۲۵ ۲۵

پورش رحیم یا رحیم
 هم سلطانش بخیر جاداد
 پس داشت سه سال پیش ایما
 آتشا پسرش چو باد شده
 جمعی ازان گشت عازم هند
 شتر یضی بعزم شام کردنش
 رو کرد آسا سو خداوند
 الهام رسید بانبوت
 هر تیر که لشکرش میداخت
 آید بنظر صف ملائک
 سر کرد فرار صر آسا
 در بیت مقدس آید ماند
 در عهد گریشان پس از
 نو کرد شه و گر چو دستور
 شه گشت ازان بنی مسلمان
 فرمان فرمای شهر بابل
 پیری شه و قصور در پا
 بوده است زیر بخت نصرتش

کردش ببلخ حق یکرم
 عهدش نه تمام نداشتن جاد
 شاهای بروان کافر بها
 حال همه دیر بان تبه شد
 پیوست بزوج حاکم هند
 کاورد سپه پی پسر دشمن
 که خصم جفا بدوست میسند
 که غیب برای تست قوت
 رو کرده ملک همش نشان ست
 وان تیغ نشان کف ملائک
 او غرق شد و مظفر آسا
 بعد از چندین مغفرت خواند
 شد شام ز کفر چون شد
 شایع بنمود شعیان نور
 وان هر دو سلاله سلیمان
 گردید زهر کین مقابل
 بشنود و بنمود قتل بر پا
 خیل و حشمی برون زهرش

له هر دو نام ۱۲ شه رج ع می م = رحیم ۱۱ شه نام بادشاه ۱۲ شه بخیر
 شه و بخیر که از عزم دے آمد ۱۲

شعیا چو بدید عجز آن شاه
رفت آن هر مژده عاشق بی حال
پاشت بکشته که فرمود
بنمود بگاه قصد دشمن
باشید و بدید کان سپهر
چندی همه داشت باصوبت
چون انزده سال شد کماش
بس شیعه خود گذاشت شعیا
شد شام حراغ مرده قندیل
حق داد نبوت امیرا
مرقوم عزیزه نیز گردو
گفت او که فساد هان شاید
سازد همه را تباه و رسوا
بند دگر می بقتل غارت
آزاد به بندگی در آرد
منعش نشیند خود پندان
الهم رب شیعه عجم بصرش
خاک کشید از دستان بیکان شد

گفتا که مترس حبیبی الله
افزود بچمر پانزده سال
گروید درست و قوت افزود
برخواست بجزیم بنشین
جز شاه و وزیر و پیکس گردد
بنمود را پس از عتوبت
گروید مده و مفتی جامش
قد فازلدی الملیک سعیا
از باد بد بنه سر ایسل
بارون نسیان بر خیار
زین نقش رقم عزیز گردد
ورنه شته از عجم بساید
پیش نشود بے از کس و
وید ان کند انیمه عمارت
آسوده بخته سیار و
گردند پیش پسندندان
گروید خلیفه بخت نفسش
سیکفت عزیز هر چه کن شد

تا بیت مقدس و بیندخت
 از بند عزیز را بر آورد
 در بیت مقدس من جان
 میخواست و دازان و آباد
 معموری آن خراب مطلق
 خربت باغ و میوه نشانند
 پس قدرت حق نمود بر جان
 تا آنکه زمانه گشت نوزنگ
 گشت اسب خلیفه دیگر کرد
 آباد نمود آن مکان باز
 ناگاه غیب بعد ششین
 گفتند بگوی مدت تو
 چون خاست بعضی خسته رخت
 گفتند که سال صد گذشته
 و آن خر که جز استخوان نبوش
 یعنی که مثال آن نمودند
 پس کرد عزیز را بر مردم
 باور نمود کس عزیزش

آن مسجد پاک بی نشان ساخت
 گفت که پیغمبر را کرد
 از شام رسید جانشگانان
 شد و حی که باز گرد آباد
 آورد عجب نه قدرت حق
 خورد و بنهاد آنچه زان ماند
 صد سال خواب ندر جان
 آن شاه کهن گذشت و رنگ
 در شام حیران عدل بر کرد
 اگر دید بنای مسجد آغار
 کردند عزیز را جهان بین
 یک یوم گفت بل کم از تو
 آن عرصه خواست بنده
 بنگر که طعام بر نهشته
 کردند بکرم زنده زودش
 کش زان شکفت و فرودند
 از قصه خویش در تکلم
 کردند همه خیال غیرش

توریت نمانده خواند پسر
آمد ز زبان او بر تیرم
این حجت رست چون اثر کرد
یعنی بشنیده اید زین پیش
در جوف ستون مسجد پاک
ز فاده ستون کجسته مقصود
سر شد بالویت سجودش
پس ختم گرفت حق بر نشان
از دست همان نترند بفر
در قید حیات ارمیانه
گویند که آن عزیز فیاخر
بابین دو پنجه آن صیداو
تو ام عز رش که بود باورد
پرسید جودی امتحان را
بودند کدام آن دو توام
وین طرفه که چون حساب آمد
گفتا عز و عزیر که ز رست

کودشت پس از کلیم ابر
آنگاه زود حضرت کلیم
تا یک نوحیت دگر کرد
شعیاش نوشته با خط خویش
بهفت بدل چون گنج اوراق
دیدند که آن دو نسخه یک بود
ایمانت ز قاتل الهی خوش
آن جمع دگر شد پریشان
دستور چو شد بعد بهمین
بر خاسته بود از میان
در آخر نام گشت آخر
کز زندگیش شمار کیسو
نیزش بوفات توامی کرد
بیخیم آخر الزمان را
کز او سر شدند هر دو با هم
در سال یکی دو صد و در صد
محسوب عهد نام این است

[illegible]

<p> بدو چو این جواب ل عزیمت شطری یم چنین که بود ز ^{تشت} بد بخت بد عایش تا بجم بر دار شام یم تر ^{باز} و است و شور کس ^{باز} مغ را یم و ^{باز} طعش ^{باز} کش نی که ^{باز} قبال است در سو ^{باز} بهن ^{باز} ان دی سید تا ^{باز} اجلا یم در و شکوی ^{باز} از حق گفت ^{باز} یدم ^{باز} خواب کمال خویش ^{باز} تقریر و یدم ^{باز} مشاکی رسم ^{باز} تاب ^{باز} سینه تا ^{باز} باق ^{باز} بوده است ہی و ملک ^{باز} سپهر </p>	<p> بر حسب ز خواب کیش باطل ختمش کنیم بحد سطری شاگرد عزیر و شدش ^{باز} نش زان غاصه ^{باز} انده ^{باز} شد ^{باز} رجاش زولاف ^{باز} پیمیر ^{باز} با ^{باز} انجام منشور ^{باز} سها ^{باز} دیت ^{باز} گفت منشور ^{باز} ضلال ^{باز} کفر ^{باز} طغیر زان ^{باز} کش ^{باز} بد ^{باز} فتر ^{باز} نجاش زان ^{باز} خرق ^{باز} قیل ^{باز} دانیال ^{باز} است در شام ^{باز} سیه ^{باز} بهار ^{باز} را ^{باز} علی عزت ^{باز} پے ^{باز} دانیال ^{باز} الا می ^{باز} تافت ^{باز} و ^{باز} چهره ^{باز} نور ^{باز} مطلق نسیان ^{باز} و ^{باز} یم ^{باز} نموده ^{باز} بیتاب آن ^{باز} خواب ^{باز} بگو ^{باز} یم ^{باز} تعبیر سر ^{باز} از ^{باز} رو ^{باز} پایش ^{باز} از ^{باز} سفای نافت ^{باز} اکناف ^{باز} ان ^{باز} سینه سنگ ^{باز} ز ^{باز} فلک ^{باز} سید ^{باز} شکست در ^{باز} تبهر ^{باز} کلکیش ^{باز} کم ^{باز} زد ^{باز} دیگر </p>
--	--

از دین پیری حجت
 این آیه چون بواقعی بود
 آورد باد رخ ارادت
 اعیانش دلی حسیروند
 تا قصد نمود حجت با حق
 شب خفته بآن خیال کو بود
 کورس مبر در روزگار
 شد شام از چو از نه اکل
 بنمود رعایت تماشا
 بوده است بطالعش سعادت
 یوشید و نه ز بیم بهمن
 بنگاه بهیمی چو شد سرد
 پس کورس رفت آن نگو نام
 آنجا چو گذشت چند سالش
 باید که قلم بر آرد اکنون
 نامه بر قوم آن مضامین
 آن یونس پاک لطن مستی

آین همه شود شکسته
 تاویل همش درست بشنود
 میخواست بعزتش زیادت
 زمین راه بر راه بد بر دهند
 شد دشمن حزبین بناحق
 صبحش بپشه بر دوش می زد
 چون یافت ز بهمن اختیار
 افروخت شب بنی سرائیل
 از آن بیت شرف چو بود با پیش
 پذیرفت ز دانیال دعوت
 تا زوز سر خزان بگلشن
 فروردی دین بشهر گل کرد
 در بیت المقدس آمد از شام
 حق خواند بر وضو و صلا
 از نون و وات و کذ و النون
 سر سبز شود چو برگ زلفین
 اقوال بصلب یک شتی

یونس علیه السلام

این مضامین در این اعیانش حس خود را از طریق تازیانه بیان کرده است و این مضامین
 همه نام منزل و دهه ای که کورس سلام آورد و در آن روز حضرت یونس
 علیه السلام را که در یونس علیه السلام است و در آن روز که یونس علیه السلام را

گویند که بعد این داد د	پنجم بر اهل نینوی بود
فرمود آن صم پرستان	در حشر صم نه داد بر تان
باید بخدا عهد بستن	بت هر خدا توان شکستن
استاد بد اخدا فرستاد	توان بر بت چو کافر استاد
بسم الله را شود بادی	ورنه ز عذاب استادی
مصدق همه بی خبیثه	گفتند که کاذب الحدیثه
از جانب بت کرا تجزیه	پیدا است ز فطرت تو قطره
مانی سخن بر مانی	باید که بروی مانی
مالی سخن ز خولای	خالی از عقل بر ملائی
مجنون توئی ز جنون شت	اقسام جنون بت سر نوشت
گوئی ز عذاب تا چه باشد	باشد تو بخط یا چه باشد
میگفت همان این شتفتی	ز و کس نشفتی آنچه گفتی
محکم چو بدید کفر و عصیان	رو کرد بر راه عود غضبان
ناگاه شهاب شعله تاب	آورد برای شان عذاب
انگه تصدیق یونس آمد	تار و کنش بخش آمد
پیدا چون شد سراغ جائی	زمینان علما ز دندرائی
تا بر سه فرق پای کردند	از شهر بدشت جای کردند

۱۱ نام شهر ۱۲ استاد ۱۳ یعنی کار استاد از عذاب سرزند ۱۴ حذر ۱۵ یعنی پرکننده قسم از جنون مانیا و قطرب و خط از قسام جنون و الما لیا نیز ۱۶ مانند هسی ۱۷ تا عذاب را رو کند ۱۸

اطفال جدا نموده از مام
 بت با شکسته وی آری
 گفتند که ای خدای یونس
 چون از شر و شرک رگدشتند
 جو یامی نبی خود شب روز
 آمد چو برج آبی آن ماه
 از ماهی آن هلال بیتاب
 این از خطای خویش پنداشت
 تا خود نه کند تعدی آن بد
 ما به بطین همان که بوده
 جا کرده در آن چو نقطه درون
 چل روز تو به خواند آنجا
 تا شد با اشارت الهی
 افکند بساحل زردانش
 از قدرت حق برست لطفین
 چل روز غذای او بان بود
 پس یافت چو طاقت دانی

بریده تلج را از غنیم
 آورده همه بسوی باری
 رحمت بنا برای یونس
 با خیر و بشکر باز گشتند
 کز وی بشوند شرع آموز
 بنمود هلال را شرف گاه
 چون عکس هلال گشت در آب
 نه حکم خدا چو قوم بگذاشت
 لازم نبود غرق بر خود
 زو لطن لطفین همه نموده
 آن چون صدق این چو در کین
 سبحانک لا اله الا
 آن ماهی آب یک ماهی
 تن گشته نزار اندرانش
 یعنی شجر کدوی شیرین
 وز برگ بفرق ساسبان بود
 وز جسم بر رفت تا تو انی

علیه السلام و آیه شریفه و انما نزلناک من قبلنا بالحق و انما نزلناک من قبلنا بالحق و انما نزلناک من قبلنا بالحق
 و انما نزلناک من قبلنا بالحق و انما نزلناک من قبلنا بالحق و انما نزلناک من قبلنا بالحق

شدمر دگر برای ارشاد
 آنجا گذر انده چند سال
 چون جانب کوفه ره پیر شد
 تحقیق چو شد ز قلب نامش
 از دماغ نین جانیا حرف
 دارا شکن آن بسکندر روم
 هر ملک که یافت و کشادی
 پیمود جهان ز بحر تا بر
 تارفت بحد مغرب و دید
 قومی بدل سیه ترا ز شام
 از سمع هدایتش که برگرد
 ز انجاش چو نفل آنجور شد
 قومی بنظر شدش نمایان
 بسایه ز علم و دین و آئین
 بی جامه برای شان نه سلیه
 وی انش و عرف و شرع آموخت
 ز آنجبا بمیان ده کوچه

گردید گرده منظر شاد
 آمد بسیار حش خیال
 زین منزل فانیش سفر شد
 هم از عشرات لودان شش
 با این نامه را گنه طرف
 محکم خردی جهان محکوم
 راجح کی کفر شد کساد می
 پیمود جهان ز بحر تا بر
 در گرم آب غروب خورشید
 میکرد سحر بروی اصنام
 چون و دآن تیرگی سفر کرد
 مورد افق طلوع خورشید
 یکسر بصفات چار پایان
 از پای کست نیز پائین
 جز برگ و برآه فغانه مایه
 بنائی و نسج و زرع آموخت
 بگذشت و مقیم آن گردید

عنه قلب نامش یعنی بونس را چون قلب نمائند سنوی حاصل شود معنی آنکه
 از سنوی چون تحقیق شد شش و او هم که و او است از عشرات و حساب مدس جمله ۱۸ سال
 شد ۱۲ ساله مقابل ۱۲ ساله پیرو دال یعنی سیر و رفتن دوم معنی مساحت ۱۲

دانای زبان اهل بیان
 کامی عقل لطینت تو مفرج
 قوم اند بنام بوقبیلہ
 جمع بدکشت و سخت گوش اند
 گوش شن بساطشان دم خواب
 بالشرت نسل فتنه ز ایند
 آیند بر دل از ان سوکوه
 چند آنکه ز خرج می پسندی
 گفتا نبود بملکنم کس
 فرمود که یار ^{تو گوی} یارهای این
 بنمود چو افکندش سناخ
 مابین دوکوه بست آن سد
 اینست ز لطف حق بفرمود
 زمین گونه سیاحتی همیکند
 باد و بنمود بمعنائی
 او زود رسید آفتاب نوشید
 گویند که آخر حیاتش

گفت پس از قبول فرمان
 یا جوج با بداند و با جوج
 یافتن ^{نشان} نشان خیل خیل
 کوتاه قد و دراز گوش اند
 گوش دوین کنند جلیاب
 از پشت یک هزار آینه
 بر غارت و قتل مابانوه
 از ماست که راه دخل بندی
 یاری بسزد بقوت و بس
 ساقی بچیده شد ز دامن
 بگذاخته روی کرد راسخ
 شد راه صعود و هفت فصد
 کافتند مگر بعد موخود
 روزی بر به بخضر بر خورد
 در ظلمت آب زندگانی
 این دیروز چشم چشم پوشید
 عزت بگزید تا وفا نش

له بوقبیلہ ج. اعلی یا جوج و جوج که با هم برادر بودند اولاد او همین اسم
 یافتند ۱۲ سکس پسر روح علیه السلام ۱۲ سکس دامن کود ۱۲ سکس عشره کرده
 قه ملاقات کرده ۱۲

نامہ احمد

تتمت

در مدت عمر و بعض حالات
من نامہ از ان بنی خرم

لیک آمدہ مختلف مقامات
انک قلم دگر تراشم

موج بحر خفیف ذکر سے تا
زکریا و یحییٰ و عیسا

زکریا چو سر شد از وحی ذکر
سلم ہر بحر و بحر شیر
یعنی از امر دینوی آزاد
دان داناکہ بود اور ایا ب
نذر حق پیش از ولادت او
عہد اشکان نبی زیزدان شد
بود مانان عسم اور انقد
نام اشلع حنہ را خواہر
ہر دو نور دو دیدہ فاقور
لیک جا با ہم آن موسوم
یافت ز امید تازہ حنہ جو جا
کردندے برای تحریرش
گفت زن نیست قابل تحریر
برو در مسجدش شدند از ان

نامہ آمدہ کفیل مریم فکر
میناید بحر شش بحر
جاش مسجد بند و را در آزاد
نسل رحیم و اندش نساب
کرده بود تن پے عبادت او
کفر اشک ز رشک ایاں شد
پاک عمر ان حنہ اش و عقد
بود از بہر این بنی ہمیشہ
او ہم از دودہ سلیمان نور
زال یاد ال جایی امر قوم
وقت یاسش بقدرت جان
مریش زاد و کرد و گیرش
حق پذیرفت مژدہ داد و شبہ
عابدان و محرران حیران

نامہ دزن ابن بحر فاعلان مفاظ علی بن است سکون سون بحر یک آن نیز آمدہ ۱۲۷۵ھ
نامہ پسر سلیمان ۱۲۷۵ھ نام پادشاہ فارس ۱۲۷۵ھ نام خدا ۱۲۷۵ھ آزاد ۱۲۷۵ھ

لیک بشنیده و آن جلالت او
 زکریا قریب خود گفتش
 آخر الامر قرعه استلام
 یعنی از همه بیافت سالت
 مسلم دیگران باند برکب
 دیگر از عکسش متحان آمد
 نیمه یا شایست چون سن او
 شد چو مویط حجره ساخت جلد
 کس در آن حجره پایی نهادی
 یا میسر عم آن عفاف شکار
 زکریا چو بهر کار شد کس
 روزی دید قتل کرد چو دوا
 از کجا گفت گفت از دواب
 دیدن قدرت و شکفت بخوش
 بی محال آنکه میوه داد چه دور
 تا بگفتش ملک بوقت قیام
 با صفات پیمبر موصوف
 مهتر بار ساد صدق طریق

بحث شاذی کفالت او
 یا بکس این دلیل شفتش
 ناسه باین بیو فتا و بنام
 خامه های کتابت تورات
 خامه آن نبی شست آب
 اولش باز همچنان آمد
 درس تورات داد پس او
 تا تلفظ کند بذكر حست
 زکریا شایست آن دادی
 ابن یعقوب یوسف بخار
 بر در آن رواق قتل دی
 بر او صفت میوه های شتا
 یز زق من لیشا البعیر حیات
 بامیدی که داشت گفت بخوش
 حال این پیریم ده گر بود
 مرده بادت بورتیجی باغم
 کس قبش باین لقب معرب
 چون سحار سد کند تصدق

گفت من سیر و همسرم عاقبت
 حامل دلی تو جانفش داد
 چون برین حال شد و سال بسیر
 مریم از غسل روز کے پودخت
 سو برو مشقت مو بہو ترسان
 گفت روح القدس انسالم
 بادش از حق بشارت پوسی
 آن صبیعی ہمہ دگو بایے
 گفت بے رنج باشدن بحیا
 درد میدش می کہ بار گرفت
 کرد جازیر شلخ خرمایے
 چشمہ شد پدید چون از مریم
 ز او شازدہ شرم خلق یکا حزن
 کاش زین پیش فتمی تہجان
 بود آن شاخ خشک گفت سرو
 رطب زبان جو رطب چشمہ شراب
 و بر سر کسی شارت کن
 اکثر از من خوشکوت پر سید

گفت خلاق تو بود قواد
 در ششم مہ ز حمل یکے زاد
 حق عیان کرد قدرت دیگر
 ناگمان صوئے معاہدہ خت
 گفت انی اعوذ بالرحمن
 انجہ منداشته نہ ز انسالم
 اسم علیہ وجسم او نوری
 آن انبی حکمت رائے
 گفت برا مر حق بود آسان
 دم وضع از میان کنار گرفت
 امر حق گشت جلوہ فرمایے
 شست او را و خوش امریم
 گفتی طفل شک دامن
 یا بیفتا دمی زیاد کسان
 دست نین سہر نشن نہ تا جوش
 وہ ازین نوریت چشم تراب
 کہ نگویم بندر صوم سخن
 سیر بر حال زین پس پر سید

چون نهاد او بچن حجر قدیم
مادر تو بچوے زشت نبود
هر یکے پر سینه چو نموش
سمه گفتند این چه حال بود
روژه ننگ تو کردی و
نالکه آن عید روزه مریم
که منم بنده دار حتم برکات
بے بلوغم بلاغ کرد عطا
کرد فرمان بر من بے مادر
زود روم زود زادن من
حجت ست این بابا کی مریم
زان لب شیر شکر افشانی
وقع زان شیرت هم بهتان
لیک آمد فرقه تکذیب
ست یوسف یوسف یوسف
قصه کردند باشند وقت
زکریا زان فساد شدید
تاز بیت المقدسش با هم

سر زنیش کرد قوم کای مریم
پدرت نیز بدشرفت نبود
کرد اشارت که امر آن بود
کی رطب یز نو نهال بود
برده پوشی ز صوم صمت کجا
بالب شیر چون بحر زودم
امر تا زندگی صلوة و زکات
هم کتاب بلین داد مرا
متکبرنی و شقاوت ای پدر
تا روزی که خیم از زمین
کے رستمت تجس بریم
همه شیر و شکر بحیرانی
وان شکر دادندت از عطا
ظن پدر یوسف یوسف
زکریا شش محل آید
قل عسی و او بحیله وقت
به عیسی صلوات حضرت یوسف
برو یوسف بصیر و کر و مقام

برای یوسف بخاک زشت
۱۲

ولذا قال شافع الزعم
 همه گفتند حیت این خفا
 می شیمت بدترین آزار
 تا بی سال خوش آویشد
 شام میفتد دست خسته
 گوشت جامه آشکاره شدن
 دم نزد خیر از دم تسلیم
 فی غم جان نه فکراره نمود
 اندران ذکراره پیش نگاه
 خامه من بمرودند آری
 باقی از یکجای دست کلام
 بود بکجه از عالم طفله
 لب شیرینش دشت ملین بشر
 مادرش را را بانکرده کنار
 در ترقی بمهد آن مهدی
 بود غیر پیشش براه خدا
 یای بنهاد چون بسن شعور
 و ندیدن و ندیدن نسوان
 از خودش هم بیاد حق نیان

انقرا عن مواضع التهم
 زکر یا اگر از تو نیست خطا
 کزویت بود خطره اقرار
 روز خود مسج گشت شهید
 جامی دین بکون خود شجر
 تن صافی باره پاره شدن
 که چنیت رسد حکم حکیم
 دل خود محو ذکراره نمود
 گو سیا بود بد بسم الله
 زین سخن دشت نبض فشار می
 دادش از بوقا فحی و قوام
 عالم علم غلو می و مسفله
 که شد از حکم حق نذیر و بشر
 دل و از جهان گرفته کنار
 خورشید اموز بود در مهدی
 رفتن پایش کرد مسجد جا
 وحدت از کثرتش نمود نفور
 از خودش هم بیاد حق نیان

له نام ذکر است ۱۲ که نبض فشاری که حرکتش بطور آره باشد علامت
 بلاکت است ۱۲ سه از سر نو ۱۲ سه ی و نام مندر شده باشد ۱۳

گریه اش هر دم از محافت حق
 امر محیی خدا کتاب سید
 نور تورات آن بیاض بلاغ
 کرد تصدیق و گفت است ا
 رحلت او پس از صعود مسیح
 زن شه پر گشت و دل داغ
 روز و شب بود خاطرش بخطر
 مصلحت گفت سازش هم سر
 گفت یحیی چو خواست شه فتوا
 بدخن آن زن شد تیغ و غا
 روزی دید شاه را بدست
 بفرستاد دختر هر مرفت
 دختر ز عقل و کشید از سر
 دختر موخته برفت تخت
 شاه با مور نفس آواره
 سرشش چو بر خون آمد
 کرد با شه همین خطاب آن
 پس زمین کام حق رسید

ماند بین نظر یافت حق
 قوت او را بین خطاب سید
 شد ز جلدش در آن مو اوج بلاغ
 وقت عود مسیح بعیت را
 که درینجا می سرود شرح
 که در این بلاغ گل شود داغ
 که زمان را بود در ضربه ضرر
 دخت کش بود از دگر تو مهر
 نبود عقد با ربیم روا
 خواست کردن بیوت نجی را
 جام رجای اختیار بدست
 بروی از شه دوم نگاه برفت
 دخت زن خواست تا کشد ز سر
 سه تیغی بر گر این سرست
 دین از ان ام کرد آواره
 خون ازین طشت سر نمون آمد
 بر تو نبود حلال این دختر
 یک یک سر دور بر دفر

زن دیگر است ۱۱

شه زن دیگر بری شه زن ۱۲ شه کریش ۱۳ شه ستوت ۱۴
 شه خیال ۱۵ شه آسان ۱۶

خون گچی نمی نشست جوش
 تا یک آن تو کف از شنید
 خاص شخصه با مقام نمود
 گفت جوش خون است حرام
 یافت دستورین بود آن دستور
 آتخت خون گسان که در تعداد
 چون یکی شد بخونش این خون
 یک شبه گفت بس کنی هرگاه
 رخش آید بشتن دگران
 هر دو را او نمود یاس تمام
 اسهل بود آن همه که رفت اینجا
 عکس با ید معاف بے ادبی
 روزه معلوم هر بدو نیست
 بر دنام مسیح چون خامه
 بر سالت جفش پس از سی سال
 سوی بیت المقدس آید باز
 گفت روح اللهم خلقت نبی
 کرد بجای نخست قصدش

خاست بن جوش عجب جوش
 چست با قیاسان جوش
 امر از بهر قیل عام نمود
 بر سپاه بی و تیغ نوم نیا م
 با سه فتن شهر شد ریشور
 بر سر پشت جارت طره قیام
 آن دانی گرفت ننگ سلون
 خون ز مقتل رسد بشکرگاه
 یک کشتن حکیم بود دگران
 جایی آن عام قتل کرد تمام
 ترسم از ماجرای روز جزا
 سبقت رحمتی علی غضبی
 به نزول مسیح نزد کسیت
 خواهد انجام قصه اش نامم
 داد جاه و رساله کرد رسال
 در کف نخلی بر زبان اعجاز
 بعد من آید احمد عربی
 که ازین پیش رفت تحقیقش

جمع برامه رونه روبره آن
 گفت از گل پریده می سام
 گفت خفاش آفرین یافت
 به نمود آنکه آتش و ابر صفت
 مرده را گفت جان دهم بکلام
 گفت یا سام قهر باذن آتش
 تو کوی گفت سام ابن نوح
 عیسی مرسل و بار اے
 گفت بگزید باز خلوت فوت
 بانست شیرین فی اهل عابد
 با چنین حجت که بخشد جان
 گفت پس آنچه عقل خیر بود
 همچنان دم زدند زانگاهش
 آن دو شش تن شستن جامه
 گفته کا نصاری با یانیم
 سخن انصاری چون وی شد
 وید چون کفر دیگران انجا
 بر کجا منزله چومه کردی

بهر دعوی بخوشت در جهان
 که پرواز دم با عجازم
 یک چشمه چو آونہ بشت یافت
 نیز نافع گفت نشان این نص
 تا بر دزد سوی مرقد تقام
 خاک خنید و خاست و ناگاه
 من کیم گفت هستی از حق روح
 که بقرب قیام باز آئے
 که منویم ز رفته تلخی موت
 باز زان لجنه بلرز ددل
 زنده ز ایمان نمشته مد دلان
 کاین نشان و این ذخیره بود
 کس نشد جز حواریان یار
 گشته با این شستن نامه
 پس گو آبش با مسلمانیم
 آتش اهل نصاری شد
 نقل کرد حواریان همیا
 معجز زد و فرغ گسترده

در این کتاب
 در این کتاب
 در این کتاب

دعوت می نمود از پی دین
گشت راند بس جو فیض طعام
که تواند خدا گشت تو آیا
ریش نزل بلبل و لیش کرد
که بکفر آن نعمت است عذاب
خوانی از آسمان فرود آمد
نک تره و دوازده نان
همه خوردند و همچنان بود
بعض این از ساحری گفتند
هم بد انسان که پیش از داود
شبهش بود صید ماهی و در
باز گردید عیسی از سفرش
آن گروه جهود دشمن او
دید ظاهر جو روز فتنه شان
یافت بر رفع امر چون را
شمع کردش بزم مت خویش
نام هود ای که منافق بود
از پی سی درم سر غش داد

همیش می شدند از حقین
بشنیدند حواریانش کلام
که دیداریده بمبار سما
حق گفت دعا قبولش کرد
که نه بیند کسی ز اهل عقاب
نی شکر از همه سجود آمد
دشت آن جوان ماهی بریان
تاسه و ز این چنین نزول نمود
خوک خاستند چون خفتند
مسخ گردید قو که ز یهود
عمل افریسی کردش فرد
چند سال بن چنین شد برش
جد کردند بهر شستن او
شد شبانکه نجایه پنهان
بوصایت اخب شمعون را
داد پیر دانه خلافت خویش
طبع او با طمع موافق بود
هر درم صدره را داشت داد

همی چون کرد از زمین و آسمان

له رب نزل علینا مائدة من السماء ای پروردگار من فرود آور بهر طعام از آسمان
سده اندر ۱۲

همه از جای خود بدستند	بگرفتند و دست پابستند
که تو از ساحری چپا کردی	کی ز ما حایا را با گردی
متفق تا کشند بر دارش	گفت حق جبرائیل بر دارش
بمحو مهرش صعود شد بسپر	بر سر ششم خود نشان دهن
یک بیک ای ار را بگذاشت	دارنا یا امدار را بگذاشت
مهرشان که داشت نام نروع	شبه عیسای بر او بیافت وقوع
گفت هر چند مقتدا هستم	من همان مهر شما هستم
کس نه باور نمود بر دارش	بکشیدند بر سر دارش
در میان پس ندیده آن مهر	گفت مهر بحیرت و کمتر
مهر با اگر این مسیحا کو	در مسیحا است مهر ما کو
مریم پاک مدعی سو دار	نگرستی و میگرددستی زار
چشم بر او همچو زنگ داشت	که گل خود بنوک خارا نکاشت
لاله اسان داغ در جگر او را	ارغوان زار چشم تر او را
باتن زار و چشم حیرت زار	رشته خویش نه سوزن عیسی
نفته او را باین تعب بگذاشت	بے خور و خواب ز خواب بگذاشت
بهر کینش حق ز خانه مهر	کرد راجع بمنزل آن مهر
نور شکر از لب آشکار شد	اشک دمی بخ شتاب شد
از جمیع حواریان بشمار	ثابت و یافت سبعة سیار

حال بودا شنیدگان پاک
 گفت زوگرچه زشتکاری بود
 گفت بهر حواریان سفری
 شرع رانج بهر دیار کند
 کرد اندرزها بحسن عمل
 کرد پدر و دودم هم چو ملک
 عود داد اندرین شب مسعود
 ختم انجیل مدت دعوت
 بامدادان حواریان پیود
 رفت تخریض بر الهیات
 همه کردند از پس تکذیب
 ملک روم را خبر رسید
 اهل دین از سیاه خانه نهادند
 دل و نور یافت از شمعون
 کیش ترسا حکم اوزان روز
 گفت شمعون حواریان برید
 مشکله آید ارشمارا پیش
 هر کی شد بجای خاصان

کرو خود را از مشرّم حرم ملک
 تو به آئین ستگاری بود
 که فلان جا فلان کند گزنی
 کفر را با کساد یار کند
 بست آن روزها که دشت خلل
 بدعا باز شد بر اوج فلک
 عید ترسا بود بطیب عود
 بیش و کم هم بود درین وقت
 شرح کردند تن حال که بود
 که گفت فلک شدش مرقعات
 حبس شان در شکنجه تغذیب
 از خبر نیز زد و تر بر رسید
 بسیه روز اهل کفر نشانند
 چون چراغ شمع شد مقررین
 شد چو قندیل و شام افروز
 بادی اهل آن بلاد شود
 کنم آسانش من بسیاری پیش
 اختلافتی ست را سامی شان

سوا انطاکیه بعد ناموس
حبس شان کرد شه که جابر بود
گشت شمعون بنور دل گاه
با تجمل بشاه رونے گفت
گفت کن امتحان بشود اور
بنمودند ابرش و المسمه
پس زگل ساخت مرغ مسخ
دم زدند از ذخائر واکول
زنده که زندم ده مفت
عذرا ضعیف بخت شه فی الحال
هم حبیب درودگر گردید
و دیگر اصحاب قریش گفتند
شوم بر ما بود قدم شما
تن زیندار بجان بود پروا
یا بخش شد که رشت کردارید
باز بان چو همیشه آن بخار
میتوان داد دست محبت شان
کافر از حق توان شن کچه رو

کرد تا روس و دگر روس
خشم اور اسبک زجا برود
رفت آنجا و شد مقر شاه
حجت شان میتوان شفت
لب و در سوال دل یا ور
گفت شمعون طیب این ه
گفت این کجا ساحرست صبح
بهر کاهن گفت این معمول
گفت اکنون شک ان میان فتم
کرد دین اقیینش استقبال
ماه محبوب خود چو از نوید
دعوت شان این چنین گفتند
نخل مار بود قدوم شما
مکنید اندرین هوا پروا
شومی خود تبر خود درید
گفت بان کج دلالان ناموار
که نخواهند هیچ مزدوران
کافرید در جوش بست باو

له نام شهر شده پس ۱۲۱۰ هجری قمری ۱۸۰۰ میلادی

گفته شد بمجموع بانگ ملک
حرف حق اگر بگویند گیرد جا
ورنه باد است دور از تو باد
بعدش سال از صعود مسج
کلمه از نام پاک عیسی کم
تا که از بهر دگر ره گین
شدر با بن لباس با تبلیس
کرد خلوت مقرر عبادت
باریا بوریانشین گردید
کرد روزی پیام کم عیسی
کس آیند نزد م از احبار
عیسی اکنون بخوانده است مرا
آمدند و جدا جدا شان خواند
در حق عیسی آن سخنها بود
آن بر فتنه و کشت این جور
پس بهم مختلف شدند احزاب
گفت جمعی مسیح ابن بشر
ز دفرق سوم دم از تثلیث

گشت با و چراغ آن هر یک
آب آتش کشت است بهر بلا
که دم خاک عاقبت بر باد
کرد و مریم چو هشت خلد صریح
حکم ویش با بند مستحکم
فکرشان بود در خننه آن دین
نام یوس نشانه ابلیس
هر کس شد مقرر کرامت را
خاک بوس می آن این گردید
بفرستاده است سوی شما
تا نامیم ز رمز که احباب
کشف آن مرمانده است مرا
بر هر یک حدیث دیگر راند
همه با حجت نه تنها بود
ماند آن اختلاف تا بر جا
وان بنای درست گشت خراب
شدند و فرقه را راه
از اب روح ام ملین گردید

له یعنی بقا که عدد غلط که است چون آنرا از نام عیسی کم کنند بشمارد ۱۲ که منسوب بر ملاک
که که مرا ۱۲ که کرده ۱۳ که خدا ۱۴ که جبرئیل ۱۵ که عیسی ۱۶

شرک خیر کان بود تو حید
 ظفره طره آمدش بر قسم
 ذکر صحاب گفت باشند ان
 یافت بن عیسوی نوس
 شام زانجا کناره کردند
 داود غازی نشان دین گزید
 سگ و هم با قضاے وفا
 که بنا حش کند بخت خسر
 عفت او خدای کرد سخن
 سگ از کوی پادشاه
 برکت بای سخن صحبت
 کم درین مصرعش سرودم شد
 همه کردند غار را امن
 مختلف نام شاست در تحریر
 تا سه صد سال نه دران بن غار
 در طلوع و غروب بود از خور
 دور خور چون فلک گردید
 گفته بعضیش از پیش بفته

سه گذشت ۱۲ که آواز ۱۲

شر شرک از نگاه شان پوشید
 طر فی از وسط گذشت قلم
 مرزی از شام مسکن ایشان
 قتل خان خوست شایه قیاموس
 باشانی بگاه بر خوردند
 کلمه شان بد و مقدم گردید
 لیک کردند منع جمع صفا
 هست جم از گزند شرک هر
 چون شما گفت حق شاست من
 سر بیای شما همی سایم
 بر کشد از سر شتم آن سیرت
 فی نیکان گرفت مردم شد
 غور شامش نکشت سیر امن
 شش تن از هم کلمه قطعی
 خواب نده بختم ایشان یار
 به همین و شمال غار سفر
 پهلوشان ملک گردید
 بعداے همش سخن رفته

که شمر از ان باب یعنی شمر از ان سکنا در سک

صحیح

شد محقق و یک حق جو را
 اندرین عرصه بقیا تو
 آمد دولت رسیدنداری
 بسته از خوابم زدند هم
 کرده تغیر وضع میمانی
 شهر و مردم رنگ پرورید
 شهر و از دین عیش و لعل
 دید خباز نقد قیا تو
 که همانا خزان آن عهد
 گفت یعنی چه آن زمانه و گنج
 گفت دیوانگیست بهوشم برد
 قیل قال زد و سو بطول کشید
 خوانده شد رفتید دیگر شاه
 ذکر ارکان دین و ارکانش
 شاه گفتش که راستی آور
 بکیم و کاست مرد و زان
 شاه چون خوانده بود و گنج
 یافت کما صحاب گفت ایشانند

صحت آن بر فور عا ستوار
 سزگون گشت چندی تو
 اندرین غار خواب بیداری
 که بخت هم روز کے یاکم
 رفت باز از تاخردنان را
 رنگ رواج تحیرش گردید
 خلق بیگانه و بیگانه حق
 گفت با گفت منتشر چو بس
 یافتی تو بجدیانی عهد
 کو زفته ازین سرای سینه
 کوسه صدف و نه بود که ببرد
 قاله قاله عرض شاه رسید
 بر لبش لا اله الا الله
 فکر عین الیقین و اعیان
 راستان را خدا بودیا و ر
 گفت تا خواب غار افسانه
 ذکر صحاب گفت با تفصیل
 بلکه شان رست کیشانند

موبدان خواند از پی تحقیق
 عزمش آمد بیدین آهنا
 خبری زان نمود با اصحاب
 شہ رسید و بیدیس بدعا
 چشم بستن ز خلق مویشا ریت
 بر در غار شہ کنسہ ساخت
 لوح آوختن آن بنام رقیم
 بعد چندی نہفت از انظار
 ہر کہ جوید کنارہ زہبان
 ز اہل خود و آمد اکنون فکر
 شرح اخذ و کردہ اندین
 نوشت از زمین سخنانش
 مومنان سوخت این گردہ نفاق
 ماجرا اینکہ دشت شد دستور
 وقت پیری یکے غلام ہین
 روز کے او براہی بر خورد
 یافت ارشاد تافت نوریل

ہمہ ہادم زوند از تقدیر
 بیشتر ز و گرفت میلیجا
 گفت حال سراسر استعجا
 باز خفتند تا بروز جزا
 اینچنین جو آب عین بیدارست
 بہر آن روز کوس عید خواست
 نام شان کرد و حال شان رقم
 آن رقیم کنسہ و آن غار
 کندش حق بسر خوش نہان
 خاست دو در قم ز آتش فکر
 بہ درازی بود شگاف زمین
 اہل آن بادشاہ اعیانش
 اندران شوق شعلہ خیز شقایق
 ساحرے و کما بشت سگور
 خواست از شاہ ورختن ملقین
 کہ بغایے عبادتے میکرد
 تافت ویش زان و اہل

لے عامان ۱۲ شہ عبادت گاہ ۱۲ شہ نام لوح ۱۲ شہ اسی مومنان را
 این لڑوہ نفاق دران شگاف زمین کہ اخذ و داست آتش کیز نوشت
 ۱۲ شہ آتش ۱۲

سبجاں لد عاشد آخر کار
 اردہای گزند لے بود
 همچنین بود در بے شیرے
 ناگمان چشم حاجب آن شاه
 حافی رفع آن حجاب نکرد
 گفت گر نور دل کنی پیدا
 همچنان گشت بے بگفت این آرز
 شاه پر سید زانش انجا کرد
 خوانده شد آن غلام کہ این چہ
 گفت باری بگو خدای تو گیت
 گفت ہاں تو بہ زندہ شہ شہی
 نہ سکا لد ساعتہ ہم شاہ
 کہ لب بھر گردنش زہنہ
 باد آن ناریان باب افکند
 گفت شہ زود کار او سازید
 باز از یاد امر شد معکوس
 پس شہ اورا کشید بے سردار
 یاد ار آتش بلند افروخت

حرق دت نمود و بسیا
 رفت چون پشت و بیت بود
 گفت در رفتش نشد دیر
 گشت محبوب ز فرغ نگاه
 همچو حاجبے قدش خمید در
 ظلمت دیدہ ات برم بدعا
 بے ضرورت نشایدش اراز
 لبیک ہتدید آخرش و اگر
 گفت از قدرت خدای نیست
 گفت آنکہ انصاف باو کیست
 گفت ارم نگاہیان قوی
 کرد با او جماعتہ ہمراہ
 طعمہ ماہیان تنش بکنند
 زندہ آمدوی از مقام گزند
 از سر کوہ زیرش اندازید
 او فتادند تا کسان منکوس
 کیش شد پرداخت بر نیامد کا
 سر مویش بان نہانہ سوخت

بر سر دار یک آن ناگاه
که بیک تیر کاین بازی
جانش زان تیر شد سو محبوب
آن گروهی که دشت حمل
رب هذا الغلام آمننا
وید چون شه که فتنه بر آست
ز دوزین بابی با عیان
لیک بادیکه دیگر آن نوزد
گفت اوی که دوزمان عمر
برزخ اندش دست طلعت نوح
میکشید دست وقت گذشت
همه خیال دشت زیر زنج
بود آن کعبه دل از احبار
دشت از عمد عمر با قصد
بس ز دارش عمر فرو آورد
رحمت ایزدیش بر جان باد

جلوه دوست مید گفت شاه
گر بنام خدایم اندازی
ماند جسم لطیف و مصلوب
دید این لولشت این حال
گفت بالاسی آن ز تعذیر با
گشت برکس انچه او میخواست
سوختن آن جماعت پیمان
شاه اعیانش هم در آتش زد
بر سر دار یافتند پیر
فرق از حبیب و بنظیر
سهمان مستقر قرار می داشت
کعبه بکشاد همچو عقده زنج
وز زمان عمر شد از احبار
کیسش بود آگهی از آن حال
وز کو منزله مزارش کرد
اغلا سیش حمل غلامان باد

در این لولشت این حال

این سخن یعنی چه کردند که ای بی تعذیر بیان سبوت داخل کرده گفت
ان گروه بر ب هذا الغلام آمننا ای بر دوزمان جمله عمر خود را میست به این
ز دشت میکشیدند چون میکشند بر دوزمان سیر سیر شد تعجب است چنین
بسی احبار نفسی که ز دوزمان حضرت عمر رضی الله عنه مسلمان شده احوال مشرق
مورخ بود ۱۲۰۸

ککات و اصفات از جریس
مولدش روم فلسطین مسکن
مستفید از یک حواری بود
شاه عهدش ز خیر داشت نه بهر
بنگه ساخت آتش افروخت
رفت جریس بهر دعوت او
سخن تست گفت بی سرین
کردین جریس با جریس
بست بر چوبی و بشانه او
گوشت از پوستش بر آورد
گفت آن رخ شانه از تو که کا
هم تو خود را با و یگانه کن
کرد در دیگ آب جوشانش
آتشین سخنانش گوشت بسر
چار نخش نمود دزدان
ملک در اشبا ز بلایر ماند
گفت دستور غیر جا و نیست
بخوراندند آب دم کرده

بود آتش ز برج دین جریس
ما و طینش بنور دل روشن
ساجراز بهر خیر جاری بود
موصول شد و وصل و را شهر
منکران سجود را میسخت
گوش نمود و بیج محبت او
از سر صدق سجده رفت کن
بدشد آن بد نهاد با جریس
آهنین شانه با دست
روز دیگر جوهر جریس
گفت حق جل شانه نه
طره حال خوش شانه کن
آزاده رویافت با جوشانش
سرخ موها صفت نکرد
سنگ پشت و نهادگران
صبح خود را بر ملک ساند
ساحران غماند چاره پیش تا
اسم حق خوانده بے ضرر خورد

گفت مهتر که گویش ساحر
حاضری بود دست گفتاری
مردگان و عجزه در ده
عجز بنمود آن عجزه برش
پس شمش گفت نه بخل با
نخل شد برگ دیدم هم بارش
شکل گامی ساخت از من و
بند کردش دران و تا هفت
ملکی بر زمین زدش که شکست
شده جوید ز حال عمل بخویش
پس اندیش بجمع کرد پسند
بعد از هم از فلک آن ال
اوقاده ستونکی زد و عاش
چنینی به بنود و ویرانی
شاه آنسو گذشت اینها دید
چنین با عذاب چند نمود
هر که فانیست در بقای حق

در کمال

خرق عادت از بود ظاهر
بشفت این کلام گفت ری
دید باقی سرش ز که تا به
زنده کرد از عصا که زو به
حال قول بچوب کرسی با
باز نایرو به زار زار
وان ز گوگرد و لفظ شد مملو
کردش از تیر آتشی گفت
آن صدا شد که پیش سر حبت
دید او را با بیتاوه به پیش
ساختش در سرای زالی بند
لب نمانی نیافتی چو بلال
بار آورد شد فرغ معاش
نگنگ گنگ که بود کور و کوی
گفت جا و گری چنین که شنید
باز چون دید همچنان او بود
مهتر باقی کجا فانی حق

له بشنید ۱۲ سله بر زبان ۱۲ سله ای چوب کرسی که شکست است بهر تیره
کن و بجال اویش بهر ۱۲ سله ای ز آزارش نه بهر حبت ۱۲ سله گندم
۱۲ سله ال ۱۲

گفت حیران تو همه انهم
 لیک یک شرط مصلحت دارد
 سجده بردن ز تو برت من
 میمان آشیمن بمنزل باس
 پورا آن زال گفت مشنوا این
 همایان شب بیره سلطان
 صبح باشاه شد روان شکوه
 هر یک را همین سخن بر لب
 چون به تنجانه هیتش زو یا
 پس طاقی برآمد از بت شاه
 هر بته شد بجا خاک فرو
 اندرین حال آن فرشته خصال
 دو جماعت شدند آن حضار
 آب آن تیغ با و فرقه دین
 آن گروه و نه هر خلد طریق
 شرح حال ز پس مسیح این تب
 قریب صبح قیام از دجال
 مهدی آن خاتم الرسل انور

حالی را و براه ایامم
 تا بنگم فساد و رونا رو
 من درو با خدایت آوردن
 خبر آشتی شود تا فاش
 گفت خاموش قدرت حق من
 معجزش کرد معجز ایمان
 سو تنجانه همیشگی انبوه
 شه بهالی فرقت او را شب
 او فتادند سرنگون بهسا
 بطریق که آن زمین شد چاه
 شه جویت رنگ حیرتش بر رو
 ملهم از غیب شد بخلد وصال
 یک سو شه و گر سود و نینار
 آتش آسمان و زمزه کین
 این فریق و لم عذاب حق
 از زولش زخم چو صبح نفس
 دهد ایام را چو رنگ لیل
 صبح آسا کند بمکه ظهور

بمعنی و لفظ این معما بود
 از آن مسمی را قبل دال است جا
 ندانم چه گفت آن یک ای حال
 ازین حرف معنی به بنم زبان
 همان از قلم قطره اولین بود
 در کس که با عین نیان بود
 مریه شدش در ج ان در جیت
 نسبت بعد از آن سکه است صفت
 عقیق آن در می صلیب نان
 معتمد بود با اختر روشنش
 به نیروی حفظش زار و ضرر
 با وزنده الیاس الیاس وار

همان حاصل اسم و سما بود
 که بقدر اجل سال شد منها
 خدا در عر قیاند شست سال
 که در بزم صلیب شد قصه خون
 در آخر زمان گشت در شمن
 قریش صدن کلمه عمان بود
 که از بست برج خور و روی هفت
 و زان پیش در نظام خندان
 که داند تجر عدنیانش مشن
 که آمد چنین گوهر از معدنش
 نزاری ندید و ندانست ضرر
 بعمر خضر عامر نامدار

سکه در علم معانی ذات را گویند چون نقش الهی و هم صفات را نامند از لفظ الهی
 که حاصل بر دو کیست از حال خل مراد میگردد که قولی تعالی یوسوس فی صدور الناس
 سینه محل دل است در اینجا از دل راده کرده اند ای شیطان ردل انسان سوسوس می افزاید
 و این سبب بیان حدیث بود است زیرا که در شرع حلول اتحاد جانی نیست که گفته اند
 با خیر ندارد اتحادی بود و کجول اعتمادی ۱۲ سکه نام ۱۲ سکه مسا یعنی ذات ۱۲ سکه
 رنما ۱۲ سکه جدا علی ۱۲ سکه عدن جزیره است در حدود یمن که مراد از اینجا خوب است
 ۱۲ غایت ۱۲ سکه در عرف شرعی طفلی است تا بالغ که بدیش مرده یا مفقود باشد و مادرش
 زنده باشد یا نه و اگر مادر هم مرده باشد زیاده تر سستی احسان میگردد و سیم
 در جانوران آئینه اندازد که در دشته باشد و تمیز جوهر و مقفه و نفیسه که انانی و نظیر نداشته باشد
 چنانکه گویند دریم است صلیب سخران نیست مرد چنانکه سر را به سخران پشت سینه زن باشد
 سکه بهشتیان ۱۲ سکه تا توانی ۱۲ سکه ضرر ۱۲

همان عام مدرکه در لقب
 بقوت چنین پاکزادش بود
 ز برج خرمیه بندر آفتاب
 از ان در کنون کنایه
 دل پاک ملک ملک جهان
 ز دین گوهر نفع غایت داشت
 ز کعبه بی شکر نیست
 شد آفتاب گل زبان گویا
 بر دانی و قاصی زاده
 بدین مینش و عجب نشانت
 از و نان با شکر و خوشنیت
 همان شبیه نور او بعد از دیده
 عیش مطلب رو به شرب نمود
 بره عجب نقش زلفش و
 بمیراث آبا پیش بعد
 ز مرم نموده نشان در میان
 کشت از دعایش خلایق جلیل

باوراک و قوت جد و اب
 که چون مدرکه قوتش بود
 که گمان نموده خرمیه آفتاب
 چو زبده بود ز کافور
 و مینش و عجب نشانت
 باوراک و قوت جد و اب
 که گمان نموده خرمیه آفتاب
 چو زبده بود ز کافور
 و مینش و عجب نشانت
 باوراک و قوت جد و اب
 که گمان نموده خرمیه آفتاب
 چو زبده بود ز کافور
 و مینش و عجب نشانت
 باوراک و قوت جد و اب
 که گمان نموده خرمیه آفتاب
 چو زبده بود ز کافور
 و مینش و عجب نشانت

سه پاره پاره شده روشن کرده شده دوز و صفت جبرئیل بگو ای که علم
 شد مدافعوی دوز و ستوی ۱۲ که نه هر شده شده با شکر یعنی شکسته
 ثان هم آمده ۱۲

مه حبه میشت آن پاک نور
 عجل الله له نور کردتقال
 اگر کمر در عبده می کنی
 که چون پسته سجدت گشت
 بحق نشیبه نذری حقیان کرده بود
 کند چون ساعیل تبر بان یک
 نبود این بحر بمن نور سخت
 عرب گفت رستم شود مرم
 غل زاید آنگه با ولاد ما
 ز بهر غیل فدیہ رسید
 و کرقرعه فدیہ بر صد شتر
 خبر بود از آن نور و وقت جا
 بان نور عبد لسان حسن و آ
 ز نان عرب در تمنای او
 بروز عرویش بے پیش و کم
 بخوبیش بتوان از بنجار سید
 بروزی بگردید از صید گاه
 بیفتاد آن مه چو بگش بدام

که با قرب حق بود از دید و دور
 که از عبده یافت خم کمال
 هر ب محسد که میسزنی
 همان هوست باقی توان بر پی
 که گروه سپر آیدش در وجود
 شد از قرعه عبد الممش آن یک
 که ابن الذبیلین بدو دست
 که هر کس این رسته گوید بریم
 شود موم بر خصم و کار دما
 هم آن میر سلزنی این شد
 بیفتاد و کان شد دیت بهر
 بوجی و باقا و رویا و لای
 که بنیند و شرف کر یوسف گذا
 افزون از اینجا بود اسی او
 دو صد زن بز و چاک و شکم
 بیان عرویش آنگه شنید
 بره منتره دید و روی چاه
 منتره زمین و سخت والی شام

منتره منتره از راه ۱۲ بوجی انبیا را و باقا و لیا را و بر ویا صلحا را و برای حکما و
 منجن و امثال آنان را ۱۲

همی جست آن کاهنه با نشان
 رخسارم بدینا خشت صلت بخوان
 وزین پیش از حی چنان فیه بود
 زخویشان آو و هب هری گدا
 به نرمی به بر سید وجه عناد
 که خواندیم نوری ظهور آورد
 ازان وی این شمع خود هم گشت
 درین حال ناگاه فوج دلیر
 چو این حال دید مجلس شود
 بشب چون رسید از بر کاهنه
 همان شب مجلس حکم ازل
 باذن پدر بهر آن عقد هم
 بگفت آرزویم بآن نور بود
 زومی دست از زانی آن نور پا
 ترا دینه بود آن شب دین بگون
 هنوز آن راند صدف جاوید
 چونه ماه بگذشت سال فیل
 دو شنبه دوم از رجب یکم

کسے کزومی آن نور گرد عیا
 بگفتا سحر از پدر گریخت
 که ناگه بر درخت جمع بود
 بشد بهر شجای و بخودش گشت
 جواش بگفتند چون تن داد
 که چون تیرگی کشید و ابرد
 کز آتار آن نور دارد به پشت
 ز بالا رسید و شد آن جمع زیر
 با و خطبه دختر خود نمود
 با و خوانده شد خطبه آمنه
 شد آن نور پاک آفتاب حمل
 بر کاهنه شد چو نور صبحدم
 شب از صلبت بر بیضی فرود
 که من بهر حسرتش را بجاک
 که شد تحت شیطان چو خشت بگون
 که دریای شفقت یمنش گشت
 بخوش ساعه فرخی را کفیل
 ظهورش شش سو خزان کردیم

شدند آینه از دایه حجاب
 بزوج بر تل از مرد علم
 ز غیب این صد اسب و افتاد
 بلز تخت شمان ان شرف
 بگفتا ام تپش که امری غریب
 بر دوساوه در آمد ترے
 فروشد بد را یا چسباده آب
 نه جو شیده بو آن نه خوشه این
 هم آن آتش پاری سر دشد
 خبر تا از ان نو کسری شنید
 جو دی بدیدن بچشم و گفت
 بگفت از نسخ علم با این بود
 تخت از سر گشت خود شیر خورد
 خلیه در ان شیر بود و بگین
 بشش مفتی مهربان مادرش
 نویه ثوابش سن نگاه یافت
 نویه کنیز عیش بولمب
 چو ازادن می برش مژده گفت

لی آن ستوده محمد خطاب
 بنام بلندش بیام حرم
 بتک بود هر جابر و افتاد
 فروخت زایوان کسری گاه
 کند سطح این مملکت عتق رب
 که از بحر عمان شدن ترے
 که تا حشر خاکش فروشد سراز
 بگفتد سریت پوشیده این
 رخ آتشین مخان زروشد
 کی بود تا رنجما چون بدید
 شدش از علامات مشکف
 کز دسخ هر دین و آیین بود
 هفت لطف ارث بر اسم کرد
 حبیب شکر گشت از بهراتی
 به پرورد از شیر خود و سرش
 سه ماه اختر او باین مهر یافت
 که گفت هم او عبد عزیزی عرب
 بزودش شد آزاد کو بر گفت

بخواندم که از وی برافتنی
 حلیمه زنی از بنی سعد بود
 ز نام و نشانش بزوشیبه فال
 وی آن بشود و یا خیر خود ستود
 پی آید گردش بر بزم عرب
 بدستش بقیا در دستیم
 ز آغاز آن حمل تا حال وضع
 بدین سید از وی اعجاز با
 لبش کاب قند مکر بر بخت
 نخستین تبک از تبسیر خواند
 حلیمه بیاورد و بر دین دگر
 چو پوسید بای مبارک خرام
 بیاد کنی عمر و زنی دوان
 و کس ناگه از غیب بشت فتن
 و ویدا و چو باد از ره خطر اب
 بدیدش نشسته به بالایی کیه
 بفتن شوق صد را چیت حال
 ر بودند گفتا مرا از میان

یعنی اندک اندک از کبریا
 که از کبریا نشسته است

بر روز و شب باین یک صواب
 که بدش سعادت باور و نمود
 که حکم و سعد بست نیکو خصال
 که با تفت بشارت با و داده بود
 بخود برد از که اش با طرب
 تنی کیلش پر زر گشت سیم
 دگر تا بجوین ایام رضع
 که عاجز از حضرت فکر رسا
 چو از شیر برید شکر بر بخت
 به الحمد ناگه لبش رساند
 بجملت که هست این چو از خطر
 بمرقع زدی بار ضعیف نش گام
 که دریا بشامی در مهربان
 بکوهی برش سینه بشکافتند
 بدل تفت بر خاک دیده آب
 چو خورشید رویش بنو شکوه
 که ز سینه ام جاکست ملال
 دو با کسوت سبز از آسمان

له تغییر آب و هوا ۲۰ که بر کوه ۲۰ که به شیرین ۲۰ که دو پیر ۲۰

کے زان دو سنیہ شکافت چپ
 سیا ہی دم از دم کرده و
 و گرداد باد شمال اندال
 شرح بود اینکه دو آن نشان
 شنیدن بنو با کاش
 گفت او کشید این طفل را
 بگفتن حرف جنون نیز نه
 حلیمه گفت از برش برگرفت
 بیاورد و با آمنه حال گفت
 چو امین نبود آمنه از در
 پرستار عبد الله آن در آمد
 درین نوبت سال مدبر پنج
 قیسیه دوش در یکدانه را
 دل شبیه در آتش شد و نیم
 زیدان که از جان فروخته استی
 بهنغم غلارخت آن تملکه
 غلام چون آمد که غنیمت دلا

۵۱۱
 حاشا
 ۱۲

به بر فاطم شربت رحشا بشت
 با بریق لقره باند و نور
 ولی هیچ ز اغم نگردید حال
 که خوابدم نشر حش گشت شان
 گفتند خوشان پس حش
 که تیغ نبوت کشد بر شمشیر
 نه کاهن باین سخت دل کاهن
 ره مکّه از بیم آن شر گرفت
 که از چشم اعدا تن باید نهفت
 دل ام المین نمود آن جلگه
 نمودی برد جان خود را سپید
 ششم آمنه رفت نین کنج رنج
 صدق کرد بروی فلک خانه را
 بهر نیمه جان بے آن یتیم
 فزون جو استی من که چون استی
 که نایاب در گم شد و در مکّه
 شده بر طائفه صبح از غلام

۱۳
 ۱۲
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

بخواب قیقه بندش رفیق
 مطر خوش است بر قلعه بوبیس
 بهشتم چو شبیه بسیر بر دشت
 ابوطالب اورا گفت نمود
 جدا مانده آن امجد از امجد
 چو سالش که در او شمع روج
 سو شام بوطالب آنگ کرد
 فتادش بدیر بچهره اگذار
 بعلمش که مبعوث آخروان
 بسراپا نش بدید از سحاب
 بیای درختی که رخت کشید
 بدعوت چو بنمود محفل نشین
 بگردید راهب بگردید سرش
 بنی گرد این نور شامش مبر
 نیاسود سودای کالابود
 بخود برد در هفتد هم از طون
 کرامت بے دید چون بازشت

روان شست شبیه قلب قیق
 غلا گشت لایحیو مضمون لیس
 قدم زد بشیب عدم زام غیب
 که مهر از خودش از پدر ام بود
 بالنت مهربان زعم خود
 شجاد نمود از شمار بر روج
 هم آن مه بالحق شده نور
 که میبرد از دیر باز انتظار
 بیاید در بنجام و نهیا نشان
 یکے این نشان بود چون فتاد
 همه خشک دست سر بنزدید
 نشانهای دیگر روشن نشین
 چنین گفت با هم نام اویش
 بهوش نمایند شمع اسحر
 همان جایش گردید و گردید و
 عم او به سرش بسوی زمین
 سخن باز آورد از سر گذشت

۱. علی بنسرت سمر ۲. غلامت بود و ۳. کرمانی ۴. شاعر بود و ۵. شاعر
 بسیزده سال عمر شد ۶. شاعر خوشه ۷. شاعر نام راهب ۸. شاعر یک شاعر
 شاعر ۹. شاعر ۱۰. شاعر ۱۱. شاعر ۱۲. شاعر ۱۳. شاعر ۱۴. شاعر ۱۵. شاعر

بگفتا ابو طالبش لب بر بند
 ملائک نمودندش بیشتر
 بگردش گفتی آن جمع تو را
 شدی بهیشت گفتش آن لیرش
 بر دشمنی از دم خون و جنون
 بگفتا ازینها که گوی برست
 دشمن از غیب این بود وقت پس
 قرن گشت رست پیچیده
 ز تخم خویلد گل حسد ابو
 بال مضارب همگرد وجود
 بگفتا محمد تو هم گیر کام
 بخواندش بناگاه بهیشت بال
 روان کرد با میمنت سی شام
 بدیر همان اسباب قماره راه
 چو از دور نزدیک فسطور دید
 بدستوران رفته با ادب
 فروشده شد در میان جماعت

مسادا کشایدی از گزند
 فلکشان همی گفت طوبی لکم
 که این دست لیکن آن ظهور
 ز بهیشت همی گفت با عم خوش
 بر کامنی هم بطرف ففتون
 مخور عم که تمید پیغمبر است
 که نزدیک شد نور را اقتباس
 خدیجه که بودش نسل از قصه
 که این رنگ میشت میوند
 ابو طالب از روزها تنگ بود
 بگفت او مگر خود فرستد سام
 که بشنود امانت ز بر کمال
 بهمرازش سیره ز غلام
 بجایین تمیدشت اسطوره راه
 همه آن نشانههای مسطور دید
 پس از رفتن شام فتن لب
 بگردید پس با بے انقلاع

له مراد از ملائک ۱۲ سه نکلح او ۱۲ سه نام ۱۲ سه نام راهب ۱۲
 سه نشانههای شکم و پشت ۱۲ سه ای بهیشت رفت که از رفتن شام
 پس کن یعنی مرد ۱۲

خدیجہ نظر کرد از عرقه
 کہ جمعی تھے آید و بر سر
 بنا کہ در آمد در میسرہ
 پیغمبر لہتین کرد و در شام
 ازین سوال طالب نام جو
 چنان خواندہ شد خطیبہ بن
 مہر مہر تانی فرزند
 کینر ان زود از طرف چنان
 خدیجہ ہمہ مال و ادش بلک
 بہم گشت محکم ز بس الفتہ
 غنا شد میر کہ پیغمبر
 شش از پاک لہن بی آمد
 دوم بچین رفت عبدلہ بن
 زوختان یکے زنی پاک خوی
 از صلاب دنی در ان خیلان
 دوم زان رقیہ لہتانش داد
 پدر بود عفا نشا بولعاص جد
 چہارم قبول علی زین او

برہ نیم روئے چنین طرفہ
 بود سایہ از خیل بان یکے
 بیان کرد ان طرفہ ہا یکسرہ
 بی عقد و ادش قبول نظام
 نشان عیش و رقا ز سوی او
 کہ شد مشتری بایع خوشین
 کہ تعداد شقا لہا سہم بود
 کہ ز دہرہ دم از کینری شان
 عطار و با حصاش شکست کلک
 کم آمد گئے در میان کلفتہ
 کہ آمد ز خدمت وی سرہ
 پس قاسم و رفت ہم در صغر
 لقب طیب طابش در جہان
 کہ کرد و اورا ابو جاعل شوی
 بیع است عربی توس منات
 سوم اوم کلثوم نیرانش داد
 وی بن امیہ ز شش این ولد
 وی بن ابی طالب نام جو

درین حال و تافت از ماسوا
 شب روز بودی چنان مجروح
 حرا از عبادت گشت طورش
 چو سالت بمقیات محسبی
 شروع بکمر زان که صدمین
 گفت افراسیم زد شلفت
 زو از با سم ربک آخر بید
 بسک دمشق کرد زان پنج در
 تقایش ط گشت در فشار
 بیا موخت بر آب بریش بد
 وضو کا بروی طهارت بود
 خدیجه کش آمد بایان سبق
 بگفتا ز روی کتاب صحیح
 بخواند همه نقش نوشته دید
 ولی زود رفت بگفتا جناب
 شدش فترت حی بتا سه سال
 ز مشرمی که طاعن ولی افتد

این بیت از شریف غفران است

اصل این بیت از ابی طالب است

بر بدو ریاضت دلش گشت
 که گفتی عرب اند قد عشق
 دلش از نخل همه نور شد
 عیان مزده شد کان عیسی
 برش حامل وحی حق برگماشت
 سه ه بافتار این شلفت ان
 برکن در جاک نوزده در کفید
 ز باقی شدش مخزن سینه پر
 شدش مقام چهارم قرار
 طریق وضو نماز انجم هست
 نماز آنکه از قرب شارت بود
 بر ورقه رفت بخواند این حق
 بهمان احمدت این که گفتا است
 لب و تعبدی کاسه گزید
 برو سبز دیدم ثیاب ثواب
 شب و زانش فرود می طال
 کمر بست که ز کوه زبر افتد

سلف تحقیق عاشق شده اند که ۱۲۰۰ هجری بمشرب رسول یانی من جدی که حملا
 شده افراسیم که آن سوره فرود آید در مدح حق تعالی آن وقت جبرئیل او را
 رسانید که صدی ای جبرئیل ۱۲۰۰ هجری آیت نمی بجای آیت

سنا که نگه کرد و اندر هوا
ز جبرئیل غافل شد ز بول مست
گرفتند در جامه جبرئیل
برود حی زان نسیم اگر گرفت
خدیجه نخستین شد از سابقین
مه چارده شد بنور کمال
پدر روز کی باویش در نماز
بگفتا بدنیات از آب نعم
بدولت شدی مسلک باش
نشان نبوت کنده امیش
بجعفر گفت آن در جان و دم
و عای خبا حین آن لب شنید
و گریه مولا می و یافت اه
ابوبکر بنی و قفیه تصدیق کرد
معمای توحید عثمان گفت
ز بهر که در فرقان ز بهر عوام
سعادت از دست قاصد پید

حبیب به بالای کر سیش جا
بلبل شد و بی زره خانه حبست
ز جبرئیل غافل شد ز بول مست
گرفتند در جامه جبرئیل
برود حی زان نسیم اگر گرفت
خدیجه نخستین شد از سابقین
مه چارده شد بنور کمال
پدر روز کی باویش در نماز
بگفتا بدنیات از آب نعم
بدولت شدی مسلک باش
نشان نبوت کنده امیش
بجعفر گفت آن در جان و دم
و عای خبا حین آن لب شنید
و گریه مولا می و یافت اه
ابوبکر بنی و قفیه تصدیق کرد
معمای توحید عثمان گفت
ز بهر که در فرقان ز بهر عوام
سعادت از دست قاصد پید

له نام سوره ۱۲ عین گویند و عثمان هشت را گویند
چون عین پیش نشان آرند در علم معما عثمان می شود

پس بوی عید دشت این حال
 بیاورد با سحر برده اشان
 جز این هم بیه کفر ادین نمود
 نمودند میل قدم از حد دشت
 عزیزی بعضی نمایند ازین
 سماع از لب قناد و اسع گند
 برین هیچ نگذشت هر که سال
 قریشش بازار پر خاستند
 زن و مرد شان احسد شدند
 ولی بود حای چو بو تانبش
 بیارانش سرشت جور شدید
 بام خدا مرده جور شد
 قدم ز عثمان شد و همیش
 و و با تحفه از سوی کین شکیان
 دوم فتنه عماره بن وید
 که این باغیان کش بگرفتند
 ز مانع گل کرد بگرختند
 ببا سپری تا براه آدیم

نام خواند

سعید از سقیان بر ایصال
 ابو بکر کا یزد صلش بیان
 که تکرار و گفت ذکر و دود
 بخوانند یا غوث حای
 سوزنا صبر از نسر آمد گریز
 یا بعد المایات موقوف گشت
 با علان دعوت سید شال
 بسکین کین شستن خواستند
 بعد قاتن سخن میر سازند
 بیدند بر فوشتن غابش
 که شد یا سر و مهر او تمید
 بیا سود و رامن شا جیش
 رقیه کنه و را د عبد المیش
 یکم ازین عاقلین بیشک آن
 کشید پیش بشد این شید
 بباغ کن تخم نو کاشتند
 چو خاری بدامانت آبخیند
 ز سر تو راه وفا بسپریم

سحر را نموده در دل بر لکان در ریزه شعر باستان آید بیان

سه نفر از خدمت شاهان و چون نام سه نفر از خدمت شاهان را خواندند

بفرمود ز نهاری ناتوان
 بگفتند با شاه هم دشمنان
 پیریشان گفته آن بدن
 ز سوی همه جعفر پاک زاد
 که آن در حق و ستار النطق
 بخواند آیه باز درون نشان
 ز دریا انصاف این معجزه
 رسول ملک رفت آورد زود
 یکے زبان همه بود شوق القمر
 تصدیق شد گفت هست همان
 خوشتر اهل یان خوشتر شما
 ز امرش نمودند رو بندگان
 ز سال حیارم شایسته
 قاطع آمد از غلظت باب و
 عم مصطفی حمزه سال ششم
 چنان شد که روزی بخیر الام
 گسے آگش از رشتی نمود
 دوان آمد و گفت با مصطفی

بدست عدد و سپهرم ناتوان
 ز عیسی بنوع دیگر و دم زنند
 کشاوند انجیل را موبدان
 بیان از زبان طلاق کشا
 که آورد پیس از حق
 که ذکر مسیح است مریم دران
 که فرق سرخ ز انجیل است
 رسان و صفت سول و دود
 که اظهر من الشمس شد جلوه گر
 که این نامه در روزناش نشان
 باشد این من همه پیش ما
 فرستاد با بر فرستندگان
 پیجم ولادت پے فاطمه
 بتول است زهر از القاب و
 الف شد ز حمزه بجے کرد کم
 جفا کرد و بوجمل این هشام
 برجم رحم خواست نشستی نمود
 کز دین کسرم انقتا م جفا

کشی مشرکان گفت که خبر
باشاد تو حباب بر کشاد
پس آن استی که شین چن سرت
عمر نیز عدش بقدر بود
برین نحو بود آن که با خاص عالم
که احمد ز دعوی نشد منصرف
بمیزان ذرین فعلش کلمه است
بتان که وصف از ادب سکیم
تخل ز تانیت باشد نشان
دهم هر که ترکیب و راز و ال
همان بن خطاب این خطاب
بره مانعش سعد و قاعر شد
بگفت اربدین ست قلم سرت
که دارند در راه ایمان خرام
سوی شان غضب تیغ سانش شد
نمان دور طمعه امید اشتند
فرو گفت و فضل بر لب زدند
پستند مصحف کشادند در

یکه تا نگوئی نه دست کار
بآن شاد شد در مناسبت شاد
ابو جحش از آن شکست
که منع خود از کسر آخر نمود
ابو جحش سرگرد و زری کلام
بود زایه از ما چون و الفت
علم و ان عمل بخلاف سمت
ازین سبب کوش سبب سکیم
عزت عجم حریف گیر در آن
بخشیده با جمیع قصی ز مال
روان گشت ذکر آیدش قباب
بدست عمر تیغ رقاص شد
نخستین کیش بزنه و خواهرت
و بحیه ز تو نیز دایشان حرام
در بسته دید و قمارات شنید
که تیر از بلد با امید اشتند
تلیب با وارش یارب زدند
در وین آمد از خود و زبون بستم

بدست خودش گویند می کشیت
که آیا چه بودست آن خواندست
بگفتار کشی رستی پیش ماست
نداریم ما آن زنجیر روا
ازین است بهیت بی فاستش
باخردش نیز گردید رست
ملاوت با سمار حسنی رساند
بیر مصطفی رفت شادان نمود
بیاران دین گفت پس آشکار
نمایند کفار ز ما راست را
بفریوش تکبیر هاشم بلند
پیمبر سو کعبه شده سپار
علی و عمر پیش از روی و ان
ابو جهمل در انتظار عسر
چنان دید و برد از خودش طرا
برش ناصحان افروشد و خواند
به بیت الله آمد رسول امین
عمر کرد با اذن جبر از ان

نخوردند از رو خواهر بهشت
و ندین خود دلی روی گردانست
ز قرآن حق سوره پیش ماست
که دگش نباشد بنام خدا
بلر زید و موشد به تن رستش
از و آن کلانی که میخواند خواست
ز غیبش مدد شد شهادت بخواند
شود ز قوی دین عا کمرده بود
پرستیدن حق نهان است عا
مسلمان بو شد حیر است را
که تسبیح سبوح خیال سر فلند
ببین حمزه بو بکر اورا یسار
بگفت تیغ و از پس گرد پیروان
همید داشت در خنجر کعبه محتر
بگردید حالش ازین انقلاب
عمر خواند توحید و با تیغ راند
خود آن بیت ابو دغنی همین
که کفار را زرد شد چهره زان

با اعلان طاعت کز آن روز بود
شد این امر خاطر پیش همیش
برفتند و گفتند بوطا بها
دشمن بد کن گریه دم در کش
و می از منع علم در حایت قنور
که مامور گردان همه بارها
ندامم چرا ترک من علم کن
اگر علم بدارد حایت در تیغ
دشمن را برقت ننگد این سخن
همی باش تو در بی کای خوش
گفت و بخواند از خط مضطرب
بشعب خود آورد و محکم نمود
دزدان سوسیه اندرونان بهم
سیاهی دل بر قلم نخواستند
که از مانگد و دگر نطلب
منافع از ایشان بدارند باز
به تنگی برآمدیم یک فروش
بیا کرد این جش از نشر کین

با سلام سر روز طاقت فرود
دگر نیش ز کین بریش قریش
بوی منع دم خدا یان ما
دم تیغ مادره خونت چشد
به پندشت و گفت اندیشه دور
نسا زیم مامور را مارها
که از امر مامور منع کند
چشم حساب است در است تیغ
بگفتا نلقتم ازین راه من
من آن حایت از آن بکنه ش
بنی با شتم و هم بنی مطلب
سخن با همه غیر اخفقتش نمود
به بستن عهد و زودنش بر فر
سیه نامه از کعبه آویختند
است با بنی با شتم و مطلب
نمایند در بامی طهر از باز
به منع شد تا خرید و فروش
سر سال نفعتم نشر مشرکین

<p>بسال هم روز کے ناگمان کہ با من محمد خبر داده است فرد برو پاک آن رقم کر کے اگر دست پس بس ببا از نقیار پس آدین حرف بالاتفاق همان بوده شد چاک و جمع صفا و برق حرف کنش سن بر تافت بیفزود و بوطالب از جا خواست وصیت بیاران خویشان نمود در ایمان اولیک هست اتقاد بود قطعه مرثیه از علی ابوطالب عصمه است چاه ۱۲ نقد نقد ک اهل الحفاط</p>	<p>ابوطالب از شعب شد سگشان که انشای بیان کنون داده است نه در نامه جز نام پاک یکے و گرنه وی و باشما اختیار بدیدند آن نامه بر نفاق بدون آداز شعب با مصطفی عجب آن دل شان کزان سرشتا که جانش قضا همدین سال گشت بحفظ وی ترک ایشان نمود توان اشت زین گفتگویم محاف از ان میشود رتبه او جل غیوث المحول و نور انظلم وقد كنت للمصطفی خیر علم</p>
--	--

یعنی ابوطالب پناه و منده پناه طلبنده را بارند و بر خط در روشن کننده تاریکی سوز
 بگشت که گم شدگی تو یعنی وفات تو نگا میانانی را و بر آینه بودی تو مصطفی را علم
 بهتر و این خیر علم باعتبار طاعت او جمیت خاندانی بود در مشارق الانوار آورده که وقت
 وفات ابوطالب پیغمبر خدا صلی الله علیه و سلم فرمود لا والله لا استغفرنک کما لم انه عنک
 فانزل مدد ما کان للنبی والذین آمنوا ان یستغفر المشرکین و لو کانوا اولی قرنی من بعد
 المبین لهم انهم اصحابا لخر در بخاری و سلم از سبب ابن جزن مروی است که آنحضرت
 فرمود خبردار باش بخدا که برای تو حسن عاقبت خواهم خواست تا زانیکه از خداوند تعالی
 عاقبت نخواهد رسید و تعالی این آیت نازل فرمود که نبی دومین را لائق نیست
 که برای مشرکان مغفرت خواهند حالانکه ظاهراً هر شده که مشرکان در دخی اند لقبیه صفت

بماهی که پیش از فوت او
بیاد در این سال پنجاه و هفتم
پیمبر بایزای آن مودیان
طوان حرم کرد و طایفه پسر
سنگ که از دست احد است
بگردید و در نخله جبریت از
رطب چین باوشد ز غل هدا
دگره از آن سهرنس و جان
بیاد چو در که آن مودی
بشرک این حمایت شافیت
چو آسود و از تلخ عیش برست

خدیجه هم از زندگانی تانت رو
که شد از مهرش علم زمین اهر
بید از آفتاب است از آنجا زبان
در آن طایفه روی نی ندید
سزید و پای مبارک است
شنیده زوی چنان آمد فراز
بامش بر درارمغان قوم را
دگر حنیان تازه کردند جان
عدو را ندو مطعم بن عدی
ولی آن حمیت که بود از مینان
شدش سوده و عا نشه شمت

بقیه حاشیه ملا این حضرت ابوطالب را وقت مردن برای گفتن لا اله الا الله فرمود
که هرگاه استعجال محبت باشد از ورغلا نیندن ابو جبر و غیره قبول نکرد و در تفسیر
صیغی است چون ابوطالب حضرت خدا بوده لهذا تا دیرگاه بر گفتن که مذکور فرمود هرگاه
بافزاید حضرت از استغفار و بازماند و مذکور خوانده و تفسیر توضیح آن آیه که حضرت برای
عم خود وقت مردن سعی کرد که توحید گوید که این بی تا دل شد انکه مادی من اجبت
لاکن الله سیدی من یشهد به علم المتدین نیز بعد مردن ابوطالب علی علیه الصلوات و السلام حضرت را
فوت قدامت گفت انصاف یعنی مرگم تو که گواه بودی من مشرک گمراه بودن ابوطالب شکی نیست و این
صحیح است خذلان کردن و انفس غلط و گمراه است و حضرت را به اعتبار حفاظت حمایت حضرت
نه با اعتبار دین اسلام زیرا که با وجود نفهم حضرت صلعم ایمان بیاورد و بود و بود و الله که پیش
رس که پیش و دو اوست شد که پیش از آنکه گویان گویان گویان گویان بود

کیے بنت زخم بل زلوے
 ز معراج دست خطایان
 نہ چم بآن کفہ پیچ پیچ
 ہے از سحر بہریت الفلق
 سوادش ہمہ نور و نور
 ازان گیسو نبر افشان شام
 شبے بابا صفت اگر یافتی
 کلیم از تجلے بریدے اگر
 چراغش ز خود کرد و دی کرد
 ز دولت کہ بر اختران ریخت تاب
 درین شب کز ان آسمان باز کرد
 شدش خانه امّ مانی مینام
 فرو بست چشم از دو عالم تجار
 کہ ناگاہ جبریل علیہ السلام کہ خیر
 بستم عنان براق و ملب
 بر آتے خرامش صبار اہوب
 نہ در آب حسرت نہ بالغ زنی
 کلوس و چون نے نہ چل نیچست

درست است و بابت

دگر بنت بو بکر از مژہ دے
 بتاریخ سال و غیر آن
 پس چم سزاوار گفتار و پیچ
 ز تفسیر اسری بعدہ ورق
 سوا و نگاہ و سودای دل
 بر از عطر روحانیان امّام
 صفی اللہ از میضرت یافتی
 شب امین این نور دادی تاجر
 ملک بردہ یہ بخوری بخور
 ہمیرفت و در قفا آفتاب
 بروے زمین مین در باز کرد
 ز بو طالب کن دخت پاکیزہ نام
 دلش با یکی بود شب نہ دار
 ز بیدار دل بہرہ بردیدہ ریز
 سلام خدا و پیام طلب
 حسن باغ خویش نبود عیوب
 نہ سکن ری خور نہ کامل تنے
 نہ کمر نہ شب نورنی عقربست

۱۰ ایام مبین کہ در ہر ماہ چار دہ و پانزدہ و شانزدہ تاریخ انداز

نه آن تنگ داند آن تنگ داشت
 نه پایش سیاه و سپید است
 بسک خیز زین فرشتی بشین
 هم از عرش کند گذارن خون
 بگوشتن جمیع جو آمد پیام
 بر آفتی نگه کرد در نور غرق
 بخشنه که آید طرب با ازان
 باندام مشک آن براق دلیر
 بر سر پاپشت چون ستری
 بر و همچو مردم بدم چون شتر
 نمودی ز فیض بگوش و بدست
 بپا همچو گاو اندر بر جدم آن
 سم از کمر باویر و زده لعل
 و و بال زد و سویان دم غنبرین
 چو را کب بیامد به نزد کاب
 ز باغ و دهاول این کامران
 ازان که از بهی صد براق
 بر سم کند با گرد و غنبت

نه آدم بگیر و بخت و درشت
 نه کجدم عیوب دگر نیز گم
 فرشتی س کن فرشتی
 بهین آفرینده فرشت عرش
 مگر پیش از چشم بکشد کام
 عمان زد که در حلقه جبت بق
 بشکلی که ناید عجب با ازان
 بگردن چو آهوسینه خوشتر
 ز یک قطعه دیر و چون اختر
 دو چشم از شبه بود دندان زده
 که این از بر جدر لعل آن بدست
 جبین سیریش یا قوت ران
 بحام و رکابش ز یا قوت لعل
 مزین برین خوش گوهرین
 بکبریل نمود مکتب خطاب
 که در شتر هم با شمشیر بیان
 بود خوشتر ازین بجزرم و اق
 صلیکم شود ناله حسرتی

پذیرفته شد شرط وان شرطه پاک	باقضی ساندش زان پاک جا
بره روی دادش عجب های نو	ندادش کوی دوی ن پاک و
صد ازین خاست پس از بسیار	دی باش با تو داریم کار
وگر کنده زالی بگر و فوس	نمایان شدش در باغش و سوس
باو گفت جبریل کامت پناه	شدی از رجوع تو مت تباہ
بصوت نخست از جموان که بود	شدی آنهمه از مجاهد بود
دوم از نصایبش کردی غوی	که مولود زوی تو دی از مولوی
آبان زال بدروی نیا خطا	همیگشتی از آخرت و تباب
وگر آمدش پیش شیر و مدام	لب لبین بر بخشید کام
شدی سقمت گفت آن فق	اگر میزدی قاشق اندر حق
پس آن دو جام آمدش چانه چاک	سپید و سیه سبز زرد آشکار
بگفتش چه بگری سبز و سپید	ز لبس جنان امت را نوید
زرد و سیه بشنوائی ک بیان	که دو دستقر هست زرد آب آن
درین ره تخته از و طور یافت	مدینه هم آینه سان نور یافت
باقصه شده قدسیان امام	وزارنجاش بیت المقدس مقام
بصحر آمدش ز نور آن ملک	یکه نردبان از زمین بلالک
ز یا قوت یک پای پرطلا	وگر از زمرد و وساق از طلا

له هوای موافق مراد اسپ ۱۲ له مولود آواز است نصاری گویند که بجای جبات
 که برکوه نصف شب رفته با منگ خوش بری آند و بعضی از قبیل ناقوس
 هم گفتند ۱۲ له یعنی چجه ۱۲ له شراب ۱۲ له سنگی در میان می آسمان ۱۲

نه خونی بران اوج پهای را
چو آن نینین نیت نیت گشت
هلال رکابش بوسیده ماد
بکاخ دوم تیرزه کرد ویش
بر اوج سوم زهر نقش سرود
مسح از جانش بچایم سپهر
خط مهرش آمد زیز زمین
تبه نجم فلک ترک بر بادوید
بصر شکشم مویشی و شتری
رحل داشت باکشن بهفتم چیل
سویستین حجره از انجا شافت
فراتر عنان تگاد شکست
ازان خرکه اطلسم بر گذشت
با و هم قدم گفت حکم قدم
بر فرق سر افیل و داد کام
ازان کبرگون تخت بر خورش و
بر تن جان شد و کرد جالان
در آمد بقای ازیران قیاب

خطانی دران اغزشی می را
ازین سخن بر بام اول گذشت
از مهر رخ افروخت آونم گاه
حیات نویافت کجی بکولش
بحسن بخش خواند یوسف درود
بحیرت که چون سیرمه یافته مهر
شرف حق من هست باشی این
بر شرف ست بر سینه بارون سپید
بوسید آن دست انگشته می
شدش دعوت مهربان خلیل
ثوابت مقامات و قیامات
نهم آسمان اطلسم آئین قیامت
مشجر سر پردهش سدره گشت
بود سدره بر ترا سدره ام
مضاعت بگردید فرخ جویم
فرود آمد و اوج فرخ فرود
بر دران او گشت والا مکان
تجده بر افکنده رخ نقاب

له ثوابت شماره هارای گویند که بجای خود قرار دارند و در دوش نمی کنند
له تاج توبین او ادعای مقدار در مکان یا

تحيات اباد و عطف ابرین گفت	سلام دو عطفش از ان شنوشت
بگفتا طفيلم بود خيل خيل	سلام تو هم از برای طفيل
علينا بشد زله انبیا	علی بعد از ان بهره از بهر ما
ز صبح اگر هست مسلم مراد	که انیت از عالمان مستفاد
و لے اهل حالی ز خوشیم ربود	که در حالت مجزش این قال بود
که از مت خویش آن بانوال	بخود عاصیان ابداد شمال
ضمیر علینا که جسع آمده	به تنویر این نکتہ شمع آمده
و گرنه همه انبیاء کرام	ز حق یافته پیش از وی سلام
خوشا حال او انجی شحال	فتنا یم جان ابرین قال و

سلام در شب معراج رسول خدا صلی الله علیه وسلم از حکم خداوند تعالی یا یا باره
 جبرئیل علیه السلام بحضور اوقالی پیش کش گذرانیده بخواندن التحیات بعد
 و الصلوة با و و او عطف که او تعالی بخوشنود تمام مشرت بتشریف
 السلام علیک ایها النبی و رحمة الله وبرکاته فرمود پس آنحضرت گرم حق سبحانه
 بحق خود بدرجه اتم دیده برای دیگران تحفه و انعام خواسته آورد و بایک سلام
 یعنی عباد الله الصالحین پس فرشتگان لب شهادت گشادند و گواهی باین
 الفاظ دادند اشهد ان لا اله الا الله و اشهد ان محمدا عبده و رسوله و تحت بمعنی
 دعا و سلام و تنظیم و اکرام است و صلوة بمعنی دعا و رحمت و آمرزش خوشتن و
 طیبات بمعنی پاکی و اسلام بمعنی گردن نهادن و رحمت و برکت بمعنی محروست
 یعنی فرموده آنحضرت صلی الله علیه وسلم که تمامی عبادات تو سه و بدنی و مالی
 مر خدا یراست و غیر او را در جوارش خداوند تعالی گفت که سلام دانان از مراعات
 و احسان و زیادتی برکات و خیرات بر تو باد چون خداوند تعالی بر پیغمبر خدا
 صلی الله علیه و سلم سلام فرستاد سلام کردن اعلی بر ادنی و کلان بر حق و تنوشت
 است و برکس آن تو و تعظیم او در تعظیم محرم و مناج ز برای که میفرمودیم تحفه و انعام

تشریف جمال منزه بدیه	تقدس نمنهای قدسی شیده
حساب و حق فیض شجاعت	که بود یک در یک جزیه
نیستش تحفه و ندرت	نه اینیه به رویش نماز
شدش خود آنکه بید و نشان	لا اله الا الله و محمد عبده
بموی جوهر خور و گفت اگر د	توان به این فرض تخفیف کرد

متعلقه و حدیثی هرگاه دعا و سلام کرده شود به دعا و سلام کردن پس دعا و سلام کند
بهترین از آن دعا و سلام کند آمده است که گفتی پیش رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم آمده
السلام عليك انحضرت فرمود عليك السلام و در حقه الله و بیری رسیده گفت
السلام عليك و رحمة الله انحضرت فرمود عليك السلام و در حقه الله و برکات
سوم آمده گفت السلام عليك و رحمة الله و برکات انحضرت فرمود عليك
آن سومی عرض نمود یا حضرت براس هر دو دعا یا فرمودی و برای من
عليك انحضرت فرمود که تو حد سلام با تمام رسانیدی لهذا
بر تو تحفه پنجم بر من گفتی معلوم شد که حد سلام تا برکات است و معنی سلام عليك
اینست که تو در سلامتی از من باشی و مرا نیز سلامت دار پس سلام سنت است
و جواب آن واجب مگر چند جا یعنی در عبادت که باز دارد و از آن مثل اذان نماز
و تلاوت و غیره و مانند آن در سجاست مثل بول و برار و مانند آن و در
معصیت چون کمر و لعب مانند خوردن و شرب و مجلس سرور و مانند آن و در قیام
سراجید است السماع معصیه و جلوس عینا فسق و نماز و نماز و غیره بر زمان
که نیکو آن حرام نباشد سلام و جواب ممنوع است در وقت انزالش بر معنی الله عز
وجل سوالی از صلی الله علیه و آله و سلم اذ اسم عليك ان کتاب حقولك عليكم متفق علیه یعنی عليك
استخیرت و بعضی علماء ابتدای سلام بر کعبه یا صلی الله علیه و آله و سلم کرده اند و همین کعبه است
بر مبدع عالم فاسقان کذا فی حبل النین شریعین علیه ساسه فتوی غلظه اند که سحر و
و جید سلام بر حضرت صلی الله علیه و آله و سلم میگردند و میکنند سلام عليك انحضرت و می خبر گرفته
در جواب میفرمود عليك یعنی آنچه تو گفتی بر تو باد و تمام میگردد و اگر تو بپند و
چون براس زیارت تو بود و بگوید السلام عليك یا اهل القبور انتم سلف
و نحن متبعی و انما انشا الله تعالی و حقون

در جواب آن واجب مگر چند جا یعنی در عبادت که باز دارد و از آن مثل اذان نماز و تلاوت و غیره و مانند آن در سجاست مثل بول و برار و مانند آن و در معصیت چون کمر و لعب مانند خوردن و شرب و مجلس سرور و مانند آن و در قیام سراجید است السماع معصیه و جلوس عینا فسق و نماز و نماز و غیره بر زمان که نیکو آن حرام نباشد سلام و جواب ممنوع است در وقت انزالش بر معنی الله عز وجل سوالی از صلی الله علیه و آله و سلم اذ اسم عليك ان کتاب حقولك عليكم متفق علیه یعنی عليك استخیرت و بعضی علماء ابتدای سلام بر کعبه یا صلی الله علیه و آله و سلم کرده اند و همین کعبه است بر مبدع عالم فاسقان کذا فی حبل النین شریعین علیه ساسه فتوی غلظه اند که سحر و و جید سلام بر حضرت صلی الله علیه و آله و سلم میگردند و میکنند سلام عليك انحضرت و می خبر گرفته در جواب میفرمود عليك یعنی آنچه تو گفتی بر تو باد و تمام میگردد و اگر تو بپند و چون براس زیارت تو بود و بگوید السلام عليك یا اهل القبور انتم سلف و نحن متبعی و انما انشا الله تعالی و حقون

ان وی کان مستأخر زان
 اش کم شد و باز گشت بخت
 فتا و اگر نیز تخفیف جو
 نمان و سقر دید و لوح قلم
 سید از قابض روح حال
 طع از مطیع بعثت از بیم
 نمان و ستم از مت جان کش
 الشکّه خویش آمد فرد
 و صبح صادق چو از صدق
 نیندازد و صدیقان
 مان آمد و رفت زین بستر
 زد یک عقل و نظر نیست در
 ما هر برین از کرب حبست
 یدند از وی همه محضرات
 انش جنون از امانت گفت
 ز اندیش شاعر کی بے شعور
 سیم بر انظار ایشان نظر
 له چلیب کند ذهن سیر

بود امت تو بسے ناتوان
 سه بخنن رفت تاماند پنج
 بگفتا کنون شرم دارم از و
 زاجوبه های و اگر نیز هم
 که چون میکشی جان شنید بمقال
 ترا مزده اگر حکم رب رحیم
 که امام از لب طفل پستان کش
 همان یافت گرمی بستر که بود
 پذیرا شدش نور دل صدقم
 بگفت صدق با یقان همه
 از ان نور هر نور را دستگاه
 درستش ندارد دل دیده کو
 بماند منکر عیان کوریت
 همان ماند انکار با تیرمات
 کمن ساله حرف از کماست گفت
 و اگر ساحر و سحر آیات نور
 بخوانم ز انصار باب نصر
 فیارب سیر و تم بخیه

چو آن سال کش صفر در نوبت بود
 رسیدند جمع بدینه بر سرش
 بدیدند بشنیده زو اثنیه
 تکلم نمودند در سر صت
 کشایم این غیب غائبان
 برقتند و کردند خاطر نشان
 چو قتل بواوین گردید سال
 بحر جابر مانده بر جای خوش
 هم آن نورسان و شنید سخن
 شدند از نکویان بدین صحیح
 و فصل شان مصعب این حکم
 بنی شهل و خزرج و او پس را
 چنان آن تلاقی مرتب نمود
 گر آید بما اوستاد جدا
 مستقبل حال خدمت کنیم
 بر اسمش با جان و مال و سر
 چو شد مفصل متصل با بشیر
 رسیدند در سیزده روز دوا

الف از بحر و مدیرش نمود
 بصنع اقل و یک جابرش
 گردیدند پس احد از تنیه
 که یا هم تا حاضران رخت
 بر آیم از غیب آن عالمیان
 ز مجهول شد آنچه معلوم شان
 بشد بخ شان انبخت تمال
 مضاعف ز پیش آمدنش پیش
 بدیدند هموز کشتش کن
 و ز و امر شدند قوم از قبیح
 که چون همزه و صحره شافت
 سوی نفی و اثبات شد منما
 که این معنی آمد از وجود
 چونون و قایه حمایت زما
 غم ماضی از خاطرش افکنیم
 در آن صرغه آید فعل این چه حرم
 شد آن مستتر باز زش خبر میر
 ز ندیر و تانیت مفتاد و دو

الف اقل جمع سر صفت آن کشت الله توحید الله عز و جل
 الا الله الله احتیاط در صحت

نمودند بعبیت بتاکید عهد
 بان شاد شد زمره معتقد
 قریش این شنیدند گفتند ای
 بگفتند ایذا افزون تر نسیم
 شد آن فعل مفعول زفا علان
 حقش کرد قانون بحریت است
 علی ماند و بوبکر با منصطف
 شنیدند و رفتند از خود بدان
 که چون ضخم شد بن مره انصار را
 بشوئری نمودند تصرف س
 شد ابلیس لمحق که شخم زنج
 که گفت اخراج حذف بلاست
 و گرفت اسکان او را بربند
 ابو جمل گفت که شب بیدار
 که آخر قراری رو در دیت
 بتفضیلش آن ناری حنت گفت
 بوحی آگهی یافت پیغام بر

که نارند حجد و نمایند
 که از شاد و شتیم مامط
 فغان چون حرف ملک پای
 که این جمع سالم نگشت
 زهر بصفت فک تبلیغ
 بتبرج شد نقل یان رخس
 ز تعلیل همچون حروف
 سکون گشت وقت تردد
 بود جرم زان فتح شان که
 بشوریکه وصل شان دشت
 چه حلیت رین بابای
 بگفت آتش مقصد بقصد
 بگفت که یارانش آید گز
 بکیاره ساقط کنمش
 عوض او را بچو تا در دیت
 من از خیر منم انا انت گفت
 که آن مکر شد فرع غوراء

سه دیت در اصل وی بود و او بقاعده صرت افتاد و ال سور تا در آخر
 و او آمد ۱۲ سه انا خیر منه که ابلیس در عذر سجده آدم گفته بود در نیجای پای نا
 و بجا منم گفت یعنی تو بهتری از امان چنانچه برآ خود گفته بودم که بهتر ام از آدم

علی را بچسپاند بر بسترش
 چو در غم او بیکدیگر گفت یک
 بنشاند خاک بنور خمیون
 از آن صنطه رست و آن شد نفیون
 علی دید آن جمع وقت غلو
 سحر مصدر سعی جای داشت
 در غار هم کرد باب قنوط
 بر آمد سوم روز بر یار غار
 و قاراش فی حجره وزنی فرود
 ممکن طرب کرد در سینه با
 و گرا آگشت از پی خر می
 از آنجا چو گردید شرب مکان
 صغیر و کبیر بخش از مال بود
 بجان اجد از آن مرغارش هم
 ز او ساطع منم سخن در میان
 ابو بکر ز اندیشه ناکسان
 چو قرآن غلافش نمود از کیم
 بر آنوش وی سخت و نیش بد

بخود دید بدال او نبوتش
 بکس نیست زمانی اشغبتش
 که چون حرمش از بخت آید
 چو بخت سبکشت زو غار
 گفت تا چه لازم آمد می بود
 که مشتق نشد صیفه تصدیت
 کبوت از انقطه غلبه است
 و لفظ مشتاق و مفرح بود
 پذیراش گشت انصار از او
 ز توین لغات پر شد هوا
 درو و قبا و از غنی حدیث
 بگنج شادی بظرافت
 بیا انشیمین و کانه نود
 نمودند نصرت نذر جوشتم
 ز باجد گزدم پیش کشته
 بیا و دمان را و را چسان
 وزودوش خود کرد و تو بکیم
 رسد تانه بدوی ز سوراخ

بقطعات سیر این خوش است
 سرکشیدن دش مبارک چکد
 بمالید آب لبس باد عا
 صد تن آفرین بر صد اقیانوس
 سمر اقمه بر تاخت بر قصدین
 بنزاری دعا خواست ادا باد
 امان نامه زو کرد نور بدین
 همیدون بریده بوی بروی
 همان روح کین ایتنا خوش
 رفیقان او نیز هفتاد تن
 سراپده ام معبد براه
 همان ام معبد که بی تنیان
 ولی دشت آن سزین فخطام
 ز عاجز برش معجز دست او
 بخوردند یاران از ان شیر سیر
 علی آمد از که بے راحله
 دعا کرد و سودن مست شفا
 و مسجد بنا کرد وقت ورود

یکے مانده از یاد و اثرش سخت
 در آمد ز خواب چنان تنید
 که شد بهر آن مش نوش صفا
 ز حق نیز تر یاق رحمت ساند
 فروپ تاسینه شد در زمین
 بدانت کما بنجامش اقبال است
 بدین بد شد بعد از مر حنین
 بتوحید ناطق شد از نطق موسی
 لواء ساخت شد و ان بش پیش
 بجان گوش کردند از وی سخن
 شد از نور وی معبد مهر و ماه
 بدادی باین اسل و بنان
 میسر نشد آن زایش طعام
 روان شیر نبود چون آب جو
 پراوند داشت بی هیچ دیر
 کف پایش آزد از آبله
 گم بعد از ان نشد کج پا
 یکے در قبا و اقامت نمود

و گردیدند پند دین مثال
 یک ز آل شاهول تابع دین
 که تخت من داشت آن جدار
 بکیننی می بودم کعبه شافت
 بدل گردید آن بدینت رابل
 به شیرب گذر کرد و چهار می
 که حضرت که خاتم الانبیا
 بماند زین عهد ما بخورند
 بشه بود عذر ز بهر قیام
 سعادت ز نهوشتن نامه برد
 کز و در زمانه زوز پیش
 و ساطع من تا با پیش
 رقم بود تا عهدت ام رسالحم
 به سخت سلامت و گریه من
 بخواند آن خط و شاد و شاد
 کنی نعم نام آن مانند را
 مسلم که اے اهلان شد
 پس آنگه در آتش میخ برشت

ز بهر اذان گشت ازون بلال
 خط تبعش داد و گفت خنین
 گذشتش ازین پیش سال
 نیت شد مرض خوشنیت
 خلل رفت پوشاند نیکو خلل
 را خیار پیشین به بردید
 شود این مکان محبت بن
 که گریه خود نه اعقاب بهر بند
 که ملکش مفتاد می از نظام
 بشامول سرخیل نان سپرد
 بدست مبارک شود جفتش
 به ترقیم این نامه آمد بدست
 پی اسلام در دست عالم
 سلام بدید می سلام من
 اخ صاحبش خواند بامر حبا
 گر ایوب خوانی بوضع
 که با صدق کامل مشتمل شد
 شدش باو یسے میسم شست

(بج)

در آخر وصیت ز صفت باو
 خداش اهل بیت را بجای نام رساند
 و یافت عبد الله بن سلیمان
 موافق همه را بتوایت دید
 شبانی زمرگی تکلم شنود
 برش عرض سلام کرد و گفت
 قیامت قریب از وی شنید
 نفسیه و قرطبه و کفر قیقلع
 که مبعوث آخر زمانه بے
 نباشد با کار تا آن نبانت
 همه اهل پاک از حرم آمدند
 هوا بود بسیار سازگار
 لب او که گوهر فشان از دعا
 چهل کس جمع ماجر گزید
 برادر هم با وراشت نمود
 غلے را انداز بهر خود هم سخن
 در نیجا بود و نکست معنوی
 پس ز فوات سخین خشان پاک

ز خاک مدینه بد او آکرو
 که پیغمبر از اهل بیتش بخواند
 سوالات خود را جواب تمام
 زیز دانش تو فوق ایمان رسید
 که از مقدم او اشارت نمود
 شگفتی که با حیرتش ساخت
 که رود از نیگونه امر عبید
 برین حرف کرد صلح از نزاع
 به بنیم انجام کارت دلی
 سازیم ما نیز با دشمنانت
 عیال ابی بکر هم آمدند
 زیاران بے کرد از ازار
 چو یا قوت شد دفع آن وبا
 ز انصار هم انقدر باز چید
 وراشت ولی گشت نسخ زود
 گفتا تو هستی برادر من
 اگر بی بری اهل معنی شوی
 ز انصار جمع سعادت ملاک

سند نامه ای قبایل ۱۲ که یا قوت با نصیحت واقع و با ست ۱۲ که برگردانید

علی را کسے چون برابر شود
 شدین از کم سالان هجرت بیا
 محول دو تم قبله شد در نماز
 بگردانند از واسع با آریز
 و اگر فطره واجب شد صوم فر
 که بشنید ز شام عود و قریش
 همان صحرانش و شبان سپر
 بدر چرب و را امیم جدیدش
 که کشید ز کس که گریا تنگ
 پلار کس می راند بید و جان
 هم از حرمه پیدای پت زین بید
 سیا و ملک بسی نه ملک
 چنان کرد و شیرین جالب فتح
 دور آوردن از پامعاده عود
 رسید این سعود و اموس را
 بی تیغ و شانه از این خست و کشت
 دلیران و راست گریزندگان

که امکان ندارد بمیر شود
 باه ختلان سست تالیخ آن
 که پیشین میخواند با ابل از
 زبیک المقدس سوکعبه رند
 پی بدر گرفت از فتح عرض
 بران چاه و بخت زدن فخر جیش
 نهایت زینت کسبست ایستاد
 ابو حلیث بجبل آمدش
 بر آبی بین بنیادی و جنگ
 بود عقیقه نشینان کشکان
 بچکاند شادی شان و لید
 سینا یک سید از برای گنای
 که دریافت بهمن اقلب
 و مرتق شان خواند بروی عود
 سر از تن بر آورد و خوس را
 تملک با قضا سینه داشت پشت
 نمودند زان مودودان در گن

یعنی چنان که بعد رسول خدا اسیر شدند و غیره
 و فضیلت فضل علیه السلام و غیره
 و صفت و صفات و غیره
 و صفت و صفات و غیره

گرفتاری نمی و نمی دو نیم
 به نجم از تن صخره در بار گشت
 اسیران برستند بر فدیۀ ما
 که مهرش از زینب بیدار شد
 پیغمبر چو این عقد آن عقد بود
 بشوری نمودند یاران روشن
 که زینب فرستی سوا این اوق
 فرستاد و ز ایمان سر زخندگاه
 پس ز مهر این گرفت از جهان
 علی خواستش بعد فوت تولد
 بدین رست عباس غم نمی
 بکمه خبر بولرب این شغل
 ز روش طهر خاتون او دید و بست
 بکنید و جان از تنش کنده شد
 حسد گشت بد عمدی قتل قلع
 گرفتار کردند و بعد از سه ماه
 بی عقد ز مهر ابر به تیغ زره
 خرید و پس ساختن پیشکش

فکندند جمعی در آن چاه بم
 پیغمبر بفتح و ظفر باز گشت
 ابوالعباس شد عفو و این با چرا
 که دادش خدیجه بوقت نکاح
 بیا و خدیجه دل او طمید
 ابوالعباس سر بست فرمان شنید
 که صلی الله علیه و آله با کفر خواهد فراق
 همان عقد او را بفرود جاده
 زوختش با مه بود این بیان
 کرد کرده بود این مصیبت قبول
 عقیل آن دگر این امر علی
 ز حق عون مولای عباس گفت
 بچوبی سر بولرب با شکست
 تن گنده در قعر فکند شد
 گرفتند گردش یلان شجاع
 با خراج شد حکم و رفتند شام
 ز عثمان علی بکست در درگاه
 دعا گفت پیغمبر پیشکش

که بر آسمان بست سبب جلیل
حسن زاد با حسن پیغامبر
حسن را برادر حسین حسین
و دو دختر از پیشتر زاده بود
و جعفر دم و روح عبد شد هم
در رضوان حق سوی نیان نظر
بقریب مدینه رسید از مقام
دو دیدن یاران دین دوست
که شد بست بسته بره رنجیده
سویقش بیارخت سوخت کلام
پیمه ز رفت مگر یاد آن
سر آمد سخن نارسیده بن
نوشته لایق است سکه
زیاد یافت آن طغیان شهید
بخوانند او را زاده دفاق
ترا شد چون موسی بر سر
نویس کرد خنجر چندی خنجر

رساند امر این عقد را جبریل
ز پاکیزه بطنش بسال و گم
بنا ز ماه آن درین فرین
و گزید محسن ولی الفت زود
یکه زینت زوج آن پاک گم
دوم ام کلثوم و شوش غم
و گزید باره سخن ازنی که مقام
یکه راز انصار بایار گشت
سبک آنچنان فوج بگر سخته
از است کاین غرور و چون نام
سرسیم بود آن دعا کا ندان
اگر زان سر ایام سخن
مگر بعد لایق است کلمه
سوم سال شد قتل کعبه
شد و بچکس بر آن اتفاق
گرفتش کمی با صبی موسی
چونین کار شد او را میر

له یعنی غزوه السویق ۱۲۹ هـ . صحیح . مل حدیث سمریه شکر
گویند که حضرت رسالت پناه خود بذات قدس در آن شرفت غم نموده
بسر زد که از محراب فرستاده باشند

بگشتند بورا فح خیمه
 بنفت مروی شب بیدار
 چون گفت ببالین او شیخ مرد
 برون حبس انجا و بالین گشت
 پیغمبر ز کارش بیگشت شاد
 بنی تعلیم کرده پس و بهی
 نمودند آن ثعلب ثعلب
 نمودند از پس چو سوران ستوه
 پیغمبر که باران ترش کرد خشت
 بروی هوا شلخ را جاش کرد
 سر قوم با تیغ عریان رسید
 بزود دست تبریل بر سینمش
 پیغمبر باورفته از دست داد
 بیامد برش دشمن درفت دست
 شرف یافت از بیت پیغامبر
 کی از عمر نسل کعب لوی
 شازام کلثوم عثمان نبال
 بکوه اخذ خمر لشکر کشید
 برحق باطل بود کی نوی

این بیت از دست پیغمبر است

گزید بود کفار را یا در س
 همی داشت فرصت نکه هر کار
 بر آورد و زد و کرد آن مرد گرد
 ربودند یاران نشد و شوق دست
 گفت احتیاج و از ان سرخ داد
 و بدعا با این پیش روی
 چو آمد ز شیران دین غائب
 زانما بر آن مارها جسته کوه
 زیاران جدا رفت بر دخت
 نظر زمره شوخ تنهاش کرد
 پوشتانندش تا لباس شهید
 که افتاده با حرکه کینه اش
 بیایستاد و بسر او فتاد
 بقومش گفت که ایمان نکوست
 و دیگر که حصه نمیب دگر
 و گرا از خمر نیمه مد نیمه وی
 رفیه برفته چو در رفقه سال
 صفت پیچو کوسه پیغمبر کشید
 ای یافت هر کافر بی پیغمبر

بسے اہل دین اندر ان کا رزار
 خم تیغ حمزہ شنایش بجاست
 بنا کہ ز جمعے خطائے برفت
 بسے اہل دین اشہادت رسید
 زن صخر مند آن یکدش جگر
 جگوم ز و اغم کہ پیغمبرش
 ذکر از جراحات آن پاک تن
 بسنگے کہ یاقوت زیر نجست
 ازین رو بر لب کہ آرد سخن
 ولی آنکہ گوهر کند خاک را
 علی یافتہ ذوالفقار دوم
 نکو سعی میکرد و از پیش او
 براوج ہوازان ہمہ پودی
 سو کہ پس صخر بنمود عزم
 چون جمع غزا در مدینہ رسید
 زمان ماتم کشتگان داشتند
 بفرمودن شا کے نیستای

نمودند کفار را کارزار
 کہ محرابان کا روین کردست
 کہ در مصلحت باجرانی برفت
 مزہ حمزہ ہم شہد از چشید
 کہ در بد روئے کشتہ بودن بد
 بز و چون بگفتند این غم بر تن
 دم ذکر خون میزد و از سخن
 دوشین راز سداک صافش
 ز دندان در قرن گوش کین
 نگداشت آن گوہر پاک را
 بیکدم ہمیکرد صد دم عدم
 ہی را اند جمع بداندیش او
 ملک لافتنے اخواند و لافتنے
 بسال گرفت در بدر زم
 صدای عزایا ہم بر شنید
 زہر عزیزان نغان داشتند
 کہ رسم غم حمزہ آرد بجای

است یعنی پیغمبر خدا جمیع رعایا تعیین فرمودہ بود کہ در آنجا موجود باشند نہ جہتی
 فلات حکم بر غارت دشمنان در افتادند و کفار از عقب در رسیدہ حملہ آوردند
 و نوبت بہر رحمت رسید لافتنے لافتنے لافتنے لافتنے لافتنے

بگوش آمد این سدا نصاری
 که در خانه حمزه اول وند
 بگوش سمیر رسید آن عزا
 بسال چهارم خبر رسید
 اوسا دو غار ابراهیل حد
 سر اسیمه حبیب راه مفر
 همید و نسانش خبر خلیل
 چو وی کشته بود از فریب شتیج
 سر آن همه عاصم نام جو
 بنحوت شدش فکر بد نشنی
 جلا از وطن یافت آنکه نصیر
 بنحیر خود او رفت بر نه دگر
 و نه یافتم از کلام ولی
 دو شعرش تهدید اعدا دین
 فان تضرعوا تحت طوفاننا
 واجلی النصیر الی غربته
 درین سال عید شد ما هر دو
 زبیر حه مادر روزگار

۱۲
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

بگفت آن زمان عزا دارا
 مقدم کن ما تم او شوند
 بگفتا و هر حق شمار اجزا
 بسید ز شد فرق اسید
 فرستاد با ابن عبد الاسد
 شد از هر سر سیم تاراج وزر
 ز سفیان خال که بود از نیل
 ز انصار جمعی بر آب ریح
 که گوید احد حدت تلخ آو
 یک دوست دیش گشت از فنی
 که شد حی اخطب بغداد شری
 سو شام کردند جمعی سفر
 که با قتل کعب این جلا شدی
 ازان نظم گوهر جلا هست این
 کمصرع کعبی فی الاثر
 و کاتوا بدارة ذی النحر
 ز عثمان سپر وز بنی سبط او
 گرفت از برادر خود کنار

ز گزینت قسرت جزو
محمد ام علی یانت به خاست
گزید ابن عبد لاسد نیز خا
بنام ام سلمه نشر اولوی
امام رسل را ازو بود بام
همش بن عبد لاسد عمه زاد
سوید شد آفتاب علا
و قاعدۀ خوشتن را نکرد
سپه سالن سخن بذات اقبال
سراسر سر شور و شروا شدند
زیم گین کس بغارت نراند
بسر بر چون جیش چیده
بکید آکیند رکنان مرزبان
بقربش ز یک دست بر و بجا
بترید تر سافران تیغ تیز
ره است نگزید و حاجت کثر
یکه شاد رفت ازو ز کفر دست
رسید از پی مطلق این خبر

ز زینب که ز پاک دلج بود
که می بود بیت اسد فاطمه
زن پاک شد از مزاج پاک
که با کسر خواندن قیام می
ز عات و می تکه دشت نام
که عبد الله و بزرگه کردند یاد
و لے صخر نام بندر عبد
زنش سز نش کرد هر چند و مرد
نظر کرد خالی ز مردان بقاع
ز بیعت بی خانه بگذشتند
پیمبر نماز خاست بخواند
شدش و مته الحیدر آ و درگاه
بیان ساختش بر لب بر زبان
چراگاه خالی شد از چارپا
گفتند نه تریبی بود جز که
چو سیلاب بریت زن سنگ
را دیدن شکر دین پرست
سیرده بخود و جمیع جمع شهر

که در پیغور در هر مکره نام عمه حضرت محمد بود است نام و درین سده که
حضرت بود

سیر آن همه تخت بوضار
 بر یک پیر بریده بنام
 روان شد چو امواج ریاض
 هم افتادگان چه گمراهی
 عمر زدند ایشان که من شای
 فرورفته بودند در لای حل
 پس رباب توحید لایعیان
 کم آن تیر نمود بسیارشان
 چنان هول فلک طعن سنان
 ندید از گریبان جماعت گزیده
 خوشا و خیر حارث اخترش
 جوارى لغت یافت بره بود
 نکردند صحابان پس پسند
 پس از عود بستند اهل اتفاق
 که آفت او پی رفع حاجت گاه
 بمانده تپى بودش بر شتر
 شدن جامی ز بهر صفوان مساق
 فرود آمد از شتر او را نشاند

خای را نذران ۱۲

همان حارث تخت اضرا کار
 برید آن ره و برد حال تمام ۱۲
 مژدیسع جا کردوان نام چاه
 رسیدند چون دو قالب تپى
 بود لا و الا و الا فلا
 بگفتند لا از تقاضای بل
 نمودند از تیر و تیغ و سنان
 جدا ساختن تیغ بنیشان
 که مردان شنیدند طعن نمان
 بریشان شد و گشت جمعی سیر
 که آمد قرانی به پیغمبرش
 بد انجام این بهر آن به نمود
 قربان اهل پیغمبر به بند
 بصد لقیه تمت ازین اتفاق
 ز منزل سفر کرد ناگه سپاه
 بغفلت که این درج نیست
 که بده صف قاش و ریاق
 ز راه ادب و معسر رساند

معنی هم در تباری جنگ لفظ کرکی است ۱۲

۱۲ دره امن شمار نیست ۱۲ لفظ الامر و آنست بصورت تیر و سنان لایعیان
 تیغ باعتبار عم ۱۲ که بسیار را تیر کم نموده یاران بسیار را تیغ جدا نمود ۱۲

چو زین رخسار در مینه گذشت
شد از رخ رخسار پیا مبر
که از عایشه عیش خرقه کاست
بآن رخ آخر نهایت رسید
چو آن رخ بجز این گشت شد
سفر بود نزد یک غایتش
سبب شد صدقه نقد و شال
و ضو را بنو آب تا جای آب
بر آن حکم بستند عقد نماز
نصیر یک در خیرش بود جا
فرام با خواش احزاب کرد
بجیل از جای هفت فوج
ندید آنچه مفت اختر چنان
بزدلای ستمان بفکر عمیق
گذشتن از آن غار دشواریست
یکه زان میان عمر بن عبدو
سری ز قمرش دل یک تنه
ز خندق جهان سپ با پر دل
بسر خورده روزم کرده کار

بصدقه معلوم کنی بگشت
شنیدی زیاران چو جستی خبر
حریفان راست را افتراست
که بر پاکی او ده آیت رسید
بیمبر بزد و حد بیان اقل بدین
که بهر تهم رسید آیتش
که نمود جستن نمایان صبح
رسیدن نیدشت پامی ب
شد آن عقید چو جستن باز
بر اینخت بر حرب بن حرب ا
قرطبه هم از عهد نه تاب کرد
اگر مفت دریا در آمد بموج
کران انوغا شود مفتخوان
که شد ساخته خندنی در طریق
بهین تیر باز و میو میگذشت
که گشتی عرب چون هزارین بود
چو پیل مان با تن و طنطنه
مبارز طلب کرد و دیدش علی
سرساز اجداد و با ذوالفقار

هر اسی بفتاد و در دشمنان
 ز جارتان صخره لیک اندم
 نعیمش که او بود عطفیان
 پس از عرض اسلام کرد آرزو
 شدش امرکان جمع بر هم
 دم حبثا نیری الغض خواند
 دعای نیمبر بسیار و رداد
 وزان فوج بالا آورد دست
 غنیم از میان رفت با نیم جان
 نیا سوده پس بر قرظیم زدند
 بران جمع سر و ارباب اسد
 گرفتند تنگ آچنان در حصار
 باندن ز سختش فی سوی اند
 جو دیدند آن تنگ گیری همه
 نیمه کشته گشتند آخر حال
 حکم بود سعد محاذ از دوسو
 نیمبر کفر مود دیدم درست
 بزینب پس از آنکه بازید بود
 پدر و حبش نام و امیه علم

نقی در پرده حبس کار بطن کرد ۱۱۲

که شد دوک دست آنان نشان
 دگر آمد و کرد شاست و دم
 باین سوی عطف عثمان کرد شب
 که باری گرفته شود کار زو
 بر رفت و باز داندین باب فن
 که آن ششش رفت و همین یک ماند
 که دست عاده کند حال عاد
 همه خمیه های بپا کرد پست
 غنائم غنا شد با سلامیان
 که مامور این عجلت از حق شدند
 دران غدری این اخطا شد
 که تنگی برون رفت از انحصار
 ز سستی نه بر جگاست وی ماند
 بدادند تن را سیری همه
 با سلام شد ملک ال و عیال
 که کردند گردن بکمش فرو
 همین حکم لاتح بلوح سخت
 بحکم حق از عقده تبت فرود
 امش عمه آن شفیع عم
 زینب را

همان شب که صلابت و استقامت
 ششم سالگیان بیدارها
 پیمبر تکلیف سختی نشان
 کمن جامه در بر پی انکسار
 رواق قلب بنمود از بهر فال
 دور کعت او اگر در بادیه
 بچهرش بخواهد بچوید از خشتان
 بدل ساخت سوی جماعت
 دعا کرد و آن آتش بنفشه بخت
 پس از لا علینا شد از حجاب
 توان قول جهنم را و عرض
 کنم من به صلح صد میم قال
 پیمبر بر شن احرار طوف
 طویت زمین بود آن جمع را
 خبر داد و خبر که کرم نطس
 ازین سیر ملک نباید شدن
 بگفتند تو مردنای عاقله
 بگفتان پس از آن دست

خنجر میزد که اجبر او آن سرور است
 که میکال بر آب کلمی نراند
 که آب کاش کلفت نشان
 برین کفت با جمع طاعت
 که بایسر گردید بدل غم حال
 در آن خواند اعلی درین غماشته
 که فی بود اقامت ان فی ذل
 بلبانند کفر بدشت دست
 که سرشته تاب مردم سخت
 که در شمع میرست در دشت
 که درین سال گردید خوش
 که جایست چایشت در احوال
 قریش این شینه نکر در دشت
 سره گرفتند در ذی طوی
 بی عمرین ز مردم از دشت
 بی خیر مان نباید شدن
 ز مردم در مملکت غافل
 که با جمع خود و قوم از شهادت

سه سوره سجده سوره بقره سوره آل عمران سوره اعراف سوره انفجر
 در شهر اصفهان از حضرت آیت الله العظمی خراسانی قدس سره

باندیشه عذر کردند پیش
 وزان پیش از دیگر احباب هم
 بلکه بر خنجر بیغما مسر
 که با محراب نیسم بهر حرم
 قبول سخن بود آنجا محال
 شهادت بگوشت آید از گوشها
 فشرزد تا پای چون بیخ
 شدش شمره نص عن المومنین
 پیمبر خبر شد ز کذب خبر
 نزد گفت از خوشنیت دست راست
 سپیل اسمی آمد و جمع نزد
 که با حکمی بر کس آمدند
 بر رفتند آنکه جلگه تفنگان
 عدو یافت این بیعت دست بود
 چو دو و لایب از بیم و خطر اب

که صلح سازیم با طو خوش
 درین باب حریف نشیندیم
 فرستاد عثمان و ده کس دیگر
 شود مانع از مجرمان لاجرم
 گرفتار گشتن شد آنجا محال
 پیمبر بفرمود یاران و غا
 نمودند بیعت بر زیر درخت
 در مشرب رضوانست موند زین
 عثمان از بیعت پیمبر آواره فر
 بران است بهما و چنان مر است
 بنهیل امر رفیقان چند
 گرفتار در فوج دین آمدند
 که خوشدل سیدان تنهنگان
 به نزد یکسان چاه آمد فرود
 هم آمد روان صحرایان چو آب

درین باب

۱۱ لقد رضي الله عن المؤمنين اذ يبايعونك تحت الشجرة تحقيق راضی شد خدا از
 مومنان هرگاه بیعت کردند بتو زیر درخت و این بیعت را بیعت الرضوان
 گویند که حق تعالی ازین بیعت خوشنود شد و درین بیعت
 ابو بکر و عمر و عثمان و علی و دیگر اصحاب بعد از یک هزار
 و چهار صد شامل بودند پس از کسانیکه حق تعالی راضی باشد ناراض
 بودن کفر است ۱۲ منه ۱۱ خوار و سرگشته بر نهند ۱۲

کزین کرد شورشی جهان مرد
 باین شرط کاید آید سال
 بناورد و ده سال تعلیم رود
 نه بندیم از پیش راست کمر
 مگر معرض ما و بیدش شش
 علی بر وفیقه چو بنهادنی
 که حجت نه معلوم با مردم است
 ز اسم محمد سبای رسول
 علی کرد انکار و محوش نمود
 که افتد ترانیز تا ناگزیر
 در آن آشتی نامه این شد طی
 موجد شدند افتد مشرکان
 ازین روی آمد بیان سول
 که با مرتد خود اندر یکم کار
 و اگر معرض شان فرستیم ما
 صلح است فتح بین ستاین
 و آخر پس از چندی آن شرطی
 چو بگریخت با هم از آن فریق

که آورد بر صلح ناوردید
 بی طوف و ناری ساز قاتل
 بهیم آمد و رفت مردم بود
 بران روز نماز یکدگر
 از سوی شما آمدی را خدا
 بدل کرد بهم اللهم فی ذوی
 ز معول خود با همک اللهم
 آتش ابن عبد الله قبول
 پیغمبر خود و با علی لب کشود
 ز سمت کنی نحو لفظ امیر
 که از حویه صلح شد با علی
 درین صلح کش برتابان
 بیاران از شرط آخر ملول
 خود آنجا بود خواری اعتبار
 فرستد با و خون خود را خدا
 شکون فتوحات دین ستاین
 که خود خضر از شکلی انجاست
 بکفار سر کرد قطع طریق

نمودند عود و بگفتند حال
 که پرویز گشتم ششم شاه من
 سیاه و دیان و یادش نام
 بخاشی که بود از دل جان فدای
 باو عقد ام حبیب بربست
 ز حبشه که با اهل دین جانش بود
 ز احباب شد بوسه بر ره بین
 سه سال نفقه تم بخت کشید
 بچشم بدان کرد کشش سیاه
 مقدم همه را موخر نمود
 قدم با از آن ساقه بر جانمانند
 چو دیدند از چار سو گیر و دار
 سپاه بی تخلفش ضبط مہام
 دوباره که نامش شوق است نطاف
 چونوبت بحسن قیول و فتاد
 از آن پس ابو بکر و بعدش عمر
 که فردا دهم با کسی این لوا
 نبود از علی اشمال نبرد

بنا که ز شیر و یه آمد مثال
 با نمکس مزاحم نبایشدن
 ز حشام او عم همه خاص و عام
 حکم که رفت از حبیب خدا
 وی از صخر و دختر وی حق پرست
 بسوی مدینه روانش نمود
 حب ستره را یان بود بین
 که با هفت در فک کشید
 سیاهی آن بچکانه سیاه
 جناحین بی بال بی پرواز
 هم از قلب طاقت بد لمانمانند
 نهادند از چار و در حصا
 بعرض سه و دوازده من مظلوم
 ز خود و دیگران با صد ثبات
 عمر یافت اول لواے جهاد
 نشد فتح و فرمود پیغامبر
 که سازد در فتح با حله و ا
 که در چشمها از رسد دشت درد

ولی در وقت لشکر ستافت
کشیدش بر بچوں مصطفی
بفرمود رایت بایست بود
بگفتا بجشم و نگه سان ستافت
بفتاد در دشمنان این غلو
برو آمدش حارث از گمراهی
بیک معیش گر همه شیر بود
سرش بچو خوشه بریدارش
بکین خواستن مرحبا بدرون
سواریل برودل تسلین
دو غیش حایل بود عرش بر
زدن بر علی خوست تیغ نقار
چنان زد که زخم سران عبوس
چو آهوی میش سپه زین مان
به تیغ کی ناگهانش سپر
پس از خشم بادست خار افشار
سیرا غلش جنگ تا بس
با گشت تیغ آن سرگردان
بخندق کند تا بل لشکرش

۱۱
۱۲

همان صبح از دیدش سر هایت
عاج بین کرد مهرش شفا
بکن فتح زانسانکه رایت بود
ظفر زان اشارت فرایم یافت
که نامش علی فال دارو علو
برادر زمرحب که بودش شمی
کم از گاو حراث پیشش نمود
نمود آب تیغ آتش خرمنش
که خوشن بجوش آید از جوش خم
بجرات کی و سانش سمن
دو دستار بالانش خودی بسر
علی سبقت کرد با ذوالفقار
گذشت ازین گشت قریبوس
تعاقب نمود او چو شیر ز کمان
زدست او فدا دور بودش دگر
در آهین با بکند از حصار
خدا را برین و در خود ریاس
شماری گرفت از دشمنان
کم آن تخته آمازش یکیش

فرو بست بر دستا و ادش اوج
 گروه قنوص از چنان طرله با
 کتاب که یاد کتبه نشسته
 تو آن در تن اهل با نگرند
 ز جمع سال شکست سخنان
 چنان گشت حکم سطح عالم
 غرض هر یک دیده کار چنان
 امان دادشان حکم بنی بهر
 بر اماک گفتند کس بایست
 بفرمود بارجم بان در خورند
 صفییه می از حی اخطب شبه
 ز مسموم بر دخت حارث کین
 ازان گوشت یک لقمه بر کن
 فدک کز حوالی خیمه بود
 بر فتنه بختی تهدیدشان
 که قانع به نیم از ارضی شدند
 ز جعفر پس بخت شد وقت خوش
 غنایم ز وادی لقرمی اود
 قدم بر پیرا بگذرانید فوج
 بختا تمیص است خفتان با
 و برق را و برق از کتاب شد
 بختا تمیص است خفتان با
 تو گوئی فتنه از زرد زبان
 که شد جسم تعلیم از سطح کمر
 بخت زان فتنه از زبان
 که زدند به مال اشیا بدر
 جسر چه باله سپند آیدت
 ز دست و پایی با جرت توید
 صفای و غیر شد خفتان بهر
 بیاورد دعوت بداعی بن
 با قرار شد عقوبت این خلق بست
 رسید از ابا لیش اخبار بد
 برین آشتی دید به دیدشان
 بتسلیم نمیشد اضی شدند
 که آورد اسب خبش از جوش
 که افتاد بر شتر کاش شکست

خوار از غرب بهر علی باز گشت
که بزرگش مصطفی داشت سر
مبارک عایش کجای ساند
ز شیرب پی عمره کان شد قضا
بمیمونه آنجا تزوج نمود
سر سال ششم بخالد بن
ولید و از عمر عصیان بهید
هم از خارش کرد عثمان خذر
حرب شریل سر خل شام
که آن بی بصره قاصدین گشت
برادرش نش کشته کا دل رسید
بموت که هست آن بلفادهی
پس از زید و از ابن و اچیش
لوا ای امارت بجعفر رسید
بر آورد خالد و دست علو
پیمبر سیف اللهش یاد کرد
که این دد و بالانش یاقوت او
بی تعزیت شد با وای او

چو وقت نماز دگر زد گشت
بی وحی شد امتداد افتد
که یوشع بر او بارک شد خواند
خوش کرد اگر در روشن فضا
که عباس را خواهر زوجه بود
بگفتا در پشت خلعت دین
ز عاص ابن سران و لاز وید
وی از طلحه ابن طلحه مثر
سپاه ظفر رفت با احتشام
سویصره میرفت از کین گشت
ز خود رفت آن خود این چنین
دها ده برآمد ز زشت و بهی
که دادند در راه دین جان خویش
دو دستش بریده شد و هم شهید
کلید در فتح شد تیغ او
بجعفر طیار را اسناد کرد
بر دور جهان فارغ البالی شاد
که مستوره اش بود و انبای او

بر سر سید و خود نیز منموم شد
 بر آب سلاسل سزایان
 سر آن سپه بود عمر و بن عاص
 نمود آب تیغ آن بخار فساد
 خدا حرمی خاص این عالم کرد
 سبب یافت این غزوه آغاز شد
 که گردید ز نهارش امین
 باند نشیء آمد دو ان عذر خواه
 همی خواست تو صلح نویشت
 رسول خدا جمع اخیان نمود
 براه آمد از مکة عباس دید
 دل او بلزید بهر قریش
 اجازت گرفته سبک شد و ان
 سیاه و دسخر سر اسیمه را
 بگفتش که ایمان نباشد گزید
 به نزد پیغمبر بر بردش گم
 پس ز بهر او خواست آن مهمیت
 بفرمود آن امن اهل جا

طعانی فرستاد و هر سو مشد
 سگان قضا عه نمودند خوا
 که نگذشت شان جز بهر منیاص
 سلاسل نشان از سلاسل اد
 که فتح حرم بهر شان انعام کرد
 ز بد عهدی صحرا کا مدبر
 چو او بخت باز بهاری دین
 ولی بود عذرش تیر از گناه
 که بے بر سو مکة چون بگشت
 عز را باذن حق احیا نمود
 سپاه گران نی کر افش بدید
 که از جاشن به دار دین چو پیش
 که آگه کند بهر دست امان
 بشب جانی کردش خود خیمه
 امان قریش است گرد خیمه
 که باطوع یا کره شد باکره
 که در مکة افزایدش مرتبت
 کند سر که در خانه صحرا جا

وگر آنکه بند در خوشی تن
 در آینه در مسجد کعبه نیز
 شد این رحمت بعزت نمود
 نکه آتش در گذرگاه تنگ
 نظر کرده بود این قرن قیاس
 امان او لیکن اثر بشنود
 که خانه اش رفت کس در بست
 سپه کرد با آستان حرم
 ز تذکار خون تیغ دم در کشید
 ز سر نیزه فشانده خیال
 ز دست نیت کفان نزاع
 صدای امان شد از هر سو بلند
 و بی پور بوجمل آن عکرمه
 بدل شان ز لب خا حسرت خلد
 بفرق و کس از گروه وقار
 ز قوم شکاف القان ز قوم
 بانجام بگرخت انبوه کین
 پیمبر کمر از پس غسل بست

کشاید هم آنکه آله از بدن
 امان این همه است بی هیچ چیز
 عقب روان گشت عیان و دور
 که بند شکوه و لیران جنگ
 که پوشش شود قتل و غارت اس
 که رفت رسانیدن خوش نوید
 سلاح این فکندان مسجدت
 پیمبر فشانده استین کرم
 قلم بر خطش تیر هم در کشید
 وزین نام خضر زبان کرد لال
 نش ضلایع از کس عقار و ضیاع
 بکیوس گردید هم گزند
 وگر چند او باش جانل همه
 بجالد گرفتند جنگ شدید
 شد بهشت فردوس گلستانه
 بهشت و دو گشتند ضبط رقوم
 شدند المین الحق فوج دین
 طواف حرم کرد و بهتان گشت

بامهرش بی سترهای چمن
بدوش مبارک برآمدی
بر درترین آن بتان درم
بست چمنی آید جو آب
بسیار ناله به زعرش برین
بگوشان چنان گزشت فوج
شدار کعبه گشوده نگاه در
درون رفت و محو تصاویر کرد
یکی از خلیل الله بت شکن
چو پیغامبر آمدش بجا از آن
پس از سجده آنجا بمسجد
که مارا چکولی بگفتا همان
بخواند آیه یغفر الله را
وزود آتش را پیشین کسان
نه از درون و نه از میان
از میان جهان ندرمه بند هم
بهرت گشت عثمان شفیع
ز بات کز حاکم حاصل صدمه
تفصیل باقیست حول سخن

در این

در این

که بود در مشیت حق بند
بناشاکه بالا نمی شای
نزدیست شکست خندیدم
که بر غش از خوشی برآید
نیامد گزندم بخندم برین
بیاورد روح الامیت خود
بامر مطاعش خستین عمر
دوش محو حیرت چو تصویر کرد
وگرا از ساعیل قربانش من
بست خودش شست با غفران
تریشش بیدند بر سینه دست
که یوست با خوانش شد زبان
بفرمود کردم شمار را را
بی گشتن بنده ایازسان
با بیان مشرف شد درین
وگرا قاتل حمد و شعی نعم
که عید پیش مریدش شفیع
ز باتش بخت داین سلسله
بهر دشت مقبول زود درین

روان اهل دین پس با طراف کرد
 درین روز فیر و زخم غفیر
 ثقیف و موازن مگر در حین
 بسر گردگی مالک عوف بود
 کس گفت این سو که اینان کمند
 کم آمد پسند سیمیر ^{روان از} عسکر دور
 کمینهای شان بود در راه با
 بر اصحاب مرکب چو اینکخت
 برفتند و نزدیک پیغامبر
 دوید امین ام امین چوید
 فراتاخت و رنگ اعجاز بین
 یل خیل و شبیه افشاند خی
 چو است پیش و از آن گروه
 عقب رفت شد تعلل حاش
 سیمیر نمودش بر خویش یاد
 دعا کرد یا رب ببر دیوزو

ز لوث بتان جا بیا صاف کرد
 ز شهر و حوالی شد ایمان پذیر
 نمودند اجماع با شور و شین
 که بخیط کان از خوف بود
 بقتند مارا همه در کند
 ازین بود کافتا و اول فتو
 همی دشت تنگ گذرگاه با
 زهر سوی اهل کمین ریختند
 علی ماند و عباس چندی مگر
 برا و قصد یک شد آخر شهید
 که شارب و نقش روی نمین
 ز عثمان ابن ابی طلحه دی
 نیارت اطفای نو شکوه
 که نمود از سوختن با شمش
 کف پاک بر سینه او نهاد
 ازین سو بان سوی ش جنگجو

له در تفسیر حسینی علی عباس سفیان ابن الحارث و عبد الله بن مسعود دست
 و تاریخ پارسى ابو بکر عسیر عثمان علی و عباس رضی الله عنهم و
 پسر عباس فضل و ابو سفیان بن الحارث و برادرش ربیع و اسامه بن زید

و امین و ابن ام امین ۱۲

دو مامور بودند این محفل
 علی از تحقیق بوازن شکست
 علی مدود بر خلوت بساند
 چو پرداخت این سایل از روی شغفت
 اکنون ذکر آن فتح طائف بود
 بوازن سید ندان بستی کس
 بباک خبر باشتن آید کرد
 غنیمت همه یافت آن پیشگاه
 پیمبر پی عمر و احرام بست
 با واریه گوهر پاک داد
 تعلق بمویش بمویش نمود
 نمود آن همه بوی زیرین
 برفت انگش بر عقیقه عمل
 ردان نامه کرد آن بشیر و نذیر
 صفایافت با تباعان نوشت
 رسیدن جو ابی که احوش نهاد
 درین سال شد انقطاع حیات
 علی کرد سال نهم راه طی

تخریب بتجانه باستانه
 طفیل آن گرز و الکشف کرد
 ازین حال محفل بحیرت بماند
 گفتیم منش از حق را ز گفت
 کس فتح چنین از لطافت بود
 اسیران شان کرد دین باز پس
 بشب آمد و عرض توحید کرد
 حکومت بطائف فرودش بجای
 پس از مکلفت به طایفه
 برامهم کرد سهم آن پاک زاد
 نقدی بوزنش زیبنا نمود
 که سبیل از آن بوی شاد و چین
 فدا گشت بر فدا به جدی حمل
 بمنذر که بحرین را بود امیر
 نگردد هیو و محوس از گشت
 توان جزیه بر جمع سرکش نهاد
 زبنت وی آن نینبایدات
 تخریب بتجانه و فلس طی

پندارند چون نمنی می کش
برو آمد آنکه از عاوی کشبت
افتاد اخت او در سیرن بند
که حالش به جمع پییر رسید
نکویش دریافت و بعد سال
رسید از سر به نخبه شکست
ز اهل حبش که ز چلپ نیز
با سلام حارث بنی مطلق
بمهر از پس حرب بعد از عرب
توان ماجرای قوکل بن خنیه
تعدیه بدشت ساز قتال
بفرمود باد سنگه برده هست
همه مال بود از خولشتن
عمر نیمه داد از امواش خویش
چو رودید با طوع هر مستطیع
بدفع بداندیش جت داشت
در انداز گردید خنیه دوست
الا باعد انما اهل انفاق
خدا و در ساز و زبان این

خنمی گشت شمس ز غرزش
زیر بن حاتم عدی از پشت
سختای بد کرد یکا جند
با نعام با جمع خود و رسید
عدی آمد و شد بدی از و ال
نقاد از سر با غنایم بست
سپردند از جدد را و گریز
نمودند ابطال باطل حق
نیمه نمودند خنیز ادب
که نیمه از و میان کین شنید
که بے برگی بود از خشک سال
کشاید یف جود بر خنکست
براد و نخبه بر سرین
ز عثمان شد دادنی هم پیش
بکرم مطاع پییر مصیبت
علی را پی حنیه کشبت
مهر خنیزن باب بن نظم بست
واهل لا اجمعیت اهل
که در و و آیت و بعد از این

نه برین نه خنیه نه خنیه نه خنیه

توبون فی قدر کماک لبرول
رسالت بوبند دشمن پشت
وما ذاک الا لان انبی
نه آنت جز این که بوبند
فست و سخی علی غارشی
شدم تیغ بردوش پس تیغ
قلما را می بشا قلبه
مرادید سرگه دل او پید
احم ابن عجمی قایم نشانه
که عمر ادم آیار چه پس خبر
فقال خبی آنت من و ونهم
چو هارون موسی برادر من
علی بازگشت و پیر رسید
ز آب وضویش بجائی رساند
ولی ز آب شد او فانی بجای
بسجده انش نمود این سفر
بخالد زره یاوران یار کرد
اطاعت گردید بس داوال
ضرارش لقب سجدی قبا

فخاک فی الخالف الخاذل
که در جمع پس ماند گانت گذشت
جفاک ما کان بافاعل
ستم کردوزین کار بود صبی
الی حکم البر احم الفاضل
سو حاکم رحم و فضلش نشان
وقال مقال الا محائل
چو پیران برادر غبطش رسید
بارحان فی محلی بخرم الدغل
بدادم ز لغو دغل کیستند و
کما راون موسی و لم یاتل
نه جز تست بی قصر گفتین سخن
بلان چشمه و آب را لم پدید
که در دشت جائے تیمم مانند
که بشنید بی آب بشنیده را
توان سیر اسفاده کرد از سیر
که رفت و اکید رگ رفتا کرد
که جایش بجای ماند و اشک حال
با ضراردین بود از شقیبا

که نصرتی نام بود عالم پیش
 بدین چو روشن شد از نور پاک
 علی کرد در وادی مل جنگ
 عمر رفت بود و عمر و ابن عباس
 با یمن دین سال بر از وفود
 شنید ام کلثوم بوی جهان
 پیمبر چو می رفت رقت نمود
 نجاشی هم از قضا قضا
 پیمبر شنید از وای حجاب
 معاشیر بعاشر هم از جا بیا
 بود خلیف علی کس مگر
 بود این سخن زاب نسان بر
 تنش از رفتن از شرش حلیه بود
 سر ایست پس سکه ام
 زبان کرد آن ذمی تند و تیز

شد از فکر حمله جو عالمش
 زد آتش در آن مسجد و کرد خاک
 از خون بدن گشت واد رنگ
 ولی فتح از بهر او گشت خاص
 بر ستند از ناز ذات اوقود
 که شدند شومش هوای جهان
 که شد تازه دایره رقیه که بود
 خوش آمدند جانش بدین قضا
 بر او خواند اینجا نماز ثواب
 معاشر شدند اهل توحید را
 گزید آید از او شد از بهر
 که آرد صد گویم از هر
 نه آن حله بل را بر حلیه بود
 برزد یک بیک نقش نقش فلم
 بدعوی پیغمبر زهر برین

سوره در رساله تفسیر الاموات می نویسد که آن حضرت صلی الله علیه و سلم که بر نجاشی که در حبشه
 زنده بود غایب نهاده کرد که جان دوست نزدش رفتی غنیمت از زلفش نفس میبارید و در آن
 بر غائب متعین است چون خبر می رسید که نهان مودت غنیمت بودی نوایسند و غیر
 ۱۲ ساله بود که شکست می خورد می رسد که ششست ساله یک یک نخته میس
 پس نقش نام شد و ۱۲ ساله مندی چاره ۱۲

بدانت از کفر نفس نسیم
 فرید بسیار از مرد و زن
 نو شش که انباز این منضم
 جوانی چنین یافت ندان کن
 لقب یکذاب در نامه گشت
 ز انجام آن ما تحقیق شد
 پیمر بدن خواند بخیر انیان
 ز دلمای شان بخت بدشت شک
 ولی رفت تکذیب بر پنهان
 بخوانند تا اهل خود جابین
 بتاثر معهود آن بد دعا
 بروز دگر آنکه موعود بود
 پیمر قرن کرد با خوشستن
 رسید و مهابت فزون تر زد
 بیک برد پاکیزه این پنج پاک
 نصاری چو دیدند آن و بیا
 سرشان بگفت آشتی را بجا
 و در حال و از نبوت نشان

کمال خوار
 ۱۲۰۰

۱۲۰۰

کجا چوب سحر و عصا کلیم
 جهان کذب شیطانش اندون
 بود نیمه از ملک دین مطلق
 و هم کی بمقدار مسواک من
 ز مرد فر چشم افعی گذشت
 که طائوس و عهد صدیق شد
 رسیدند جمعی ز نصرانیان
 که ز در دشت کامل عیار محک
 پس ز گفتگو شد سخن مستقل
 بهم لعن گویند بر اهل من
 شدی آفت جانب اکثر
 نمود آن جماعت مجلس ورود
 علی و بتول و حسین و حسن
 زهر و عیان قره انروی
 به سج شرف انجم تا بناگ
 ز بهیت بتن خاست شان مویا
 که آرد تا اهل تباهی میا
 به بنیت المثنی این فروشان

زلف زین شان با چنین شان زلف
 اگر از قمر اینان نظر افکند
 پی جزیه ناچار شد نامه رست
 ز عدل عمر لیک آن جمع غول
 درین سال شد از رضای قضا
 ز حیثم مبارک بزد شک جمش
 که از گریه نهیت بود در عزا
 بکانه دریای رحمان بود
 ببله چشمه آنراست قلب جم
 هم از فوت باذان بر شمعین
 ابوالقاسم چند قنمت نهاد
 عسلی کرد چون مهر طی طریق
 پس ازیم زمیدان گرفتند بگ
 فلکند آفتاب نبوت شعاع
 برون کعبه اگشت بیت العزا
 حجر را بوسید داغ سیاه
 قرین بود زان اختتام قیام
 صفاداد و موه سکون اجاب

کجا اندازد با یک نفس
 اگر کوه باشد ز جا بر کند
 بچندین شرط که در نامه است
 تبه شد چو روز یخ بست عکول
 رخصت بختت بر اسمم را
 رسیدن یا زان مخزون بگویش
 بفرموده از اشک بل از صدا
 صد اشو طوفان شیطان بود
 بی این تنورست نفس رحیم
 که نام باذان صدای اذان
 باین می و بعضی اصحاب داد
 کند سنگ بل برین عقیق
 مگر یافت همدان اثر بزرگ
 بکله پی حج که بوزان وقوع
 مرا الهی از درون جز خدا
 بزود دست رکن انداز آه
 که قلم قیامت شود از مقام
 که ساعی شد در میان صنطاب

بعرفات با شور ماتم گذشت
 ز موقف چگویم که شد وقت غم
 ز مشعر شنو گشت مشعر بدرد
 بجمره بر مرم ازین باب تفت
 دم عود چون شد غریبش آب
 پس از حمدیزدان ولتمید پند
 که دریافت ایام عمر کمال
 میان شما میگذازم دو چیز
 بگوثر رسندم بهم بے سخن
 بود پاس آنها مثل نعرسان
 بگفت این بگوثر دست علی
 بفرمود بر روی آن انجمن
 خدا یا باد دوست ارشش
 و هدیه که یاری هدیارش
 پس از منبر حیدر پالان که بود

که آن عرفه عاشورین گذشت
 پریشانی آمد بحسب جمع ازالم
 منار اعنا چون شتر بخ کرد
 حصا شتر آجبه شان
 خطاب ملاز حق بی خطاب
 بفرمود باز مره انجمن
 گرفت زانوم اکملت فال
 از آن عزیز و ازین آن عزیز
 یکے هست قرآن دگر آل من
 رد و تار عایت پس از حسن
 که در پلوش داشت از یکدی
 که مولانش این سر که مولانش
 بگیرش دشمن که دشمن باوست
 هر آنکس گذارد تو بگذارش
 فرود آمده کرد طیب و رود

له مدد و نصرت کی از مقام حج که آنرا جمعی گویند که نماز ظهر و عصر و بامت از
 مغرب و عشا پیغمبر خدا صبح فرموده ۱۲ سه بقیه آب در عوض ۱۲
 سه نخله خواندن ۱۲ سه الیوم اکملت کلمه و منکم ۱۲
 سه من کنت مولاه فکنت مولاه اللهم آل من لا اله و عا دین عا د ۱۳
 سه اللهم دال من والا ه و عا داه من عا داه و انصر من نصره و اخذل من غزله ۱۴

چو عمر دهم سال سست افتاد
چه سالی قیامت بر رخ سال
سه و هفت روز و ساعت بهم
به آن سال که ز دوره آفتاب
ز شب و ز شام صبحش بهتر
نه نوری نه تاب شمع و چراغ
بر آفاق ز ظلمت آن شد هجوم
سبب شتاب نیامدی در کتاب
که از بزم بان بگذرد این مقال
نویسنده چون ضبط افغان کند
چسان در دواغ بشارت بیان
ازین جا دهن نیست بهوشم دگر
ز رحلت ازین منزل و این دگر
نمان گفت با بختش این سخن
چو شد بارش ز حج الوداع
شدش خانه عایشه معتکف
خبر داد از رحلت خود و گنج
مگر شعله بود که ز راه گوش

بر آن ده که انداختند او
غمش را نه ده یکم از آن بابل
بترتیب محکوس بنمودند
مساحت نیامد بچندین طاق
ز شام الامان ز شب الحذر
سپین آن بود و این فداغ
که کم کرده ره نور سوسنجوم
کنان سبب ثبت ارد که تاب
که معجز حق نمود انتقال
قلم را رقم اشک افشان کند
کنان نامه دواغ جگر اعیان
بیان از حدیث نمودن مگر
نزول از جابر شد از گوی
راضش شدش تا توانی تن
قیس طوشت صحت نمود و صداع
تف مس تفتت میکرد کف
که شد و آن جمع محتاج شمع
در ایوان لما زد و بوخت بیت

ز لب گریه روداد در آغوش
شد آن نخل - آتش آستین که بوم
پیرنده گفتا پس از نفاق
نهین جامه ام حله یا ازین
توان نقش من داشت بر طرف قبر
که اول رسد رحمتی از خدا
بخواند خوشان من آن زبان
هم اهل تبرت دهندم قرار
بفرمود و فرمود که من سلام
بفرمود چون بخت و راحت بخت
عصا به بس بر زمین پاکشان
سو مسجد آمد به بنبر شست
ز بانم ز کس بخت گرا برو
درش مال گردید یا مال من
ز سخا می من پیچ بپیش مباد
وز آنکس که عیبی بخود ننگرد
یکه گفت از دم و کردش ادا
زنوم دی کذب نخل و نفاق

کم آید بانش و هم آنچه من
که بزرگ بربارش ز بارش نمود
بشویندم از اهل بیتم رجال
نمایند یا ثوب مصرم کفن
ز بهر نماز اندکے کرد صبر
نمایندش آنکه ملائک ادا
زنان بعد مردان پس دگران
ملائک ایشان درین کار بار
بر اتباع من تا بر دز قیام
که گوینده را از بانش بکشد
دو دست مبارک و درین سان
بفرمود باز مره حق پرست
جفارت از دست من یا برو
منم انیک عرض هم مال من
که نهاده شد انیم اندر نهاد
بگوید که زود عوتم و او برو
دگر از عیوب و نمودش دعا
یکم کم شد و باقی آن طباق
چندان

له یعنی همه اوقات بر کمال بود ۱۲ له ذات ۱۲ له دعایم ۱۲

همیرون شکفتا ز جلین حبس
 ز عکاسه مشهور باشد کلام
 بر سینه تخم را بجای فلان
 کشید او را یکیزه قامت لباس
 بوسید می مهر چون مهر را
 هم از ضمن بیماری این جرات
 اگر آن آید این گفت بر این
 دیگر کرد در خطب آشکار
 میان جهان تقایم و دش
 ابو بکر زو این شنید گریست
 دیگر کرد آزاد با خوش نیت
 دیگر طاعتش چون نیت نیت
 بحراب خالی از و دید با
 بنسب نظر کرد و جایش نبود
 شدش ناله بگنیز گردید زود
 شد از دست یکبار و از افتاد
 در آن حال کرد آن اثر و گذار

که دست دیرش شدش با حبس
 که گفت این با بکس بودش مرام
 رسانیدی ز تازمانه زیان
 که بان انتقامت کتبش هر اس
 که از آن دعویم بود این مدعا
 که بوبکر بیمار داری بخوارست
 کند اجراء زانیت و لهن
 که حق داد باینده اختیار
 که زین هر دو آخر گزین بدش
 که دانست مقصود زان بدست
 چیل قبه از رقبه رقیبت
 ابو بکر حکم ایاست بیافت
 حتی قابلهش گشت شراب و
 چون ببرد بدو غم نیت سود
 قیامش ز کین و در گوش نبود
 پس زدیر آید بخوش و شاد
 که شد طاق طاقت زایل غار

۱۰ هجری نبوت ۲ هجری گردن ۱۲ هجری سن ۱۲ هجری نه
 ۱۲ هجری بیوشش شد ۱۲ هجری یعنی بیفت و نه

ز دلفا فغانا ز بس سر کشید
نشانی از آن حال تشویش یافت
بدوش علی و عم خویش دست
ابو بکر با و سگنو دقتدا
دگر از دصایا بخویشان خویش
در آن گفت تو قیر انصار را
که کردند اعانت با پیش پیش
مکان را از مایکه بگذاشتم
خدا در ره دین نمودند جان
دگر گفت از هر خبر خبر
چو شد حال او را تغیر قرین
بفرمود کما رید قرطاس را
از آن لوح لایح شود امر خدا
ولی بود آثار دیگر پدید
دگر بود بای ز دینار مفت
بفرمودتوان بمن بر دظن
کنون هوش حلت کند هوش باد
نگه را دهن غسل میت بجما

صد اما بگوشت هم میر رسید
توانی در آن حال با خویش یافت
بسیار را بو بکر رفت و شست
همه را بو بکر بود اقدار
سخن گفت باز مره نیک کش
مراعات آن جمع عجمو را
بال سلاح سراهای خویش
وزینهای که هم نمیداشتم
سزد جان فدای وفاهای شان
که در خویش می یابم اکنون از
بیاران در رخالت آخرین
نمایم رستم تا صلاح شما
بمان محفوظ از اختلاف
از آن مصلحت جمع و نیش وید
که روز اخیرش با تفاق رفت
که بنم خدا را و این ساین
بر نعتش او بر سر دوش باد
کفن گردد از دیده اش پردا

بمیرد بلب خنده و آه سرد
کن صبر از فرط غم منتقل
سبب از برایش بود این بیان
بگفتا که ای خاتم المرسلین
حقم کرد و تسلیم بهرت سلام
بود قافلض روح همراهم این
که اذن از تو اول نماید طلب
پس از خوشتن امتش آگاه
بمیلش از برای لقا
تفصیل آن نیست یا رامرا
پس از سیزده شب مرچیده
بشهر فسا سلخ آن ماه بود
نزدولش طیبه حلش از آن
شدان عبده وصل ذات هو
غم آن حجاب را خود چه ذکر
توان جز آن ازین سیدن بغور
همش تا قه بپاقت از فاقه گشت
غیس غمی گشت ابن انیس
نه شور شک هر همه نه ناب

ترنی نماید باهنگ در
چرخ مزارش شود داغ دل
که روح الاین آمدش تا گمان
بود ختم سیر من این رزمین
بیدار خود داد بعدش پیام
ز حق حکم رفته است و راهین
کند بعد از آن کار خود با ادب
که آمد قبوش ز لطف اله
بدا دامنش شد دست با نرجا
که دل است آخرت خارا مرا
تحت اشعاع قضایافته
بشهر بقاعه اش رونود
بروز دوشنبه یک وقت آن
بود هوا از آن وی تاسخ او
آنرا ان چاک گرد در میان فکر
که افتاد در چه حمارش بغور
تیر بارانده از جان گذشت
که شد ما و لایش مشبه بلیس
که از آتش دل شدش نه آفتاب

بجزی نشد شاد و خندید کم
چگونه کس از ماتم ابلیت
در اخیال و از پیش زور
بهر کیا زان حیرت رود نمود
علی شست از سر و عنقش بار
دوم بخت برگ کنار اندران
علی فت بر حکم شرع منوط
لیکن بجان ماندن اندر خون
و عانت عباس بن ابی طالب بود
ز زید آن پسر در لقب صالح این
نه آن تن بستند از آفتاب
نمودند پس از سه نوبت کفن
و دیدند بر خوشی تن جامه ها
نماز نشاء و اگر در صدق کیش
همان حجره را ساختندش مزار
نشد ساخت بطلحه و در دناک
علی کرد و عباس و ابی طالب و
نه آن جسم بماند فغانهای خویش
انس گفت روزی که طبعه سید

پس از راهش رفت با این الم
فرزون بر دهن ست از کتبت
شنیدند و بی قائلش در نظر
علی گفت و بوبکر بن خضر بود
که آمد خشت آب خالص بجا
سوم داد کا فور را اقراران
ز بهر وضو و برای حنوط
از ان گشت یابی علیش فرزون
اُسامه هم انکار و شقران نمود
که بود از موالی مولای مین
که از رقت قلب نقش شکیب
در ان نیست عمامه و پیرین
افکندند بر خاک عمامه و پیر
بزد و چار تنگی بر عمر خویش
چو بهر صبوی دل سوگوا
بدلها همیز و تبر نه بخاک
در ان مرقد پاک جا جای و
سپردند در محاکب انهای خویش
کس از ما بان نور روزی نید

ایکسان

۱۰۰

در نیجا بروزیکه رحلت نمود
نیفشانده بودیم کز خاک دست
بله بود این نورزان عکس ذات
از انجا به نزدیک هراشدند
بفرمود ز سر که دل داد تا ان
بگفتند مسکند دل کی قبول
و اگر نیست قمت از تاب بیان

که تا الله و انا الله را چون

سیه تر از ان وزر و زری نبود
که نور حضور از دل با محبت
فرورفت خود نور را کی شتاب
بلب تعزیت ردل یواشدند
که در خاک گردید نور چنان
ولی ز امر حق نیست جلد عدول
بیان ابدل میکنم با فغان

تفلم شد ز بارالم سرنگون
رقم گشت رایج سوراخ چون

